

ZA 7. NAGRADO BELE KRAJINE

1. maja ob 14.30 bo na novih progah v Brezju pri Črnomlju tradicionalna mednarodna dirka v motokrosu, ki jo že vrsto let z uspehom pripravlja črnomaljsko AMD Bela krajina. Na 7. dirki „Za nagrado Bele krajine“ bodo tudi letos nastopili vrhunski tekmovalci iz Italije (6 voznikov), Avstrije (3), ZRN (4), Švice (1) in Jugoslavije. V kategoriji do 125 kubikov se bo pomerilo 35 nastopajočih.

Prav nič manj zanimiva dirka se obeta v kategoriji do 50 kubikov, ki bo veljala za državno prvenstvo. Nastopilo bo nekaj več kot 30 tekmovalcev, med njimi tudi Črnomalci, ki so zlasti na domačih progah redno presenečali, osvajali prva mesta in točke ter razveseljevali domače gledalce.

SEVNICA: OCENA DELA SINDIKATOV

V ponedeljek so se sestali člani občinske konference ZK v Sevnici. V razpravi so ocenjevali delovanje Zveze sindikatov in komunistov v njej. Ocena je na splošno ugodna. Za vpetost dela, osnovnih organizacij v delo konference ZK velja omeniti štirih osnovnih organizacij, ki so o gradivu razpravljale pred sejo občinske konference ZK in predhodno posredovale mnenja. To so bile OO ZK sevniske osnovne šole, Koprarnice, sevniske pošte in Komunale.

V Trebnjem in Semiču praznik vina

Bogat spored prireditev

Za prireditve, kot je dolenska „cvičkarija“, ki je osrednja in zelo priljubljena takšna prireditev dolenskih vinogradnikov in ljubiteljev njihovih vin, velja, da so dobro obiskane kljub majhni reklamni. Toda vseeno moramo spet ponoviti, da se bo letošnje srečanje dolenskih vinogradnikov začelo 26. aprila v trebanjskem „Trimu“ ob 9. uri dopoldne s skupščino Društva dolenskih vinogradnikov, nadaljevala s podelitvijo nagrad najboljšim in se končalo s pokušino, ki bo trajala do 21. ure. Drugi dan, 27. aprila, se bo „cvičkarija“ nadaljevala spet s predavanjem o vinogradništvu in kletarstvu ter pokušnjo. Kot zanimivo in privlačno novost pa prireditelji objublajo, da bodo pripravili in omogočili tudi nakup ustekleničenih nagrajenih vin. Letos pa bo tudi bogatejša vinogradniška razstava.

Letošnja razstava belokranjskih vin v Semiču se bo začela v soboto s slavnostno sejo Društva vinogradnikov Bele krajine in s podelitvijo priznanj najboljšim vinogradnikom. Najboljša vina bodo v soboto in nedeljo na ogled in seveda pokušnjo v kletnih prostorih semiškega muzeja. Ob vinu bo te dni tudi razstava lovskih trofejev ter razstava fotografij z belokranjskimi motivi, obiskovalci pa si bodo lahko ogledali tudi sodobno vinogradniško in kletarsko mehanizacijo.

Organizatorji so poskrbeli tudi za kulturne in zabavne prireditve. Tako bo v soboto na terasi Hotela Smuk nastopila semiška folklorna skupina, zvečer pa se bodo mladi vinogradniki na kvizu pomerili v znanju s tega kmetijskega področja. V nedeljo bo inž. Miljeva Kač predavala o zaščiti rastlin, zadnja prireditev v okviru te tradicionalne in priljubljene razstave vin pa bo predstava domače igralske skupine, ki bo nastopila z Molierovo komedijo „Namišljeni bolnik“.

Varnost pod drobnogledom

V JE Krško napravljeno vse po najstrožjih predpisih

Misija mednarodne agencije za atomsko energijo na Dunaju je minuli teden v Krškem pregledala vso dokumentacijo in dosežke na projektu jedrske elektrarne. Opravila je prvo revizijo varnostnega poročila, ki sta ga pripravila inštitut Jožef Stefan iz Ljubljane in inštitut Rudjer Bošković iz Zagreba. O rezultatih bo misija v skladu s pogodbo, ki jo ima naša država z dunajsko agencijo, natančno poročala jugoslovanski vladi.

Člani misije so v pogovoru z novinarji izjavili, da so zadovoljni z rezultati opravljenega dela in da je varnost obratovanja JE Krško zagotovljena ne le po ameriških ampak tudi po najstrožjih mednarodnih predpisih.

POGOVOR Z NOVINARJI

„Tu smo, da ocenimo, če je napravljeno vse tako, kot mora biti“, je predsedujoči član izjavil novinarjem. „Bili smo pozorni ne le na tehnična vprašanja ampak tudi na druge probleme, ki bi se lahko pojavili in ogrozili varnost, od potresa do poplavl ipd.“ S tem v zvezi je misija predlagala JE nekaj dodatnih analiz in nalog, katerih rezultate bo prihodnjič spet ocenila z vso natančnostjo. V varnost JE ni izrazila prav nobenih dvomov in zadovoljna je bila tudi z dosežanim šolanim kadrom, kar je za varno obratovanje JE prav tako pomembno.

V JE v Krškem so v petek, 18. aprila, začeli z več dni trajajočim poizkusom, tako imenovanim hladnim testom. Vest o tem je sporočil novinarjem direktor inž. Janez Dular, hkrati jih je obvestil, da je isto popoldne prispela v JE prva pošiljka goriva z 21 gorilnimi elementi. Pripeljali so jo v kontejnerjih z dvema kamionoma, ki sta zjutraj okoli 7.50 krenila iz koprške luke. Krenili bosta še dve pošiljki goriva, prva v juniju, druga v septembru ali oktobru. J. T.

Jutri pripelje vlak v IMV

Na slavnostno otvoritev industrijskega tira in železniške postaje v IMV, kjer bo govoril dr. Anton Vratuša, vabljeni tudi občani – Sledil bo ogled tovarne

V petek, 25. aprila ob 10.30, bo v novomeški tovarni IMV veliko slavlje, ko bodo izročili namenu industrijski tir, obenem pa bo otvoritev obnovljenega okolja grmskega gradu. Na tej svečanosti, ki šteje kot največja delovna zmaga v okviru prvomajskih prireditev, bo slavnostni govornik predsednik izvršnega sveta SRS dr. Anton Vratuša.

V izredno kratkem času zgrajeni industrijski tir ki vodi iz bližine

šmihelskega pokopališča s progo Novo mesto – Metlika proti tovarni IMV čez 580 metrov dolg viadukt in je za IMV izrednega pomena. Skupno je zgrajenih 4400 metrov železniške proge v dolžini 900 metrov, obenem pa so ob vhodu v tovarno zgradili tudi železniško postajo, od koder bodo natovarjali in iztovarjali blago in izdelke.

Ob tej priložnosti bo v IMV tudi prvič pripeljal „zeleni vlak“ na Dolenjsko, ki bo v Ljubljani sprejel

števne goste. Proslava v IMV pa je odprtega značaja, zato vabijo nanjo kar najširši krog občanov, ki jih zanima napredek naše največje dolenske tovarne. Dostop je po Trdinovi cesti, parkirišče pa pri gradu. Po svečanosti bo za goste in občane organiziran ogled celotne proizvodnje IMV. Še posebej vabijo na otvoritev občane okoliških krajevnih skupnosti, da bi spoznali svojega največjega „sosedu“.

R. B.

Sneg nas je presenetil

Avtobusi niso vozili ali pa so vozili neredno – V Ribnici ni delala centralna kurjava – Pločniki neočiščeni

Do minulega ponedeljka zjutraj je na Kočevskem zapadlo v nižinah okoli 25 do 30 cm snega, ponekod pa celo pol metra. Sneg je spet potrgal električne žice, da so bila nekatera naselja brez elektrike (Mozelj, del Ribnice, Žimarice itd.).

Tudi avtobusi so v ponedeljek vozili zelo neredno ali pa sploh ne. Tako ni bilo avtobusa, ki vozi delavce z Mozlja. Tudi proti Ljubljani nekaj avtobusov ni odpeljal.

V Ribnici je sneg povzročil največ nevarnosti stanovalcem v novem naselju Veljka Vlahovića, kjer že teden dni ni delala centralna kurjava. Okoli 200 stanovanj, katerih je blizu 600 stanovalcev je zmrzovalo, zaradi česar je o tej zadevi že takoj v ponedeljek zjutraj razpravljali tudi izvršni svet občinske skupščine.

Ceste so bile nekatere splužene, druge ne.

Sneg je povzročil precej prometnih nevarnosti. Avtobus, ki je iz Kočevja peljal proti Ljubljani, je v Mrtvicah postavilo povprek čez cesto. Radio je sicer poročal, da se je prevrnil, kar pa na srečo ni bilo

res. Sneg je tudi mnogim drugim vozilom povzročil večje in manjše težave. J. PRIMC

Bralcem čestitamo

za dan OF in praznik dela!

ŽELEZNICA BO RAZBREMENILA CESTE – Dela na velikem gradbišču na industrijskem tiru novomeške tovarne IMV gredo h koncu. V torek, tri dni pred otvoritvijo so delavci opravljali še zadnja dela na najsodobnejših signalnih napravah, da bo vožnja po tirih res varna. (Foto: J. Pavlin)

• Nova železniška postaja, ki je primer sodelovanja in povezovanja železnice in industrije, bo največja slovenska izvozna postaja. Že od ponedeljka naprej bodo, kot zatrjujejo v tovarni, s te postaje vsak dan odpeljali blago v vrednosti pol milijona dolarjev. V prihodnjem letu načrtujejo celo 1 milijon dolarjev vredno vsakodnevno odprmo izdelkov Industrije motornih vozil.

ZA PRAZNIK OČIŠČENE BREŽICE

Krajevna skupnost Brežice poziva za danes popoldne meščane na delovno akcijo, da bi pred praznikom čistili zanemarjeno mesto. Sodelovanje so obljubile delovne organizacije, društva, mladina in hišni sveti. Krajevna skupnost bo poskrbela za odvoz smeti. Zbirališče prostovoljcev za današnjo akcijo je ob 14. uri pred gasilskim domom. Krajevna skupnost je zagotovila tudi brezplačne sadike okrasnega drevja, da jih bodo krajanje danes lahko posadili.

UREDNIŠTVO V GOSTEH

V sredo, 7. maja, bomo novinarji Dolenjskega lista obiskali krajevno skupnost Krško – polje v krški občini. S krajanje se bomo pogovarjali v gostilni Pacea na

DRNOVEM

Pričakovali jih bomo ob 18. uri. Upamo, da se bodo rade volje odzvali našemu vabilu, saj se ta mlada krajevna skupnost zagotovo sprijema s številnimi problemi, o katerih naj bi ljudje tokrat spregovorili novinarjem.

Sami kos prenekateri težavi

V Jutranjki, Stillesu, Lisci in Metalni budno spremljajo ustalitvena prizadevanja – V torek je delovna skupnost predsedstva CK ZKS obiskala sevnisko žago in Jugotanin

Minuli teden se je mudila v številnih osnovnih organizacijah ZK sevniske občine delovna skupina predsedstva CK ZKS pod vodstvom izvršnega sekretarja Bojana Klemencića kar tri dni.

V razgovorih ni manjkalo kritičnosti in prizadevnosti za iskanje rešitev. V že znanih težavah konfekcijske industrije je lani Jutranjka dosegla lepe proizvodne uspehe. Prizadevanja za ustalitev gospodarstva temu 1.400-članskemu kolekti-

vu niso nič novega. Kako se bodo lotili ukrepov doma, so se v številnih razpravah dogovorili že novembra lani, posamezne rešitve pa zdaj

(Nadaljevanje na 4. strani)

Dragocene izkušnje

Pred letošnjim dnevom OF

V okviru priprav na oborožen boj proti okupatorju je bila ustanovljena Osvobodilna fronta slovenskega naroda. Centralni komite KPS je pravilno uvidel, da bo uspešnost osvobodilnega boja odvisna od čim večje enotnosti slovenskega naroda. OF naj bi bila tista organizacija, ki naj bi slovenski narod združila – ne glede na prejšnje strankarske in druge razprtije – in ga privedla v boj proti okupatorju.

Tako je prišlo v Ljubljani na pobudo Centralnega komiteja KPS 27. aprila 1941 do ustanovnega sestanka OF. Poleg delegacije CK KPS so se ustanovnega sestanka udeležili predstavniki krščansko-socialistične skupine, slovenskih kulturnih delavcev in demokratičnega krila v „Sokolu“, torej zastopniki tistih skupin, s katerim je imela KPS akcijski sporazum že pred aprilskim zlomom. Ustanovni sestank OF je potekal v najmračnejših dneh slovenske zgodovine. Po deželi je trenutno uspevala hitlerjevska demagoginja. V Ljubljani so vselej italijanske in hitlerjevske zastave, bivši oblastniki, uradni politiki in strankarji, ki so se pred kratkim še penili od nacionalističnih fraz, so se začeli takoj javno vdinjati okupatorju. Kljub težkemu stanju se je ustanovni sestank OF na predlog KPS zaednil v oceni o trenutnih uspehih hitlerjevske demagogije, ki jih je zakrivila protiljudska politika nekdanjih oblastnikov in da so ti uspehi le prehodnega značaja, da pa je na vidiku množično narodnoosvobodilno gibanje. Nacistična fanatičnost se tega takrat še tega ni zavedala!

V mesecih po ustanovitvi se je osvobodilna fronta nenehno krepila in širila med slovenskimi delovnimi ljudmi. Zgradila je mogočno organizacijo, ki je postala zgled za druge pokrajine v Jugoslaviji.

Jeseni 1941 sta ugled in moč OF že tako narasla, da so ljudje izpolnjevali ukaze in navodila OF, okupatorjeve naredbe pa sabotirali. Vrhovni plenum OF se je zaradi te moči jeseni 1941 objavil za Slovenski narodnoosvobodilni odbor. Kot tak je izdal pomembne odloke o vključitvi slovenskih partizanskih enot v skupno jugoslovansko vojsko, o narodnem davku, o posojilu svobode in o kaznovanju narodnih izdajalcev. V tistem času je OF izdelala svoj borbeni program, ki je znan pod imenom „temeljne točke OF“. V njih je bila poudarjena nujnost takojšnjega boja.

Zgodovino boja OF za osvoboditev slovenskega naroda ne beremo le kot golo, zgodovinsko dejstvo. Aktivisti Socialistične Zveze kot naslednje OF, jo prebiramo, da bi se znali danes – ko v bistveno spremenjenih pogojih gradimo samoupravne socialistične odnose – opreti na izkušnje iz zgodovine, na izkušnje OF kot najširše politične organizacije, s širokim političnim programom, ki je dala politično osnovo za udeležbo množic v oboroženi fazi naše revolucije in perspektivo tej revoluciji. Podobno vlogo je OF, in njena naslednica SZDL, uresničevala tudi v vseh kasnejših obdobjih, v skladu z vsakokratnimi družbenimi pogoji ter ob jasnem spoznanju, da se demokratični proces osvobajanja človeka in njegovega dela ne more razvijati spontano, mimo spoznanjih interesov delavskega razreda in brez organiziranega subjektivnega dejavnika.

LOJZE RATAJC

VREME

Do konca tedna bo prevladovalo suho in hladno vreme. Še zmeraj bo nevarnost požara.

Po sedmih letih boja, več kot deset tisoč mrtvih, neskončnem nasilju in zatiranju, je šest in pol milijona temnopoltih prebivalcev nekdanje britanske kolonije Rodezije dočakalo svoj veliki trenutek: proglasitev nove svobodne in neodvisne države Zimbabveje, v kateri bodo poslej lahko enakovpravno živeli s približno črt milijona belcev.

Neodvisnost so proglasili opolnoči od 17. na 18. april na nogometnem stadionu v

Zimbabve: svoboda in neodvisnost

predmestju Salisburija v pristojnosti okoli 40.000 ljudi in številnih uglednih državnikov sveta.

Jugoslovansko delegacijo je vodil član predsedstva SFRJ Sergej Kraigher, ki se je kasneje med svojim bivanjem v Zimbabveju srečal s številnimi državniki med njimi Indiro Gandhi, Kennetom Kaundo, Ul Hakom in drugimi.

Ko se je na drog počasi dvignila zastava (črno-belo-zeleno-nameno-rdeča) nove države in sta prisegla predsednik republike Canaan Babana in ministrski predsednik Robert Mugabe, so milijoni temnopoltih Afričanov začeli svoje praznovanje na ulicah mest in vasi, medtem ko je, sodeč po poročilih, bela manjšina proslavo in razglasitev neodvisnosti spremljala doma po televizijskih sprejemnikih.

In to je tudi ena izmed značilnosti nove - za pol drugo Jugoslavijo velike - države, v kateri bo treba še precej truda in naporov, da se bo sodelovanje med rasama resnično utrdilo. Belci (ki imajo v novi vladi dva ministrska položaja) so namreč lastniki velike večine najboljših obdelovalne zem-

lje, industrije in trgovine. Premier Mugabe jim je ponudil roko sodelovanja in zdi se, da so jo sprejeli in to je dobro, kajti temnopolti in belci v Zimbabveju potrebujejo drug drugega, saj bodo morali skupaj živeti.

ITALIJA: UDAREC RDEČIM BRIGADAM

Italijanske varnostne sile so kot vse kaži zadale odločilen udarec teroristom Rdečih brigad, saj so zapreli okoli petdeset članov te skupine, med njimi tudi večino najvišjih voditeljev.

Še pomembneje je, da so začeli nekateri ujeti teroristi pripovedovati podrobnosti o organizaciji in delovanju te teroristične skupine, ki je med drugim v vrsti spektakularnih napadov ubila tudi znanega italijanskega politika Alda Mora.

Vse podrobnosti še niso znane, toda zdi se, da je italijanski policiji uspelo poraziti malone vse niti, ki so povezovale italijanske teroriste in jim odločilno spodrezati korenine.

Za zdaj se je zvedelo, da so napad na Alda Mora organizirali in izvedli teroristi Rdečih brigad sami in brez sodelovanja ter pomoči tujine. V prvih tednih po napadu na Alda Mora je namreč prevladovalo prepričanje, da so v akciji sodelovali tudi nekateri drugi (predvsem zahodnonemški) teroristi.

Pomemben je tudi podatek, ki ga je dobila policija med dosedanjimi zaslišanji, da so namreč orožje dobili od neke palestinske teroristične organizacije in ne, kot je to svoj čas na široko pisal zahodni tisk, iz Českoslovaške.

Medtem pa je v Rimu italijanski parlament izglasoval zaupnico vladi Francesca Cossiga, kar je verjetno vsaj deloma tudi posledica uspešnega nastopa italijanske policije proti teroristom.

JANEZ ČUČEK

VSE ZA NAKLONJENOST VOLIVCEV - Bolj ko se bližajo ameriške volitve (novembra letos), bolj vneto posegajo vanje tisti, ki kanijo sodelovati v boju za belo hišo. In kajpak počnejo to tudi družinski člani ameriškega predsednika Carterja, ki se poteguje za še en predsedniški mandat. Njegova soproga Rosalyn je te dni v Kansas Cityju na primer takole metala frisbee (okrogel krožniček iz plastike) in si nato sama sebi čestitala nad uspešnim metom. (Telefoto: UPI)

Konec oblasti „v imenu delavcev“

Kolektivno delo, ki ga uvajamo, je eno najpomembnejših načel političnega sistema

Jugoslavija že dolgo zbujala pozornost svetovne javnosti s svojo izvorno potjo v socializem, v zadnjem obdobju pa še zlasti z idejo in prakso kolektivnega dela, odločanja, odgovornosti in vodenja. Ta ideja izvira iz same narave in bistva socialističnega samoupravljanja in se v praksi že utrjuje v vseh njegovih delih. Kar se je mnogim zdelo vizija daljne prihodnosti, postaja zdaj uresničljiva stvarnost.

Tako imamo pri roki že pomembne izkušnje kolektivnega delovanja, ki se porajajo iz prakse najvišjih in najdogovornejših teles - predsedstev SFRJ in CK ZKJ. Te izkušnje zdaj prenašamo na vodstva družbenopolitičnih organizacij, hkrati pa pripravljamo ustavne spremembe, ki naj bi že letos omogočile prilagoditev celotnega delegatskega sistema kolektivnemu delu in odgovornosti. Vse to potrjuje, da postaja kolektivno delo univerzalno načelo.

Dosedanji primeri delovanja predsedstev SFRJ in CK ZKJ že nekaj let dokazujejo, kako je kolektivno delo lastno našemu sistemu in kot takšno nezamenljivo. Njegove prave prednosti se bodo še bolj izrazile, ko se bo delo teh teles oprlo na podobno delo v vseh družbenopolitičnih organizacijah in skupnostnih. Takrat ne bodo samo usihali pojavi hierarhičnih odnosov, liderstva, oblasteljnosti, marveč se bodo v celoti sprostile pobude vseh resnično sposobnih ter ustvarjalnih delovnih ljudi. V kolektivnem delu se vloga osebnosti nikakor ne izgublja: posameznik mora imeti možnosti,

da v skupnem delu s sodelavci lahko izrazi svoje sposobnosti, sam pa mora biti pripravljen ne samo delati v kolektivu, marveč tudi odgovarjati osebno za vse, o čemer se odloča kolektivno. Za to pa se je treba znebiti nekaterih starih navad in se mnogo bolj odgovorno kot doslej ter resno lotevati nalog in dolžnosti.

Nedvomno lahko pričakujemo, da bo kolektivno delo bistveno prispevalo k razvoju in utrjevanju samoupravnega sistema, zlasti še k povečanju njegove učinkovitosti. V delo bo vključenih veliko delovnih ljudi, predvsem takšnih, ki bodo dokazali svoje sposobnosti. Njihovo delo bo bolj odprto in izpostavljeno javni presoji, bolj ovrednoteno na osnovi resničnih rezultatov in manj cenjeno zaradi funkcije ter naziva. Iskanje najboljših rešitev in oblikovanje smotrih odločitev bo zahtevalo od slehernega posameznika v kolektivnem delu načelnost, pripravljenost za dogovarjanje in upoštevanje mnenj drugih, vztrajnost pri reševanju nasprotij in usposobljenost, da v okviru kolektivne odgovornosti zavestno sprejema tudi osebno odgovornost.

Pri uresničevanju načela kolektivnega dela, odločanja, odgovornosti in vodenja je zdaj naša glavna naloga boj proti tehnokraciji, birokraciji in liderstvu. Ti pojavi so bolj izraziti tam, kjer ni dovolj razvito samoupravljanje, kjer kopičijo funkcije in kjer so hierarhični odnosi poglani globoke korenine.

TELEGRAMI

TEHERAN - Iranske oblasti so zaprle vse univerze v državi. Vse neislamske, posebno pa levo usmerjene študentske organizacije morajo zapustiti univerze in visoke šole v več kot 20 iranskih mestih, kjer študira okrog 100.000 mladih ljudi. Začela se je, tako piše z zelenim naslovom čez celo prvo stran list islamske republikanske stranke (Homemijeva) „Dzumhurie Eslami“, islamska kulturna revolucija. Iranski revolucionarni svet, ki smatra, da akcija razbijanja političnih centrov na univerzah, ki jo je ukazal Imam Homeni, ne teče dovolj naglo.

OSWIENCIM - Z velikim narodnim zborovanjem so se spomnili 35-letnice osvoboditve tega taborišča smrti, največjega grobišča na svetu. Taborišče, ki je znano tudi pod imenom Auschwitz-Birkenau, je bilo ustanovljeno po naročilu vodje Hitlerjeve policije Himmlerja, 27. aprila 1940, v njem pa je bilo v 1682 dneh, kolikor časa je delovalo, ubitih štiri milijone ljudi iz 29 evropskih dežel, med njimi tudi številni Jugoslovani.

NEW YORK, BEJRUT - Generalni sekretar OZN Kurt Waldheim je najostreje obsodil uboj dveh irskih vojakov, pripadnikov mirovniških sil OZN v južnem Libanonu. Waldheim je poudaril, da je uboj teh dveh vojakov mirovniških sil brez primere v zgodovini najpomembnejše dejavnosti OZN in hkrati v celoti podpril izjavo Varnostnega sveta v zvezi s tem dogodkom. Generalni sekretar OZN je izjavil, da se bo s člani Varnostnega sveta pogovoril o ukrepih.

V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIKE ZNOVA pogrevajo staro razpravo o tem, ali je za častnike, ki dajo v inozemstvu, primerno, da vohunijo za centralno obveščevalno agencijo ali ne. Admiral Stansfield Turner, šef CIA, je konec minulega tedna v nekem razgovoru na televiziji znova potrdil, da bo njegova agencija še naprej poskušala pridobiti novinarje, ki delajo v tujini, za sodelovanje in to kljub ogorčenemu protestu večine urednikov in založnikov. Ti menijo, da novinarji nikakor ne smejo opravljati vohunskih poslov, marveč morajo strogo spoštovati novinarski kodeks, ki take reči prepoveduje. CIA pravi, da večina držav na svetu uporablja novinarje za informiranje, pri čemer to ni, kakor je dejal, vohunstvo, marveč zgolj seznanjanje z nekaterimi dejstvi... Vsakdo po svoje, toda v svojem imenu...

IN BO ZA TO TUDI KREPKO PLACAL, bi lahko razvili zgornjo misel. Vsaj na Filipinih, kjer je predsednik Marcos uvedel smrtno kazen za tiste, ki jim bodo dokazali goljufije in podkupovanje v javnih službah. Za tako ostre ukrepe se je predsednik odločil, potem ko menda v dosedanja prizadevanja, da bi odpravil korupcijo v deželi, ni dala rezultatov... Hude kazni za hude grehe...

MEDTEM PA SO NEKATERI KAZNOVANI ne da bi grešili recimo v Zdrženih državah Amerike, kjer so izgnali več sto iranskih državljanov (predvsem študentov), ki so jim potekla vstopna dovoljenja in vize za bivanje. To je vlada storila kot odgovor na zajetje talcev. Izkazalo pa se je, da so nekateri študentje spletki tudi osebne veri in tako je moč videti na letališčih žalostne prizore, ko se fant in dekle poslavljata, mogoče brez upanja, da se bosta še kdaj videla... Politika in ljubezen ne gresta vselej skupaj...

PAČ PA GREŠTA, KO KAŽE, pravica in novo politično vzdušje. V Zimbabveju so namreč postavili pred sodišče dva belce, ki sta osumljena, da sta umorila črnca. To bi bilo še pred leti povsem nemogoče, danes pa, v novi državi, velja pravica za vse enako... Nasled...

TELEGRAMI

BUKAREŠTA - V romunskem glavnem mestu sta se sestala generalni sekretar romunske komunistične partije in španske socialistične delavske partije Nikolae Ceausescu in Felipe Gonzales. Ceausescu in Gonzales menita, da bi bilo treba združiti prizadevanja vseh držav in narodov ter pospešiti sodelovanje komunističnih, socialističnih, socialdemokratskih partij ter vseh drugih naprednih demokratičnih gibanj.

NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Na osrednji svečanosti ob 60. obletnice železničarske stavke v Ljubljani je zbranim spregovoril Franc Šetinc, sekretar predsedstva CK ZKS in med drugim dejal:

„Prav dobro so nam še v spominu Titove besede na enajstem kongresu Zveze komunistov Jugoslavije, ko je med drugim dejal: „Nekateri naši ljudje... preprosto govorijo: samo da bi ostalo tako, kakor je zdaj. In ne le, da bo ostalo tako, ampak bo zmerom bolje. In mora biti bolje...“

V novo in boljše, s trdim delom in odgovornostjo, z zaupanjem vase in v prihodnost - to naj bo naše zagotovilo, ki naj na dan železničarjev spremlja naše pozdrave in želje za tovariša Tita.

„Mora biti bolje...“

Hvaležni smo mu, ker nas je oborožil s pomembnimi spoznanji in sredstvi, ki nam zagotavljajo nove uspehe in zmage v prihodnosti.

Našega dolga mu ne vračamo le z besedami, kajti predobro se zavedamo, da je mogoče meriti vrednost naših besed, naših sklepov, naših resolucij le z dejanji, z rezultati našega boja za samoupravljanje in znotraj njega za stabilno gospodarstvo, za učinkovito družbeno organizacijo. To je preizkušnja današnjega in jutrišnjega dne. Že zdavnaj smo se odločili, da bomo gradili socializem in dejanju, ne v deklaracijah. S te poti ne bomo nikdar zašli, kajti velika prihodnost socialistične, samoupravne in neuvrščene Jugoslavije je še pred nami.

„ZIMSKI ČAS?“

Na zasedanju zveznega komiteja za delo, zdravstvo in socialno politiko so pod predsedstvom Svetozarja Pepovskega sklenili, da

bomo Jugoslovani v zimskih mesecih premaknili kazalce za eno uro nazaj. Kot so poudarili, bo to precej prispevalo tudi k varčevanju energije, povečanju produktivnosti dela - delovni čas se bo v večji meri prilagodil delavčevemu bioritmu.

BREZ NEVARNOSTI

Varnostni ukrepi med gradnjo jedrske elektrarne Krško zagotavljajo, da bo prva tovrstna jugoslovanska elektrarna delovala brez nevarnosti za okolico.

To so na tiskovni konferenci sporočili člani mednarodne agencije, ki preverjajo izvajanje varnostnih ukrepov atomskih elektrarn.

V Krško je ta teden prispela tudi prva pošiljka goriva. Med 121 elementi, ki bodo potrebni za triletno delovanje elektrarne, jih je prek luke Koper prispelo 34.

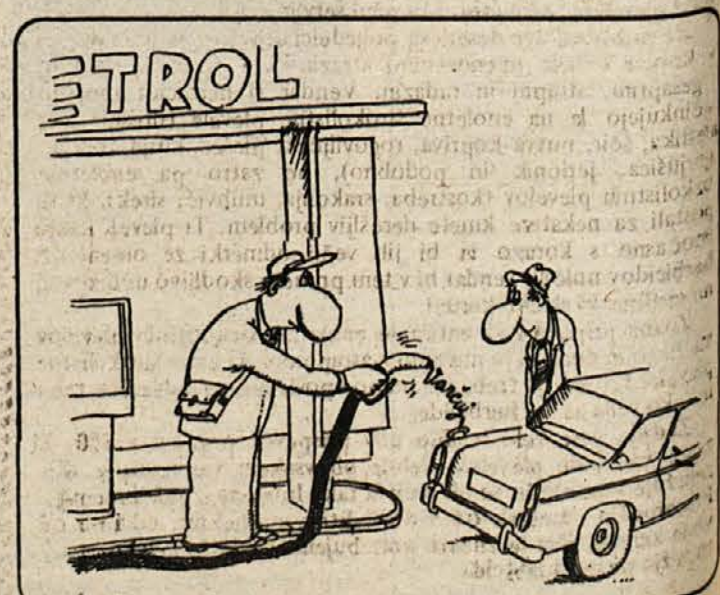
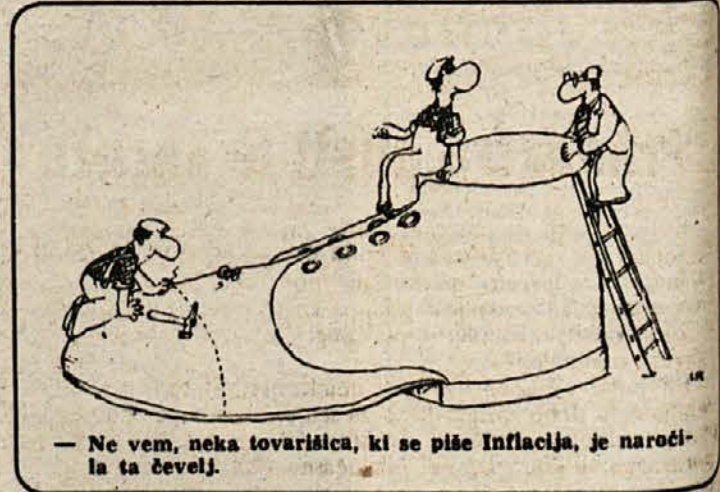
URAVNILOVKA?

Analiza lanskih osebnih dohodkov nedvoumno potrjuje, da je uravnilovka še zelo trdno zasidrana v naši samoupravni praksi. Po nekaterih izračunih je v 28 odstotkov ozdov razmerje v OD med najbolj odgovornimi in zaslužnimi v kolektivu in tistimi, ki morda samo statirajo ali celo odkrito zabušavajo 2:1, v 30 odstotkov ozdov pa 3:1. Torej je v več kot polovici ozdov razpon med OD pod razmerjem 4:1, kar naj bi bilo normalno za stimulatивно delitev v naših pogojih.

STATISTIKA

V zadnjih nekaj mesecih je prišlo do padca realnih dohodkov. Januarja in februarja so se znižali za 1,2 odstotka, v primerjavi s enakim obdobjem lani. Življenjski stroški so se marca povečali za 2,9 odstotka v primerjavi s februarjem, v prvih treh mesecih pa so bili za 23 odstotkov višji kot v enakem obdobju lani.

MILAN MEDEN

GRADIJO NOVO PREDILNICO — Kočevska Tekstilana je te dni začela graditi novo halo predilnice, ki bo dokončana do jeseni. Proizvodnja v novi predilnici bo sodobna, saj so zanjo naročili v tujini nov predilni stroj. Nova investicija je posebno pomembna tudi za odpravo nočnega dela. (Foto: Jože Primc)

KROMPIR JE V ZEMLJI — To drži vsaj za dolinska območja v občinah Kočevje in Ribnica, medtem, ko ga bodo v nekaterih višinskih krajih sadili šele maja. Na fotografiji: V Hrovači so sadili krompir že v začetku aprila, nato pa ga je 20. aprila pokrtil sneg, ta gnoj siromakov. (Foto: Mohar)

VEDNO PRIPRAVLJENI — 17-članska reševalna ekipa novomeške Splošne bolnišnice se redno sestaja trikrat na mesec, kjer se fantje usposablja predvsem za specifične pogoje reševanja v bolnišnicah — nudenju pomoči otrokom in nepokretnim pacientom. Na sliki: spust „bolniča“ v reševalni vreči. (foto: M. G.)

IZMENJAVA IZKUŠENJ — Posvet kirurške sekcije, ki deluje v okviru slovenskega zdravniškega društva, je bil tokrat v Novem mestu. Dolenjski kirurgi so pripravili strokovno predavanje, podali pa so tudi svoje izkušnje pri operativnih posegih na rokah. Na sliki: udeleženci poslušajo dr. Capudra (Foto: M. Gošnik)

S TOVORNJAKOM — NA SLUŽBENO POT
Medtem ko nekateri globokoumno razpravljajo, kaj bi bilo treba narediti za stabilizacijo, so se v trebanjski kmetijski zadruzi domislili učinkovitega varčevanja pri kilometrini. Tako se direktor kmetijske zadruge ali vodja komercialnega sektorja brez sramu usedeta v kabino tovornjaka, če imata ta isti cilj kot onadva.

NA VESELI GORI 26. APRILA
Turistično društvo in krajevna skupnost Sentrupert obveščata, da bo sejem na Veseli gori 26. aprila, to je v soboto, ne pa v nedeljo, 27. aprila. Vabimo!

Sejmišča

NOVO MESTO: Zaradi snega je bil ponedeljkov sejem zelo slabo obiskan. Naprodaj je bilo 126 pujskov in 16 nad tri mesece starih prašičev, prodanih pa skupno le 69. Pujski so bili po 1.200 do 1.500 din, starejši prašiči pa po 1.600 do 2.300 din.

BREŽICE: Na sobotnem sejmu so rejci ponujali 432 pujskov, prodali pa 298 po okoli 65 din k logram žive teže.

Kmetijski nasveti

Primextra pusti le koruzo

Koruzo dolgo ne prekrije zemlja, zato ji pleveli strežejo po življenju kot le malokateri kulturni rastlini. Nekdaj so se poljedelci vsiljivcem postavljali po robu z večkratnim okopavanjem in branjem, zdaj pa imajo v herbicidih dobrega in zanesljivega zaveznika — pod pogojem seveda, da jih znajo pravilno uporabljati.

Da bodo v koruzi herbicidi učinkovito delovali, mora biti zemlja zelo dobro pripravljena za setev, imeti mora, kot temu pravimo, drobno mrvčasto strukturo. Razen tega naj bo lepo poravnana, dobro uležana, pravočasno obdelana in pravilno, precizno zasejana s semenom ter primerno vlažna. Na zaščito pred pleveli je treba misliti že pred setvijo.

Že približno dve desetletji poljedelci uspešno zatirajo plevel v koruzi s tako imenovanimi atrazinskimi pripravki, kot so gesaprim, strapin in radazin. Vendar ti herbicidi zanesljivo učinkujejo le na enoletne širokolistne plevelce (dresni, bela metlika, ščir, mrtva kopriva, rogoviljček, plešec, kurja čreva, gorjušica, jetičnik in podobno), ne zatro pa enoletnih ozkolistnih plevelov (kostreba, srakonja, muhvič, sirek), ki so postali za nekatere kmete neresljiv problem. Ti pleveli kalijo istočasno s koruzo in bi jih večji odmerki že omenjenih herbicidov uničili, vendar bi v tem primeru škodljivo učinkovali na rastline, ki sledijo koruzi.

Znana priprava za zatiranje enoletnih ozkolistnih plevelov sta lasso in dual, ki ju mešamo z atrapinom, ki zatire širokolistne plevelce. Pri tem je treba natančno upoštevati navodila, kar tako in tako velja za vse herbicide.

Zadnje čase zelo hvalijo nov prispevek primextra 500, ki zatire vse vrste plevelov, deluje ob vsakem vremenu, se dlje zadržuje v zemlji in se ob nalivih tako hitro ne izpere iz zemlje. Priporočajo odmerek od 5 do 7 litrov na hektar, odvisno od vrste zemlje. Kot je znano, potrebujemo za lažjo zemljo manj, za težjo pa več herbicida.

Nelikvidnost še vedno grozi

V novomeški Ljubljanski banki so sprejeli vrsto ukrepov glede na likvidnostni položaj

V prvih treh mesecih letošnjega leta se slaba likvidnost v gospodarstvu vse bolj odraža v bankah. Novomeška ljubljanska banka že izkorišča rezerve, kljub težavam pa bančni šalter zaradi pomanjkanja denarja ali deviz ni bil še niti en dan zaprt.

Do aprila letos so se bančna sredstva sicer povečala za 5 odstotkov, vendar je to povečanje predvsem rezultat tega, da se v banki obrača več stanovanjskega denarja in da se odražajo združena bančna sredstva, ki se prilivajo od drugod. Kratkoročna sredstva, kamor sodijo ziro računi gospodarstva in negospodarstva, pa so še vedno pod ravni decembra lani (indeks 90,7) in sredstva prebivalstva v primeru z istim lanskim mesecem ne znašajo več kot 94 odst.

To sta dva pglavitna vira, na katera so v banki računali in nanju oslonili celotno politiko kreditiranja. Ker denarja ni dovolj, so tudi začasno ustavljeni novi investicijski krediti. Banka je bila že nekajkrat v hudih težavah, da somonali uporabiti vse možne rezerve, pri premagovanju teh težav pa so v veliko pomoč znatno povečan izvoz predvsem v IMV, drugi selektivni krediti ter združena bančna sredstva.

Če se je doslej kdaj zgodilo, da stranka tisti trenutek na bančnem šalterju ni dobila deviz, je šlo le za tehnične ovire, ne pa za kaj drugega.

Takoj so devize dobili od drugod in stranko izplačali.

Glede na zaostrene likvidnostne pogoje pa je izvršni odbor banke pred kratkim sprejel vrsto začasnih ukrepov, ki zapirajo vrata v glavnem novim obveznostim banke. Premoščanje težav v gospodarstvu ob izplačevanju osebnih dohodkov pa bo banka poslej kreditirala le v okviru možnosti, in to samo z največ desetdnevnimi likvidnostnimi krediti. Devizni plačilni promet s tujino bo banka izvrševala v prvi vrsti iz sredstev tekočega deviznega priliva.

Stanovanjsko kreditiranje zaenkrat še ni pod udarom, če to poteka v okviru plansko opredeljenih sredstev in namenov po že sprejetih

pravilnikih. In kako je z garancijami za zavarovanje plačil? Sklenjeno je, da bo banka na zahtevo investitorja dajala garancije za zavarovanje plačil le do višine zagotovljenih sredstev, namenjenih za naložbe.

R. BAČER

SINDIKAT BO BDEL NAD ZAPOSLOVANJEM

Občinski svet Zveze sindikatov v Krškem v svojem programu za delo v tekočem letu ni pozabil na svojo vlogo pri zaposlovanju delavcev in produktivnem izkoriščanju delovnega časa. Spodbujal bo uvedbo takega delovnega časa, ki se bo prilagajal potrebam delovnega procesa. Preprečeval bo vse oblike izkoriščanja delavcev pri zasebnikih, zlasti preprodajo delovne sile in bogatenje na njen račun. Dosledno bo vztrajal pri oblikovanju samoupravnih sporazumov v politiki zaposlovanja in pri zagotavljanju minimalnih življenjskih in kulturnih pogojev delavcem.

»Dolenjski list« v vsako družino

ljubljska banka

Temeljna dolenjska banka
Novo mesto

Delovna skupnost
Komisija za delovna razmerja

objavlja za nedoločen čas, s polnim delovnim časom zaradi odhoda delavcev iz delovne skupnosti naslednja dela oz. naloge:

1. PORABA STANOVANJSKIH POSOJIL — 1 izvajalca v PE za stanovanjsko in komunalno kreditiranje,
2. ČIŠČENJE poslovnih prostorov in opreme — 1 izvajalca.

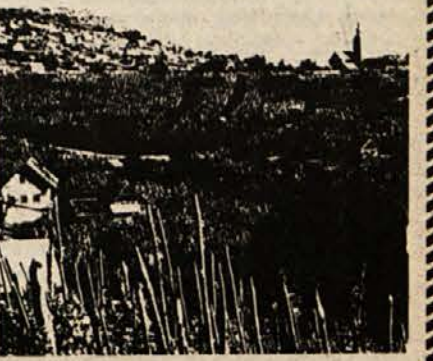
Pogoji za sprejem:
pod 1: končna štiri letna srednja šola ekonomske ali splošne smeri, 2 leti delovnih izkušenj, 2 meseca poskusnega dela,
pod 2: nepopolna osnovna šola, 1 mesec delovnih izkušenj, deljen delovni čas, 3 meseca poskusnega dela.

Kandidati za objavljena dela oz. naloge naj prijavi s kratkim življenjepisom in navedbami o doseganih zaposlitvah priložijo dokazilo o šolski izobrazbi. Prijave sprejemamo 15 dni po objavi. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 45 dneh po zaključku objave. Nepopolnih in po objavnem roku prispelih prijav ne bomo upoštevali.

Prijave pošljite na naslov:
LB — Temeljna dolenjska banka
Novo mesto
Delovna skupnost
Komisija za delovna razmerja
68001 Novo mesto
Kettejev drevored 1

328/17-80

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

Z uspehi potrjen obstoj društva vinogradnikov

Starejši vinogradniki se še dobro spominjajo obstoja Vinarskega društva Dravske banovine, ki je delovalo med obema vojnama in je imelo svoje podružnice po vsej Sloveniji, med temi tudi v Novem mestu in Podbočju (Sv. Križ pri Kostanjevici).

Pobuda za ustanovitev povojnega Društva vinogradnikov je bila dana na posvetovanju vinogradnikov v Kostanjevici jeseni 1971 ter konkretnije izoblikovana ob ocenjevanju cvička novomeško-mokronoškega vinorodnega okoliša pozimi 1972 na Otočcu. Ustanovni občni zbor Društva vinogradnikov Novo mesto je nato bil 18. 6. 1972 na Otočcu. Zaradi uskladitve pravil društva z določili zakona o društvih (Uradni l. SRS št. 37/74) in zaradi potreb po razširitvi se bila na izrednem občnem zboru Društva vinogradnikov Novo mesto 21. 3. 1976 na Kmetijski šdi Grm sprejeta sedanja pravila društva. Pravila so bila predtem dana v razpravo medobčinskemu svetu SZDL za Dolenjsko in Posavje. Medobčinski sveti SZDL so pravila pismeno potrdili, ker so bila v skladu z načeli in smotri, ki jih zasleduje SZDL. Sedanja pravila društva zajemajo vinogradnike celotnega območja Dolenjske od Litije do Bregane, republiške meje na Gorjancih po razmejitveni črti proti Beli krajini ob robu Kočevskih gozdov do vasi Krke in Litije, to je v mejah dolenjskega vinorodnega okoliša. Zaradi obširnosti dežele in številnosti članov je članstvo organizirano po manjših enotah, ki jih imenujemo ožji vinogradniški okoliši, najvišji organ društva pa je skupščina delegatov društva. Delegati volijo člani na zborih vinogradnikov po OVO, in to na 10 članov po 1 delegata. Tako delo društva prehaja iz centralnega vodenja med vinogradnike, organizirane po OVO. Po zapisniku seje UO društvo z dne 21. 9. 1979 (ko je UO med člane razdelil 30 možnih tehtnic) z OVO Cerklje šteje društvo 630 članov. Lastno glasilo nadomešča že drugo leto stalna tedenska rubrika v Dolenjskem listu, ki jo je Dolenjski list dal društvu na voljo.

Ustanovitev društva in razširitev delovanja društva je nastala spontano (isti pojav zasledimo tudi pri ustanovitvi podobnega društva za območje Bele krajine) zaradi potrebe vinogradnikov po svojem organiziranem zastopstvu. Dejstvo je, da od 3800 ha vinogradov na območju društva pripada 99 odstotkov vinogradov zasebnim vinogradnikom, ki, razumljivo, zahtevajo svojo organizacijo. Nekateri kmetijske OZD iz Dolenjske so v tem obdobju opustile svojo dejavnost s področja vinogradništva, preostali OZD pa ni uspelo vključiti vinogradnike v svete kooperantov, vsaj ne v večji meri. Upoštevati je pri tem tudi to, da mnogi vinogradniki iz vrst ljubiteljev nimajo pogojev, da bi postali kooperanti DO. Pri tem ne smemo pozabiti, da so ravno vinogradniki, ki jim kmetijstvo ni glavni poklic, bili nosilci napredka pri obnovi vinogradov in negi vina ter s svojim naprednim delom in znatnimi tržnimi presežki veliko prispevajo k splošnemu gospodarskemu dvigu tega, nekdanj močno zastalega predela dežele.

Uspehi 8-letnega delovanja Društva vinogradnikov so očitni v vsakem pogledu. Društvu je s prireditvami in ocenami dolenjskega cvička uspelo pozabljene in zaničevane cvičke povzdigniti in mu vrniti ugled v taki meri, da je dolenjsko vino zopet iskano in čislano. S predavanji in poučnimi izleti v druge vinorodne kraje se je med člani širilo sodobno znanje in izkušnje pri obnovi in negi vinogradov. Številni lepo obnovljeni vinogradi širom po Dolenjski to trditve potrjujejo. Obnovljeni vinogradi s številnimi lepimi zidanicami so tudi v turističnem pogledu pozitiven dejavnik pokrajine. Ne smemo prezreti tudi prijetnih srečanj vinogradnikov v okviru društva, na katerih izmenjujejo izkušnje in se poleg tega še prijetno razvedrijo in sprostito.

Pred člani društva, organiziranimi v svojih ožjih vinogradniških okoliših je še mnogo neizkoriščenih možnosti delovanja. Med temi je doslej neizkoriščena možnost kreditiranja obnove vinogradov v skupinskih obnovah, organizirano novčevanje pridelkov preko OZD, bodoče organizirano ustekleničevanje vinskega pridelka itd. Tudi dotedanje izobraževalno in propagandno delo kaže še naprej razvijati in izpopolnjevati. Vse to je dolenjskim vinogradnikom potrebno in je izvedljivo le v okviru lastne organizacije. Zato pozivam dolenjske vinogradnike, ki še niso člani našega društva, da se včlanijo in vključujejo v naše skupne napore za izpopolnjevanje znanja iz te stroke.

TIT DOBERŠEK

Sami kos...

(Nadaljevanje s 1. strani)

vgrajujejo tudi v planske dokumente.

Pogovor s komunisti sevnške občinske uprave ni mogel mimo razprav o preoblikovanju upravnih organov. Ob nekaterih kritičnih pogledih prednosti drugačne organizacije v Sevnici ne pozabljajo na vsebinska vprašanja. Osnovno vodilo - to je bilo v pogovoru večkrat poudarjeno - je še večja vpetost dela uprave v reševanju življenjskih vprašanj delavcev in občanov. Med delegati so pred nedavnim ocenjevali delo uprave. Osnovne organizacije ZK v občini, kot je dejal sekretar komiteja Franc Pipan, sodijo, da so kritike s terena v preteklosti ugodno vplivale na napredek dela v upravi.

Dobro imajo svoj razvoj zastavljen tudi v Stilešu, kjer so že pričeli s pripravljalnimi deli za novo tovarno na Blanci, ki bo pretžno usmerjena v izvoz. Na pogovoru s člani delovne skupine so samokritično obravnavali oba neuspela referenduma o samoupravnem sporazumu za menjavo dela med delovno skupnostjo skupnih služb in tozdoma. Vsekakor bodo poskusili tudi v tretjič, obogateni z novimi izkušnjami.

Delovna skupina je v petek obiskala tozdi Lisce v Krmelju in tamkajšnjo Metalno. Obvestilo prejšnjega dne, da so v krmeljskem, pretrežno naravnanim tozdu, izkoristili kvoto uvoženih surovin že za drugo tričetrtletje, nalaga vsem veliko skrb. V Krmelju, razumljivo, želijo uspeh prizadevanjem matičnega kolektiva, da pri Blanci zgradijo tovarno, s katero bi se rešili nevsedečnega uvoza surovin. Nadrobno so pretehtali vpetost tozda v obrambne priprave in sodelovanje z vsemi tremi krajevnimi skupnostmi v Mirenski dolini.

Kolektiv Metalne je z lanskim uspešnim poslovanjem očitno prelomil z večletnimi izgubami. Komunisti te osnovne organizacije so pred časom kot edini v občini nadrobno ovrednotili delo slehernega svojega člana. To leto bodo vseskozi povsem zasedeni z delom, pogovarjajo pa se tudi o novih zanimivih programih.

Posebno neposredni so pogovori v krajevnih skupnostih. Na Blanci so z novo organiziranostjo komunistov razgibali do lani oslabelo organizacijo. V Luki novih šest vaških odborov prehaja v prave vaške skupnosti, odkoder dobivajo pobude delegacije v krajevni skupnosti in občini.

Delovna skupina je nadaljevala delo v sevnški občini v terek v sevnški žagi in Jugotanimu, v ponedeljek pa je bila v Jutrjanki.

ALFRED ŽELEZNIK

POČASTILI SMO DAN TABORNIKOV

Taborniki OSJ Trebnje smo v soboto, 19. aprila počastili dan tabornikov. Postavili smo simbolični taborniki ter se urili tudi v signalizaciji. Vodja odreda je na zboru slovesno podelil osvojene zvezde in priznanja najboljšim prizadevnim tabornikom. Potem smo prizgali mogočno pagodo in ob njej prepevali taborniške pesmi. Straža je bila seveda vsa noč na nogah. Kakšna sramota bi bila, če bi nam na ta dan ukrali z zastavo!

KATJA REŽUN

„S pesmijo v pomlad“

Danes in jutri v Novem mestu: revija zborovske pesmi v počastitev dneva Osvobodilne fronte in praznika dela

Zborovsko petje je najbolj množična vrsta ljubiteljske kulturne dejavnosti v novomeški občini. Novi pevski zbori se pojavljajo malone vsako leto, delujejo pa v vrtic, na osnovnih in srednjih šolah, v delovnih organizacijah ter krajevnih skupnostih v okviru kulturnih in nekaterih drugih društev. Zveza kulturnih organizacij organizira že nekaj let zapovrstjo pregledne pevске revije, na katerih se predstavijo vsi redno delujoči in kolikor toliko kvalitetni zbori.

Letošnja pevška revija, ki so ji dali prireditelji naslov „S pesmijo v pomlad“, se začne danes ob 16. uri v novomeškem Domu JLA z nastopom otroških in mladinskih zborov, nadaljevala in končala pa se bo prav tam jutri, ko bodo pred občinstvo stopili odrasli zbori. Vsega je prijavljenih 23 zborov, od tega 10 odraslih.

Danes so za nastop prijavljeni: zbor cicibanov male glasbene šole iz Novega mesta, otroška zbor iz Škocjanske in bršljinske osnovne šole, mlajši mladinski zbor šmihelske osemletke, mladinski zbor iz osnovnih šol Otočec, Smarjeta, Sentejmerje, Briljin, Grm, mladinski zbor Doma Majde Šilc ter dekliška zbor iz gimnazije in zdravstvene šole.

Jutri bodo nastopili: mešani zbor iz Sentejmerja, moški zbor z Ruperč vrha, ženski zbor novomeških upokojencev, Dolenjski oktet, moški zbor iz Dolenjskih Toplic, Škocjana, Šmihela (gasilski), moški zbor Kulturnega društva Dušan Jereb, mešani zbor iz IMV in mešani zbor iz Krke. Med prijavljenimi tokrat ni zbor „Gorjanci“ iz Straže in tudi ne Žužemberčanov.

Prireditelji, ki ni tekmovalnega značaja, je posvečena dnevu OF in prazniku dela.

ISKANO POHIŠTVO V TUJINI - Sevnški mizarji iz Stileša so znani doma in v svetu po kakovostnem stilnem pohištvu. Njihova nova tovarna sedežnega stilnega pohištvu na Blanci bo letos po vsej verjetnosti edina večja nalozba sevnškega gospodarstva. Na sliki: člani delovne skupine predstevstva CK ZKS med ogledom dela v tovarni. (Foto: Železnik)

V bankah veje zdaj nov veter

Ljubljanska banka v Novem mestu je dolenjske investicije razvrstila v šest skupin - Letos še ni bil odobren noben nov investicijski zahtevek

Usklajevanje želja in možnosti pri naložbah v vseh štirih dolenjskih občinah je šlo glede na obe resoluciji skozi več dodatnih filtrov, med katerimi je bančni gotovo eden najpomembnejših. O trenutnem stanju dolenjskih naložb in možnostih nadaljnje investicijske izgradnje je tekkel pogovor z dipl. ekonomistom Sergejem Thoževskim, predsednikom poslovnega odbora Ljubljanske banke v Novem mestu.

Katere investicije se nadaljujejo na Dolenjskem kot prednostne in za kolikšne naložbe gre?

„V banki smo s posebno pozornostjo analizirali vse investicije, ki so v teku, in jih razvrstili v skupine. V prvo sodi 51 naložb v vrednosti 3,5 milijarde dinarjev, med katerimi so največji projekti: „Bet“ - Metlika, Suhor IMV, Zavarovalnica Triglav, Iskra-Semič, Mercator-Novomesto za blagovnico Ločna, Pionir za gradbeno mehanizacijo in IMV program za proizvodnjo avtomobilov in prikolice. V to skupino smo uvrstili tudi Krkin projekt 64, ki zahteva znatna dodatna sredstva zaradi podražitev, v tretji skupini pa je 10 naložb v vrednosti 150 milijonov dinarjev. Te investicije se lahko nadaljujejo, ko bodo banki predloženi dokumenti po posebnih pogojih kreditiranja. Med temi naložbami je najpomembnejši program Pohorje-Dob pri Mirni, ki načrtuje

proizvodnjo gasilске in druge opreme.

Nadalje gre za tri večje naložbene programe, za katere so že odobreni krediti, pa se ne izkoristijo bodisi zaradi zakasnitve pri projektih, ker so potrebne spremembe projektov in drugih vzrokov. Med temi je naložba v Črnomlju Beltu, kjer niso dlje kot pri projektih. Nimajo urejeno z uvozom opreme in ni razščiščena finančna zadeva s sovlagatelji projekta. Podoben primer je s projektom „Krke“ za Šmarješke Toplice, kjer prav tako manjka sovlagatelj in je potrebna revizija investicijskega programa. Tretji je prav tako Krkin projekt INIS, ki tudi finančno še ni v celoti krit. To

O RAZPISU REFERENDUMA

V ponedeljek ob 8. uri bo v Črnomlju skupna seja vseh zborov občinske skupščine, ki je sklicana zaradi ene same točke, pa zato toliko pomembnejše: o predlogu odloka za razpis referenduma za uvedbo krajevnega samoprispevka za sofinanciranje investicij na področju družbenih dejavnosti v obdobju 1980 - 1985. Kot četrti zbor se bodo seje udeležili tudi delegati skupščine občinske izobraževalne skupnosti, ki bodo enakopravno odločali o tem odloku.

DOBRODOŠLICE KURIRJEM

Letošnji sprejemi kurirkove pošte so bili v brežiški občini še posebej bogati in pristrčni. Po vseh odredih so jih združili z mitingi, na katerih so borci obujali spomine na doživljanje iz NOB, da bi pionirji preko živih vezi laže ohranjali tradicijo velikega boja, skozi katerega je borca tako pogumno vodil tovariš Tito. Kurirkovo pošto so Brežičani sprejeli v Vrhovskih vasi, od koder je krenila do enajstih pionirskih odredov na obeh bregovih Save. Celo v Skopljah, kjer ni pionirskega odreda, so ji pripravili čudovit sprejem.

Do večeraj je kurirkova torba obšla tudi vse odrede in javke v krški občini. Pošto so najprej sprejeli na Prekopi, jo ponesli do Kostanjevice, Podbočja in Vrhovske vasi, jo za tri dni oddali Brežičanom in ji večeraj zaželeli varno pot naprej v Rožnem.

NOVO MLADINSKO REĐSEĐSTVO

Jutri bo v Črnomlju programska volilna seja OK ZSMS, na kateri bodo med drugim ocenili delo občinske konference ZSMS v preteklem mandatnem obdobju ter sprejeli delovni program mladinske občinske organizacije za naslednje obdobje. Izvolili bodo novo predsedstvo, sprejeli finančni plan za letošnje leto, govor pa bo še o mladinskih delovnih akcijah v prihodnjem srednjoročnem obdobju.

V škarjah dobaviteljev in kupcev

Stabilizacijski načrt Tekstilane - Zaposlenost zvišati največ za 1,5 odst., - bolniško znižujejo, izmet pa bodo znižali še za polovico - V Tekstilani se ne strinjajo s poročilom

„Število kratkoročnih posojil bomo zmanjšali ali pa jih skušali najemati pod ugodnejšimi pogoji. Lani smo samo za obresti za ta posojila plačali 8 milijonov din.“ To je ena izmed misli stabilizacijskega programa Tekstilane Kočevje, ki so ga sprejeli v marcu.

Ta misel, ki je zajeta v stabilizacijskem načrtu finančno-računovodskega sektorja, se nadaljuje v načrtih še nekaterih drugih sektorjev. Kratkoročna posojila potrebujejo za obratna sredstva in sicer predvsem zato, ker zahtevajo dobavitelji surovin takoj ali celo vnaprej plačane račune; kupci pa zahtevajo razne ugodnosti in tudi odlog za plačilo računov do 90 dni. Dobavitelji surovin si ne zagotavljajo le običajne cene, ki je določena, ampak še pokritje izpada njihovega dohodka.

Zato tudi pritiskajo, naj bi uveljavili dohodkovne odnose (v vsej reprodukciji celoti), na kar pa ne pristane trgovina oz. kupci. Trgovina tudi preprosto preimenuje pogodbe v samoupravne sporazume in tako ohranja stare odnose.

Se naprej načrtujejo povečanje izvoza. Doslej so izvažali z malenkostno izgubo, vendar so morali, če so si hoteli zagotoviti devize za uvoz surovin. Pri izvozu se bodo prizadevali usmeriti lahko, da jim bo donasal dohodek.

Število zaposlenih so nameravali zvišati za 3 odstotke, vendar ga bodo le za 1,5. Zaposlili bodo le študente, ki bodo letos dokončali šolanje.

Bolniško jim je letos že uspelo nekoliko zmanjšati v primerjavi z lani. To je tudi sad' zaposlitve socialne delavke in boljše sodelovanja z zdravstvenim domom, medtem ko nameravajo uvesti še kontrolo bolniške na domu. Lani je bilo na bolniški preko 15 odstotkov zaposlenih, letos pa okoli 0,5 odstotka manj.

Na področju tehničnega sektorja pa so uvedli kontrolno službo oz. kontrolorje po obratih. Njihova glavna naloga je, da bodo zmanjšali še sicer nizki izmet oz. škrat še za polovico.

V januarju in februarju letos so v Tekstilani količinsko povečali proizvodnjo 20,47 do 31,35 odstotkov v primerjavi z novembrom lani (vrednostno pa 35 oz. 41 odst.), vendar to povišanje ni bilo rezultat višjih cen (kar je zmotno menil tudi izvršni svet na zadnji seji zborazdruženega dela v poročilu, ki je bilo dodatno vnešeno na dnevni red seje), ampak le da so delali „dražje“ artikle (ena odeja je namreč lahko vredna 120, druga pa celo 1.500 din). Cene proizvodov Tekstilane so tudi pod kontrolo in se niso spremenile že od maja lani. Z izplačilom osebnih odhodkov torej niso pretirali - tako trdijo pri

Tekstilani - in, to dokazujejo tudi s številkami.

S stabilizacijskimi ukrepi so začeli v Tekstilani že novembra lani, za kar je dala pobudo ZK.

Stabilizacijo pa v Tekstilani grade tudi na izpopolnjevanju delegatskega sistema. Menijo, da bo ta boljše delo, ko bo zaživel „predhodno informiranje“ vseh članov kolektiva, se pravi tako informiranje, ki bo delavcem v pomoč pri odločanju in dajanju napotil delegatom; medtem ko zdaj uspešno deluje le takolimenovano „povratno informiranje“, se pravi informiranje o že sprejetih sklepih.

J. PRIMC

Sevniška godba vztraja in napreduje

Kmalu 50. javni nastop - Za prvega maja na Lisci - 21. junija revija godb v Sevnici

Dve leti je minilo, odkar je v Sevnici znova zaživila pihalna godba. Začetek je bil težak, vendar je večina članov vztrajala in se jeseni 1978 prvič predstavila domačemu občinstvu.

V dveh letih se je sestav godbenikov močno spremenil, vendar spremembe niso bistveno vplivale na delo godbe. Lani v občini ni bilo slavlja, na katerem ne bi sodelovala pihalna godba, nastopala pa je tudi zunaj občinskih meja.

Ob letošnjem prazniku dela se bo predstavila s koncertnim programom v Bošanju 26. aprila ob 19. uri. Svoj mali jubilej pa bo počastila s promenalnim koncertom v Naselju heroja Maroka 29. aprila ob 18. uri. To bo godbin petdeseti javni nastop. Na praznični dan bo pozdravila občane z budnico, nato pa bo krenila na Lisco, kjer bo ob 10. uri osrednja proslava praznika dela.

Sevniška godba ima v načrtu še druge nastope, tako bo sredi maja obiskala Krmelj in oskrbovanje v Domu počitka na Impoljci, kjer je bila doslej že dvakrat lepo sprejeta. Največja slovesnost pa bo 21. junija, ko bo imela v gosteh vsb slovenske gasilске pihalne godbe. Tudi v počitniškem času godba ne bo mirovala, saj ima v načrtu, da bo sodelovala na slavnostih zunaj domačega kraja.

Čeprav sevniška godba vadi v neprimernih prostorih, v betonski kleti z nizkim stropom, s svojo vztrajnostjo utrjuje zaupanje vseh tistih delavcev v sevnški občini, ki so ob ustanovitvi pomagali s prostovoljnimi denarnimi prispevki.

M. B.

BORCEM XV. IN XVIII. DIVIZIJE NOVJ IN I. SAB

Borce obeh divizij in I. SAB obveščamo, da bo v četrtek, 8. maja t. l., v hali Tivoli v Ljubljani proslava v počastitev 35. obletnice osvoboditve Ljubljane. Tega dne se bomo zbrali na plaščadi pred halo Tivoli ob 17. uri in nato odšli v halo, kjer bo slavnostna prireditev. Po kulturnem programu bo v sosednji dvorani srečanje borcev s prebivalci Ljubljane in mladino. Na proslavo pridite z odlikovanji ali ustreznimi vrvicami.

Odbor borcev XV. in XVIII. div.

R. BAČER

So tudi objektivni vzroki

Lanski zaključni računi gospodarskih delovnih organizacij novomeške občine kažejo hibe - Nasploh so rezultati precej slabši od pričakovanih - tudi zaradi cen

Ko je 21. aprila družbenopolitični zbor novomeške občinske skupščine obravnaval rezultate gospodarjenja na osnovi lanskih zaključnih računov, je ugotovil, da je bila rast dohodka preskromna, da se je poslabšala reproduktivna sposobnost, da se slabša likvidnost in da osebni dohodki v gospodarstvu zaostajajo. Lep uspeh pa je, da izvoz predstavlja tretjino vsega dohodka v gospodarstvu.

Glavni vzrok za zaostajanje planiranih rezultatov je v industriji, kjer se je dohodek na delavca povečal samo za 10 odstotkov. Pri tem pa je upoštevati tudi objektivne vzroke, saj na primer IMV prodaja „katrice“

POSLOVNI USPEHI NA REŠETU

Za 28. aprila je v Novem mestu sklicana skupščina Medobčinske gospodarske zbornice za Dolenjsko, ki bo razpravljala o rezultatih poslovanja organizacij združenega dela s področja gospodarstva v preteklem letu na osnovi analize, ki jo je pripravila SDK. Na skupščini bodo sprejeli še predlog finančnega plana za letošnje leto in obravnavali nekatere kadrovske spremembe.

že 18 mesecev po isti ceni, medtem ko so stroški surovin, energije itd. v lanski drugi polovici leta nenormalno porasli. Podoben primer je v Krki, Novolesu in še kje, če omenimo samo največje kolektive.

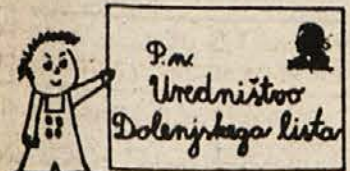
Delitvena razmerja so se lani sicer ugodno spremenila v korist sredstev delovnih organizacij, ni pa prav, da so sredstva za osebne dohodke rasla hitreje od dohodka. S tem pa ni rečeno, da so zasluzki visoki, ampak celo narobe. Novomeško gospodarstvo v poprečju zaostaja za republiko za 10 odstotkov pri osebnih dohodkih, medtem ko je ta razlika v gospodarstvu manjša.

Izvozno uvozna bilanca se je lani poslabšala, kar pa je bilo že vnaprej predvideno zaradi prej naročene opreme, sicer pa je izvoz dosegel 35 odst. več uspeha kot v letu 1978 in kar tretjino celotnega prihodka pokriva s izvozom. Pri tem pa

niti niso všteta vsa podjetja, ki opravljajo blagovno menjavo s tujino. Denimo Pionir s svojimi gradbeniški na tujem v teh številkah ni zajet, pa ima veliko poslov.

SEMINAR IN SEJA

Republiški odbor sindikat a delavcev prometa in zvez to danes in jutri v Dolenjskih Toplicah pripravljata seminar, v soboto pa plenarno sejo odbora. V okviru seminarja bo danes Jože Smole, član CK ZKJ in predsednik komisije za mednarodno sodelovanje in odnose pri CK ZKS, govoril o aktualnih mednarodnih političnih dogodkih in vlogi neuvrščene Jugoslavije. Udeleženci seminarja bodo jutri razpravljali o letošnjem zaporenju dohodka, o vlogi samoupravnih sporazumov v uredničevanju politike za ustalitev gospodarstva v dejavnosti prometa in zvez, beseda pa bo tekla tudi o usmerjenem izobraževanju. Na sobotni seji bodo predvidoma govorili o prometni politiki, varčevanju z energijo in kolektivnem vodenju.

V BREŽICAH SMO TEKMOVALI

Letos je bilo v prometnem tekmovalju precej sprememb. Na naši šoli nimamo novega poligona, zato smo se dva dni pred tekmo odpravili v Brežice, kjer smo vadili, hkrati pa smo si ogledali mestne ulice. Na tekmovalni dan smo najprej vozili po mestu, nato pa smo svoje znanje preizkusili na poligonu, kjer smo zasedli odlično drugo in tretje mesto. Vrstni red ekip: 1. Brežice, 2. Dobova, 3. Artiče. IGOR HODE, 8. r. OŠ Artiče

IZLET NA GORE

Artiški udeleženci planinske šole smo se skupaj s planinci iz Brežic, Dobove in Globokega 5. aprila odpravili na izlet na Gore pri Hrastniku. Pot navkreber se je vila med travniki in po gozdu, na vrhu pa nas je dočakalo rahlo sneženje. Po malici smo se v okolici planinske kočice učili orientirati s kompasom in odšli na krajsji pohod. Domov smo se vrnili obogateni z novimi doživetji in izkušnjami. MELITA PEPELNIK novin. krožek

OČIŠČEVALNA AKCIJA

Predstavniki šolske zelene straže so opazili, da je potok Hinja zelo zamenjarjen, očiščenje pa so potrebnost tudi zelenice in okolica spomenikov. Zato smo se odločili izvesti očiščevalno akcijo. Na suhem ne bo težav, potok pa so preiskali člani biološkega krožka in ugotovili, da bomo pri čiščenju potrebovali gumijaste rokavice, palice s kavlji in kartonske škatle. Za odvoz odpadkov naj bi poskrbela krajevna skupnost. MIRAN ZUPAN OŠ Krmelj

ZBRALI SMO 2,3 TONE PAPIRJA

8. aprila smo na naši šoli organizirali nabiralno akcijo, ki je bila zelo uspešna, saj smo učenci v kratkem času zbrali kar 2.300 kg papirja. S tem bomo pomagali našemu gospodarstvu, denar pa bomo uporabili za humanitarne namene. NATALIJA HORŽEN OŠ Tone Seliškar Cerklje ob Krki

PROSLAVA ZA KURIRČKOVO POŠTO

Letošnja Kurirčkova pošta smo v Brežicah pričakali pri spomeniku kmečkih uporov. Tedaj smo privedli proslavo, neki partizan pa nam je pripovedoval, kako je obiskoval partizansko šolo. Tudi mi smo v tobo priložili želje, da bi tovariši to okrevali. SAMO PETELINC OŠ BREŽICE

DOBRI STRELCI

Pretekli četrtlet je bilo na strelišču v Črnomlju strelsko prvenstvo. Na njem so se pomerili učenci osnovnih šol iz Črnomlja, Vinice, Dragatusa in Starega tga. Naši fantje in dekleta so se dobro odrezali, saj so zasedli vsa prva tri mesta. Bili so tudi ekipno prvi. NATALIJA PIŠEC nov. krožek OŠ Črnomelj

Bogat letni obračun planincev

Z občnega zbora PD Novo mesto — Za predsednika izvoljen Anton Trunkelj

Planinci novomeskega Planinskega društva so se zbrali na rednem letnem občnem zboru in pregledali delo in dejavnost v preteklem letu.

Pregledjmo povzetek posameznih poročil sekcij in odsekov: Mladinski odsek deluje v sklopu sekcij na gimnaziji, treh srednjih strokovnih šolah v Novem mestu, treh orsnovnih šolah prav tako v mestu, na osnovni šoli v Škocjanu in Mirni peči. Skupno vključuje 567 pionirjev in mladincev. Veliko dobre volje in truda je bilo vloženega s strani mentorjev, še posebno na osnovnih šolah, katerih vodstva pa

PS krajevna skupnost Drska in PS gimnazije sta organizirali predavanja Vikija Grošlja in Jerneja Zaplotnika o lanki odpravi na Mt. Everest. PS Drska deluje od leta 1977 in vključuje 65 članov vseh starosti. Organizirali so 3 samostojne avto-busne izlete. Marljivo so obiskovali okoliške hribe, naše Alpe in Karavanke. Ze drugo leto izdajajo svoje glasilo „Markacija“.

Alpinistični odsek je imel 8 predavanj o alpinizmu. Na Mosoru pri Splitu in na Okrešlju so imeli svoja alpinistična tabora. Dva člana sta obiskala francoske Alpe ter prečila pogorje Mt. Blanca. Skupno je 13 aktivnih članov AO opravilo 142 letnih in zimskih vzponov, tujih smukov ter pristopov nad 2500 in 3500 metrov.

Planinska sekcija, ki deluje v okviru Trim kluba pri tovarni zdravil Krka, je že pred dvema letoma razširila svoje sodelovanje s PD Novo mesto, in to med drugim v tako imenovani odprtosti izletov. Iz pestrega programa so uresničili 14 izletov.

Markacisti so posvetili osnovno skrb trasiranju odseka planinske poti Ljubljana—Zagreb, ki spada v območje PD Novo mesto in gre od Špilerjeve špice preko Hmeljnika, kjer se odcepi od Trdinove poti, ter dalje preko Mirne peči in Zužemberka in Zagradca do Marince vasi, kjer pa se prične obveznost ljubljanskih PD. Opravili so vse naloge v zvezi s tem delom trase in nameravajo letos svojo dejavnost še okrepiti.

Izvoljen je bil nov upravni odbor društva, katerega predsedništvo je prevzel Anton Trunkelj. Zaslujnim članom društva so bila podeljena priznanja, in sicer: 3 zlate, 6 srebrnih in 3 bronaste častne značke PZS. DANILO VIDIČ

O MLADINI, KONFERencaH IN GLASILU ROG

Topliškim šolarjem, ki so že mladinci ali pa bodo kmalu postali, je pred kratkim govorila nekdanja učenka te šole Tanja Cibej. Veliko jim je povedala o sestavljenosti mladinske organizacije, o nalogah mladincev ip., šolarji pa so jo seznanili z delom svoje mladinske organizacije. Tako poroča Marija COLARIC in nadaljuje, da so imeli prejšnji teden tudi oddelčne konference, na katerih so obravnavali učni uspeh, disciplino, stabilizacijski program učencev in drugo. Pogovarjali so se tudi o usmerjenem izobraževanju. Brigita MATKOVIČ pa piše, da je druga letošnja številka glasila Rog posvečena Edvardu Kardaľju. Gradivo so zbrali člani zgodovinskega krožka. Gre za spomine Topličanov, ki so se srečavali s Kardaľjem, kadar je leta prišel v ta kraj ali na Bazo 20, v glasilu, ki so ga lično opremili člani likovnega krožka, pa beremo tudi o Kardaľjevem bivanju na Rogu med zadnjo vojno.

ALI BOMO DOBILI TOČKI?

Jutri bo Črnomelj tekmoval v televizijski oddaji Naši kraji med seboj z Ajdovščino. Ena izmed nalog je tudi zbiranje starega železa. Učenci upamo, da smo zbrali več tega odpadnega železa kot naši nasprotniki iz Ajdovščine. Za to bomo dobili dve točki, pa tudi naša okolica bo lepša in bolj urejena. AGATA JUĐNIČ nov. krožek OŠ Črnomelj

ZA SEBOJ SMO POSNAŽILI

Učenci metliške osnovne šole smo imeli pretekli četrtlet na Vinomeru športni dan. Naša pot je tekla skozi gozd, čez stelnjike in vasi. Na cilju smo najprej malicali, potem pa smo se pomerili v več tekmovaljih. Ob koncu smo pospravili smeti za seboj in veseli odšli domov. BREDA GOVEDNIK nov. krožek OŠ Metlika

NOVA ŠTEVILKA „MLADEGA VALA“

Izšla je tretja številka „Mladega vala“, glasila OK ZSMS Novo mesto. Obsega 12 strani, ki so dobro urejene in popestrjene s prispevki iz različnih področij. V listu sodeluje kar 24 avtorjev, kar je lep uspeh. Naslednjo številko bomo posvetili 25. maju. IRENA GRAHEK

POLITIČNA ŠOLA

V teku je mladinska politična šola za vodstvo OO ZSMS iz srednjih šol, ki bo trajala do 25. aprila. V prvi polovici maja bo organizirana tudi šola za mladinske aktiviste v krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah. Skupno bo obiskovalo šolo 150 udeležencev, obsegala pa bo 20 šolskih ur. IRENA GRAHEK

MOJ PRIJATELJ MADŽAR

Moj prijatelj je dom a iz Madžarske. Kadar pride k meni, se igrava. Težko se razumeva, ker govori madžarsko, jaz pa slovensko. Ko gre domov, se težko razideva. Bil sem tudi pri njem. Pokazal mi je svoje igrače in mi podaril dva avtomobila. Bil sem ju vesel. ALEŠ ZORKO OŠ bratov Ribarjev Brežice

SREČANJE Z DJAKI IZ TRSTA

Dijaki Slovenske glasbene matice so pred kratkim obiskali Belo krajino, kjer so se srečali tudi z nami, dijaki ČSC Črnomelj. Gostom smo pokazali prostore nove šole, nato pa smo v živahnem pogovoru izvedeli marsikaj o življenju in delu mladih Slovencev v zamejstvu. Skupaj smo obiskali spomenika NOB na Gričku in na Lokvah, kjer so gostje položili venec, nekdanji partizan Milan Simc pa nam je govoril o Beli krajini med narodnoosvobodilnim bojem. JOŽICA FORTUN

OBISK KARLA GRABELJŠKA

Na naši šoli je letos tekmovalo za Župančičevo bralno značko kar 182 učencev. Na podelitev bralnih značk in priznanj smo povabili pisatelja Karla Grabeljška. Po kulturnem programu nam je odgovarjal na vprašanja in se podpisoval v knjige. SLAVI KOČJANČIČ OŠ MILKE ŠOBAR — NATAŠE

Korak k uresničitvi želja bo vsak obkroženi „ZA“

Sodobnih cest in športne dvorane (v Krmelju) si želijo tudi mladi — Na potezi so odrasli

27. aprila se bodo krajani KS Krmelj, Sentjanž in Tržišče odločili o samoprispevku za ceste, Krmeljšani pa bodo imeli hkrati tudi referendum o samoprispevku za novo športno dvorano. Pred odločanjem svojih staršev nam je blizu dvajset krmeljskih osnovnošolcev poslalo dopise, v katerih izražajo veliko željo po športni dvorani. Najbolj celovito je težava, ki jih imajo zdaj, opisala Darja FLAJS. Takole pravi: „Zdaj telovadimo na odru doma Svobode. Prostor je majhen, tudi pripomočkov nimamo. Pozimi nas zebe zaradi slabega ogrevanja. Oder moramo sami čistiti. Poleti telovadimo na igrišču, ki je tako kot telovadnica precej oddaljeno od šole.“

lističih zvečine obkrožili „za“, potem se bo uresničila želja Jožeta STROJINCA: „Zgradili bomo široko moderno cesto, ki bo povezovala naše vasi z večjimi središči.“

Barbara HOČEVAR pa razmišlja takole: „Kako se počuti človek, ki z avtom pride v naš kraj? Najbrž ne prijetno, saj po takih cestah ni lepo potovati. Uspešno odločanje za samoprispevek bo sčasoma pripeljalo do urejenih prometnih zvez.“

Stanka PLANTARIČ iz Tržišča pa si želi, da bi vsi krajani tržiške krajevne skupnosti glasovali za samoprispevek. „Tako bi pomagali ljudem od Malkovca do Telč, da bi dobili asfaltirano cesto. Ne smemo pozabiti, da so oni pomagali pri gradnji naše ceste.“

Jože ŠTIBH pa meni: „V novi telovadnici bi bilo več prostora, zraka, svetlobe in orodja. Naše želje se bodo uresničile, če bo referendum uspeh.“ Mladi si želijo sodobnih cest. Tudi te so odvisne od glasovanja odraslih in njihovega prispevka v denarju. Če bodo na glasovalnih

Kakšna pa je večina cest v omenjenih krajevnih skupnostih? Takole jih opisuje Darja Flajs: „So makadamske, slabo vzdrževane. Vsako deževje zamahi odločne kanale in poveča število lukenj. Tudi preozke so.“

Še: Kolikšna bo cena napredka?

„Druga plat medalje“ — pojasnilo oz. odgovor Agrostroja na prispevka v Dolenjskem listu

V zvezi s člankoma, objavljenima v Dolenjskem listu št. 11 z dne 13. marca pod naslovom „Gradnja mimo zadružnikov“ in št. 13 z dne 27. marca 1980 pod naslovom „Kolikšna bo cena napredka?“, dajemo naslednje pojasnilo:

Kolektiv Agrostroja je že pred približno šestimi leti načrtoval izgradnjo dveh med seboj dopolnjujočih se proizvodnih obratov (obrat poliestrskih silosov in obrat kovinske opreme za silose) v Ivančni gorici. Načrt je bil polovično uresničen leta 1976, ko je bil nov obrat za proizvodnjo poliestrskih silosov predan namenu. V tem času pa je prišla od KS Sentrupert tudi prva ponudba za investiranje v manjši proizvodni obrat, ki bi približal delo krajanom krajevne skupnosti Sentrupert. Agrostroj je pristal na željam predstavnikov omenjene krajevne skupnosti, ki so s tem namenom obiskali naš kolektiv, čeprav je načrtoval investicijo v Ivančni gorici, kjer bi bile vse zgrajene komunalne naprave veliko cenejše. Po nadaljnjih pogovorih s KS Sentrupert in posvetovanji z delovni organizacijo, je obveljala odločitev adaptirati stari sentruperski župnijski hlev, v katerem naj bi stekla proizvodnja kovinske predelave in manjša livarna kokilnih aluminijevih ulitkov. V tej smeri je bil izdelan elaborat. Ob pregledu objekta za izdelavo sanacijskega projekta so projektanti ugotovili, da objekt ni primeren za adaptacijo, ker ni temeljen. Da je bila trditve točna, se je pokazalo kasneje pri nuenju, ob katerem se je že pri prvem udarcu ob vogal stene celoten objekt zrušil.

lesom, ozelenitev južne meje zemljišča pročila s primernim okrasnim grmjevim itd. Z vsem tem objekt ne bi imel videza proizvodne hale in bi se ustrezno vključeval v okolje.

Po teh dogovorih smo zaprosili za lokacijsko dokumentacijo, ki je dosledno upoštevala vse omenjene zahteve.

V času izdelave lokacijske dokumentacije je Agrostroj obiskala delegacija KS Sentrupert ter predlagala, da bi v primeru prevelikih ovir in zapletov gradili obrat na novi lokaciji, t. j. na Longariji ali pri župnijski hosti. Omenjeni lokaciji so si ogledali predstavniki Agrostroja skupno s projektanti in predstavniki KS Sentrupert. Predstavniki Agrostroja so ugotovili, da sta obe lokaciji zelo oddaljeni od potrebne infrastrukture, zaradi česar bi bilo potrebno na novo zgraditi del ceste, napeljati vodo, kanalizacijo, elektriko itd. Po grobem predračunu projektanta bi to gradnjo bistveno podražilo, ekonomski del elaborata pa je kazal, da bi ta obrat zaradi prevelikih investicijskih stroškov posloval z izgubo. Na osnovi teh dejstev se je Agrostroj kot dober gospodar odločil za prvotno ponujeno lokacijo, ker sicer v Sentrupertu ne more zgraditi obrata. S tem je seznanil tudi KS Sentrupert. Ker je bil odgovor KS Sentrupert pozitiven, smo na osnovi lokacijske odločbe naročili projekt s tem, da smo dodatno poskrbeli za zaščito okolja (s protihrupno ograjo, ustreznimi filtri itd.). Omenjeni projekt je pregledala tudi strokovna komisija DO Agrostroj, ki spremlja investicijo, ter ocenila, da so storjeni vsi varstveni zaščitni ukrepi, da bo okolje ostalo neokrnjeno.

Ob proslavi občinskega praznika v Sentrupertu septembra 1979 je DO Agrostroj postavila temeljni kamen za izgradnjo bodočega obrata. Ob njem je bil razgrnjen gradbeni in tehnološki osnutek obrata Agrostroja v Sentrupertu, ki so si ga lahko ogledali vsi krajani. V novembu 1979 smo posredovali gradbeno dokumentacijo republikanski inšpekcijskim službam ter v januarju 1980 pridobili vsa potrebna soglasja. V tem času „trnove poti“ pridobivanja soglasij za izdajo gradbenega dovoljenja pa so se na straneh Dolenjskega lista pojavljali pikri članki na račun DO Agrostroj, čes da se kljub postavitvi temeljnega kamna in rušitvi objekta, še ni lotil izgradnje, in nato kasneje, ko je prišel graditi, da je šla gradnja mimo zadružnikov, z izsiljevanjem in na račun čistega okolja, saj „gre zdaj Sentrupertčanom za napredek, ne glede, kakšna je cena zanj“.

Navedeni zapis je kratek kronološki prikaz poteka priprav na omenjeno investicijsko gradnjo, želimo pa odgovoriti še na nekatere nestrokovne in nepreverjene trditve, ki jih je objavil Dolenjski list.

Trditve, da Agrostroj ni pokazal zanimanja za večja vlaganja, ne bo držala, saj predstavljamo načrtovani obrat investicijsko nalozbo 40 milijonov dinarjev; res pa je, da se Agrostroj ni mogel odločiti za investicijo, ki bi že v samem procesu izgradnje in planiranja prikazovala načrtovano izgubo.

Agrostroj se je odločil za ponujeno lokacijo v letu 1975, ko stanovanjska zadruga Sentrupert še ni obstajala. Ob gradnji bližnjih stanovanjskih hiš so bili lastniki opozorjeni, da se v neposredni bližini načrtuje izgradnja industrijskega obrata. Dodajmo še, da večina članov stanovanjske zadruge gradi izven Sentrupert, in menimo, da ob tem problemu ni prizadeta.

Načrtovani kovinski opredelovalni obrat v Sentrupertu bo imel v svoji sestavi mehansko obdelavo kovin in manjšo livarno kokilnih ulitkov iz aluminijevih zlitin na približno eni petini celotne zazidane površine. Potrebna energija za taljenje alumi-

nijevih zlitin se bo pridobila s kurilnim oljem in z uporabo električne energije. V tem primeru pogoduje izbrana tehnologija predelave aluminijevih zlitin (ulivanje v kovinske forme — kokile) z uporabo sodobnih čistilnih naprav zanemarljiv vpliv onesnaževanja okolja. Pri vsakem drugem, tudi individualnem kušiču na trdo gorivo (premog) se sprošča veliko več prašnih delcev in nosilcev onesnaževanja okolja, kot bo to v novinarsko obarvanem strahu „poteka livarske proizvodnje“.

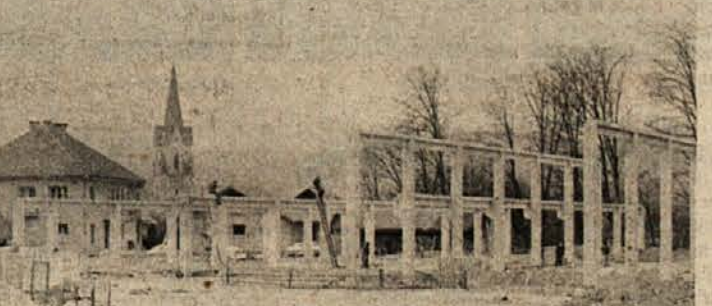
Trditve, da je program bodočega obrata nejasen, tudi ne bo držala, saj menimo, da je že poprečno poznavalcu jasno, da je za odobritev investicijskega kredita potrebna predložiti banki in SDK podroben investicijski elaborat, ki med ostalim zajema tudi podroben proizvodni program z analizo tržišča, ki so ga pred tem odobrili investitorji samoupravni organi. Prav tako pa je bil program razstavljen na samem gradbišču, kot smo že omenili, od dneva polaganja temeljnega kamna še kar pol leta in je na razstavljeni shemi razvidno vse podrobno o proizvodnji.

Ob prebiranju članka se nam nehotе vsiljuje misel, da je članek pisan tendenciozno, saj je pisec skušal manipulirati s čustvi krajanov, češ da so v nevarnosti vaško pokopališče z župniščem in rodovita polja.

Avtor članka se sklicuje na nepristranskega opazovalca, medtem ko za pisca tega ne bi mogli reči glede na to, da je nanizal dejstva enostransko, saj se o celotnem poteku investicije ni informiral tudi pri investitorju.

Ob koncu zapisa naj poudarimo, da ne želimo o zadevi polemizirati, pač pa samo podati izčrpano informacijo še o „drugi plati medalje“.

Predsednik DS DO: VLADO OBERSTAR, L. r. Predsednik DS TOZD KM: SREČKO GOLČMAN, L. r. Predsednik komisije za investicije in razvoj: JOSIP ŽITNIK, dipl. ing., L. r.

TOVARNA RASTE — Nova sentruperska tovarna, v kateri bodo proizvajali aluminijeve odlivke za potrebe ljubljanskega „Agrostroja“, je že kar precej zrasla. Kdaj se bo začela proizvodnja v njej, bomo še poročali.

pisma in odmevi

PREDAN JE RK

Boštjančan Lojze Lisec; ki se bliža 80. letu življenja, še zmeraj neutrudno dela pri RK in svoj prosti čas posveča tej humani organizaciji. Tako je obhodil vsa naselja in zaselke v krajevni skupnosti in povpraševal, komu je potrebna pomoč. Tudi po njegovi zaslugi se je članstvo krajevne organizacije RK povzpelo že do številke 860. S. SKOČIR

ZGLEDEN PRIMER ANSAMBLA LOJZETA SLAKA

Za stanovnce Doma upokoјencev Krško ni bila nedelja, 13. aprila, čisto navadna nedelja. Kmalu po 12. uri jih je obiskal ansambel LOJZETA SLAKA in jim podaril več kot uro lepe domače pesmi in glasbe. To je bil za upokoјence doma še eden od prijetnih doživljanj in dokaz, da se v domu upokoјencev za nekatere življenje, izpolnjeno s kulturnimi dogodki, šele prične.

Prav gotovo je primer ansambla Lojzeta Slaka zgleden, hkrati pa tudi dokaz, da pri tem priljubljenem slovenskem ansamblu prevladuje nad materialnim ciljem želja po ohranjanju slovenske pesni. Člani ansambla so upokoјencem obljubili, da se bodo v enem od posavskih domov ob priložnosti še oglasili. MILKA CIZEL

DROBTINICA

Pri blagajni samopostrežne trgovine pravi blagajničarka stranki:

„Tovarišica, danes smo prejeli pralni prašek in smo vam ga dali na stran, ko ga že tako dolgo niste dobili!“ „Joj, kako sem vam hvaležna! Prav lepa hvala za pozornost, s katero ste me rešili tolikšne skrbi.“

Otrok v naročju pa: „Ja, mami, saj ga imamo na podstreljšju sedem vrečk...“ E. Z.

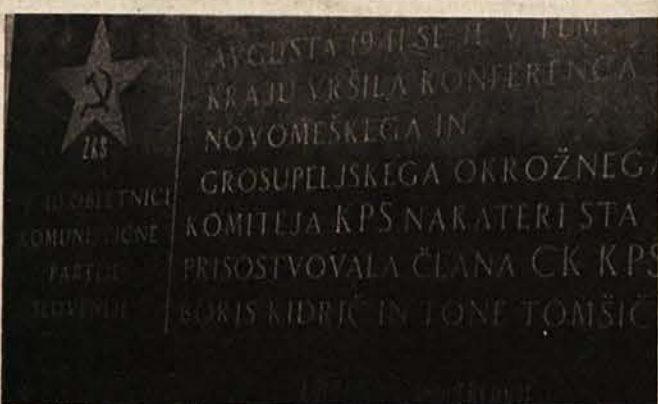

ALOJZ KRESAL, Rdeči kal: „Natančno se še spominjam dogodka, ki ga obležuje na našo hišo vzdana spominska plošča. Takrat smo imeli gostilno. Poleg Kidriča in Tomšiča je bil na sestanku tudi domačin narodni heroj Jože Slak – Silvo. Malo je manjkalo, da dogodka niso odkrili italijanski vojaki.“

Uredništvo v gosteh: RDEČI KAL

ODSEVI Z RDEČE ILOVKE

POMNIK REVOLUCIONARJEM – Spominsko ploščo na Kresalovi hiši je ob 40-letnici KPS odkril kolektiv trebanjskega podjetja Trimo. Vasi v svetinjski krajevni skupnosti so dale precej partizanov. Padlim borcem in žrtvam nasilja je posvečen spomenik, ki so ga pred leti postavili na Gorenjem vrhu. Na njem je vklesanih 21 imen, tudi ime heroja Slaka.

Dolenjska se res ne bi mogla pritoževati glede asfaltiranosti svojih cest, kar pa se tiče njenega najrevnejšega predela, je res prav obratno. Z asfaltnege dela ceste, ki pripelje do roba te pokrajine, popotnik naravnost pade na razdrapano suhokranjske poti. Čeprav je to za pokrajino na neki način nesrečna okoliščina, ki spodbuja odseljevanje mladih, kar ovira pohod napredka, je po drugi strani to zanjo pravi blagor. Njena pobočja so sicer obljubena s samorodno vinsko trto, ni pa na njih videti toliko tako imenovanih vikendov, marsikje so še s slamo krite hiše, ljudje, kolikor jih je še ostalo, pa so ohranili v odnosu do sveta neko prvinsko skromnost, ki jo je dandanašnji tako redko srečati.

Vendar novinarja Jože Simčič in Ivan Zoran nisva prišla v to pokrajino občudovat njeno idiličnost, saj o njej tudi njeni prebivalci skoraj niso govorili, ker se pač od nje ne da živeti. V gostilni Pri Roglju na Rdečem kalu, kjer sva utaborila najino „uredništvo v gosteh“, se je namreč govorilo o povsem življenjskih vprašanjih teh prebivalcev. In prvo izmed vseh vprašanih, hkrati pa tisto, ki povzema vse probleme krajevne skupnosti Svetinje, je nerazvitost.

Predsednik sveta krajevne skupnosti Svetinje je imel na listu papirja zapisano, kaj vse bi morali pridobiti, da bi se vsaj za delček odmaknili od te nerazvitosti. Tako nimajo avtobusne povezave z občinskim središčem Trebnjem, nimajo niti najmanjšega obrata ali obrtnika, nimajo trgovine, pošte, telefona, šole, vodovoda in seveda tudi zdravniškega. Zato pa imajo kar za polovico manj prebivalcev, kot so jih imeli pred leti. Saj zdaj v tej krajevni skupnosti vžrejo samo še 238 prebivalcev, od tega je več kot polovica starejših, med njimi kar 27 starih nad sedemdeset let.

Kljub vsem težavam krajanje te krajevne skupnosti, ki šteje le pet večjih naselij – Svetinje, Šmaver, Rdeči kal ter Gorenji in Dolenji vrh – ne vržejo puške v koruzo tako kmalu. Tako so lani uspešno izglasovali 3,5 odstotni samoprispevek, s katerim bodo modernizirali ceste; od tega je 3 kilometre ceste že asfaltirane, to je med

Vrhmi in Dečjo vasjo, ostali del, približno še štiri kilometre, pa bodo asfaltirali do konca maja. Načrti za prihodnost so usmerjeni predvsem v vodovod, katerega bodo letos pomagale graditi mladinske delovne brigade. Za vsemi temi načrti, pa tudi že uresničeni željami, stojijo skoraj vsi krajanje, ki so prispevali precejšnje vsote za ceste, tudi stari milijon in več, nekaj pa je takih, ki tem delom nasprotujejo.

Potem ko je svoje povedal Drago Perpar, predsednik sveta krajevne skupnosti, ki ima dober del zaslug, da se razvoj vendarle tudi njim približuje, pa so spregovorili ostali krajanje. Jedro vseh njihovih izjav bi lahko podali samo dve besedici: cesta in vodovod. Kako ju čutijo, kako si obeh dobrin, ki jih imamo drugje v izobilju in nam zanje iz svojega žepa ni treba plačati niti dinarja, tudi želijo, naj povedo njihove besede.

Franč Udovič je član sveta krajevne skupnosti, sicer pa delavec pri ZTP Ljubljana, kar pomeni, da se že dve desetletji vozi na delo v Ljubljano. Ker naše glavno mesto le ni tako blizu, je imoral vstajati že ob pol treh zjutraj. In kljub težkemu življenju hoče Udovič vztrajati na zemlji. „Pa ne toliko zaradi nas, marveč zaradi mladih, ki se za naše hribe in kamenje niso že več zanimali in so trumoma odhajali v dolino. Tam pa kmalu tudi ne bo prostora; škoda pa bi bila, če bi naši kraji izumrli in bi se po njih podili medvedi. Zato gradimo ceste in se borimo za telefon, za vodovod. Poudarjam: predvsem zaradi mladih.“

Vendar le niso vsi istih misli, saj mnogi krajanje še niso doumeli, da je cesta nujno potrebna vsem, še več, nočejo prispevati denarja ali prostovoljnih delovnih ur; najbolj žalostno pa je to, da se tak odnos do skupnih prizadevanj pojavlja med najbolj premožnimi. In te misli so izrekli vsi, ki so se oglasili na našem uredništvu v gosteh.

Kako težko prodira napredek v Suho krajino, je potrdil kmetovalec Jože Šušteršič, ki ima največ zaslug, da so v tej krajevni skupnosti dobili zbiralnice mleka. Sicer pa je Šušteršič poveljnič gasilskega društva, ki šteje kar 42 članov. Zadnja leta

sicer nimajo dosti dela, kadar pa kje zagori, morajo brizgalni voziti še z vozom ali s traktorjem. Za gasilce je zanimanje tudi med mladimi, nameravajo pa ustanoviti tudi mladinsko gasilsko četo.

„Lahko smo veseli, da imamo naraščaj v svojih vrstah,“ je pristavil predsednik gasilskega društva Franc Bobnar, doma z Gorenjega vrha. „Bo imel vsaj kdo poprijeti, ko bomo starejši odnehali,“ je pribil. Njegov znatno mlajši sovaščan, kmet Anton Lavrič, tudi gasilec, pa je menil, da bo gasilska oprema prišla do izraza šele potem, ko bodo krajanje dobili vodovod. Računajo na večjo pomoč občinske gasilske zveze, ker bi radi društvo še bolj utrdili.

Lado Prpar se prav tako vozi na delo v Ljubljano, tako da je njegovo delo v krajevni organizaciji SZDL omejeno tudi po tej strani, saj veliko svojega časa porabi samo za vožnjo na delo in domov. Je pa povedal, da je v njihovi krajevni skupnosti tako malo ljudi res pripravljenih delati, da je sodelovanje med svetom krajevne skupnosti in SZDL nujno in samo po sebi umevno. Prpar je še dodal, da pri njih uspešno deluje poravnalni svet, ki ima kar precej dela.

Francka Gole si najbolj želi telefona, saj v nujnih primerih izgube precej časa, preden pridejo do zdravnik. „Ne razume pa, kako da se tisti, ki nočejo prispevati za ceste, izgovarjajo, da bo asfalt prišel prav samo tistim, ki žive ob cesti. Anton Kek je sicer malo potožil čez težko obdelovanje zemlje, pohvalil pa je svet krajevne skupnosti in njenega predsednika, ki ima največ zaslug, da je šolski avtobus pripeljal tudi v svetinjsko krajevno skupnost. Korl Zupančič je potožil čez veliko odseljevanje ljudi, saj jih je bilo v domači družini nekoč enajst, zdaj pa je sam z ženo. In odseljevanje se nadaljuje, čeprav je zdaj življenje za kmeta veliko lažje, kot je bilo nekdati. Zdaj lahko dobi kredite, s katerimi lahko popravljata gospodarska poslopja, kupuje stroje, medtem ko vsega tega včasih ni bilo. Jože Kožar, ki je zaposlen v IMV, pravi, da včasih še jesti nima časa, saj tudi sam tako kot vsi ostali misli, da mora biti obdelana sleherna krpa rdeče suhokranjske

zemlje, po kateri ima največja vas v tej krajevni skupnosti tudi ime. In mladi, za katere si krajanje sploh prizadevajo pri urejanju vasi, nimajo velikega zanimanja za delo na kmetijah. Začetno veselje za delo s stroji jih kmalu mine, potem pa tako kot sovrstniki kmalu najdejo pot v tovarne.

Anica Koncilja je med tistimi, ki se z Rdečega kala vozijo na delo v Trebnje. „Na pot moramo, kakor kdo ve in zna, včasih je treba tudi peš,“ je povedala. Pri tem je mislila na vse tiste, ki niso zaposleni v Trimu. „Trimov avtobus sicer vozi tod okrog, vendar drugih ne vzame, čeprav smo pripravljene plačati. Tako smo se prisiljeni voziti s svojimi avtomobili, to pa ni prispevek k varčevanju, z gorivom in tudi ne k stabilizaciji,“ je pribila.

Koncilja je predsednica krajevne organizacije Rdečega križa. „Veliko se ukvarjamo s problematiko ostarelih, ki jih je v naši krajevni skupnosti precej. Najhuje je v hišah, ki so brez mladih. Obiskujemo jih, ponujamo pomoč in si sploh prizadevamo, da bi ublažili težave onemoglih krajanov. Tudi na zdravstveno prosvetljevanje mislimo. Včasih smo že imeli predavanja, zdaj pa bi jih radi spet.“

Cirila Lavrič iz Šmavra je bila ondan v Rogljevi gostilni edina krajanka, ki ni imela graje na jeziku. „Vse bom samo hvalila,“ je odločno začela. „Zadovoljna sem z delom krajevne skupnosti. Kako bi ne bila! Imamo asfalt, preurejeno električno napeljavo, šolski avtobus nam prevažajo otroke. Res grem lahko brez skrbi vsak dan v Trebnje, kjer sem zaposlena.“

„Otroci so že, so pa premajhni, da bi poprijeli za delo,“ je potarnal Ignac Prpar, upokojenec z Dolenjega vrha. „Delati pa je treba, da se lahko preživiš in ustvariš še kaj, da plvčaš dajate, samoprispevke. Le to mi ne gre v glavo, zakaj moramo v naši vasi plačevati samo nekateri.“

Podobno besedo je imel na ustih Jože Novak iz Gorenjega vrha, vendar je bil njen smisel nekoliko drugačen. „Prvi sem dal stari milijon za asfalt, prepričan, da bo to spodbudilo druge. Pa denar ne gre rad od vsakogar, čeprav gre za skupno, za vse koristno stvar. Nimam rad cincanja, zavoljo tega smo že veliko izgubili. Poglejte,

vodovod smo imeli v načrtu že pred leti in dobili bi ga bili, če bi bili bolj složni in vztrajni, tako pa so ga prej drugi, manj potrebni. Vodovod imamo spet v načrtu in tudi telefon, a se bojim, da ne bo pravega haska, če ne bomo bolj energični.“ Jože Novak je, čeprav že močno v letih in ga zapuščajo moči, še vedno mož, ki ima močno besedo, ko gre za napredek. Verjamejo ji, sledijo, posnemajo. Tudi novinarja sva od krajanov lahko slišala: „Če ne bi bilo Novakovega strica...“

Prah, ki se zdaj še dviguje za avtomobili, ko vozijo skoz Rdeči kal, se bo kmalu polegel. Za vselej. „Jaz se od vsega, kar naj bi kmalu dobili, najbolj veselim asfalta,“ je povedal Alojz Rogelj, gostilničar na Rdečem kalu, gostitelj našega uredništva. „Brez pomisleka sem dal 15.000 dinarjev, saj bo asfaltirana cesta tako ali drugače koristila tudi mojemu gostišču, ki je edino med Mirno pečjo in Dobrničem. Seveda pa bomo krajanje še bolj zadovoljni, ko bomo dobili vodovod in opustili te stare kapnice, od katerih smo zdaj odvisni.“

Asfalt bo prav gotovo spremenil nelepe navade nekaterih krajanov. Vsekakor ne bo lepo, če bodo pustili ceste nastlano. Kot je povedal Jože Dremelj, upokojenec z Rdečega kala, bi se lahko vsi, ki puščajo navlako za seboj, zgledovali po Murnovi Mariji, ki cesto že zdaj vzorno očisti zemlje in druge navlake, ki ostane po oranju. „Spodobilo pa bi se namestiti nove napise za naselja, saj nam sedanji ne delajo ugleda,“ je pristavil.

Napredek, ki prihaja z asfaltom, pitno vodo, telefonom in drugimi dobrinami, lajša življenje krajanom, ki vztrajajo na tem od ilovke pordečelem globačastem in kamnitem svetu, in obljublja mladim lepši jutrišnji dan. Obrazi se vedrijo, ljudje bodo poslej lahko česče pomislili na zabavo. „Ko bomo končali asfaltiranje, bomo priredili veselico, kot se spodobi, da si bomo za vselej zapomnili ta likof,“ je pribil Franc Udovič. Toda tudi izkupiček veselice bo šel izključno za ceste, kot se je zgodilo z izkupičkom prejšnjih dveh veselic, ki so ju priredili v Šmavru. Kaj bi; znajo združiti koristno z zabavnim! Da bi bilo poslej le še več takih likofov!

Drago Perpar

Franc Udovič

Ignac Prpar

Jože Novak

Francka Gole

Jože Dremelj

Anica Koncilja

Franc Bobnar

Anton Lavrič

Vlado Prpar

Alojz Rogelj

Cirila Lavrič

Jože Kožar

Anton Kek

Jože Šušteršič

Karel Zupančič

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 25. IV.

1
8.55 TV V ŠOLI: Človek in promet, Makedonsčina, Začetek proizvodnje
10.00 TV V ŠOLI: Angleščina, Risanka, Zgodovina, Zgodba, Izobrazilna reportaža, Zakaj imate madi Chopina
14.55 TV V ŠOLI, ponovitev
17.20 POROČILA
17.25 ZGODBE O POLUHCU
17.40 PTICJE STRAŠILO
18.05 ROCK KONCERT: JOHN MARTYN
18.35 OBZORNIK

18.45 RACUNALNIŠKE MREŽE
Podoben ko dandanes s telefonom bomo z vsakim koncem Zemlje sčasoma povezani tudi z računalniški. Zaključna oddaja nanizanke o sodobnih računalniških napravah bo govorila o možnostih, kako stikati tako računalniško mrežo, ter o tem, kaj je bilo doslej že storjenega na tovrstnem področju.
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
20.00 SLOVENSKI KRAJI MED SEBOJ – AJDOVŠČINA: CRNOMELJ
21.35 TIGROVE BRIGADE
22.25 V ZNAMENJU
22.40 NOČNI KINO: MOŽ V DEŽNEM PLAŠČU

Poznavalci pravijo, da je film, ki ga bomo gledali drevi, vidnejši dosežek trilerskega filmskega žanra. Delo je pred sedmimi leti za britansko kinematografijo posnel John Huston, in sicer po scenariju, ki ga je Walter Hill spisal po istonoslovnem romanu Desmonda Bagleya. Okvirna zgodba je takale. Petični gospod iz Avstralije zaukaže svoje-

mu agentu, naj ukrade dragulje, da bi tako prišel v zapor in se srečal z nekim známim vohunom, ki prestaja kazen. Zadevščina pa se kajpak ne odvija povsem po načrtih petičnega gospoda, ampak... To delo, v katerem Huston ne razkriva vsega ozadja mednarodne špijonaže, temveč bolj poudarja značajске posebnosti posameznikov, ki so zapleteni v vohunsko mrežo, spominja nekolikant na Tretjega moža, film, posnet po známem romanu G. Greena. Igrajo Paul Newman, Dominique Sanda, James Mason in drugi.

2
16.40 Test – 16.55 Obzorja (oddaja za madžarsko narodnostno skupnost) – 17.10 Dnevnik v madžarsčini – 17.30 Dnevnik – 17.45 Mali svet – 18.15 Koraki – 18.45 Zabavna oddaja – 19.30 Dnevnik – 20.00 Kronika Sterijinega pozorja – 21.00 Včeraj, danes, jutri – 21.15 Liki revolucije: Sava Kovačević (2. del) – 22.00 Igrani film

TOREK, 29. IV.

1
9.15 TV V ŠOLI: Kmetijstvo, Poštni nabiralnik, Dnevnik 10
10.00 TV V ŠOLI: Dokumentarni

SREDA, 30. IV.

1
9.30 TV V ŠOLI: Prostor v filmu
10.00 TV V ŠOLI: Izobraževalni film, Risanka, Predšolska vzgoja, Zgodba
17.25 POROČILA
17.30 A. Ingolič: UDARNA BRIGADA
17.45 UMETNOST NA JUGOSLOVANSKIH TLEH
Danes bodo televiziji začeli predvajati nanizanko dokumentarnih filmov o razvoju umetnosti na tleh Jugoslavije od predzgodovine dalje. Tokrat se bomo seznanili s predzgodovinskimi keramičnimi predmeti, ki so služili praktičnim in

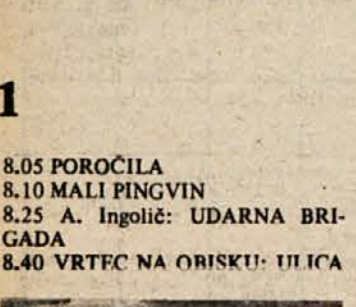
film, Risanka, Glasbeni pouk, Pisatelji med nami
16.10 SOLSKA TV: Fluktuacija kadra, Pridobivanje bakra, Dobro videti in biti dobro videti
Prvi prispevek bo govoril o odhajanju delavcev iz delovnih organizacij, torej o pojavu, ki ima neprijetne posledice za posameznika in družbo. Zakaj menjavajo delo, ljudje utemeljujejo različno. Zatem bodo šolarji izvedeli, da je baker kovina, brez katere si ni moč zamišljati sodobne industrije. Filmski zapis bo nazorno prikazal, kako to dragoceno kovino pridelujejo iz rudnine. V zaključnem prispevku bo beseda tekla o tem, da se ponoči zgodi veliko več nesreč ko podnevi, najbolj pogosto pa so žrtve pešci.
17.15 POROČILA
17.20 MALI PINGVIN
17.35 ZAČETNIK, mladinska nanizanka

duhovnim namenom. Najdišča so v različnih krajih, največ dragotin pa so našli v Lepenskem viru. Kovinska predzgodovina je naslov drugega dela današnje oddaje, videli pa bomo zlato masko z Ohrida, kip plodnosti iz Pulja ter številne druge arheološke predmete.
18.05 GLASBENI AMATERJI
18.40 OBZORNIK
18.55 NE PREZRITE!
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
20.00 POZDRAV PRAZNIKU, prenos slovesne prireditve

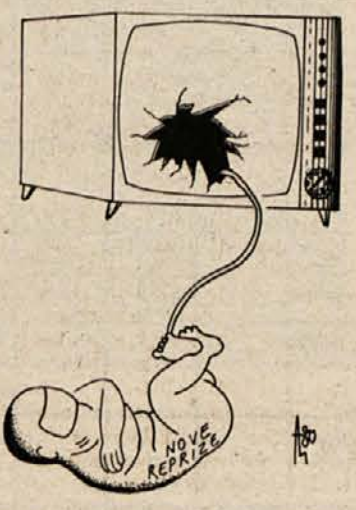
18.05 V. Komadina: KLAVIRSKI KONCERT
18.30 OBZORNIK
18.40 MOSTOVI – HIDAK, oddaja za madžarsko narodnostno skupnost
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
20.00 AKTUALNA ODDAJA
20.55 B. Prus: LUTKA
22.15 V ZNAMENJU
22.30 ZA LAHKO NOC

2
17.10 Dnevnik v madžarsčini – 17.30 Dnevnik – 17.45 Otroška oddaja – 18.15 Nove knjige – 18.45 Narodna glasba – 19.30 Dnevnik – 20.00 Glasbena oddaja – 20.50 Včeraj, danes, jutri – 21.10 Porota (dokumentarna oddaja) – 22.00 Poezija
20.30 OSVAJANJE SVOBODE, film
Konec zadnje vojne. Zavlada mir, prava svoboda pa še ni prišla. Hkrati z obnavljanjem dežele je treba spreminjati tudi staro miselnost. O tem govori film Zdravka Šotre. Glavne vloge igrajo Radko Polič, Radoš Bajič, Gordana Kosanović in Iva Gregurevič.
22.05 NADGRADNJA NJIHOVEGA VSAKDANJKA
22.45 POROČILA
2
17.10 Dnevnik v madžarsčini – 17.30 Dnevnik – 17.45 Otroška oddaja – 18.15 Dokumentarna oddaja – 18.45 Glasbeni amaterji – 19.30 Dnevnik – 20.00 M. Bojič: Gospa Olga (televizijska drama) – 21.30 Včeraj, danes, jutri – 21.40 Izviri – 22.10 Igrani film

SOBOTA, 26. IV.

1
8.05 POROČILA
8.10 MALI PINGVIN
8.25 A. Ingolič: UDARNA BRIGADA
8.40 VRTEC NA OBISKU: ULICA
VSEH OTROK
8.55 OTROŠTVO MLADOSTI
9.25 PUSTOLOVŠČINA
9.55 PODELITEV PRIZNANJ OF, prenos slovesnosti

11.00 H. Fallada: ČLOVEK HOČE NAVZGOR
12.00 POT DO PRAVIČNE IN SPODBUDNE DELITVE
12.20 625
13.00 POROČILA
15.25 JUGOSLAVIJA: POLJSKA, prenos nogometne tekme
17.30 POROČILA
17.35 BARON PRAŠIL, risani film
Čehoslovaški ustvarjalec risanih filmov K. Zem an je z izkušnjami, ki si jih je pridobil z risano oživitvijo

romanov J. Verna, na zanimiv način ekraniziral tudi Muelhausnov roman o Lažnivem Kljukcu.
18.55 NAŠ KRAJ
19.10 ZLATA PTICA, pravljica
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
20.00 MEJNA DEŽELA
21.00 SOBOTNI VEČER
23.00 SINJEBRADEC, film
Resnična zgodba o morilcu Sinjebraecu je doživela že več filmskih upodobitev, med njimi pa zavzema prav posebno mesto film Clauda Chabrola. Ta francoski režiser je spravl skupaj zelo nenavaden film o navidez poprečnem družinskem možaku, kateremu dolgo niso prišli na sled zaradi njegovih zločinskih početij. Glavno vlogo igra Charles Denner.

2
17.45 Znanost – 18.30 Narodna glasba – 19.30 Dnevnik – 20.00 Glasbena oddaja – 21.00 Včeraj, danes, jutri – 21.10 Feljton – 21.40 Športna sobota – 22.00 Kronika Sterijinega pozorja

ČETRTEK, 1. V.

1
8.55 POROČILA
9.00 PRAZNIČNA BUDNICA
9.30 OTROŠKA PRVOMAJSKA VESELJA
10.00 F. Puntar: GUGALNICA, lutkovna igra
10.40 TIGRIS, dokumentarni film
11.30 VELIKA PESEM DOMOVINI IN TITU
11.50 in 15.45 POROČILA
15.50 OTROŠTVO MLADOSTI
16.20 VEVERICA NA RAMI
Kratek filmski zapis bo prikazal prikupno udomačeno veverico, ki brez strahu pleza po lastnikovi rami in počenja razne norčije. Lastnik jo hoče dresirati, a mu živalca uide. Vrne se jeseni in med njima se obnovi staro prijateljstvo.
16.45 PLESAL SEM KOLO
17.30 TRENER, film
Ta film, ki ga je po lastnem scenariju pred dvema letoma posnel Puriša Djordjevič, pripoveduje o ne najbolj uspešnem nogometnem trenerju, ki se vrne v rodno mesto, da bi pregovoril tamkajšnjega srednjega napadalca za prestop v velik nemški

klub. Film razgalja podkupovanje, torej umazane posle z denarjem, ki so še zmeraj prisotni v našem nogometu. Žal Djordjevičovo delo ostaja pri površinskem prikazovanju zgočih vprašanj, premalo pa utemelji vzroke za tako početje. Igrajo Ljuba Tadić, Tanasije Uzunović, Zoran Veličković, Liljana Tica, Drago Čuma in drugi.
19.10 RISANKA
19.24 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
20.00 R. Golouh: KRIZA, predstava Drame SNG Maribor
21.10 V ARENI ŽIVLJENJA: MIHA MARINKO
22.10 GLASBENA ODDAJA

2
17.30 Sol črne zemlje (poljski igrani film) – 19.30 Dnevnik – 20.00 Glasbena oddaja – 20.50 24 ur – 21.00 To sem jaz – 22.00 TV izbor

NEDELJA, 27. IV.

1
8.15 POROČILA
8.20 OD VSAKEGA JUTRA RASTE DAN: RAVNE NA KOROŠKEM
8.50 ŽIVLJENJE NA ZEMLJI, dokumentarni film
9.45 ZGODBE IZ ŽIVALSKEGA VRTA
10.05 OSTRŽEK
10.30 NIKOLA TESLA
11.35 TV KAZIPOT
13.00 POROČILA
RAZVOJ POPULARNE GLASBE POTOPIŠ
POROČILA
NIKOMUR NE HLAČUJ, KDOR ZNAŠ SVOBODEN BITI
ŠPORTNA POROČILA
POVRATNA VOZOVNICA, film
Materi ni nič odveč storiti za sina. Tako zapusti kmetijo in odide

12.00 KMETIJSKA ODDAJA
v Kanado, da bi zaslužila dovolj denarja in kupila hišo v mestu. Sin je namreč prepričan, da le tako lahko postane srečen človek. Na tujem mora mati premagovati hude težave, da bi prišla do cilja. Denar sicer prigarata, toda v njeni odsotnosti sin odrasča in materine pomoči pravzaprav ne potrebuje več. Taka je vsebinska zasnovna poljskega filma, ki sta ga pred dvema letoma posnela Czeslaw in Ewa Petelski, igrajo pa Anna Seniuk, Szesek Herdegen, Zofia Saretok, Henryk Bak in drugi.
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK

20.00 K. Klarič: S POLNO PARO
21.00 DOKUMENTARNA ODDAJA
21.35 V ZNAMENJU

James Last Orchestra
CLASSICS UP TO DATE
21.50 GLASBENA ODDAJA
22.05 ŠPORTNI PREGLED
2
16.00 Nedeljsko popoldne – 19.30 Dnevnik – 20.00 Dokumentarna oddaja – 20.45 Včeraj, danes, jutri – 21.05 Igrani film

PRVI RADIJSKI PROGRAM

PETEK, 25. IV.

8.08 Z glasbo v dober dan. 8.30 Glasbena pravljica (M. in B. Lesjak; Pomladna pot). 8.41 Naši umetniki mladim poslušalcem. 9.05 Z radiom na poti. 11.35 Znano in priljubljeno. 12.10 Iz glasbene tradicije jugoslovenskih narodov in narodnosti. 12.30 Kmetijski nasveti (Tone Robič: Združevanje sredstev v občinah za pospeševanje kmetijstva). 12.40 Pihalne godbe. 13.50 Človek in zdravje. 14.05 Baročni intermezzo. 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Napotki za turiste. 15.35 Zabavna glasba. 18.00 Razgledi po slovenski glasbeni literaturi. 18.30 S knjižnega trga. 19.45 Minute z Blejskim kvintetom. 20.00 Uganite, pa vam zaigramo! 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih. 22.30 Besede in zvoki iz logov domačih. 23.05 Lirični utrinki. 23.10 Petkov glasbeni mozaik. 0.05 – 4.30 Nočni program.

pozdravljajo. 13.30 Neuvrščeni proti tujemu vmešavanju. 13.50 Igra delavska pihalna godba iz Trbovelj. 14.05 Humoreska tega tedna (K. Grablješek: Partizanske). 14.25 Lahka glasba slovenskih avtorjev. 15.10 Komomo s skladatelji NOB. 15.30 Misel OF sega v naš čwv. 15.55 Koncert za besedo (Na svoji zemlji). 16.20 A. Valič: Frontno gledališče. 17.05 Iz slovenske operne literature. 17.35 Mali slovenski ansambli. 17.50 A. Ingolič: Vidim te, Veronika. 18.20 Na zgornji polici. 19.45 Glasbene razglednice. 20.00 V nedeljo zvečer. 22.20 Skupni program JRT. 23.05 Lirični utrinki. 23.10 Mozaik melodij in plesnih ritmov. 0.05 – 4.30 Nočni program.

22.30 Š plesnim orkestrom RTV Ljubljana. 23.05 Lirični utrinki. 23.10 Š popevkami po Jugoslaviji. 0.05 – 4.30 Nočni program.
SREDA, 30. IV.
8.08 Z glasbo v dober dan. 8.30 Pisan svet prav jic in zgodb. 9.05 Z radiom na poti. 11.35 Znano in priljubljeno. 12.10 Veliki zabavni orkestri. 12.30 Kmetijski nasveti. 12.40 Ob izvrih ljudske glasbene kulture. 14.05 Razmišljamo, ugotovljamo... 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdrav jajo. 15.30 Zabavna glasba. 18.00 Zborovska glasba v prostem času. 18.15 Naš gost. 18.30 Kaj radi poslušajo. 20.00 Koncert za besedo (Hej tovariši). 20.25 Debussy s pianistom M. Beroffom. 21.05 200 let slovenske opere. 22.30 Revija slovenskih pevcev zabavne glasbe. 23.05 Lirični utrinki. 23.10 Jazz pred polnočjo. 0.05 – 4.30 Nočni program.
ČETRTEK, 1. V.
8.07 Radijska igra za otroke (B. Jurca – J. Zagorc: Greec Kobilica). 8.35 Šopek prvomajskih. 9.05 Prvomajski koncert evropskih pihalnih orkestro. 10.05 klavir v ritmu. 10.15 Tri desetletja delavske samouprave. 11.00 Praznični koncert. 12.10 Melodije iz filmov. 12.30 Čestitke delovnih kolektivov. 13.30 Boj delavskega razreda za gospodarski napredek v svetu. 13.50 Flavta z Andov. 14.05 Pesem povezuje narode. 15.15 Slovenija, od kod lepote tvoje? 16.00 Prvomajska misel v zavesti in spominu naših ljudi. 16.30 Priljubljene operne arije. 17.05 Vsa zemlja bo z nami zapela. 17.20 Začetki delavskega gledališča. 18.00 Sporočilo v besedi in glasbi. 19.45 Minute z ansambлом Bojana Adamiča. 20.00 Prvomajski četrtkov večer domačih pesmi in napevov. 21.05 Literarni večer (Socialna lirika). 21.45 Zvočne kaskade. 22.20 Zapeljivite z nami. 23.10 Palceta popevk jugoslovenskih avtorjev. 0.05 – 4.30 Nočni program.

PONEDELJEK, 28. IV.

1
8.55 TV V ŠOLI: Obiščimo arheološki muzej, Logika v pogovoru, Osebnosti
10.00 TV V ŠOLI: Materinščina, Risanka, Zgodba, Zemljepis
14.55 TV V ŠOLI, ponovitev
17.15 POROČILA
17.20 MINIGODCI V GLASBENI DEŽELI
17.35 POLJUDNOZNASSTVENI FILM
18.00 V IZJEMNIH OKOLIŠČINAH
Tokratna oddaja bo govorila o znanju, ki je potrebno pri dajanju prve pomoči, prikazano bo delo z ranjenci v različnih okoliščinah,

beseda bo tekla tudi o materialu in pripomočkih, ki so potrebni za tako pomoč.
18.35 OBZORNIK
18.45 MLADINSKA ODDAJA
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
20.00 A. N. Arbuzov: STAROMODNA KOMEDIJA, drama
Odtujenost, osamljenost – to in podobne nevesčenosti tarejo dandanašnje ljudi, ki tavajo v tehničnem svetu. Nič bolje ni bilo že v času, ko je ruski dramatik Aleksej N. Arbuzov (roj. 1908) sestavljali svojo Staromodno komedijo. Junaki slednje so mladi ljudje, ki se po življenjskih viharjih začnejo poslavljati od mladosti. To Arbuzovo delo so z velikim uspehom uprizorili v ljubljanski D rami SNG in to predstavo bomo drevi gledali v televizijski prireditvi.
21.45 V ZNAMENJU
22.00 KULTURNE DIAGONALE
17.10 Dnevnik v madžarsčini – 17.30 Dnevnik – 17.45 Zgodbe iz dedove pipe – 18.00 Narodne pesmi – 18.15 Izobraževalna oddaja – 18.45 Telesport – 19.30 Dnevnik – 20.00 Znanost – 21.00 Včeraj, danes, jutri – 21.30 Televizijska nadaljevanka

21.45 V ZNAMENJU
22.00 KULTURNE DIAGONALE

2
17.10 Dnevnik v madžarsčini – 17.30 Dnevnik – 17.45 Zgodbe iz dedove pipe – 18.00 Narodne pesmi – 18.15 Izobraževalna oddaja – 18.45 Telesport – 19.30 Dnevnik – 20.00 Znanost – 21.00 Včeraj, danes, jutri – 21.30 Televizijska nadaljevanka

SOBOTA, 26. IV.

8.08 Pionirski tednik. 9.05 Z radiom na poti. 10.05 Sobotna matineja. 11.05 Zapijmo pesem. 11.20 Svetovna reportaža. 11.40 Zapijmo z nami. 12.10 Godala v ritmu. 12.30 Kmetijski nasveti (Janez Zgajnar: Nasveti za krmljenje krav molznic v spomladanskih mesecih). 12.40 Veseli domači napevi. 14.05 Kulturna panorama. 15.30 Zabavna glasba. 17.05 Spoznavajmo svet in domovino. 18.30 Iz dela GMS. 19.35 Mladi mostovi. 20.00 Koncert iz naših krajev. 21.30 Oddaja za naše izselence. 23.05 Lirični utrinki. 23.10 Z lahкими notami po naši domovini. 0.05 – 4.30 Nočni program.

8.08 Z glasbo v dober dan. 8.30 Iz glasbenih sol. 9.05 Z radiom na poti. 11.35 Znano in priljubljeno. 12.10 Danes smo izbrali. 12.30 Kmetijski nasveti. 12.40 Po domače. 14.05 V korak z mladimi. 15.30 Zabavna glasba. 18.00 Operne arije in monolog. 18.30 V gosteh pri zborih jugoslovenskih radijskih postaj. 19.45 Minute z ansambлом Jožeta Kampačiča. 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi. 20.30 Tipke in godala. 21.05 Radijska igrv (D. Lebovič: Svetlobe in

NEDELJA, 27. IV.
7.30 Zdravo, tovariši vojaki! 8.07 Veseli tobogan. 9.05 Se pomnite, tovariši? 10.05 Tonske podobe velikih dni. 10.55 Lepe melodije. 11.10 Naši poslušalci čestitajo in

SAMOUUPRAVNO O TREBANJSKEM TABORU – Program in denarni načrt vsakoletnih taborskih srečanj samorastnikov, razstav v galeriji, salona in drugih občasnih likovnih in podobnih prireditev sprejema že nekaj let samoupravna delegatsko oblikovana skupščina tabora. V soboto, 26. aprila, se bo sestala na svoji drugi seji in med drugim sprejela program tabora za leti 1980 in 1981, hkrati pa bo obravnavala tudi osnove taborske petletke za obdobje 1981 – 1985. Na posnetku: udeleženci ustanovne skupščine tabora, ki je bila v Trimu; med udeleženci je tudi prof. Zoran Kržišnik, ravnatelj Moderne galerije v Ljubljani, predsednik umetniškega sveta tabora in zvest spremljevalec vseh likovnih dogajanj v Trebnjem (srednji v prvi vrsti).

Trebnje začenja novo sezono

V soboto se bo najprej sestala skupščina tabora, nato pa se bodo zvrstili: nastop trebanjskega pihalnega orkestra, otvoritev razstave naivca Dobroslava Milojevića in jubilejni koncert rojakinje operne prvakinje Vilme Bukovec v domu kulture

Se dobra dva meseca ločita Trebnje od začetka XIII. Tabora likovnih samorastnikov, ki bo letos od 26. junija do 5. julija. Na to tradicionalno delovno srečanje največ nameravajo povabiti trideset slikarjev in kiparjev iz Jugoslavije ter pet iz nevrščenih in prijateljskih držav.

O programu letošnjih tabor-skih dni bo tekla beseda, v soboto, 26. aprila, na drugi seji skupščine Tabora. Iz predloga, poslanega delegatom skupščine, je razvidno, da bo tabor-sko srečanje tudi tokrat povezano s strokovnimi razpravami in kulturnimi sporei. Posebno pozornost bodo posvetili stanju v jugoslovanski naivi, kritično pa spregovorili predvsem o negativnih pojavih, ki jo spremljajo.

Med najpogostejše odklone v naivi sodijo komercializiranost, ponavljanje iste motivike in medsebojno posnemanje v motivih in izrazu.

Priostrena kritiška merila, bodo Trebnjanci dosledno uporabljali pri izbiri kandidatov za samostojne razstave. Slednje, poudarjajo, bodo morale biti prikaz ustvarjalne moči, izvirnosti in izpovednosti razstavljalca.

Prvi, ki je v celoti preстал preizkus teh meril, je svetozarevski naivec Dobroslav Milojević, čigar razstavo 45 olj na platnu bodo odprli v trebanjski Galeriji likovnih samorastnikov v soboto, 26. aprila, ob 18. uri. To bo prva letošnja razstava v Trebnjem.

To pa ne bo vse, kar bo v soboto na trebanjskem sporedu

in s čimer bodo počastili letošnji dan OF – 27. april. Še pred otvoritvijo Milojevićeve razstave bo imel trebanjski pihalni orkester, ki se pripravlja na gostovanje na Čehoslovskem, samostojen koncert.

Sobotni večer bo posvečen tudi sopranistki Vilmi Bukovec, prvakinji ljubljanske Opere. Zna- na slovenska operna umetnica, dobitnica Prešernove nagrade in prve nagrade Julija Betetta, bo imela v trebanjskem domu kulture jubilejni koncert. Pred svojimi trebanjskimi rojaki bo nastopila s sporedom opernih arij in sarsopsevov. To bo vsekakor prvovrsten umetniški dogodek in kot tak dobro znamenje za začetek nove kulturne sezone v trebanjski občini.

IVAN ZORAN

Domotožje za preživelim?

Novomeška ZKO ni dobila soglasja za ustanovitev DO Dom kulture, ker se s tem ne bi v ničemer spremenili niti kulturna dejavnost niti kulturna politika

Ko so v Novem mestu pred leti ukinili Zavod za kulturno dejavnost, so bili vsi prepričani, da bo to pomagalo na nogo amaterizmu in Zvezi kulturnih organizacij. Ta organizacija je bila namreč v odnosu do zavoda veskrozi v podrejenem položaju, delovala je v njegovi senci in ni mogla nikoli prav zadihati na zaživetju.

Kajpak se je Zvezi kulturnih organizacij to lahko dogajalo tudi zavoljo tega, ker ni imela dovolj jasno začrtane programske politike in ne kadrov, ki bi to politiko izvajali. Kadrovske se je okrepila šele, ko je zavod prenehal pravno obstajati. Kot je znano, je prešel celoten kolektiv zavoda v delovno skupnost Zveze kulturnih organizacij, sama zveza pa je tudi dobila dva človeka, predsednika in tajnika, ki sta za čela svoji funkciji opravljati poklicno. Ker so časi za to organizacijo postali ugodnejši tudi zaradi znatno izboljšane odnosa kulturne skupnosti kot njenega financerja, je bilo pričakovati resničen razcvet ljubiteljske kulturne dejavnosti.

Dolgo je kazalo, da se bo amaterizem otresel nagnjenja k občasnosti in ravnodušnosti in da bo Zveza kulturnih organizacij s številčno še kar zadovoljivo kadrovskega zasedbo in z dvema profesional-cema kos nalagam in zahtevam, ki sta jih vedno znova ponajla potreba in čas, narekovali pa tudi spodbujevalni sklepi in stališča višjih kulturnih dejavnikov ter družbenopolitičnih organizacij. V zvezi s tem je treba priznati, da je prišlo do nekaterih premikov, slednji pa so razvidni predvsem iz povečane množičnosti in kvalitete, a je tega še premalo. Prav tako je Zveza kulturnih organizacij ostala vse preveč le povezovalka tistih, ki hočejo delovati, premalo pa se kaže njena vloga v spodbujanju in kvalitetni rasti novega. Sploh pa še ni zažvela v koži pristnega animatorja in še ne daje od sebe tistega, kar o tje zahteva položaj kolektivne članice SZDL, kot je na nedavnem posvetu kulturnikov dolenskega regije poudaril Franc Šali, izvršni sekretar predsedstva ZKS.

Upati je bilo, da se bodo razmere v novomeški Zvezi kulturnih organizacij, na več političnih sestankih in sejah nekaterih organov kulturne skupnosti ocenjene kot nezadovoljive in tudi še ne zdrave, spremenile po osnovenju delegatske skupščine, ki se je po dolgotem odlašanju in nekaj neuspešnih sklicih pred nekaj meseci sestala. Očitno pa je, da novi organi stanju še niso dorasli, da še niso razvozlati, kakšno pot bi bilo potrebno ubrati, da bi Zveza kulturnih organizacij tudi v življenju postala in delala to in tako, kot je zapisano že v njenih aktih. Kaže, da to doseči ne bo niti malo lahko. Tudi ne zaradi nekaterih v delovni skupnosti in profesionalnem delu vodstva, ki so ob ustanavljanju delegatske skupščine zaslužili, da je prišel njihov čas in da lahko od te skupščine izsilijo privolitev za od-

cepitev od Zveze kulturnih organizacij oziroma za ustanovitev nove delovne organizacije, ki bi se imenovala Dom kulture.

Vztrajanje pri ustanovitvi delovne organizacije Dom kulture se je nadaljevalo po konferenci delegatov Zveze kulturnih organizacij. Spet je dobil izvršni odbor kulturne skupnosti v obravnavo gradivo, ki se je nanašalo na to ustanovitev. Odbor se je v celoti strinjal s stališčem, ki je bilo glede tega oblikovano na seji sveta za kulturo pri občinski konferenci SZDL. Svet je menil, da ni nikakršnih razlogov za organizacijske spremembe v okviru Zveze kulturnih organizacij. Svet in izvršni odbor sta ugotovila, da je sklep Zveze kulturnih organizacij o oblikovanju samostojne delovne organizacije preuranjen in premalo preverjen. Izvršni odbor kulturne skupnosti je zato sklenil posredovati izvršnemu odboru Zveze kulturnih organizacij svoje negativno mnenje do osnovanja nove delovne organizacije. V tem mnenju je poudarjeno, da ponujena sprememba ne prispeva k spremembam na področju kulturne dejavnosti in ne kulturne politike. „Zveza kulturnih organizacij ne sme pozabljati svojega osnovnega poslanstva: razvijanja ljubiteljske dejavnosti in logičnega nadaljevanja v profesionalni kulturni dejavnosti.“ je posebej podčrtal izvršni odbor kulturne skupnosti.

Ko so bila ta mnenja in stališča že znana, Dom kulture kot nova delovna organizacija še ni šel „z dnevnega reda“. Pojavil se je na lepkih, ki so vabili na kulturne prireditve v marcu in še v aprilu. Kot prireditelja sta bila navedena „ZKO in DOM KULTURE“. Na videz lepotna napaka, ampak zakaj vendar „DOM KULTURE“, če ga ni? Je to ime pripisala roka ignoranta, ki se poživža na družbenopolitična stališča, ali je morebiti to početje plod zavestne protiakcije? IVAN ZORAN

„DUET“ SPET NA POTI

Dramski igralec Boris Kralj in solist na elektronski harmoniki Silvester Mihelčič iz Črnomlja sta ta teden znatno povečala število skupnih nastopov. Recital Glasba in beseda sta v ponedeljek, 21. aprila, izvedla v devetih krajih v občini Gornja Radgona, naslednji dan dopoldne pa sta recital ponovila še v osnovni šoli Videm ob Ščavnici. To je bil hkrati 200. nastop umetniške para, ki je skupno pot začel pred štirimi leti v Dolenjski galeriji, ko je Boris Kraljbral pesmi dolenskih ustvarjalcev, Silvester Mihelčič pa je recital opremil z glasbo.

KONCERT V STARI CERKVI

V počastitev dneva OD in praznika dela bo v Stari cerkvi v Kočevju 26. aprila ob 19. uri proslava, na kateri bo nastopil moški pevski zbor kulturnega društva Svoboda iz Kočevja.

kultura in izobraževanje

O razstavi – prvencu

V Kočevju spet razstavlja domači likovnik

V kočevskem Likovnem salonu so odprli 18. aprila zanimivo razstavo del mladega akadem-skega slikarja Jožeta Marinča, doma iz Dolnje Brige na Kočevskem. Odprta bo do 27. aprila.

Marinč, ki je lani diplomiral na ALU in nadaljuje študij na specialki, je kot študent sodeloval na skupinskih razstavah v Beogradu, Brežicah, Celju, Ljubljani, Kočevju in na Poljskem. Sedanja razstava v Likovnem salonu je njegova prva samostojna – prvenec. Na ogled je postavil vrsto slik, ki odločno dokazujejo, da se ne zadovoljuje le z realističnim risanjem.

V Kočevju se torej letos že drugič predstavlja ustvarjalec, ki je, kot pravijo, naše gore lista. Tega pojava so veseli tembolj, ker potrjuje, da je tudi ta del naše ožje domovine kulturno zaživel.

V. ILC

LEVSTIKOVI NAGRAJENCI

Tradicionalni Levstikove nagrade, ki jih podeljuje ljubljanska založba Mladinska knjiga, so letos prejeli: pisatelj Leopold Suhodolčan (posmrtno) za vrsto knjig za otroke in mladino, pesnika Saša Vegri za zbirko otroških pesmi, slikarka Jelka Reichman za ilustracije v Suhodolčanovi knjigi „Cepecepetaček“ in dr. Marija Makarovič za dvoje poljudnoznanstvenih del o kmečkem življenju.

KOČEVSKI LUTKARJI POJDEJO V LJUBLJANO

Lutkovna skupina na osnovni šoli šbora odposlancev v Kočevju je na nedavni zaključni prireditvi ob podelitvi Levstikove bralne značke nastopila s lutkovno igro Jane Milčinski „Strah“. V igri so nastopili učenci drugega, četrtega in sedmega razreda. Prireditve se je udeležil tudi pisatelj Lojze Kovarčič in povabil to lutkovno skupino na srečanje šolskih skupin, ki bo 24. in 25. aprila v ljubljanskem Pionirskem domu. To bo priznanje za prizadevano skupino, ki jo že vrsto let vodi mentorica učiteljica Milka Gorše. Z igro „Zajčkova hišica“, ki so jo pripravili za novo leto in z njo večkrat gostovali, nameravajo v prihodnjih dneh spet naokrog (v vrtec Čebelica, OŠ Ljuba Serčerja in Staro cerkev).

V. I.

Zakaj dolensko le po imenu?

Znano načelo, da kultura ne pozna meja, naj bi bilo osnovno vodilo pri utrjevanju kulturnega sodelovanja med občinami dolenske regije – Kaj je „prišepnil“ medobčinski posvet?

Študijska knjižnica Mirana Jarca je po dejavnosti vsaj regijska, če že ne kar medregijska ustanova, denar pa dobiva samo od novomeške kulturne skupnosti. Podobno je hranjen Dolenjski muzej z galerijo, le da primakne tretjino potrebne vsote republiška kulturna skupnost. Ustanov z medobčinskimi pomenom je na Dolenjskem, še zlasti v samem Novem mestu, precej, malone vse pa delijo s študijsko knjižnico skoraj na las enako vzdrževalno usodo.

Pokrajinski pomen imajo tudi nekatere kulturne manifestacije, ki se vrstijo po posameznih občinah. Tako je, denimo Dolenjska slikarska kolonija, katere vsakoletne sadove omogoča delovni kolektiv Novoteksa. Vedno znova pa ugotavljajo, da o poslanstvu te likovne prireditve razen v novomeški občini drugod v dolenski regiji kaj malo vedo. Tako se zdi, da je ime „dolenjska“ privedo dokaz samosilno, neutemeljeno.

Primerov, ki bi pokazali, da je in kaj bi se moralo biti medobčinsko, se pravi resnično dolensko, bi lahko našli še več. Na istih primerih pa bi tudi videli, da so ustanove in dejavnosti, dolenske po vsebini, namenu in pomenu, glede financiranja skoraj izključno občinske. Občine, do zdaj predvsem novomeška, so bile „kaznovane“, če so imele kaj regijskega, saj so morale to nadobčinsko poslanstvo v glavnem knjižiti le med svoje stroške.

Se bo stanje kaj spremenilo?

„Spopad“ s Prežihom

Prvič območno tekmovalje za Cankarjevo nagrado

Slovenski osnovnošolci in srednješolci že peto leto tekmujejo za Cankarjevo nagrado. Letošnje tekmovalje je posvečeno Prežihovemu Vorancu. Organizatorja te pomembne kulturne akcije sta Slavistično društvo in Zavod za šolstvo.

Letos so prvič izvedli območno tekmovalje. Za Dolenjsko in Posavje je bilo 19. aprila v Novem mestu. Udeležilo se ga je 44 tekmovalcev iz dvanajstih osnovnih in petih srednjih šol. Preizkus znanja o Prežihu je potekal na treh težavnostnih stopnjah. Učenci so najprej pisno odgovarjali na vprašanja, nato pa so pisali še spise.

Območni prvaki znanja so postali: na prvi stopnji Francka Saje z OŠ Semič, Dejan Gabrič z OŠ Žužemberk in Otilija Povše z OŠ Dolenjske Toplice; na drugi stopnji Jožica Novak iz Zdravstvene šole Novo

Kaže, da bi se lahko, kdaj in kako naj bi se začelo, pa za zdaj še ni moč reči ničesar. Gre predvsem za to, da bi se morale kulturne skupnosti v dolenski regiji dogovoriti za skupno financiranje tako imenovane medobčinske oziroma dolenske kulture. Vztrajale naj bi pri tem, da bi medobčinsko financiranje obveljalo vsaj za nekatere ustanove, ki jim nekateri pravijo kar poklicne. Del denarja, ki ga kulturne skupnosti te regije združujejo za te potrebe na republiški ravni, naj bi ne romal več v Ljubljano, marveč bi ostal „doma“ in predstavljal pomembno osnovo za nov, medobčinski način financiranja.

To pa ni vse, kar bi se dalo urediti. Na nedavnem posvetu predstavnikov kulturnih skupnosti, ZKO, organizatorjev večjih kulturnih prireditev in drugih kulturnih dejavnikov dolenske regije v Novem mestu je bilo slišati mnenje, naj bi se novo obdobje povezovanja in usmeritev na področju kulture začelo s

planiranjem novega srednjeročnega obdobja 1981 – 1985. Pri tem ne gre zgolj za to, da bi temu ali onemu potrdili status dolenskega in uredili financiranje, kot se spodobi. Na omenjenem posvetu so poudarili, da je to najmanj, kar je moč doseči.

Z usmeritvami, usklajenim planiranjem in povezovanjem naj bi tudi ne le dosegli le ustreznega kulturnega razvoja v vsaki občini posebej, ampak odprli pot tistim silnicam, ki težijo k razvoju, ne upoštevajo občinske meje ali morebitne drobno lokalistične zahteve. Ne nazadnje je potrebno poudariti, da je eden od poglavitnih smotrov regijskega „motrenja“, da se doseže kulturni razcvet s kar najmanjšimi stroški. Načela stabilizacijskega leta: takim smotrom v celoti dajejo prav.

I. ZORAN

Misli in poudarki s posvetov

Za nami sta posveta za vodje izobraževalnih oziroma kadrovskih služb iz proizvodnih in neproizvodnih delovnih organizacij Dolenjske in Posavja. Tako v Novem mestu kot v Krškem je bila udeležba zelo dobra. Iz nekaterih delovnih sredin je prišlo na to enodnevno delovno srečanje tudi po več predstavnikov, medtem ko se iz nekaj delovnih organizacij, čeprav so bile vabljeni, posvetu ni nihče udeležil. Škoda, ker bo treba zamujeno nadoknaditi. Zakon o usmerjenem izobraževanju namreč ne pozna izjem, ko govori o odgovornosti delovnih organizacij do usmerjenega izobraževanja.

Vloga in naloge organizacij združenega dela bi bile predvsem naslednje: Delovne organizacije, proizvodne in neproizvodne, so dolžne načrtovati kratkoročne in dolgoročne kadrovske in izobraževalne potrebe in v zvezi s tem sprejemati naloge in obveznosti za izobraževanje učencev in študentov in za njihovo usposabljenost z delom za delo. Med izvajalce programov ne sodijo več samo šole, ampak tudi druge delovne organizacije. Medsebojne obveznosti se bodo urejale z dogovarjanjem po samoupravni poti, za

določeno šolsko leto pa s pogodbo med vzgojno-izobraževalno organizacijo in pristojnimi delovnimi organizacijami.

Služerina delovna organizacija bo s štipendijami pomagala izobraževati in pridobivati ustrezne delavce za svoje potrebe. Denar, tudi v obliki štipendij, vložen v izobraževanje kadrov, se dolgoročno zelo bogato obrestuje.

Izobraževanje odraslih, torej že zaposlenih, postaja z novim zakonom obvezujoče za vse delovne organizacije. V nadaljnje izobraževanje bodo usmerile delavce, ki imajo ustrezne sposobnosti in nagnjenja do določenega poklica. Hotenja posameznikov pa se bodo srečala z interesi delovne organizacije, ki bodo morali biti izraženi v dokumentu o kadrovskih potrebah. Skratka, izobraževanje odraslih naj bo v bodoče vodeno, zato so v vseh delovnih sredinah predvidene službe za usmerjanje delavcev v izobraževanje iz dela in ob delu.

Nastajanje vzgojno-izobraževalnih programov za pridobitev strokovne izobrazbe in programov za izpopolnjevanje le-te je zahtevnejše, kot je bilo doslej. Novost je predvsem ta, da pri nastajanju teh programov sodelujejo poleg šolnikov in drugih dejavnikov tudi

ustrezni strokovnjaki iz delovnih organizacij. Tako bo onemogočeno, da bi programi šol zastajali za tehničnim, znanstvenim in družbenim razvojem. Vse sprejete programe bo treba tudi nenehno posodabljanje. Tako nastale programe bodo spremljale posebne izobraževalne skupnosti. V Sloveniji bo kmalu organizirano vseh 22 posebnih izobraževalnih skupnosti, ki bodo prekrile gospodarske panoge in družbene dejavnosti.

Nobenega poklica ne bo moč doseči brez usposabljanja z delom in za delo. Pri tem imajo organizacije združenega dela nenaдомestljivo vlogo. Sem sodijo zlasti: proizvodno delo oziroma delovna praksa, ki pomeni začetek praktičnega usposabljanja, praktični pouk, ki bo sestavni del programov za vse smeri in stopnje izobraževanja, in obvezno pripravništvo za vse, ki bodo končali katerikoli program za pridobitev strokovne izobrazbe.

Pri vsebinskih pripravah in razporedu učencev na katerikoli praksi bo imela praviloma glavno besedo šola, za neposredno izvajanje praktičnega usposabljanja pa bodo s svojimi inštruktorji poskrbele delovne organizacije. Pripravnik pa bodo pri zaključnem delovnem usposabljanju, ki bo

trajalo do šest mesecev, vodili in usmerjali izkušeni delavci – mentorji.

O teh in drugih vprašanih je tekla beseda na obeh posvetih o vlogi in nalogah delovnih organizacij v usmerjenem izobraževanju. Udeleženci so opozorili na vrsto nerešenih zadev (ni še znano, koliko bo v posamezni smeri praktičnega pouka, programi še niso celovito izdelani, s pridobivanjem in pedagoškim usposabljanjem inštruktorjev ne kaže odlašati, delovni ljudje še premalo poznajo bistvo te preobrazbe, prepočasni se poraja mreža šol, delegati v posebnih izobraževalnih skupnostih so premalo opri na svoje delegatske sredine in še in še).

Cilj ni delo, cilj je srečno delo, smo s šoli na posvetu. To je pravzaprav tudi temeljni smoter preobrazbe šolstva. In priprav zanj!

JOŽE ŠKUFC

Ljubljanska banka

Temeljna dolenska banka Novo mesto

Čestita občanom in delovnim ljudem ob praznovanju 1. maja in se priporoča s svojimi bančnimi storitvami v enotah v občini Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje.

INTEREXPORT Ljubljana INEX Potovalna agencija

ZA PRVI MAJ:

NOVI VINODOLSKI – lasten prevoz, 4 dni, odhod 30. aprila, 1.150 din

POTOVANJA V TUJINO:

- MUENCHEN – mednarodni sejem kozmetike, 3 dni, avtobus, odhod 9. 5. – 11. 5. 1980
- FRANKFURT – sejem mesne predelovalne industrije, 3 dni, letalo, odhod 3. 6. 1980
- LIECHTENSTEIN – avtobus, odhod vsak petek
- HOLANDIJA – 5 dni, letalo – avtobus, odhod 25. 4. 1980
- TUNIZIJA – različne variante od 2 – 7 dni, letalo, odhod od 29. 2. 1980 dalje
- LONDON IN PARIZ – 3 dni, odhodi vsak petek
- VARŠAVA – 3 dni, odhod vsak četrtek, oziroma vsak petek

POTOVANJA PO DOMOVINI:

- BEOGRAD – FRUŠKA GORA – KRAGUJEVAC – 3 dni, letalo – avtobus, odhod vsak petek
- RAB – 4 dni, odhod 1. 5. 1980, avtobus
- RAB – 3 dni, avtobus, odhod vsak petek od 9. 5. 1980 dalje
- VOJVODINA – 3 in 4 dni, letalo – avtobus, odhodi vsak petek
- PLITVIČKA JEZERA – DRVAR – ZADAR – avtobus, odhod 1. 5. 1980
- SARAJEVO – TJENTIŠTE – DUBROVNIK – 3 dni, letalo – avtobus, odhod vsak petek od 9. 5. 1980 dalje
- PO BOSNI IN HERCEGOVINI – 4 dni, letalo – avtobus, odhod vsak petek
- ČRNA GORA – DUBROVNIK – 3 dni, letalo – avtobus, odhod vsak petek
- PO MAKEDONIJI – 4 dni, letalo – avtobus, odhod vsak petek od 9. 5. 1980 dalje
- DOJRANSKO, PESPANSKO IN OHRIDSKO JEZERO – 4 dni, letalo – avtobus, odhod vsak petek od 16. 5. 1980 dalje

DOPUSTI:

- KAŠTEL STARI – hotel Palace, Resnik, privatna namestitev, letalski in lastni prevoz
- MALI LOŠINJ – vila Dubrovnik, hotel Alhambra, hotel Bellevue, vila Zadar, hotel Punta

PRODAJA MEDNARODNIH IN DOMAČIH LETALSKIH VOZOVNIC VSI PROGRAMI SO NA VOLJO V POSLOVALNICI IN V POOBLAŠČENIH AGENCIJAH

Informacije in prijave:

INEX, NOVO MESTO, Novi trg 4, telefon (068) 23-773
INEX, LJUBLJANA, Titova 25, telefon (061) 312-995

318/17-80

LICITACIJA

KZ „KRKA“ –
TOZD AGROSERVIS
NOVO MESTO

objavlja licitacijo

ZIVINSKEGA KAMI-
ONA TAM 5500 v voz-
nem stanju.

Licitacija bo 28. 4. 1980 ob
8. uri.

329/17-80

ISKRA AVTOMATIKA
TOZD TOVARNA NAPAVALNIH NAPRAV
NOVO MESTO, BRŠLJIN 63

Proizvajamo izdelke pro-
fesionalne tehnike in iz-
delke široke potrošnje
kot so različni polnilci

akumulatorjev, korekto-
rji in stabilizatorji nape-
tosti ter električne pasti-
rje.

Občanom čestitamo za praznik dela 1. maj.

LICITACIJA

ZDRAVSTVENI DOM
TOZD RIBNICA

objavlja licitacijo
za naslednja
osnovna sredstva:

1 OSEBNI AVTO ZA-
STAVA 750 – letnik
1973.

Izklicna cena 8.000,00 din.
Licitacija bo v ponedeljek,
28. 4. 1980, od 8. – 9.
ure pred Zdravstvenim
domom Ribnica.

319/17-80

PROSTA DELA IN NALOGE

TOVARNA CELULOZE IN PAPIRJA
„DJURO SALAJ“
KRŠKO –
TOZD KOMERCIALA

objavlja
prosta dela oz. naloge za

POMOČ PRI SAMOSTOJNEM OPRAVLJANJU
UVOZNIH OPRAVIL

Pogoji:

- končana ekonomska srednja šola
 - 2 leti ustreznih delovnih izkušenj
 - delo je za nedoločen čas s polnim delovnim časom
- Pismene prijave sprejema kadrovska služba delovne organiza-
cije 15 dni po objavi.
Kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 30 dni po preteku
objave.

323/17-80

Izdelovanje vseh vrst ključev

ŽARKO KRESE

Glavni trg 2, Novo mesto

(vhod skozi vežo pri Avto-delih)

Vam nudi:

ekspresno izdelavo ključev

za cilindrične ključavnice,
avtomobilske ključve
in ostale vrste ključev

DELOVNI ČAS:

Vsak dan od 8.30 do 12.30

in v sredo popoldan od 15.30 do 17.30

V soboto zaprto!

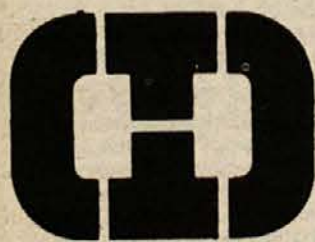
SOZD **emona ljubljana**

proizvodnja
trgovina
turizem
hotelirstvo
inženiring

OBVESTILO POSLOVNIM PARTNERJEM IN POTROŠNIKOM

SOZD Emona in njene organizacije v Ljubljani:
Emona Merkur, TOZD Maloprodaja, Emona
Commerce, Emona Blagovni center, Emona Hoteli,
Emona Globtour, Emona Inženiring, Emona Elek-
tronski center in Interna banka Emona obveščajo
poslovne partnerje in potrošnike, da do nadaljnjega
veljajo telefonske številke, tiskane v rednem delu
novega telefonskega imenika za leto 1980.
Nove telefonske številke, tiskane v prilogi „Spre-
membe med tiskom“ bodo pričele veljati po
preselitvi v novo poslovno stavbo na Šmartinski
cesti, o čemer bomo javnost in poslovne partnerje
posebej obvestili.

333/17-80

trimo

ŠOLSKI CENTER KRŠKO

razpisuje

prosta dela in naloge

- 1.) STROJNEGA KLJUČAVNICARJA: pogoji:
končana poklicna šola, najmanj 3 leta delovne
prakse, odslužen vojaški rok; poskusno delo je en
mesec.
- 2.) VODJA ORODJARNE; pogoji: končana ustre-
zna poklicna in tehnična (ali delovodska šola),
najmanj 5 let ustrezne prakse;
- 3.) DELAVCA ALI DELAVKE na polavtomatskem
obdelovalnem stroju; pogoj: končana osnovna šola,
ročne spretnosti, zaželena praksa;

Vsa dela in naloge razpisujemo za nedoločen čas s polnim
delovnim časom. Poskusna doba za vse tri primere je en
mesec.

Kandidati naj pošljejo prijavo z dokazili o izobrazbi in praksi
v petnajstih dneh po objavi razpisa. O izbiri bodo kandidati
obveščeni v 15. dneh po poteku razpisa.

330/17-80

GRAŠKI SPOMLADANSKI VELESEJEM od 26. aprila do 4. maja 1980

AVSTRIJSKI ZELEZARSKI SEJEM, ŠTAJERSKA
GASTRONOMIJA, SONČNA TEHNIKA-SONČNA
ENERGIJA, TOPLOTNA ENERGIJA, KMETIJSTVO,
NASVETI ZA KMEČKE ZENE, SREČANJE KMETIJ-
SKIH PROIZVAJALCEV, PITANA ŽIVINA, LOV,

MEDNARODNI BAZAR-DIREKтна PRODAJA
2.139 RAZSTAVLJALCEV IZ 40 DRŽAV. VSTOPNI-
NA 50 DINARJEV INFORMACIJE PRI TURISTIČNIH
AGNECIJAH

317/17-80

Plesna sobota

Sobotne plesne prireditve ponovno potrdilo doseganemu delu - Zvečer velik turnir v športni dvorani

Če so novomeški plesni delavci potrebovali še kakšen dokaz o pravilnosti in uspešnosti zastavljenega dela, so dobili pred dnevi na plesnem festivalu mladih vse Slovenije v Ljubljani, ko so osvajali prva mesta. Najštevnejšo zmagavo Kaps-Bračko in drugo mesto para Furlan-Bregar v najzahtevnejšem razredu. Nič manj uspešna nista bila Novak in Blatnikova z zmagavo med mladinci I, medtem ko sta Zajc in Vidrihova v istem razredu zasedla drugo mesto. Seznam prvih mest je v pionirskem razredu I zaključil par Kocijan-Judež, medtem ko je bil par Bevc-Cavlaric v pionirskem razredu II drugi. Poleg vrste ostalih uspešnih nastopov v članskih konkurencah je tako ljubljanski festival prinesel na Dolenjsko spodbudno ugotovitev, da ima novomeški plesni klub trenutno daleč najboljši podmladek.

Da je ples zadnja leta po Dolenjskem vse bolj razširjen in da gre največ zašlug za to pripisati Borisu Vovku, neutrudnemu organizatorju in vaditelju, je verjetno odveč zapisati. Temu dodajmo le še, da se s plesnimi komki preko tečajev novomeškega plesnega kluba seznanjajo vsako leto kar blizu 2.000 ljudi. Zato nič čudnega, če so v zadnjem času prav vzgoji mladih

posvetili toliko skrbi. Načrtnemu delu z njimi so se posvetili starejši, izkušeni plesalci Ivan Radeš, Marjan Smrke, Boris Janičević, ki skupaj z Borisom Vovkom že žanjejo prve uspehe. Verjetno pa bi lahko s svojimi rezultati šli še dalje, ko jih ne bi pri tem ovirala večnost pretesna dvorana. Njej gre tudi pripisati, da možnosti za prirejanje družabnih in podobnih plesov v Novem mestu - danes skorajda ni, čeprav vemo, da Novomeščani takšne prireditve danes še kako pogrešajo. Sicer pa bo praznino na tem področju skušala delno zapolniti že sobota. Novomeški plesni klub pripravlja namreč tega dne v okviru prireditev ob mesecu mladosti srečanje mladih plesalcev Dolenjske, zvečer pa velik plesni turnir, na katerem bo sodelovalo kar 40 najboljših parov Jugoslavije.

Po besedah Borisa Vovka se bo srečanje mladih plesalcev pričelo v soboto ob 10. uri v športni dvorani, na njem pa bodo sodelovali mladi plesalci iz vseh šol Dolenjske, kjer je Plesni klub Novo mesto organiziral tečaje. Nadaljevanje plesne sobote pa bo zvečer ob 19. uri prav tako v športni dvorani, ko bomo na kvalifikacijskem turnirju videli kar 40 jugoslovanskih parov, ki se bodo borili za točke za vstop v višji razred. Verjetno ob tem ne bo odveč pripisati, da se posebej v standardnih plesih tudi Novomeščani niso brez možnosti za uspeh. Med odmori prireditve pripravljajo organizatorji za nastopi mladih in najmlajših plesalcev prikaz dejavnosti novomeškega plesnega kluba. Prireditelji obljubljajo, da cene vstopnicam ne bodo previsoke.

B. BUDJA

Navzlic dvema porazoma naprej?

Novomeški košarkarji v petih dneh dvakrat izgubili - Sobotna zmaga pelje naprej - V območnih ligah najviše Podbočje - Zaključek v soboto

Pred zadnjim kolom v slovenski košarkarski superligi je vse jasno. Novomeščani so z dvema zaporednima porazoma, med tednom na gostovanju v Slovenskih Konjicah in v soboto v Ajdovščini, izgubili drugo mesto in so se sedaj po številu točk izenačili s četrtouvrščenim Fructalom, medtem ko je vrsta mariborskega Branika postala novi republiški prvak. Lestvica zagotovo tudi po zadnjem kolu ne bo doživela večjih sprememb, saj igrajo Novomeščani doma s Kopro in bodo verjetno ostali na tretjem mestu, v primeru poraza Domžalčanov v srečanju z Branikom pa se lahko celo ponovno povzpnejo za mesto više. Sicer pa tako drugo kot tretje mesto vodita v na novo ustanovljeno medrepubliško košarkarsko ligo, medtem ko bodo branikovi zaigrali v II. zvezni ligi.

V PETIH DNEH DVA PORAZA

COMET-NOVO MESTO 84:83 (52:49) - 16. kolo slovenske superlige je prineslo veliko presenečenje v Slovenskih Konjicah, kjer so igralci Novega mesta zasluženo ostali brez točk. Ze zadnjih nekaj tekem smo opozarjali na nekoliko slabšo formo Novomeščanov, še posebej v igri v obrambi, tokrat pa se jim je njihova lažnost maščevala. Prvi del srečanja je prinesel izenačeno, borbeno in nadvse lepo ter kvalitetno srečanje. Vse do prvih minut drugega polčasa sta se ekipi menjavali v vodstvu, takrat pa so domačini prvič ušli za pet točk. Novomeščani so rezultat še enkrat znižali, vendar so navzlic temu v razbuznjivem finišu ostali praznih rok. Poročila govore, da zasluženo. Novo mesto: P. Seničar 2, Munih 22, Kovačević 2, Ivančič 16, Šupič 1, Beg 4, Župevec 18, Plantan 18.

FRUCTAL-NOVO MESTO 97:88 (56:50) - Kaj majhna uteha je Novomeščanom dejstvo, da so gledalci v Ajdovščini videli eno najzanimivejših in najboljših košarkarskih iger v tej sezoni. Igralci Fructala so si že v prvem polčasu srečanja nabrali 16 točk naskoka, vendar so jih gostje predvsem po zasluzi razpoloženega Muniha že do polčasa ujeli. V nadaljevanju je bila igra vseskozi izenačena in dokaj kvalitetna, zmagala pa so si košarkarji Fructala zagotovili šele v finišu. S to zmago so se domačini maščevali Novomeščanom za poraz v prvem delu prvenstva, hkrati pa goste odrinili z drugega mesta, ki je bilo za Novomeščane domala že rezervirano.

Novo mesto: P. Seničar 17, Munih 31, Kovačević 16, Šupič 4, Župevec 8, Plantan 12.

Lestvica pred zadnjim kolom: Branik 30, Domžale 26, Novo mesto in Fructal 24 itd.

V zadnjem kolu bodo imeli Novomeščani v gosteh zadnjevrščno vrsto Kopra, v primeru zmagave in poraza Domžalčanov v srečanju z Branikom pa bi se zaradi daleč najboljših razlike v koših ponovno povzpeli na drugo mesto.

TUDI V OBMOČNIH LIGAH ZAKLJUČEK

Sobota pa bo prinesla konec tekmovalni tudi v obeh območnih republiških košarkarskih ligah, kjer so eno kolo prav tako odigrali že med tednom.

BETI*-TRIGLAV 70:86 (32:40) - V borbeni tekmi so imeli več znanja gostje, ki so povsem zasluženo odnesli obe točki iz Metlike in si tako že zagotovili prvo

mesto. Največ košev za „Beti“ je dosegel Žabčič 18, sledijo pa Jo. Gršič 15, Ivičič 12, Vivoda 11, Švinger 6, Janjac 4, Duraković in Ja. Gršič po 2.

Kočevske je bilo v tem kolu prosto.

TRIGLAV-KOČEVJE 98:52 (36:24) - V sobotnem, predzadnjem kolu so igralci Kočevja doživela enega najtežjih porazov, saj so jih igralci prvouvrščenega Triglava nadigrali kar za 46 točk razlike. Domačini so bili od Kočevcev boljši v vseh elementih igre in slavili povsem zaslužno.

Kočevje: Mihelič 9, Popovič 19, Selan 4, Ambrožič 2, Grgorič 14, Papež 4.

RADOVLJICA-BETI 88:69 (50:26) - Nekoliko nepričakovano in presenetljivo visoko so Metličani izgubili na gostovanju proti zadnjevrščenim ekipi Radovljice. Domačini so bili točko boljše v letošnjem letu, ki so jo dosegli predvsem po boljši igri v prvem polčasu, ko so strli odpor gostov.

Beti: T. Gršič 29, Vivoda 16, Žabčič 16, J. Gršič 4, Ivičič 4, Lestvica: 1. Triglav 28, ... 4. Kočevske 16, ... 6. Beti 12.

V zadnjem kolu igrajo: Kočevske - Radovljica, Beti - Postojna

PODBOČJE-ZLATOROG 73:59 (33:25) - Z zadnjim zmagom pred domačimi gledalci so košarkarji Podbočja dokazali, da bi se lahko z malo več športne sreče enakovredno potegovali celo za prvo mesto na lestvici. Sicer pa je tudi drugo mesto, ki ga zasedajo pred zadnjim kolom, ko igrajo v gosteh proti vrsti Drave, več, kot so v klubu načrtovali pred pričetkom prvenstva.

Podbočje: Nikežič 4, J. Granc 8, Kodrič 13, Jurečič 8, Strgar 19, Jazbec 21.

OBAKRAT NAJBOLJSI LJUBLJANČANI

V organizaciji medobčinskega društva slušno prizadetih Novo mesto je bilo v soboto v Novem mestu republiško tekmovaljevanje z različno puško, ki se ga je udeležilo 37 tekmovalcev in 9 tekmovalk iz osemih slovenskih klubov. Največ uspeha so imeli ljubljanci, ki so slavili tako med moškimi kot med ženskimi. Drugi so bili v obeh kategorijah Novogoričani, tretji pa Celjani. Ekipa Novega mesta je bila med člani četrta. Med posamezniki je slavil Mariborčan Ploj s 176 krogi, medtem ko je bil najboljši Novomeščan Zajc sedmi s 149 krogi.

Šport

Na sliki: drugouvrščen Sevnicančan Bojan Kosedar (v sredini) med pionirji v borbi. (Foto: Železnik)

Borbeno popoldne

Borilni šport priteguje mlade. To je dokazoval tako odziv med tekmovalci karateja za nedeljski turnir v Sevnici nič manj pa tudi med gledalci. V Sevnico je namreč prišlo skoraj 70 karateistov iz kar enajstih klubov Slovenije. Gledalci so vsakakor prišli na svoj račun, čeprav je bilo v dvorani sevniskega Partizana za vse dokaj tesno.

Istočasno so pričeli z borbami pionirji in tekmovalci srednje skupine, na kraju pa še karateisti višje skupine. Sevnicanci imajo med pionirji obetaven naraščaj: domačin Bojan Kosedar si je priboril odlično drugo mesto. Zlatko Jelanič pa je delil 3. do 4. mesto z Mustafa Hodžo. Med tekmovalci srednje skupine je zmagal Franc Praznik iz Laškega, 3. do 4. mesto pa si delila Laščana Taškar in Pišotek. Med karateisti višje skupine je zmagal Sašo Mikuš iz Kamnika, 3. do 4. mesto pa sta delila Dolenc član Forumia iz Ljubljane, in Radečano Martinšek.

ZRIMSEK TRETJI

Ljubljanski kolesarski klub Rog-Franek je v soboto organiziral slovensko prvenstvo v ciklokrosu za pionirje, mladince, članice, veterane in članice C. Boja za republiške naslove se je udeležilo tudi številno zastopstvo novomeškega KK Novoteks. Največ je dosegel Franc Zrimšek v kategoriji članov z osvojitvijo tretjega mesta, Stih pa je bil 8., medtem ko je bil pri pionirjih Polšek 6. in Mrvar 10.

Ze 27. aprila pa se bodo Novomeščani udeležili kolesarske dirke v spomin padlim borcem pod Urhom.

Šentjernejčanke na pragu podviga

Pomembna zmaga drugoligaša Inlesa - V slovenski moški rokometni ligi popoln izkupiček le Ribničanom - Šentjernejčanke zaslužile zmago v Izoli

Zmaga drugoligaša Inlesa v slovenskem derbiju z vrsto Minerve, skromen izkupiček dolenjskih moških ekip v republiški ligi in velik uspeh rokometaske Šentjernejke na gostovanju v Izoli proti prvouvrščenim ekipi so glavne značilnosti minulega rokometnega vikenda. Prav uspehu Šentjernejčank se imajo Novomeščanke zahvaliti, da so s petkovo zmago proti neugodni ekipi Maribora nevarno ogrozile Izolčanke, ki imajo tako sedaj samo še točko naskoka.

INLES - MINERVA 19:16 (9:7)

Po dokaj skromnem začetku nadaljuje ribniški drugoligaš z dobri mi igrami. Tako je v 16. kolu II. zvezne rokometne lige - sever imel v gosteh vrsto Minerve in dosegel novo zmago. Srečanje samo pred okoli 400 gledalci je bilo vseskozi dokaj izenačeno, domačini pa lahko največ zaslug za zmago pripisujejo izpolnjenemu J. Ilcu, ki je dosegel kar 8 zadetkov. Gostje od petih niso kar izkoristili treh sedemdesetov, kar kaže, da bi kaj lahko bil rezultat srečanja povsem spremenjen.

Zadetek za Inles so dosegli: Križman 3, J. Ilc 8, Fajdiga in Kalajdžić po 1, Karpov, Putre in Ambrožič po 2.

CRNOMALJČANOM LE TOČKA

Črnomelj-Peko 23:23 (11:12) - Kar okoli 400 gledalcev je v

Na novomeški gimnaziji najbolje delali

Atletski miting srednješolcev prinesel dobre rezultate

Na novomeškem Stadionu bratstva in enotnosti je bil v petek atletski miting srednješolcev, ki so se ga udeležili tudi brežiški mladinci, medtem ko smo pogrešali Črnomaljšane. Doseženo je bilo nekaj dobrih rezultatov, kar kaže, da so mladi dobro pripravljani na novo atletsko sezono.

Rezultati: učenke - na 100 m: Kenda (Novo mesto) 13,0; 800 m: Kuntarič (Novo mesto) 2:36,8; krogla: Glavič (ICTS) 10,02; kopje: Hribar (Novo mesto) 34,06; višina: Hribar (Gim. Novo mesto) 155; daljava: Bosina (Gimn. Brežice) 50,2; 4 x 100 m: Gimn. Novo mesto 53,3.

Učenci - 100 m: Šega (ICTS) 11,4; 400 m: Šega 51,9; 1.000 m: Žitko (Gimn. Brežice) 2:43,0; daljava: Rus (Gimn. Novo mesto) 63,3; kopje: Lapanja (Gimn. Novo mesto) 50,06; krogla: Cerkovnik (Gimn. Novo mesto) 13,23; višina: Florjanc (Gimn. Novo mesto) 193; 4 x 100 m: Gimn. Novo mesto 46,4.

Končni vrstni red: učenke - 1. Gimnazija Novo mesto 145 točk, 2. Brežice 97, 3. EASC Novo mesto 95, 4. Zdravstvena šola 73, 5. ICTS Novo mesto 29, 6. KIC Novo mesto 5.

Učenci: Gimnazija Novo mesto 119, Brežice 101, ICTS Novo mesto 94,5, EASC Novo mesto 57,5, KIC Novo mesto 12.

J. MOHORČIČ

V naslednjem kolu igrajo: Maribor - Črnomelj, Brežice - Inles, Aero Celje - Sevnica.

PODVIG ŠENTJERNEJČANK

IZOLA - ŠENTJERNEJ 9:9(4:5) - Da bo presenečenje popolno, zapišimo še, da so bile Šentjernejčanke v srečanju z vodilno vrsto Izole bliže zmagi. Povsem zasluženo, saj so prikazale boljše igranje in bi morale iz Izole odnesti tudi drugo točko. S tem nenadanim uspehom so si Šentjernejčanke praktično že zagotovile obstanek v slovenski rokometni ligi. Strelke: Kovačič 4, Gorišek 1, Zagorc 2, Škoda 1, Forešek 1.

NOVO MESTO - MARIBOR 13:11 (9:4) - Novomeščanke so precej lažje prišle do dveh novih, zelo pomembnih točk v boju za morebitni naslov republiških prvakinj, kot kaže rezultat. Proti neugodni vrsti Mariborčank so namreč vodile že z 12:4, potem pa so nenadoma popustile, kar so gostje izkoristile in omilile poraz. Najboljša pri domačinkah je Mršnikova z 9 zadetki, 2 je dala D. Strukljeva, enega pa Ovničkova.

LISCA - ITAS KOČEVJE 17:19 (8:8) - V srečanju dolenjskih ligašev bi zadnjevrščne domačinke kaj lahko pripravile presenečenje, saj je bila tekma vseskozi izenačena; zmago pa je slavila nekoliko srečnejša ekipa.

LESTVICA: 1. Izola 22,2, Novo mesto 21, ... 4. Itas Kočevske 18, ... 9. Šentjernej 10, 11. Lisca 5.

V naslednjem kolu igrajo: Itas Kočevske - Novo mesto, Šentjernej - Lisca.

ODIGRANO DRUGO KOLO

V občinski nogometni ligi Ribnice so v nedeljo odigrali drugo kolo. Rezultati: Dolenja vas - Grcarice 1:4, Loški potok - Gora 1:1, Sodražica - Slemena 1:2, Rakitnica - Mladina 4:3 in Borac - Veterani 2:2.

M. G.

ZA MEMORIAL JOZETA MRZLAKA

Na kegljišču na Loki v Novem mestu je bilo minul vikend prvo memorialno tekmovaljevanje kegljačev v spomin na Jožeta Mrzlaka, vdanega športnika, še posebej priljubljenega med kegljači. Zmagal je Nikica Badovinac (Metlika) z 910 podrtimi keglji, sledijo pa Goljuf (Rudar Trbovlje) 894, Hočevar (Slovenija ceste) 889, Rustja (Gozdar, Novo mesto) 878 itd. Nastopilo je kar 70 tekmovalcev iz večine slovenskih klubov.

N. GOLEŠ

ŠAHISTOM DEVETO IN ŠAHISTKAM ŠESTO MESTO

Na Bledu se je pred dnevi končalo republiško šahovsko tekmovaljevanje za pokal maršala Tita, na katerem so v obeh konkurencah nastopili tudi Novomeščani. Med moškimi so v dokaj močni konkurenci zasedali deveto mesto, 6 točk za zmagovalno vrsto Maribora, medtem ko so bile šahistke šeste s 4,5 točke, zmagala pa je vrsta Iskre s 7 točkami. Prvouvrščenici ekipi bosta sodelovali tudi v zveznem finalu.

Pred počitkom dve točki naskoka

Po uspehu v Črnomlju in neuspehu Koprčanov so Belokranjci na čelu z dvema točkoma prednosti - V nedeljo prosti - Novomeščanom prede trda

Ze tako nenadejanemu razpletu prvenstva v zahodni skupini slovenske nogometne lige je pripomoglo še v nedeljo odigrano 17. kolo. Nogometaske Črnomlja so namreč po pričakovanju opravili z vrsto Kočevja, povsem nenadejan rezultat pa je prišel iz Kopra, kjer je enajsterica iztržila vsega točko z ekipo Primorja. Novomeščani so bili v tem kolu prosti in tako še naprej ostajajo na zadnjem mestu.

BELA KRAJINA - KOČEVJE 3:0 (0:0)

Po izredno težkem, blatnem in razmočenem igrišču sta moštvi Bele krajine in Kočevja pokazali nepričakovano lep in dinamičen nogomet, ki je povsem zadovoljil okoli 300 najzvestejših gledalcev. Prvi del dolenjskega derbija je minil v izenačeni igri, v nadaljevanju pa so domačini izigrali še zavzetje in tudi rezultat takšne igre ni izostal. Po napaki gostujočega vratarja so najprej povedli, nato pa s hitrimi

protinapadi dosegli še dva zadetka in povsem zapečatili usodo gostov.

KOČEVJE - TEKSTIL 5028:5149

V nadaljevanju ljubljanske kegljaške lige sta se na kegljišču domačini JNA v Ribnici pomerili vrsti Kočevja in Tekstila. Gostje, ki imajo v svojih vrstah tudi dva reprezentanta, Belcijana in Bizjaka, se niso pustili presenetiti. Najboljši domačini so bili Kadulovič z 888 podrtimi keglji, Rus (849) in Ozanič (838).

M. G.-č.

ATRAKTIVNO IN UČINKOVITO - V sobotnem srečanju vrst II. republiške rokometne lige sta se v športni dvorani pomerili ekipi domače Krke in kranjske Žabnice. Po lepi igri so domačini po povsem enakovrednem prvem polčasu v nadaljevanju klonili z 28:36. Na posnetku ena uspešnih akcij Novomeščanov. (Foto: Budja)

dežurni poročajo

MOTIL POČITEK SOSEDOV – Metliški miličniki so v soboto zvečer pridržali do iztrežnitve 41-letnega Josipa Trogljiča, ker je razgrajal v stanovanjskem bloku in motil počitek sosedov. Moral bo tudi, za to bo prejel še posebno vabilo, obiskati sodnika za prekrške. No, očitno pa pridržanje Trogljiča ni kaj prida pomagalo, saj se je le dan za tem ponovno znašel v rokah miličnikov. Po končanem obisku pri miličnikih je namreč ponovno jel popivati, med potjo domov pa je za nameček še razgrajal. Da je končal natančno enako kot prejšnji večer, je verjetno odveč pripisati.

OSTALO PRI SLABEM NAME-NU – Krški miličniki so imeli v petek popoldne opravka s starim znancem, 24-letnim Fonzom Gmajničem, ki je precej okrogel v gostilni Senica na Senovem razbijal, se hotel pretepati, po odhodu iz lokala pa je hotel vanj kar vdreti. Da je ostalo pri poskusu, so poskrbeli miličniki. Mogoče še to, da se je Gmajnič že dopolne neprimerno obnašal. O tem bi predvsem ženske, ki so ga srečale, vedele povedati kaj več.

RAZBIL SIPE – V nedeljo ob 12. uri so brežiški miličniki pridržali do iztrežnitve Petra Berstovška iz Brezine. Razbijal je steklenino v kolodvorski restavraciji, razbil pa tudi šipi na vhodnih vratih. Pri tem se je porazel po prstih, tako da je moral pred pridržanjem obiskati še bolnišnico.

ZALIL MILIČNIKE – Teško, da bo Vladimir Herakovič iz Krškega pred sodnikom za prekrške našel opravičilo za svoje početje v soboto, ko je v Kostanjevici zalil miličnike, ki so mu zaradi očitnih znakov vinjenosti prepovedali nadaljnjo vožnjo. Zamudi grožnji in verjetnosti, da bo z vožnjo navzlic opozorilom nadaljeval, so miličniki Herakoviču prisrbeli poseben prostor.

Z OSEBNIM AVTOM V MOTORISTA

Prejšnji ponedeljek je prišlo v Vasi pri Kočevju do prometne nesreče. Omenjenega popoldneva se je 74-letni Matija Rački iz Potoka pri Kočevju peljal na kolesu z motorjem in v naselju Vas zapeljal na magistralno cesto, ko je po njej pripeljala 25-letna Dragica Sobočan iz Mlake pri Kočevju. Prišlo je do trčenja, v katerem je Rački obležal hudo poškodovan in so ga prepeljali v ljubljanski Klinični center. Škoda na poškodovani je bilo za 15.000 din.

DONOSEN SPREHOD

V četrtek je tat obiskal prostore ZTP na ljubljanski cesti v Novem mestu in eni od uslužbenk, ki je ni bilo v pisarni, izmaknil iz torbice okoli 800 din. Tat pa je bil tega dne tudi v hiši na Zupančičevem sprhajališču. Ljubljancu Tomu S. je ukradel aktovko s 400 din gotovine, vžigalnikom, ročno uro in drugimi drobnjarijami, ki so jih ocenili na blizu 4.000 din.

KRONIKA NESREČ

ZADEL KOLESARJA – V soboto popoldne se je 21-letni Božidar Oven z Vrbovega peljal z osebnim avtomobilom od Velike Loke proti Sentlovrencu in pri Krtni dohitel 28-letnega kolesarja Jožeta Kaferleta. Trčil je v njegovo zadnje kolo in ga zbil na tla. Kolesarja so hujše poškodovanega po glavi odpeljali v novomeško bolnišnico, od koder je odšel v domačo nego. Škodo so ocenili na 3.000 din.

NA NEPRAVEM MESTU PREHITEVAL KOLESARJA – V petek ob 8.45 je prišlo do nesreče v Krškem, pri podjetju SOP. Stanko Prah, ki se je peljal na kolesu z motorjem, je zavijal v levo in smer vožnje tudi pravčasno nakazal. Tega pa verjetno ni opazil voznik osebnega avtomobila Stjepan Vajda iz Zagreba ter je Praha oplazil. Motorist se je pri tem lažje poškodoval.

Pijača vzrok „službenemu“ pretepu

Sodišče združenega dela zavrnilo Rangusov zahtevek zoper odločitev disciplinske komisije – Zaradi vinjenosti ob službo

Nedolgo tega se je na novomeško sodišče združenega dela obrnil Jože Rangus iz Drame pri Šentjerneju zaradi sodnega varstva pravic, ker mu je po njegovem mnenju IMV – tozd Podgorje Šentjernej povsem nezakonito izrekel disciplinski ukrep prenehanja delovnega razmerja. O Rangusovem zahtevku in odločbi novomeškega sodišča je razpravljalo tudi sodišče združenega dela SRS.

Rangus se je pri navedbi o nezakonitosti odločitve disciplinske komisije skliceval na le tričlansko sestavo, ko šele pet članov izpolni zakonito določilo, da mora biti število članov komisije liho, od tega ena četrtina izven tozda. Rangus je govoril tudi o kršitvah pred delavskim svetom in zahteval, naj sodišče disciplinski ukrep IMV razveljavi. Povsem nasprotno so na javni

obravnavi trdili predstavniki tozda. Senat sodišča, ki mu je predsedoval Vladimir Bajc, je tako po opravljeni obravnavi prišel do naslednjih zaključkov: povsem nesorno je, da je Rangus zagrešil hujšo kršitev delovnih dolžnosti potem, ko je fizično obračunal s sodelavcem in bil zato tudi že kaznovan od sodnika za prekrške. Nadalje je sodišče ugotovilo, da je bila disciplinska komisija

sestavljena povsem zakonito, zavrnilo pa je tudi očitke o nadaljnjih kršitvah pred delavskim svetom. Ob takšnih sklepih in dokazih je sodišče povsem razumljivo zavrnilo Rangusov zahtevek, hkrati pa tudi odbilo Rangusovo navedbo, da je bil spornega dne preutrujen, neprebran in razdražljiv zaradi nade mega dela. Po ugotovitvah sodišča je šlo namreč za razdražljivost zaradi zaužitega alkohola.

Po pritožbi na sodišče SRS je prišlo pred dnevi iz Ljubljane pisanje, v katerem republiško sodišče v celoti potrjuje prvostopenjsko sodbo. Republiški sodniki so k tej sodbi dodali še, da gre v Rangusovem primeru za dve hujši kršitvi delovne discipline, saj je ne samo fizično obračunal s sodelavcem, marveč tudi svojega dela pred tem ni opravljal v redu.

V treh dneh trikrat gorelo

Pri Abramovih na Ledini zgorel skedenj, hiša, kozolec

Verjetno se bo komu čudno zdelo, da ob nedavni pošiljki snega sploh pišemo o nevarnosti gozdnih in drugih požarov. Izkušnje prejšnjih let – nekaj jih je tudi iz minulega tedna – pa nas uče, da je prav pomlad čas, ko največkrat slišimo gasilsko sireno. O tem smo se najbolj prepričali pred dnevi.

Prejšno sredo je najprej zagorelo na stelniku pri Zupudju. Ogenj je zajel okoli 5 hektarjev površine in resno ogrožal celo bližnji smrekov gozd. Na srečo so plamene dovolj hitro pogasili prostovoljni gasilci iz Zupudja in Dragatuša ter tako preprečili večjo škodo. Vzrok požara še raziskujejo.

Dan zatem je okoli 16. ure prišlo do požara na skednju Branka Abrama z Ledine 74 pri Sevnici. Požar se je bliskovito razširil na bližnjo staro stanovanjsko hišo, od tam pa še na bližnji kozolec. Vsi trije objekti so pogoreli do tal, četrtega, novo stanovanjsko hišo, pa so na srečo gasilci obvarovali pred zublji. Poleg vsega je zgorelo še 4 tone sena, okoli 1.000 kg krompirja, 5 sodov, 2 kubika desk in precej orodja, tako da je škoda po prvih ocenah 200.000,00 din. Po prvih rezultatih preiskave se sumi, da je do požara prišlo zaradi vžiga saj v dimniku stare hiše.

Še tretjič je minuli teden zagorelo v petek okoli 8. ure pri Kostanjevici. Jože Penca iz Velikih Vodenic je takrat čistil svoj gozd, odpadlo vejčje in listje pa znosil na kup ter zažgal. Močan veter je pri tem zanesel ogenj na gozdno parcelo Stanislava Colarič. Ogenj je potem ob pomoči domačinov uspelo ustaviti šele gasilec. Škodo so ocenili na 5.000 din.

PO LEVI S POKVARJENIMI ZAVORAMI

V petek popoldne se je Janko Jarnevič iz Jarnevičev peljal z osebnim avtomobilom od Novega mesta proti Metliki. Skozi Dolnje Lokvice je peljal kar po levi, ko je nasproti pripeljala Novomeščanka Sonja Damjanovič. Jarnevič je sicer zaviral, vendar je vozilo zaradi pokvarjenih zavor zaneslo še bolj v levo, tako da sta z Damjanovičev trčila. Ranjenih je bilo pet oseb. Novomeščanka Slavka Damjanoviča so odpeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico, ostalim pa so pomoč nudili v ZD Metlika. Škoda na vozilih so ocenili na 100.000 din.

SEDAJ NA VRSTI GOVEDO?

Po tem, kar se je v noči na minulo soboto zgodilo Janezu Glihi iz Žužemberka, bi lahko rekli tako. Neznani, vsekakor pa o kulinaricnih vrednostih določenih vrst mesa dobro poučen tat mu je namreč iz hleva odnesel 34 kg težko ovco. Pa dober tek!

Nekoliko manj obilno malico si je na tuj račun privoščil neznan obiskovalec zidanice Alojza Potočarja z Dol. Kamenc na Trški gori. V kuhinji si je pripravil jedačo, pojedel precej kruha in še več klobas, potem pa po prijazen obroku sladko zadremal.

Še končen razplet „suhega tankanja“

Ukrepani tudi zoper delavce na bencinski črpalki

Ze pred časom smo ob ugotovljenih primerih „suhega tankanja“ med vozniki tovornih vozil novomeških „Gorjancev“ pisali o sklepu podjetja, ki je peticerije voznikov zaradi tovrstnih kršitev delovnih dolžnosti izrekel disciplinski ukrep prenehanja delovnega razmerja. Tokrat je o podobnih disciplinskih ukrepih prišlo tudi obvestilo iz novosadskega Naftagasa – tozd Maloprodaja, čigar delavci na bencinskih črpalkah so z vpisovanjem lažnih podatkov sodelovali pri donosni kupčiji.

Kot je razvidno iz dopisa „Gorjancev“, je tamkajšnja disciplinska komisija zaradi sodelovanja pri „suhem tankanju“ na bencinski črpalki v Babini Gredi izrekla enemu delavcu ukrep prenehanja delovnega razmerja, medtem ko je trojici enak disciplinski ukrep izrečen pogojno za dobo šestih mesecev.

»Dolenjski list« v vsako družino

Nasvet ne odtehta kazni

Kdaj kaznovati in kdaj opozarjati? – Namigi, da preventivno delo nadomesti sicer zaslužno kazen

Danes ponovno opominjati na dejstvo, da ima sleherni državni organ, ki tako ali drugače skrbi za zakonitost in tudi varnost občanov, poleg represivne še preventivno vlogo, se mnogim zdi morda odveč. Vendar še daleč ni tako. Ne samo vprašanje, kdaj kaznovati in kdaj nastopati preventivno, danes se v ospredje sili nov problem: nekateri vidijo ob takšni politiki v preventivnem delovanju kar nadomestilo sicer zasluženih kazenskih sankcij. In pred takšno, na videz nejasno postavljeno vlogo, ki bi sicer lahko dopuščala tudi samovoljnost in nedoslednost, so se znašli delavci uprave inšpekcijskih služb Novo mesto.

Kršilci predpisov pogosto razumejo preventivno delovanje tako, da se inšpekcijski organi takrat, ko kršitev odkrivajo, lahko po prosti presoji odločijo, ali bodo odredili upravne ukrepe in prijavili kršitev, ali pa le s predlogi in nasveti vplivali

na ureditev spornega stanja. Daleč od tega, čeprav je poskusov vpliva še danes dovolj. Z zakonom o sistemu državne uprave so naloge inšpekcijskih služb, tako preventivne, kot represivne, podrobno določene. Še posebej za slednje velja, da je treba vsako kršitev zakona, predpisa itd., tako ali drugače kaznovati. Medtem ko o preventivnem delu inšpekcije, in to je med novomeškimi inšpektorji dobera zaživel, govorimo ob sodelovanju z delavskimi kontrolami, potrošniškimi sveti, krajevnimi skupnostmi, skratka, takšne in podobne možnosti sodelovanja so neomejene.

Sicer pa je bila naša današnja želja potegniti dovolj jasno ločnico o tem, kdaj govoriti o represivnem in kdaj o preventivnem delovanju. Drugače bi lahko kdo, ne dovolj poučen, govoril celo o ogroženi pravni varnosti občanov in organizacij združenega dela. **BOJAN BUDJA**

S CESTE ZARADI VINJENOSTI

Minuli torek je prišlo do hujše prometne nesreče v bližini železniškega prehoda v Gomjem Brezovem. Kolesar Anton Prah (53) iz Trnovca se je omenjeni dan okoli 15,30 peljal s kolesom od Sevnice proti Blanci in v bližini omenjenega železniškega prehoda zapeljal s ceste ter se prevrnil po bregu. Pri tem se je hujše poškodoval in so ga odpeljali na zdravljenje v celjsko bolnišnico. Obstaja sum, da je nesreči botroval alkohol.

Z BETONOM RAZBIL STEKLO

V noči na nedeljo je bilo vlomljeno v trgovsko poslovalnico podjetja Agrokombinat Krško na Zdolski cesti v Krškem. Zaenkrat še neznani vlomilec je po rezultatih preiskave s kosom betona razbil steklo na vratih in skozi nastalo odprtino prišel v prostor. Iz odprte registrske blagajne je odnesel za 740,40 din drobiža in nato odšel po isti poti. Za storilcem poizvedujejo.

Črno nedeljsko popoldne

Štiri mrtve in preko petdeset ranjenih je zahteval minuli vikend na cestah novomeške UJV. Številka, ki povsem odtehta letošnje, ne zgolj navidezno, zatise na dolenskih cestah. Nekdo bo mislil, da gre takšne posledice pripisati zgolj nagli spremembi vremena, nepripravljenosti voznikov na pomladanski sneg, vendar vzroki govore povsem drugače.

Najhujše je počilo v nedeljo popoldne pri Jezeru (gornja posnetka), ko je Grk Nikolaou prehitel tovornjak s prikolico, nasproti pa mu je pripeljal (kakšna igra usode!) grški avtobus. Pri silovitem trčenju je bil na kraju nezgode mrtev Nikolaouev sopotnik, medtem ko je 27-letni voznik poškodbam podlegel med prevozom v bolnišnico. Brez poškodb ni šlo niti v avtobusu. Ranjenih je bilo 8 od 45 potnikov, vsem pa so pomoč nudili v novomeški bolnišnici.

Posnetek levo kaže nedeljsko popoldansko trčenje pri Gmajni, ki je zahvalo življenje 52-letnega ljubljancu Vjekoslava Jenka. Slednji je namreč pri Gmajni silovito trčel v nasproti vozeči osebni avtomobil Zagrebčana Alije Hovića. Jenko je umrl že med prevozom v bolnišnico, Hovič, njegova žena Antonija in 10-letni sin Damir pa so bili lažje poškodovani. Bilo je tudi materialne škode: 45.000 din.

Novomeščanom pa je verjetno najbolj ostalo v spominu četrtkovo trčenje v ločenskem križišču, ko je tovornjak, ki ga je v križišču s kar 80 km/h pripeljal Slavko Urbančič iz Kostanjevce, zaneslo v stoječi avtobus IMV. Pri čelnem trčenju so bili poškodovani voznik avtobusa in 7 potnikov, vse pa so odpeljali v novomeško bolnišnico, kjer je ostala na zdravljenju Ana Rihter iz Cirja pri Raki. Škoda na pločevini (posnetek levo spodaj) je bilo za 120.000 din.

ČETRTKOV INTERVJU

Po štirih letih: „Dobro!“

Premakljiv delovni čas se je v novomeški „Krki“ obnesel: zadovoljni delavci in korist za organizacijo

Na Dolenjskem ima s premakljivim delovnim časom za zdaj največ izkušenj novomeška tovarna „Krka“, kjer že četrta leta precejšen del zaposlenih prihaja na delo, kadar jim je vseh do 7. ure zjutraj in odhaja po 13. uri. Kako so se v Krki lotili te novosti in kaj ugotavljajo po nekajletni praksi, je povedal Franci Čuček, vodja splošne službe v Krki:

„Od leta 1976 imamo premakljiv delovni čas uveden za celo „Krko“, prej pa je bil leto dni na preizkušnji v tozdu

največ pa zaradi posameznikov, ki možnosti drsnega delovnega časa izkoriščajo. Sicer pa omenjena vrednega odpora zoper ta sistem ni.“

— Kako potem izračunavate, če ima nekdo dovolj ur za mesečni osebni dohodek?

„Delavec si ustvari fond delovnega časa, ki lahko niha za največ 8 ur v dobro ali slabo in ga prenese v naslednji mesec, toda ob polletju in ob koncu leta mora priti do poročuna ur. Izračunavanje fonda ur za vsakega posameznika pa je slaba točka tega sistema, ker imajo tajnice s tem veliko dela.“

— Kakšne so glavne slabosti in dobre točke premakljivega delovnega časa?

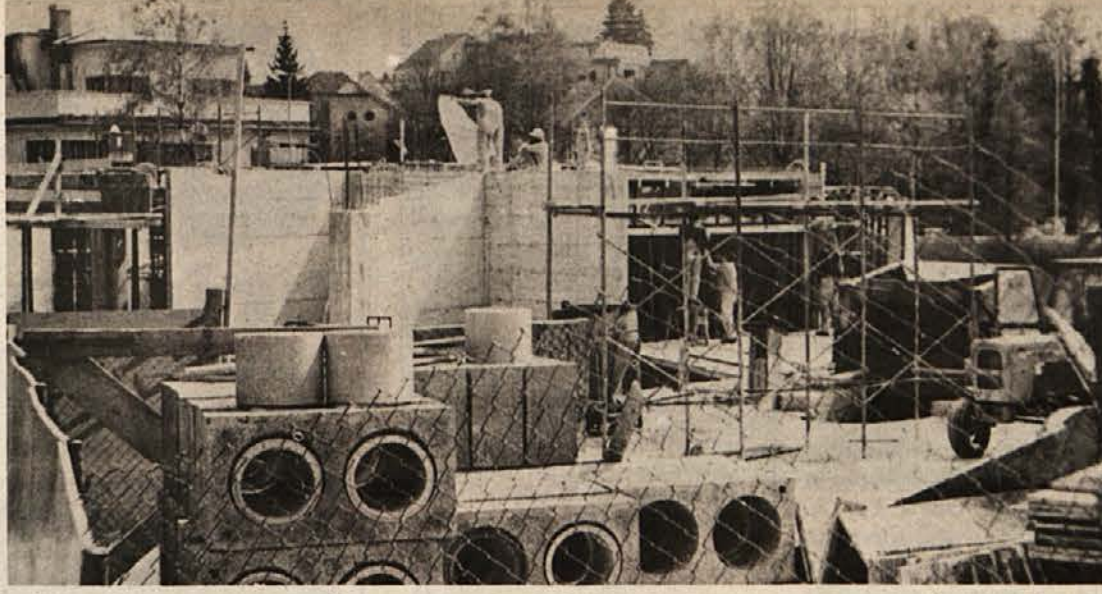
„Precej je dobrih točk, med njimi naj navedem le nekatere: izhodi, vhodi v tovarno, cestni promet, vse to je s premakljivim časom lažje obvladovati. Delavec lahko ob drsnem delovnem času opravi tudi svoje zasebne zadeve in ta čas nadoknadi v okviru svojega fonda ur. Izgubljenih ur na ta račun ni. Bistveno je tudi to, da je ob takim delovnem času mnogo manj nadur. Za prejšnja leta je na primer v skupnih službah ugotovljeno, da je bilo 21 do 39 odst. manj nadur v posameznih mesecih. In še to: ob poravnavi fonda ur se je pri nekaterih naenkrat pokazal precejšen minus ur, kar pomeni, da je posamezniku naloženega premalo dela.“

Slabo pa je to, da je zaradi premakljivega delovnega časa, ki ga uporabljajo tudi posamezni organizatorji dela, delo kasneje ali slabše organizirano, dokler pravica ni v službo. Pojavlja se tudi zloraba, kar pa ni pomankljivost sistema, ampak gre za karakterne napake posameznikov. Prišlo je tudi do ukrepov in disciplinskih obravnav, vendar poudarjam, da je to le v redkih primerih.“

— Ali boste vi tak način dela obdržali, morda še spremenili?

„Koraka nazaj ni, pač pa razmišljamo še o novih oblikah spreminjanja delovnega časa. Gre za izmenjavo prostih in delovnih sobot, kar že izkoriščamo v okviru nekega oddelka, je pa še vrsta drugih možnosti. V načrtu imamo računalniško obdelavo fonda ur za vsakega posameznika, s tem pa bo odpadlo tudi mnogo administrativnih del v zvezi s tem.“

R. BAČER

ZAVARO VALNICO POSPEŠENO GRADIJO — Kolikor so pionirjevci lani zamudili pri začetnih delih nove zavarovalne stavbe v Novem mestu, toliko bolj hitijo zdaj, da bo po pogodbi stavba vseljiva. Junija bi morali že postaviti streho. Zdjaj je tudi že povsem razčiščen, da ta gradnja ni v nasprotju z novo zakonodajo. (Foto: R. Bačer)

Nad kupe nesnage za vogali

Novomeščani te dni z udarniškim delom čistijo okolje — Samo v eni akciji v eni krajevni skupnosti so odpeljali na DINOS čez 3 tone odvržnih predmetov!

Očiščevalna akcija za varstvo okolja, ki je tokrat organizirana na območju mestnih krajevnih skupnosti, je pokazala, koliko smeti in odpadkov se skriva za vogali in po grmičevju nad vodami. Prvi so širšo očiščevalno akcijo organizirali v krajevni skupnosti Ločna — Mačkovec in v Regerči vasi. Sodelovali so krajanje, mladina in pionirji. Razen teh so sodelovali še zaposleni pri DINOS in v Novogradovem tozdu Komunalne storitve, ki so zbrani odpadni material odvažali.

V Regerči vasi so očistili v enem dnevu celotno področje krajevnih skupnosti s priročnimi smetišči vred, ki so bila polna, posebno proti Škrjančam in pri Roku. V Ločni pa so očistili naselje Pod Trško goro in del obrežja Krke pod ovinkom pri cerkvi. Prav tam je bilo največ „svinjarije“. V Ločni in Mač-

kovcu bodo akcijo čiščenja bregov Krke še nadaljevali s pomočjo ribičev in lovcev. Samo v Ločni so odpeljali na DINOS 3180 kilogramov raznih predmetov, kot so rabljeni štedilniki, avtomobilske karoserije, stare posode itd. V Regerči vasi pa so zbrali 3.010 kilogramov takih predmetov. Poleg tega so napolnili v obeh

krajuh še 6 kontejnerjev smeti in odpadkov iz polivinila.

Take akcije v manjšem obsegu so organizirali še na Drski, v naselju Majde Silc, v Brsljinu, medtem ko bo v kratkem očiščevalna akcija tudi v Žabji vasi, v krajevni skupnosti Center in na Mestnih njivah ter v Kandiji.

Vse mesto bo pred prvomajskimi prazniki čisto, dogovorjeno pa je, da bo poslej tako prostovoljno delo vsako leto dvakrat. Po zaključku fizičnega dela so ponekod organizirali še družabno srečanje z malico, ki tudi pripomore, da se krajanje spoznavajo med seboj in zblizu-jejo.

POZABILI NA ODLIKOVANJA?

Občinska komisija za odlikovanja je od aprila 1978 do marca letos prejela nad 90 predlogov za podelitev državnih odlikovanj zaslužnim delovnim ljudem in prvoborcem. Največ predlogov je prišlo iz tovarne Krka in Novoteksa, nekaj od „Gorjancev“, zelo redke pa so predlagali iz vseh ostalih 183 delovnih organizacij v občini. Mar tam nimajo zaslužnih ljudi? Bolj verjetno je, da komisije za odlikovanja v ostalih delovnih organizacijah spijo. V preteklem letu je bilo v novomeški občini podeljenih 32 državnih odlikovanj, leto dni prej pa je bilo 57 odlikovancev.

1. maja na Javorovico!

Krajevna skupnost Šentjerneje vas vabi na prijeten izlet na Javorovico, vasico pod Gorjanci, kjer bomo v tovariškem razpoloženju praznovali krajevni praznik in obudili spomin na rano jutro 16. marca 1944, ko so v neenakem boju z Nemci in belogardisti padli borci Cankarjeve brigade. Ob 36-letnici teh dogodkov organizirajo družbenopolitične organizacije iz Šentjerneje in odbor borcev V. SNOUB Ivan Cankar komemoracijo, ki bo 1. maja ob 11. uri pri spomeniku na Javorovici.

Slavnostni govornik bo rezervni polkovnik JLA Marjan Seliškar — Črt. Godba na pihala, šolska mladina in Šentjernejski oktet pa bodo poskrbeli za svečani program. Zelja organizatorjev je, da se tradicionalne svečanosti v spomin padlim na Javorovici udeleži čimveč krajanov, borcev NOV, zlasti pa preživelih borcev 4 bataljona, in soročnikov padlih.

SZDL O STABILIZACIJI

Za torek, 22. aprila, je bilo v Novem mestu sklicano zasedanje občinske konference SZDL, na katerem je bila po dnevnem redu kot osrednja točka predvidena obravnava stabilizacijskih prizadevanj v občini. Obenem so slavnostno podelili letošnja priznanja OF.

TOPLICANOM ZA PRAZNIKE

Jutri, 25. aprila popoldne, bo ob 17. uri v Dol. Toplicah svečana proslava praznika OF in 1. maja, ki jo organizirata Center za družbenopolitično usposabljanje republiških sindikatov in mladine skupno z domačim Kulturnim društvom Maksa Henigmana. V dvorani kulturnega doma bodo priredili lep program z nastopom domačih izvajalcev, kot gost pa bo nastopil tudi prvak slovenske opere Ladko Korošec ob spremljavi Milana Stanteta. Prireditev je brez vstopnine, nanjo pa vabijo krajanje in goste zdravilišča.

ŽE JUTRI NAJ VISIJO ZASTAVE!

Občinska konferenca SZDL poziva krajanje, hišne svete in delovne organizacije, naj v čast zvezni štafeti mladosti izobesijo zastave že jutri, v petek zvečer, da bo mesto v soboto lepo okrašeno. Zastave naj potem visijo vse do konca prvomajskih praznikov in tako prispevajo k slavnostnemu vzdušju.

Novomeška kronika

NA NAJOŽJEM USTAVLJAJO — Ob ponedeljkih, ko je mestna tržnica že tako natrpna, se dostikrat zgodi, da avtomobili ustavljajo celo ob ograji Papeževe hiše (naproti salona pohištva), kjer je že tako ozko prometno grlo. Ne pomagata hupanje ne godrnjanje voznikov, ki v koloni čakajo, dokler neobziren voznik ne nakupi, kar se je namenil opraviti na tržnici.

VELIKO MANJ ČAKANJA — Ljudje, ki imajo večkrat opraviti pri zdravnikih, dobro občutijo, kakšne prednosti je prinesla novoorganizirana zdravstvena služba v novi stavbi zdravstvenega doma. Prej so po ure in ure čakali pred ordinacijo, zdaj tega ni več.

PSE NA VRVICO! — Ragov log je prijetno sprehajališče, zlasti za starše z otroki, ker se tu naužijejo svežega zraka v prijetno zelenem okolju, toda večkrat je lep sprehod pokvarjen. V ta mestni park hodijo na sprehod tudi lastniki s psički in tudi večjimi mrcinami. Tu jih spustijo, da se naletajo, medtem pa prestrašijo tudi marsikatero otročička in mamico. Nobenemu štirinožcu ne piše na uhlih, če je hud ali dobrovoljen...

TA TEDEN SAMO DVE UNČKI — V novomeški porodnišnici so imeli pretekli teden s področja

Najzaslužnejši dobili priznanja

Letos 37 Priznanj OF in 16 srebrnih znakov sindikata

22. aprila so v Novem mestu svečano podelili letošnja priznanja OF in pa srebrni znak sindikata, priznanji, s katerima vsako leto občinska konferenca SZDL in občinski svet Zveze sindikatov nagradita nekaj najzaslužnejših posameznikov in delovnih organizacij ali društev. Letos je Priznanje OF novomeške občine dobilo 35 posameznikov, 1 šola in 1 društvo. Priznanja OF so dobili: Avguštin Avbar, Vinko Avsec, Franc Beg, Ivan Brsan, Roman Čelesnik, Rudi Faleskini, Matevž Franko, Stanko Goljuf, Štefka Golob, dr. Davorin Gros, Antonija Hočevar, Franc Hočevar, Slavko Kastelic, Rade Koštal, Franc Kožar, Jožica Kristan, Jože Kulovec, Vencleslav Mirtič, Francka Murgelj, Avgust Muren, Ado Osterc, Marija Pelko-Cveta, Pepca Pekolj, Janez Prhaj, Mimi Poljanšek, Alojz Puceļ, Janez Rodič, Antonija Sedlar, Milica Šali, Franc Šircelj, Marija Škof, Zvone Šuštaršič, Jožica Tavčar, Miro Thorževskij, Franc Zupančič.

Razen teh posameznikov pa sta visoko priznanje dobila še: osnovna šola Grm za vzorno vključevanje v delo krajevnih skupnosti in pa Gasilsko društvo Šmihel za 50-letno aktivno delo.

Srebrni znak sindikata pa so dobili: Milan Biatnik, Lojze Blažič, Francka Galič, Stane Hladin, Janez Kastelec, Alojz Kovačič, Tone Kraševc, Franc Les, Alojz Pajk, Martin Pungerčar, Jože Šiško, Tone Rems, Tone Šavrič, Milan Žierar in Franc Žunič. Razen 15 posameznikom je bilo sindikalno priznanje podeljeno še osnovni organizaciji sindikata pri SDK.

»Dolenjski list« v vsako družino

Najlepše želje za Tita

V soboto, 26. aprila, ob 13. uri bo slavnostni sprejem zvezne štafete na Glavnem trgu — 40 nosilcev palice

Zvezna štafetna palica s toplimi voščili predsedniku Titu za rojstni dan in skorajšnje okrevanje bo v novomeški občini v gosteh 26. aprila. Na Vahti jo bo novomeška mladina sprejela od Metličanov, nato pa jo bodo

peljali do Regerče vasi, od tam pa jo bodo ob 13. uri s slavnostnim sprejemom ponesli čez Šmihel in Drsko po Partizanski cesti na mestni Glavni trg. Glavna slovesnost bo pred Rotovžem ob 13. uri s kulturnim programom.

Štafetno palico bo na slavnostno tribuno prinesla Zdenka Židanek, delavka iz No voteksa in zaslužna mladinka, odnesel pa jo bo Jože Kumar, študent Titovega sklada na Likovni akademiji.

Z Glavnega trga bodo štafetno palico ponesli v Brsljin do vojašnice Milana Majcna, kjer bo slavnostni sprejem organizirala mladina JLA, nato pa ji bodo priredili slovesnost še v Mirni peči. Pri Vrhpeči bo novomeška mladina zvezno štafeto predala Trebanjcem.

Po novomeški občini bo štafetno palico nosilo 40 mladink in mladincev, ki so z dosedanjim delom dokazali, da so vredni te časti. K slavnostnemu sprejemu na Glavnem trgu vabijo čimveč krajanov, da bi tako vnovič vsaj s prisotnostjo izkazali ljubezen in spoštovanje predsedniku Titu.

NEPRIJETNO PRESENEČENJE — Po nekajdnevem toplem vremenu je v nedeljo nenadoma hladno zapihalo in začel je naletavati sneg. Do ponedeljkevega jutra je zapadlo nekaj centimetrov snega, tako da so morali po mestu pločnike čistiti. Na fotografiji so učenci, ki so priskočili na pomoč z lopatami in očistili pločnik pred šolo v Ulici talcev. (Foto: R. Bačer)

Ena g.spa je rekla, da so v Krki uvedli varčevanje pri službenih voznjnih tudi tako, da se ne pelje več vsak sam v Ljubljano ali Zagreb po opravkih. Pri nekajkrat manjših kolektivnih pa se včasih vsi vodilni „slučajno“ snidejo v Ljubljani...

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST
OBČINE METLIKA
Odbor za gradnjo stanovanj

razpisuje
na podlagi pravilnika o kreditiranju stanovanjske
gradnje

II. NATEČAJ

za posojila pri zidavi stanovanjskih hiš v zasebni lasti v razpisni vsoti 1.500.000,00 din
Delavec organizacije ali zasebnega obrtnika, ki združuje svoja sredstva po določilih samoupravnega sporazuma pri stanovanjski enoti Ljubljanske banke v Metliki, lahko dobi posojilo za gradnjo nove hiše ali za nakup stanovanja v bloku.

Prednost pri najetju posojila po tem razpisu imajo delavci, ki:

- želijo kupiti stanovanje v družbenem objektu,
- imajo nižji povprečni osebni dohodek na družinskega člana,
- zidajo hišo v okviru določenega stanovanjskega standarda in na področju občine Metlika v urbaniziranih sredinah,
- imajo družinsko hišo zgrajeno do višje gradbene faze,
- bodo s preselitvijo v novozgrajene hiše takoj izpraznili družbeno stanovanje.

Ob enakih pogojih ima prednost delavec, ki v prejšnjem natečaju zaradi pomanjkanja sredstev ni uspel.

Po navedenih prednostnih kriterijih lahko dobi delavec največ 100.000 din z odplačilnim rokom do 15 let. Obrestna mera je 4 % letno, po preteku 10 let se za neodplačani del posojila obrestna mera poveča za 2 %.

Obrazec za prošnjo in vsa podrobnejša navodila v zvezi s pogoji natečaja lahko interese dobijo na sedežu Samoupravne stanovanjske skupnosti, Metlika, CBE 23, kjer se zbirajo tudi prispele prošnje.

Vlogi za natečaj morajo kandidati priložiti še:

- dokazila o družinskem dohodku na člana družine v skupnem gospodinjstvu,
- fotokopijo ali overjen prepis gradbenega dovoljenja,
- dokument o morebitnem dolgoročnem stanovanjskem varčevanju pri banki,
- fotokopijo posojilnih pogojev za posojila, ki so bila že odobrena za gradnjo iste hiše.

Rok prijave za natečaj je 15 dni po objavi v Dolenjskem listu. Prošnje, ki bodo prispele po tem roku, ne bodo upoštevane, prav tako tudi ne tiste, ki so pomanjkljive.

Št.: 01-8/4-80

Datum: 15. 4. 1980

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST
OBČINE METLIKA
325/17-80

„Komisija za delovna razmerja Skupnih služb SIS občine Črnomelj“

objavlja prosta opravila in naloge:

— REFERENTA ZA VARSTVO MLADOLETNIKOV

Pogoj: višja izobrazba (socialna, upravna, pravna, PA — spec. pedagog).

Prijave kandidatov z dokazilom o izpolnitvi pogoja sprejemamo v roku 15 dni po objavi!

331/17-80

GIMNAZIJA V NOVEM MESTU

objavlja prosto delo in naloge

SNAŽILKE

za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom.

Rok prijave je 15 dni po objavi razpisa.

321/17-80

POPRAVEK

V prejšnji številki Dolenjskega lista je pri razpisu finančnega knjigovodje za delovno organizacijo KOP Brežice pomotoma izpadel naslednji stavek:

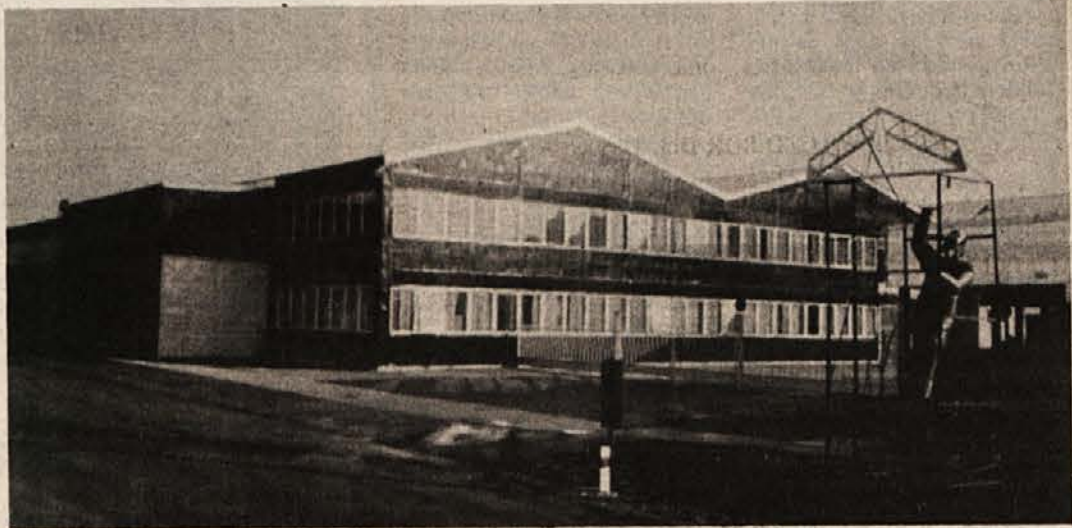
PRIJAVE VLOŽITE V 15 DNEH OD OBJAVE, KANDIDATI BODO OBVEŠČENI O IZBIRI V 15 DNEH PO POTEKU OBJAVNEGA ROKA.

Bralcem in naročniku objave se za neljubo tiskarsko napako opravičujemo!

332/17-80

trimo

trebanjska
industrija
montažnih
objektov n. sol. o.
68210
trebnje
jugoslavija
telefon: 068 83-321, 83-125, 83-072
telex: 35735 yu trimo

projektivni sektor

61000

Ljubljana
plešičeva 21

telefon: 061 551-541

telex: 31 483 yu trimo

predstavništva

	telefon
Ljubljana, Plešičeva 21	061 551-541
Zagreb, Stolačka 5	041 568-486
Rijeka, M. Gorki 13	051 32-006
Osijek, Istarska 4	054 42-597
Sarajevo, JNA 39	071 511-130
Beograd, Sarajevska 31	011 656-180
Skopje, Ul. teodoci sinaitski 13 b	091 258-283

ČESTITAMO

ZA PRAZNIK DELA!

trimo

- projektira
- izdeluje
- montira
- na željo prevzame inženiring

GRADI OBJEKTE DOMA IN V TUJINI

- Industrijsko-proizvodne hale, skladišča
- garaže
- servisne in tehnične delavnice
- športne in rekreacijske objekte
- objekte za kmetijstvo
- razstaviščne dvorane
- trgovske objekte
- upravne zgradbe
- bivalne prostore
- nadstrežnice

Paket rezervne hrane „danes in jutri 84“

za 4 člansko družino
3 obroki
7 dni

Z razvojem naše samoupravne socialistične družbe smo dosegli tudi na področju graditve splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite pomembne uspehe, predvsem zaradi dejstva, ker sta ljudska obramba in družbena samozaščita sestavni del človekovih in samoupravnih pravic in dolžnosti. To daje delavcem in občanom široke možnosti za ustvarjalno in samoiniciativno delovanje, tako v združenem delu, KS in družbeno-politični skupnosti glede organiziranja, opremljanja in preskrbe prebivalstva z živili.

Eden izmed pomembnih dejavnikov v funkciji preskrbe je tudi akcija z geslom

»DANES IN JUTRI 84«

saj praktično rešuje eno izmed važnejših nalog ljudske obrambe in družbene samozaščite, to je zagotovitev minimalne rezerve živil v vsakem gospodinjstvu.

Znanstveno-sociološke ugotovitve so pokazale, da so rezerve hrane predvsem v večjih urbaniziranih stanovanjskih soseskah glede na nov način preskrbe in prehranske navade nezadostne in ne zagotavljajo niti najnujnejše prehrane v izjemnih situacijah.

Temeljni element, ki izhaja iz izkušenj in načel NOB, in daje celovitosti sistema ljudske obrambe in družbene samozaščite specifičen poudarek, je človek-delavec in občan, edini ki se lahko v organiziranih in pripravljenih akcijah bori tudi proti moderni vojaški tehniki in premaguje s svojo voljo in sposobnostjo tudi največje elementarne stihije.

Prav zaradi tega je prehrana prebivalstva bistven element v republiški akciji »Nič nas ne sme presenetiti«. Ta sistem aktivnosti je v delovni organizaciji HP Kolinska časovno pogojeval tudi pospešeno pripravo proizvodnje in sestave paketa rezervne hrane v temeljni organizaciji Slovenj Gradec.

Vsebina paketa rezervne hrane

»DANES IN JUTRI 84«

omogoča kompletno prehrano štiričlanski družini po 3 obroki za 7 dni — 7 dni x 3 obroki x 4 osebe = 84 z dopolnilnimi obroki suhega sadja, mleka in vitamina C.

Pri sestavi paketa so strokovnjaki upoštevali predvsem biološko vrednost jedi, obliko in hitrost priprave jedi oz. obrokov. Paket je primeren tudi za manjše družine, saj so konzerve praviloma 2-porcijske. Paket tehta 25 kg.

Prehrambeni paket, ki vsebuje 45 izdelkov prehrabene industrije Jugoslavije, je sestavljen tako, da zadovoljuje dnevne fiziološke potrebe po kalorični plati. Dnevni obrok (na osebo) ima kalorično vrednost 1900 kalorij in vsebuje 55% beljakovin poleg ogljikovih hidratov, mineralov in vitaminov, katerih kalorična vrednost povsem zadošča dnevnim potrebam človeškega organizma.

Vsebino paketa je podrobno pregledala in potrdila komisija strokovnjakov s področja prehrane, ki jo je imenoval republiški komite za tržišče in cene. Paketu je priložena brošura, ki vsebuje navodila za pripravo jedi iz prehrabene paketa in kompletne jedilnice za 7 dni, kar vsekakor olajšuje hitro in pravilno pripravo obrokov. Jedi, vsebovane v paketu, bodo uporabne najmanj

leto dni, nekateri izdelki tudi dlje, tako, da bo družina ta prehrabeni paket postopoma obnovljala.

Cena paketa je 1.320,00 din, cena izdelkov v paketu pa je za približno 20 % nižja od malo-prodajnih cen.

Da bi delovnim ljudem in občanom poenostavili nakup paketa

»DANES IN JUTRI 84«

sta zveza sindikatov in SZDL, kot temeljna nosilca in politična dejavnika na področju uresničevanja ljudske obrambe in družbene samozaščite, ustvarila skupno z delovno organizacijo HP Kolinska možnost obročnega plačevanja paketa.

Tako bo zveza sindikatov, kot najširši družbeno-politični dejavnik delovnih ljudi, konkretno vodila eno izmed svojih številnih nalog ter tako omogočala delavcem najoptimalnejšo preskrbo z rezervno hrano. Osnovne organizacije v vsaki temeljni organizaciji bodo evidentirale kupce in poskrbele

za brezobrestno plačevanje (4 obroki). Obroki se bodo odplačevali, kot vsa ostala posojila pri izplačilu osebnih dohodkov.

Drugi način pa je direktno naročilo in plačilo pooblaščenim predstavnikom HP Kolinska z gotovino oz. virmanskim nalogom ali čekom v roku 15 dni. Prijave in potrebe pa zbira tudi neposredno tozid Slovenj Gradec, Francetova 17, tel. 062/841-551, ali HP Kolinska oddelek Gastro, Ljubljana, Nazorjeva 12, tel. 061/24-614.

Namen paketa je torej predvsem ustvariti potrebne zaloge hrane v primeru vojne in elementarnih nesreč, ko bi zagotovo nastopile težave pri preskrbi s hrano in ko bi bil prav za prehod na racionalizirano preskrbo v spremenjenih razmerah potreben čas, ki bi bil v različnih krajih različen, pač odvisno od konkretnih priprav in izvedbo nalog s področja družbene samozaščite. Predvsem za premostitev teh težav pri preskrbi z živili je nujno, da si vsaka družina oz. gospodinjstvo sprotno zagotavlja zalogo živil.

OSMR TNICA

Žalostni sporočamo, da je nenadoma umrl naš sodelavec

VINKO KRIŽE

Dobrega delavca in tovariša bomo ohranili v lepem in trajnem spominu.

Kolektiv TOZD BOR Dol. Toplice

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega očeta

JANEZA KRAMARJA

iz Gor. Kamenja 3

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste dragega pokojnika tako številno spremili na zadnjo pot, mu darovali prelepo cvetje, nam pismeno ali ustno izrazili sožalje in z nami delili bolečino slovesa.

V globoki žalosti vsi njegovi

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je zapustila ljuba mama, stara mama in prababica

JULIJANA AVGUŠTIN

iz Podturna pri Dol. Toplicah

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, znancem in vaščanom, ki so nam izrekli sožalje in z nami sočustvovali, darovali cvetje in vence ter jo v tako velikem številu spremili na zadnjo pot. Hvala ZB, ZVVI, SZDL Podturn za podarjene vence in kaplanu za opravljeni obred. Posebno se zahvaljujemo GD Podturn za lepo organizirani pogreb in podarjeni venec.

Žalujoči: sinovi Jože, France in Tone z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Po dolgi in mučni bolezni nas je za vedno zapustila naša draga mama, sestra in teta

MARIJA ŽELJKO

iz Štravberka 8

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom Mirtkovim, Kastelčevim, Jermanovim, podjetju Grad Otočec za podarjeni venec ter vsem za izrečeno sožalje, župniku pa za obisk na domu in lepo opravljeni obred.

Žalujoči: vseh osem otrok in ostalo sorodstvo

RADI BI VODOVOD IN TELEFON

Več kot tri četrtine hiš v krajevni skupnosti Podzemelj je brez zdrave pitne vode, zato si prizadevajo, da bi letos v vseh dvanajst vasi te krajevne skupnosti napeljali vodovod. Seveda bi večino del opravili krajani sami. Prav tako so pripravljene delati pri napeljavi telefona, ki si ga tudi zelo želijo, saj je sedaj telefon le v podzemeljski šoli in trgovini.

K POBRATENIM

Blizu 100 učencev osnovne šole Kočevje bo danes, 24. in 25. aprila na obisku pri vrstnikih v pobrateni občini Dolina pri Trstu. Kočevci si bodo ogledali Rižarno, Miramare in tržaško pristanišče. Na izlet so odšli tisti učenci, ki so med podobnimi lanskim obiskom Dolincev v Kočevju imeli vrstnike iz Doline na prenočevanju.

Upravičenci naj terjajo razliko

V Avstriji večji otroški dodatki tudi za otroke naših delavcev

Pred kratkim je z izmenjavo ratifikacijskih listin pričela veljati sprememba sporazuma med Jugoslavijo in Avstrijo, ki ureja plačevanje otroških dodatkov. Sprememba prinaša večje otroške dodatke za otroke, ki živijo v Jugoslaviji, njihovi starši pa začasno delajo v Avstriji. Po novem je za te otroke določen enoten znesek - 600 avstrijskih šilingov za vsakega za 1978. leto. S 1. januarjem 1979 se ta znesek poveča na 620 šilingov, z letošnjim letom pa bo večji za enak odstotek, kot se bo povečal otroški dodatek za otroke, ki stalno živijo v Avstriji.

Vlogo za izplačilo razlike od prejšnjih, razmeroma nizkih dodatkov do zdaj določenih naj upravičenci vložijo pri avstrijskem finančnem uradu, pristojnem po kraju njihove zaposlitve. To velja tudi za tiste jugoslovanske delavce, ki so morda že odšli iz Avstrije domov, ali pa so bili v Avstriji zaposleni vsaj nekaj časa po 1. januarju 1978, vendar najmanj en koledarski mesec.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 13. do 19. aprila so v brežiški porodnišnici rodile: Ivanka Podvinski iz Podvinj - Mojca, Marija Rožman s Trebeža - Dušana, Plejič Jela iz Zagreba - Gorana, Irena Očko iz Dol. Brezovega - dečka, Nada Kordoska iz Brežic - dečka, Nada Gregl z Bizeljskega - Majo, Branka Slapnik iz Brežic - Stašo, Ivanka Pokupec iz Laduča - Ivanko in Vladimira, Bernarda Jeler iz Dovškega - Jožeta, Verica Kovačič iz Samobora - Kristino, Breda Ogorevc iz Pišec - Tineta, Slavica Stambolič iz Brežic - Aleksa, Pavica Rešetar iz Dubrave - deklico, Jožica Pintar iz Sentenarta - Primoža, Marija Lončar iz Ledine - Mirana, Barica Petrovič iz Loga - Danila, Elizabeta Jukič iz Vukovega sela - Katarino, Marija Vovk iz Sobenje vasi - Benjamina, Stanislava Teraš iz Sevnice - Urško, Jadranka Ruklič iz Dubrave - Danijelo, Branka Dirnbek iz Brezice - deklico in Jožica Požar iz Slogonskega - Mihaelo. ČESTITA-MO!

O, kako rad sredi trav bi stal, drevo, ki čuti v sokovih, ko pride pomlad, da bi pogljal, da bi se skošatal v vrhovih.

ZAHVALA

Ob bridki in nenadomestljivi izgubi najinega ljubljenega edinca

EDIJA FURLIČA

Ki je omahnil po dolgi in težki bolezni v prvih mladostnih letih, se iskreno zahvaljuje vsem, ki ste nama bili v tolažbo in pomoč v teh, za naju najtežjih trenutkih. Najtoplejšo zalivalo dolgujeva mlajšemu pevskemu zboru osnovne šole Mirana Jarca Črnomelj in njegovemu vodji tov. Lidiji Sajatovi za žalostinko, kakor tudi pomočniku ravnatelja tov. Zabukošku. Enaka zahvala tudi mladincem, ki so dvignili krsto z najinim sinom, I Ribiški družini iz Črnomlja za slovo ter tov. Slavotu Jankoviču za vso nesebično pomoč. Posebno zahvalo pa dolgujeva župniku za pogrebni obred in poslovilne besede. Vsem darovalcem cvetja, vsem, ki ste v neizmerni bolečini čutili z nama in nama ustno ali pismeno izrazili sožalje ter vsem, ki ste v tako velikem številu pospremili najinega edinca do zadnjega doma, še enkrat najina velika in iskrena zahvala.

Neutolajljiva: mama Anica in očka Albin v imenu vsega sorodstva Črnomelj, 21. aprila 1980

NOVO IZ KAMNIKA

Živilska industrija Kamnik je popestrila bogat program vložnih povrtin z novimi izdelki: CVETAČA v slanici in ČEBULICA v kisu.

Novi izdelki bodo razveselili gospodinje, saj bodo z njimi popestrile vsakodnevno prehrano, poleg tega pa so embalirani v primerni embalaži in seveda brez dodatkov konzervansov.

CVETAČA v slanici je že kuhana in takoj uporab-

na za pripravo solat, prikuh, cvrtja...

Čebulica v kisu pa je izvrstna dopolnitev pri pripravi hladnih in toplih mesnih jedi in je poleg običajne na voljo tudi v 160 gramski embalaži, ki je zelo primerna za izlete, piknike...

Ob nakupu naših izdelkov ne pozabite na kvalitetno kamniško gorčico, ki vam je na voljo v raznovrstni embalaži.

K MESU ODLIČNA KAMNIŠKA GORČICA

KVALITETA

„SOP KRŠKO, specializirano podjetje za industrijsko opremo TOZD KLEPAR, KRŠKO, Gasilska 3

prodaja na javni licitaciji

TOVORNI AVTOMOBIL TAM 2000

Licitacija bo v ponedeljek, 5. 5. 1980, ob 7. uri za družbeni sektor, ob 9. uri pa za zasebni sektor, in sicer na parkirnem prostoru „SOP“ Krško - TOZD KLEPAR, Gasilska 3. Začetna cena je 70.000,00 din. Vse davke v zvezi s prenosom lastništva plača kupec. Predstavniki družbenega sektorja morajo predložiti potrdilo tistega, ki ga zastopajo.

322/17-80

VOZNIKI!

ZANESLJIVA

ZAŠČITA

PROTI KOROZIJI

TECTYL CENTER PETER PERDEC

POD TRŠKO GORO 90

Tel.: (068) 22 - 372

3-LETNA GARANCIJA

ZAHVALA

Ob težki in boleči izgubi našega dobrega moža, očeta, tasta in starega očeta

JOŽETA ŠKEDLJA

z Dol. Gradšča 7

se iskreno zahvaljujemo zdravstvenemu osebju novomeške bolnišnice za nego in lajšanje bolečin, vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in vaščanom, ki so nam pomagali in tolažili v najtežjih trenutkih, izrekli sožalje, podarili toliko lepega cvetja ter spremili pokojnega k večnemu počitku. Iskrena hvala kolektivoma „Iskra“ in „Novoteks“, pevcem iz Ljubljane za žalostinke ter župniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: žena Marija, hčerke Pepca, Slavka, Tončka in Metka z družinami ter zet Janez z Robertom in Ireno

Gradšče, Novo mesto, Ljubljana in Schwaikheim

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je po zelo težki bolezni zapustila naša draga mama, tašča, stara mama, prababica in teta

TEREZIJA STARIHA

iz Dragomlje vasi

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, vaščanom, posebno Žugljevim, Težakovim, Kočevarjevim in vsem tistim, ki so nam v najtežjih trenutkih pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter v tako velikem številu spremili pokojno na njeno zadnjo pot, zdravnikom in osebju pljučnega ter kirurškega oddelka Splošne bolnice Novo mesto, Zdravstvenemu domu Metlika, posebej pa dr. Lilijani Dukič, govornicama Anici Škof in Ani Težak, organizaciji ZB Suhor, osebju ginekološko-porodniškega oddelka Splošne bolnice Novo mesto, pevcem iz Smihela pri Novem mestu in župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: hčeri Marija in Tončka z družinama ter ostalo sorodstvo

„Planski“ molk združenega dela

Vse organizacije združenega dela v občini zamujajo s planskimi dokumenti — Sindikat za zaostretev odgovornosti posameznikov — V razpravo več variant

Na volilni seji občinskega sveta Zveze sindikatov prejšnji teden v Črnomlju so med drugim ocenili tudi delo sindikata v zadnjem obdobju in poudarili, da je danes sindikat nosilec vseh samoupravnih sporazumov, družbenih dogovorov in ostalih družbenih akcij, ki si prizadevajo za boljše gospodarjenje, pridobivanje in delitev dohodka po delu. Pomembno vlogo ima sindikat tudi pri razvoju delegatskega sistema, v stanovanjski politiki, izobraževanju, obrambnih pripravah, skratka, na vseh področjih, ki zadevajo delovnega človeka.

Na nedavnih občinskih zborih sindikalnih osnovnih organiza-

cij, na katerih so spregovorili tudi o vseh žgočih problemih v

posameznih okoljih, so na novo izvolili 44 predsednikov izvršnih odborov osnovnih organizacij, od katerih jih je večina končala partijsko ali sindikalno šolo. V občini je sedaj več kot 440 članov izvršnih odborov, od tega skoraj 80 odstotkov iz neposredne proizvodnje.

Ena najpomembnejših aktivnosti sindikata je gotovo družbeno planiranje. Delavci morajo pri nastajanju planskih dokumentov neposredno sodelovati od samega začetka, če hočejo, da bodo ti dokumenti res odsev njihovih hotenj in potreb. Zato se sindikat zavzema, naj strokovne službe, ki pripravljajo elemente srednjeročnih planov, dajo v razpravo vsaj dve različici razvojnih možnosti tozda ali delovne organizacije, seveda z nakazanimi rešitvami za vsako varianto posebej. Poleg tega bi morali ti dokumenti vsebovati tudi elemente nagajevanja po rezultatih dela, strokovne službe naj bi, kjer je to potrebno, nakazale možnosti za izpopolnitev proizvodnje, organizacije dela itd.

Kljub prizadevanju in opozarjanju sindikata pa v vseh organizacijah združenega dela v občini zamujajo s planskimi dokumenti. Še največ so na tem področju naredili v Beltu, Goku, Iskri in Kovinarju, najmanj pa v kanizarskem rudniku, v Kmetijski zadruzi, Dolenjki, v IMV in Zdravstvenem domu.

Medtem ko so vse interesne skupnosti, šole in večina krajevni skupnosti predloge svojih planov v pravem času naredile in jih poslale v organizacije združenega dela, kjer naj bi dali nanje svoje pripombe, povedali, če se z njimi strinjajo ali ne, le-te sploh niso odgovorile. Kot da gre za nekakšne nepomembne zadeve, ki se jih ne tičejo. Zato se je sindikat zavzel za zaostretev odgovornosti posameznikov, ki pač morajo dojeti, da gre tu za razvoj širše družbene skupnosti, in temu primerno tudi ravnati.

A. B.

VSE PRIPRAVLJENO ZA SPREJEM ŠTAFETE

Mladina iz Črnomaljske občine bo štafeto palico zvezne Štafete mladosti prevzela v soboto, 26. aprila, v Starem trgu, kjer ji jo bodo izročili vrstniki iz sosednje kočevske občine. Štafeta bo pot nadaljevala skozi Dobljice do Črnomlja, kamor bo prispela ob 11.10. Kulturni program bo pred novim črnomaljskim-centromsrednjih šol potekal od 10. ure, pripravljajo pa ga dijaki centra, mladina iz Loke, osnovnošolci, učenci glasbene šole, črnomaljska folklorna skupina in otroci iz vrtca. Iz Črnomlja bodo štafeto palico s najboljšimi željami predsedniku Titu v Gradcu predali metliškim mladincem.

LETOŠNJA PRIZNANJA OF

Občinska konferenca Socialistične zveze je na zadnji seji podprla predlog žirije za podelitev občinskih priznanj Osvobodilne fronte. To visoko priznanje bodo letos dobili: delovna organizacija Belt, taborniški odred Belih brez iz Črnomlja, Moljk Fanc iz Črnomlja, Brane Pečjak iz Semiča ter Jože Perko iz Dragatuaša.

BOLJŠA POT DO KOČE NA KLANCU

Prejšnjo nedeljo je viniška lovska družina imela delovno akcijo na cesti do svoje kočice na Klanecu nad Vinico. Poleg lovec so na delo prostovoljno prišli tudi vaščani Goleka in Podklanca. Tako bo ta lovska kočica, ki bo poleti za konec tedna odprta, laže dostopna.

J. S.

JUTRI V NOVO ŠOLO — Z novo šolo bodo največ pridobili podzemeljski šolarji, ki se sedaj stiskajo v neprimernih prostorih v treh stavbah. Tudi v novi šoli pa bodo gotovo težko čakali odmorov in bodo zlasti v lepih spomladanskih dneh kratko odmerjeni čas prebili na zraku in soncu.

Podzemelj dočakal novo šolo

Odprli jo bodo jutri — Vredna 25 milijonov dinarjev — Prostorji še niso vse

Jutri bodo v Podzemlju slovesno odprli novo šolo. To ne bo priznani samo za učence in učitelje podzemeljske osemletke, marveč za celotno krajevno skupnost, saj se bo z novo šolo s telovadnico odprlo veliko možnosti, da bodo razne dejavnosti v tej krajevni skupnosti še bolj zaživele.

V novi šoli je deset učilnic, telovadnica, večnamenski pro-

stor, kabineti, upravni in drugi potrebni prostori. Sama stavba je veljala 15 milijonov dinarjev, celotna investicija pa okoli 25 milijonov. „Zadnjih sedem let se število učencev v naši šoli giblje med 170 do 190 in tudi za naprej bo po sedanjih podatkih ostalo pri tem številu,“ je povedala ravnateljica šole Julijana Kočevar. Šolski okoliš zajema 16 vasi iz krajevni skupnosti Podzemelj, Gradac in Dobravice.

Nova šola v Podzemlju je bila res ena najbolj nujnih gradenj v metliški občini. Vsa leta so se tamkajšnji učenci stiskali v povsem neprimernih prostorih kar v treh stavbah (dveh v Podzemlju in eni v Gradcu), katerih najstarejša je že preko-račila 120 let, ostali dve pa sta tudi še iz prejšnjega stoletja. „Kar se prostorov tiče, imamo v novi šoli vse možnosti za prehod na celodnevno šolo,

TUDI O KONKRETNIH NALOGAH KOMUNISTOV

Danes bo v Metliki programsko volilna konferenca občinske konferenca Zveze komunistov. Osrednji točki sta ocena uresničevanja politike ZK po 8. kongresu ZKS in XI. kongresu ZK ter programske usmeritve občinske organizacije Zveze komunistov v naslednjem obdobju. Seveda bo tekle beseda tudi o aktualnih družbenoekonomskih in političnih vprašanjih v občini, med drugim tudi o nalogah komunistov v pripravah za uvedbo novega samoprispevka.

SPREHOD PO METLIKI

OCIŠČEVALNA AKCIJA JE LEPO uspela, vendar nikakor ne moremo biti povsem zadovoljni, če nismo razčistili nekaterih stvari v svojih glavah. Kot prvo si moramo započeti v možgane, da podobne akcije sploh ne bi bile potrebne, če bi odlagali nepotrebno tja, kamor sodi. Drugo: ne bi bilo odveč postaviti po mestu več košev za odpadke, saj so zdaj tako redki, da jih še tako izostreno oko komaj opazi. Pripravi smo, da bo v bodoče drugače.

TUDI NASLEDNJA NOVICKA ZADEVA Mladinsko knjigo oziroma njeno idejo o knjižnem sejmu, ki raj bi bil v začetku junija v Metliki. Novomeščani bi najraje videli, da so to zgodji v delovni organizaciji „Beti“, kjer bi prišla knjiga do najširšega kroga delovnih ljudi. Metličani pa razmišljajo o razstavišču v kulturnem domu, saj bi bil tako omogočen ogled in nakup knjig tudi drugim krajanom, ne samo zaposle-

A. B.

NAJVEČ NOVIH KOMUNISTOV V KOMETU

V dveh letih se je število članov Zveze komunistov v metliški občini povečalo za 65 in sedaj šteje občinska organizacija ZK že 515 članov, ki delujejo v 35 osnovnih organizacijah. Osnovne organizacije ZK nimajo le še v dveh krajevni skupnostih, Božakovo in Slamna vas, vendar tudi v teh dveh v zadnjem času nastajajo pogoji za njihovo ustanovitev. V zadnjem obdobju so največ novih članov sprejeli v osnovni organizaciji v Kometu — 11, kar tretjina osnovnih organizacij pa v tem času ni sprejela nobenega novega člana.

vendar s tem za sedaj še ne bo nič, ker za to zahtevnejšo obliko šole ni dovolj učiteljev, pa tudi denarja ne. Letos najbrž ne bomo mogli vpeljati niti podaljša nega vpenja,“ je povedala ravnateljica.

Po preselitvi v novo šolo nameravajo najstarejšo od stavb preurediti za potrebe krajevne skupnosti, v drugi pa bi radi uredili stanovanja za učitelje, medtem ko naj bi šolske prostore v gradaškem gradu adaptirali in v njih odprli oddelek metliškega vrtca.

A. BARTELJ

ŠTAFETA V METLIŠKI OBČINI

Štafeta mladosti s toplimi pozdravi predsedniku Titu in z iskrenimi željami za njegovo okrevanje bo v metliško občino prišla v soboto, 26. aprila, ko bodo črnomaljski mladinci ob 11.40 v Gradcu predali štafeto palico metliškim. Osrednja občinska prireditelj bo v Metliki na Trgu svobode od 11.50 do 12.10; mladinci so pripravili lep kulturni program, občani pa bodo tu pozdravili tudi vrsto štafet iz krajevni skupnosti in delovnih organizacij. Na poti proti Vahti, kjer bodo štafeto palico predali novomeškim vrstnikom, se bo za kratek čas ustavila še na Suhorju.

TEHNIČNI PREGLEDI TRAKTORJEV

Črnomaljski tozdr Viatorja bo v četrtek in petek, 8. in 9. maja, v Metliki organiziral tehnične preglede traktorjev in traktorških priklopnikov. Tehnični pregledi bodo ob dneva na metliškem kopališču Brezje od 7. do 18. ure.

nim v „Beti“. Ostanimo zdravi čili, pa bomo videli.

DOVOLJ JE ŽE TOPLO, d otroci, a tudi odrasli veselo liže lučke, komete in sladoled. Metličani vedo povedati, da dobe na okusnejši sladoled v Kavčič — Murzuvi slaščičarni, ki ima nekajdeset letno tradicijo. Slaščičarna je na Trgu svobode, tod mimo hodijo otroci v šolo, zato ni nič čudnega, če jih kar samo zaneso v „slački prostor. Pa naj imajo otroci veselje

PRI MLADINSKI KNJIGI V NOVEM mestu razmišljajo o zanimivi stvari, ki bi jo radi uvedli v svoj prodajalno v Metliki. K sodelovanju nameravajo povabiti strokovno usposobljeno osebo, ki bi nekaj ur vsak teden svetovala kupcem, katere knjige so zanimive, primerne njihovim starosti, interesom in tako naprej. Zamisel je vredna pohvale, le uresničiti jo bo treba. K temu pa lahko veliko prispevajo tudi prodajalke v Metliki.

metliški tednik

Učiteljici, ki sta hkrati tudi kuharici

Kako živi šola Griblje

Medtem ko se število otrok v podružničnih šolah v črnomaljski občini iz leta v leto manjša in so zaradi premajhnega števila otrok v zadnjih letih zaprli več takih šol, pa se bo v prihodnjem in naslednjih letih število otrok v podružnični šoli črnomaljske osemletke v Gribljah povečalo.

„Vas ne samo da ne izumira, marveč se celo veča, precej je mladih družin, vendar se te tako kot v mestih odločajo le za enega ali dva otroka,“ sta povedali učiteljici gribeljske šole Marija Štruelc in Dušica Petruna. V šoli je sedaj v štirih razredih 24 otrok, deset pa jih obiskuje malo šolo. Prvi in drugi razred uči Petrunova, ki je na šoli drugo leto, tretji in četrti pa Štruelcva, ki uči tu že 15 let.

Učiteljici sta hkrati tudi kuharici in za otroke vsak dan pripravita malico ter postorita še marsikaj. Pravita, da danes med mestnimi in vaškimi otroki ni več razlik. „Le v prvem razredu so vaški v začetku malo bolj mirni, ker niso hodili v vrtec,“ pravita. Očitno pa bo tudi ta „razlika“ kmalu izginila, saj so letos tudi v Gribljah začeli v

vrtec z 80-urnim programom. Od februarja do konca tega meseca poteka 120-urna mala šola, v naslednjem šolskem letu pa naj bi uvedli že celodnevno malo šolo, za kar je v gribeljski šoli dovolj prostora, dobiti pa bi morali še eno učiteljico. „Celo za celodnevno šolo bi bilo dovolj prostora. Pred dvema letoma so šolo prenovili, takrat smo dobili tudi hišni vodovod,“ sta povedali učiteljici. Vendar so z vodo tako kot v vsej krajevni skupnos-

BO PRIŠLA SE ENA? — Če bodo prihodnje šolsko leto v Gribljah uvedli celoletno malo šolo, bo morala priti še ena učiteljica, saj sedanjih tovarišici Štruelcva in Petrunova še te obveznosti sami ne bi zmogli.

ti še vedno težave, saj imajo le kapnico ali vodo iz Kolpe, zato bi ljudje radi čimprej dobili zdravo pitno vodo. „Tudi šolski vodnjak smo že morali izprazniti, vodo pa tudi sedaj prekuhavamo.“

A. B.

ŽALOSTEN KONEC — Še zadnji primeri bogatega ljudskega stavbarstva nezadržno propadajo. Tudi tisti, ki je otroška leta še preživel v leseni hiši s slannato streho, se sedaj ne bo lotil popravljati domačije svojih staršev in starih staršev, marveč si bo raje sezidal novo hišo, po meri današnjega časa, ki vse premalo ceni take priče ustvarjalnosti preprostega človeka. Posnetek je nastal v Gribljah, lahko pa bi v katerikoli drugi belokranjski vasi.

ČRNOMALJSKI DROBIR

LAHKO DELO — V jutrišnji televizijski oddaji „Naši kraji med seboj“ se bosta pomerila Črnomelj in Ajdovščina. Ajdovci so prejšnji teden za to oddajo v Črnomlju iskali primerne motive za skrito kamero. Težkega dela menda niso imeli. Med drugim so posneli napis na nekdanji Kolbeznovi gostilni, ki govori, da imajo tam „zalogo pive z Graca.“ Napotili so se tudi v cerkvico sv. Duha, ki so jo obšli že trije samoprispevki. Seveda pa očesu kamere ni ostalo skrito tudi „prizadevno“ delo pri urejanju ceste skozi občinsko središče. V Ajdovščini pa je za takimi in podobnimi „zanimivostmi“ stikala ekipa s Črnomaljem Marjanom Črnetom.

„ŠČUKA“ GOSTUJE — Črnomaljski amaterski gledališčniki z uspehom gostujejo s Partijčveo

komedijo „Ščuka pa ni“. V Črnomlju so imeli dve predstavi in gostovali v več krajih po občini in zunaj nje. Nazadnje so igrali v Semiču. Uspeh bo gotovo pripomogel, da bo dramska skupina posej redno delala in vsako leto pripravila vsaj eno predstavo, tako, kot to počne marsikatera skupina v vaških krajevni skupnostih.

ŽALOSTNO BRUCOVANJE — Zadnje brucovanje Kluba belokranjskih študentov v Semiču je bilo po izjavah prisotnih hudo žalostno. Program se je začel šele ob pol polnoči, bistvo programa pa je bilo očitno učinkovito praznjenje vinskega sode, katerega vsebino so veselo pivali tudi po plesišču. Do konca tega „programa“, v katerem so se bruci norčevali iz zeleneza carstva, je držala le peščica ljudi, ki so slišali tudi precej neslanih vicov.

Črnomaljski poročevalec

Delo z mladimi se obrestuje

Rezervni starešine nikjer odmaknjeni od življenja — Velik odziv mladih na akcijah

Občinska organizacija Zveze rezervnih vojaških starešin ima za seboj izredno uspešno leto ne le pri idejnopolitičnem in vojaškem izobraževanju članov, ampak tudi pri podružbljanju ljudske obrambe in usposabljanju prebivalstva, zlasti mladine, za obvladovanje obrambnih nalog.

Za letno konferenco 16. aprila so dejavnost organizacije prvič predstavile kom isije, ki so v svojih poročilih tudi kritično obdelale posamezna področja, katera so bile dolžne spremljati in skrbeti za uresničevanje sprejetih programov. Program idejnopolitičnega izobraževanja so izpeljali preko skupinskega in individualnega proučevanja gradiva, znanje pa so preverjali na taktično-orientacijskem pohodu. Pri tem so ugotovili pomanjkljivo individualno usposabljanje dela članov, kar velja predvsem za tiste, ki niso naročeni na Našo obrambo. Ta revija je najslabše zastopana v krajevnih skupnostih Bizeljško, Gatež in Cerklje.

Izredno uspešno in množično je bilo sodelovanje rezervnih starešin v družbenopolitičnem življenju krajevnih skupnosti, zlasti v akciji NNNP. Starešine so se zelo dobro odzvali na tekmovalnih ob 30-letnici obrambne vzgoje mladine, na pohodih in proslavah. Na tekmovalju „Po poteh partizanske Jelovice“ pa so Brežičani že tretje leto zapored osvojili prvo mesto in si priborili pokal v trajno last. Vsi trije člani ekipe, Polde Rovar, Anton Ajster in Drago Vimpošek, so na konferenci za ta uspeh prejeli knjigo Kardeljevih spominov.

SVEČANOST PRED PRAZNIKOM DELA

Družbenopolitične organizacije in občinska skupščina vabijo v soboto ob 19. uri v Dom JLA k počastitvi 70-letnice rojstva Edvarda Kardelja, 35-letnice osvoboditve, 30-letnice uveljavljanja socialističnega samoupravljanja, praznika dela in dneva Osvobodilne fronte. Po svečanosti bo v Domu JLA odprta razstava „Življenje in delo Edvarda Kardelja“.

Uro pred proslavo je pri spomeniku v Ulici 21. maja napovedan slovesen sprejem štafete mladosti s kulturnim programom.

Mnogi člani ZRVS so lani sodelovali na specializiranih akcijah in pohodih planinskih, tabornških, športnih in strelskih organizacij. Izredno nožtvovalno so se vključevali v obrambne priprave in orientacijske pohode šolske mladine in pomagali pri delu obrambnih krožkov, katerih mentorji so. V obrambno usposabljanje so pritegnili tudi izvenšolsko mladino. Sodelovanje z občani vseh starosti je bilo nadvse uspešno.

PRI VRHU, NE NA REPU

Gozdno gospodarstvo Brežice-Tozd Hortikultura smo v zadnji številki našeli med delovnimi organizacijami, ki so si premalo prizadevale za racionalno gospodarjenje. To zanj ne velja, saj je z 11-odstotnim povečanjem zaposlenih povečal celotni prihodek za 85 odst., porabljen sredstva za 101 odst., dohodek za 69 odst., akumulacijo za 355 odst. in sredstva za reprodukcijo za 196 odst. Tudi z dohodkom na zaposlenega je ta tozd med najboljšimi v kmetijstvu.

LETOS NAJMANJ OBNOVE

Temeljna organizacija kooperantov pri Slovinu združuje nad 600 članov. Letos kmetje zelo malo obnavljajo, samo 17 hektarov, v letih od 1972 do 1979 pa so vsako leto obnovili po 50 do 60 hektarov vinogradov. Hektar obnove je lani veljal 280 tisočakov v zasebnem in 340 tisoč dinarjev v družbenem sektorju. Letos se je obnova podražila na 310 milijonov v zasebnem sektorju. Pri investiciji sodeluje banka s 60-odst. zneskom, hranilno-kreditna služba v okviru TOK prispeva 2 odst., republika iz svojih sredstev 20 odst., kmetje pa 18 odst.

Za preskrbo občanov dovolj goveda doma

Svinjereja še zaostaja

Potrebe po govejem mesu krije brežiška klavnica v celoti z živino z domačega območja, zato govedine v času mesne krize ni primanjkovalo. Drugače je bilo s teletino. V dveh letih je skoraj nikoli ni bilo videti v mesnicah. Pri oskrbi z njo so imeli verjetno prednost gostinski obrati in bolnišnica.

Za svinino ni bilo posebne zadrege, čeprav je komaj 30 odst. krijejo iz domačega zaledja. Približno 70 odst. svinji kupijo v sosednji republiki, medtem ko je odojčkov dovolj v brežiški občini. Do leta 1985 načrtujejo obsežnejšo svinjerejo tudi na brežiškem območju.

Iz klavnice Agrarie v Brežicah odpošljejo letno okoli 1.500 ton mesa. Zmogljivosti klavnice so izkoriščene komaj polovično, čeprav dela ta usluge tudi za druga področja. Za KZ Novo mesto prevzema na primer letno obveznost za 500 ton mesa, za naročnike s Hrvaškega za 190 ton in za nekatera druga območja v Sloveniji za 80 ton.

J. T.

POGOVOR — Artiški šolarji so nedavno tega obiskali nekdanje partizanske aktiviste in borce, da so jim pripovedovali o svojih najzanimivejših doživljajih med NOB. Obujanje spominov so si člani novinarskega krožka pridno zapisovali v svoje beležnice.

KJER JE VOLJA, SO TUDI DEJANJA — Na pobudo ljubljanskega kluba posavskih študentov je občinska konferenca Zveze mladine v Krškem ta mesec uspešno izpeljala prvo prostovoljno akcijo pri čiščenju savskih bregov. Mladi prostovoljci se bodo takole ponovno srečali v maju. Študentom so se tokrat z veseljem pridružili tudi drugi mladinci. Bo zgled mladih pritegnil še kako drugo organizacijo ali društvo v občini? (Foto: Goran Šalamun)

Ne le za sproti, tudi zaloga za hude čase

Povečati skladišča

Enomesečne potrebe po preskrbi krških občanov z osnovnimi živili, milom in pralnimi praški znašajo 520 ton, za kar je treba odšteti 5 milijonov dinarjev. Če bi te osnovne prehranske in druge artikole hoteli uskladiti, bi potrebovali zanje 700 kvadratnih metrov skladiščnih površin.

Trenutno jih ni toliko na razpolago, zato jih bodo trgovske delovne organizacije in tozd Zito širile v okviru svojih zmogljivosti. V krški občini so sprejeli odlok o občinskih blagovnih rezervah že 1978. leta, izvršni svet pa je nato izdelal srednjeročni program oblikovanja rezerv za izredne krizne razmere, ki lahko za dlje časa ohromijo redne dobave. Ta program predvideva, da bi do leta 1985 izpeljali predlog za dvomesečne blagovne rezerve v občini in zagotovili zanje potrebne skladiščne površine.

Občinske blagovne rezerve bodo predvidoma obsegale zadostne količine moke, riža, testenin, olja, masti, sladkorja, soli, mila in vseh vrst pralnih praškov. Za te rezerve naj bi občinska skupščina letos namenila 10 milijonov dinarjev iz presežka proračuna. O predlogu bodo delegati odločali na današnjih sajah skupščinskih zborov.

J. T.

Cilj je pomiritev

Dovolj je bilo že sporov

Sestavek o vaških združbah okoli gradnje mlečne zbiralnice v Veliki vasi je dvignil precej prahu. Družbenopolitične organizacije v KS Leškovec so nanj ogorčeno reagirale, češ da podpirajo prepis, ki se je že polegel, razen tega pa ugotavljajo, da je „prizadeta“ stran marsikaj zamolčala. Na zapis v današnji prilogi bodo občanom posredovale obsežnejše pojasnile, ki ga bom o priobčili v eni naslednjih števil. Stališče družbenopolitičnih organizacij je, naj se zgradi zbiralnica na popolnoma novem kraju. Tako bodo odpadle vse sporne lokacije in zadevo bi potemtakem laže speljali v mirne vode.

Delegacija KS je bila medtem že tudi pri predsedniku občinske skupščine in sekretarju komisije občinske konference ZK, kjer so prav tako prišli do zaključka, da kaže zadevo vendarle urediti na miren način.

JUTRI O INFORMIRANJU

Svet za informiranje pri občinski konferenci SZDL ter komisija za idejno-politično dejavnost pri občinski konferenci ZK v Krškem bosta jutri na skupni seji obravnavali organizacijski, kadrovski in finančni položaj INDOK centra, osamosvojitve lokalne radijske postaje v Brežicah ter problematiko obveščanja in financiranja Dolenjskega lista.

Poudarjena odgovornost

V krški občini zadržujejo delegate v republiški skupščini, da opredelijo strateška vprašanja razvoja

Pregled aktivnosti pri pripravi planskih dokumentov za novo petletko kaže, da so izvršni svet in skupščina v Krškem odgovorno sprejeli razne akte in izhodišča za nadaljnje delo pri načrtovanju.

S posebnim vprašalnikom pri številnih nosilcih nalog načrtovanja so načrtovanje ponovno preverjali.

Pri sestavi elementov novih načrtov so pritegnili tudi sodelavce urbanističnega inštituta in projektivnega biroja IGM Save. Tako so že v tej fazi zamislili soočali in dopolnjevali s prostorskimi vidiki. Omenjene vprašalnike je vrnilo 45 organizacij združenega dela od 52 poslanih.

Dvajset delovnih organizacij ima v strokovni pripravi že samoupravne sporazume, so torej že najdlje. 10. aprila je potekel rok, ko so morale samoupravne interesne skupnosti predložiti združenemu delu elemente osnutkov samoupravnih sporazumov.

Sklepanje samoupravnih sporazumov o temeljnih planih bi moralo biti opravljeno že oktobra lani. Nastala je torej precejšnja zamuda. Planerji, razumljivo, primerjajo delo na različnih ravneh. Opažajo, da osnovno izhodišče, sočasnost načrtovanja ni zagotovljena niti v

republiki. Menijo, da bi bilo treba reči marsikaj o tako imenovani strategiji razvoja posameznih vej gospodarstva v republiški skupščini.

Zato dobivajo delegati iz krške občine povsem določne napotke, da v skupščini opredelijo ta vprašanja. Nikogar ne sme zavajati 31. oktober letos, ko morajo biti sprejeti, predtem pa kajpak biti tudi usklajeni vsi načrti v občini. Zamudnike opozarjajo na poudarjeno odgovornost do teh nalog. Verjetno bi bili lahko dalj tudi, če bi pokazali večjo lastno zavzetost.

A. Z.

NA SENOVEM „VASOVALCI“

Delavsko prosvetno društvo Svoboda s Senovega bo v soboto ob 19. uri uprizorilo v domu XIV. devizije spevoigro Ljube Prener in Janka Gregorca „Vasovalci“. Celoten amaterski ansambel šteje okrog 25 sodelujočih, med drugim šest solo pevcev in ravno toliko glasbenikov za spremljavo. Prizadevni senovski amaterji torej ne segajo več samo po igrah, temveč tudi že po glasbenih delih. To je plod glasbenega izobraževanja.

POBELJENI APRIL — Videti je kot zimska razglednica, pa je pred vrati že prvi maj, praznik, katerega so senovski rudarji slavili že pred vojno in za to priložnost z bukovim zelenjem okitili lokomotivo malega vlaka, ki še danes vozi premog na železniško postajo v Brestanici. (Foto: J. T.)

KRŠKE NOVICE

V SOBOTO V KRŠKEM! — Pred Delavskim domom bomo ta dan popoldne pričakali letošnjo Zvezno štafeto mladosti. Slovesen sprejem s kulturnim programom se bo pričel ob 17. uri, prihod nosilcev štafete palice s pozdravi tovarišu Titu pa pričakujejo pol ure kasneje. Vabimo krajanje in občane, da se pred Delavskim domom zberemo v čim večjem številu!

ZNOVA NA STADIONU — Ze od ponedeljka naprej se na krškem Stadionu Matije Gubca vrstijo mladinske skupine na enodnevnih delovnih akcijah. Njihova naloga je ureditev okolja, ob speedway stezi in novi tribuni. Na delu se bodo vrstile skupine OO ZSM iz združenega dela in krajevnih skupnosti ter šol.

KOLIKO LETOS? — Medtem ko je lovni turizem v Posavju v

preteklih letih ostajal v približno enakem okviru, naj bi letos dal več deviznega zaslužka. Po načrtu odstrela, ki so ga zanj predvidele posamezne lovske družine, bodo za uplenjeno divjad iztržili okoli 20.000 meriških dolarjev.

VEDNO VEČ — Tudi v krški občini hitro narašča cena kvadratnega metra površine v družbeni stanovanjski gradnji. 1977. leta so jo gradbinci ob izročitvi uporabnikov ocenili na 7.715 dinarjev, ob koncu lanskega leta pa je ta cena dosegla že 12.740 dinarjev.

VČERAJ ZAKLJUČEK — Letošnja „Kurirčkova pošta“ je po krških občinah po skritih poteh potovala od 14. aprila naprej. Ta teden so se od nje poslovili in jo včeraj popoldne pri Rožnem predali kurirjem iz sevnjske občine.

IZVOZ JE LANI POSKOČIL

Največja izvoznika svojih izdelkov sta v brežiški občini Tovarna prikolic IMV in Tovarna pahišta. Prva je lani prodala v tujino za 163.846.000 dinarjev izdelkov, druga pa za 76.353.000 dinarjev. Med pomembnejše izvoznike sodi tudi Kmfekcija Beti-Tozd Dobova. Njen izvoz je dosegel lani 22 milijonov dinarjev. Izvoz v brežiški občini je bil tako skoraj za 100 odstotkov večji od uvoza, katerega vrednost je bila 84.580.000 dinarjev.

VINOGRADNIKI V SKRBEH — Sneg, ki je v nedeljo in v ponedeljek pobelil bujno brstje in cvetje v vinogradih in sadovnjakih, je kmetom spet vzel upanje na dobro letino. S strahom pričakujejo prvo mrzlo noč, ki bi jim tokrat že četrtič zapored lahko opustošila nasade. Edino tisti, ki so pridelek zavarovali, se v tem primeru lahko nadomestila. (Foto: Jožica Teppey)

NOVO V BREŽICAH

65 NOVIH ULIC — Predlog za poimenovanje je pripravila komisija, kateri je zaupal to delo izvršni svet, ki je komisijo tudi imenoval. Za ponedeljkovo sejo občinske skupščine je že pripravljen osnutek odloka, ki razen poimenovanja ulic predvideva tudi združitev nekaterih naselij v brežiški občini. Brežicam naj bi se po tem odloku priključila naselja Sentenart, Brezina, Crnc, Trnje, Zakot in katastrska občina Sela. Kraj s skupino hiš v katastrski občini Spodnja Pohanca, ki ga omejuje občinska meja in potok Močnik, pa naj bi poslej dobil ime Dolenja vas pri Artičah.

ZEMLJO IMAJO, DENARJA NE — Ostareli občani ponujajo v zamejo za bivanje v domu upokoencev v Brežicah kmetijska zemljišča, katerih sami ne morejo več obdelovati. Nekaj takih oskrbovancev je že v domu. Skupnost socialnega skrbstva želi ta zemljišča čimprej oddati, da bo lahko krila ustrezno razliko za oskrbo. Kmetijska zemljiška skupnost je seveda prvi kupec, žal pa do

sedaj ni imela na voljo denarja za nakup zemljišč. Letos prvič računna na večji dotok sredstev in upa, da bo lahko prevzela več opuščene zemlje. Potem bo z njo lahko ukrepala po potrebi, jo prodala, dala v najem ali zamenjala za druga zemljišča.

KOT GOBE PO DEŽJU — V brežiški občini je inspekcija zasledila največ na črno sezidanih počitniških hišic, zidanic in prizidkov vseh vrst in velikosti. Med kršitelji zakona prevladujejo graditelji teh objektov iz sosednje republike, zato jih je tudi težje dobiti na uradni poziv. Z domačini je veliko lažje priti na kraj, ker stanujejo večinoma v bližini.

SAMO POPOLDANSKE SEJE — V Brežicah je tudi občinska skupščina prelozila seje na popoldanski čas. Priporočilo konference ZK upoštevajo prav tako vse družbenopolitične organizacije. Nekatere med njimi že leta sklicujejo seje v popoldanskem času.

BREŽIŠKE VESTI

Mesto Kočevje slavi 4. maja

Praznovanja ob 35-letnici osvoboditve Kočevja v prvih dneh maja

V noči od 3. na 4. maj 1945 so v Kočevje vkorakale partizanske čete in ga dokončno osvobodile. V spomin na ta dogodek slavi krajevna skupnost Kočevje—mesto krajevni praznik. Letošnjega, ob 35-letnici osvoboditve, bodo praznovali še posebno svečano, a tudi skromno. Na prireditvah bodo sodelovale tudi pobratene krajevne skupnosti oz. mesta Prokuplje, Novi Zagreb—Trnsko in Škofja Loka.

Titu z ljubeznijo

Pozdravi, čestitke in najboljše želje predsedniku Titu

Štafetno palico, ki jo je nosila 19. in 20. aprila po kočevski občini štafeta kočevske mladine, je narejena po zamisli inž. Staneta Trpina iz Itasa. Izdelali so jo učenci 2. letnika v izobraževalnem centru Itasa pod vodstvom vodje tega centra Jožeta Janeža.

Štafetne palice za lokalno štafeto so bile doslej vedno lesene, tokrat pa je palica kovinska. Na njej so upodobljeni simboli industrije (kleščice, kladivo), kmetijstva (srp, klas), izobraževanja in kulture (knjiga) in športa (atlet—tekač). V spodnjem delu so figure mladih, povezane v kolo, kar simbolizira enotnost vseh Jugoslovancev. Na vrhu je še grb Slovenije.

J. P.

PRVIČ KOVINSKA — Letos je prvič potovala po kočevski občini kovinska štafetna palica, ki so jo izdelali kovinarji Itasa po zamisli inž. Staneta Trpina (na fotografiji), ki je tudi predsednik ene izmed osnovnih organizacij ZSM v Itasu. (Foto: Princ)

NOVO NASELJE MONTAŽNIH HIŠ — Ob cesti iz Kočevja proti Mahovniku nastaja novo naselje montažnih hiš, ki jih grade v tako imenovani zadrugi gradnji. Za tako gradnjo je med občani vedno precejšnje zanimanje. (Foto: J. Princ)

DROBNE IZ KOČEVJA

PREPEČENCA NI — Trgovine imamo v Kočevju zelo lepo urejene. Posebno zanimive so specerijske poslovalnice. Lokali so kot lekarne. Mnogi steklenice vseh mogočih oblik in barv, lepih zavojčkov raznega peciva, pločevink in drugega. Na videz je velika izbira. Vendar pa potrošnik le prevečkrat dobi odgovor: „Zal, trenutno nimamo. Je naročeno.“ Največkrat zmanjka krekerjev Koestlin. To je prepeče-

nec, in tudi če je dalj časa na zalogi, se ne pokvari. Teško je za bolnike, ki smejo namesto kruha uživati samo to pecivo—prepečenec, a ga tako redko lahko kupiš.

KDAJ IN KJE ODPOVEDOVANJE? — V našem listu smo dobili podatke in pojasnilo o kočevskem gospodarstvu v članku „Gremo naprej ali nazaj?“. Misli ti da zaključek tega sestavka, ki pravi: „V prizadevanjih za utrditev gospodarstva je treba narediti korak naprej, preiti od besed k dejanjem, kar pa bo terjalo tudi odpovedovanja.“ Bomo videli kje, kdaj in kako se bo pričelo odpovedovanje. Mogoče bomo, to zvedeli, ko se bo obnovila razprava o zaključnih računih.

CAMPING 80 JUGOSLAVIJA — Brošura o kampingih je izšla te dni s pojasnili za kampinge v Jugoslaviji. V brošuri so tudi nove cene za to sezono, precej višje od lanskih. Avto—moto društva brošur še nimajo, lahko jih pa naročite pri Avto—moto zvezi Slovenije v Ljubljani, Titova c. 138, kjer jo dobite brezplačno. V brošuri zveste tudi v katerih kampingih dobijo člani AMD od 5 do 20 odstotkov popusta. Tudi v Kočevju iz leta v leto narašča število občanov, ki preživljajo letni oddih pod šotori ali v počitniških prikolicah.

občan vprašuje
medved odgovarja
— Kateraga boste pri medvedih poslali na proslavo 100-letnice štajkov?
— Tiste, ki nadaljujejo s to tradicijo in še danes prekinjajo delo.

je, in sicer bronaste jelke, zlate, srebrne in bronaste grbe mesta ter zlate spominke plakete s posvetilom. Skupno bo podeljenih nad 20 teh priznanj najzaslužnejšim posameznikom ter delovnim in drugim organizacijam.

Bogat bo tudi kulturni program svečane akademije. V njem bodo nastopile kulturne skupine iz pobratenih mest, in sicer iz Prokuplja folklor, narodnozabavni orkester s solisti in orkester, ki bo predstavil srbske ljudske pesmi; iz Novega Zagreba—Trnsko harmonikaški zbor, tamburaški zbor in folklorna skupina; iz Škofje Loke folklorna skupina in oktet Jelovica iz Kočevja pa kulturne skupine pionirjev in mladine kočevske osnovne šole.

Po prireditvi bo tovariško srečanje izvajalcev in gostov. J. P.

Na republiška tekmovanja

Kdo na republiška tekmovanja „Tito, revolucija, mir“, gimnazijcev — fizikov in računalništva?

Med nad 50 tekmovalci iz 11 občin, ki so se pomerili na regijskem tekmovanju v Ljubljani Tito, revolucija, mir, sta se iz Kočevja uvrstila na republiška tekmovanja, ki bo 26. aprila v Velenju, Bojan Kocjan iz 3. b. gimnazije, iz osnovne šole pa Romana Cvitkovič iz 8. g. Razen teh dveh tekmovalcev bosta ekipi regije pri srednješolskih zastopala še dijaka iz Ljubljane in Celja, pri osnovnošolskih pa dva učenca iz Domžal.

Na republiško tekmovanje gimnazijcev—fizikov, ki bo 16. in 17. maja v Novi Gorici so se uvrstili iz kočevske gimnazije Franci Štefanič, Mira Kordiš, Srečo Štefanič, Matko Peteh in Franc Trobec.

Na republiško tekmovanje za področje računalništva pa so se iz kočevske gimnazije uvrstili: Srečo Štefanič, Matko Peteh, Miran Skulj, Tomaž Mihelčič, Tomaž Kumelj in Tatjana Janežič.

So taki kot gadje

Poleti pričakujejo pri gradnji ceste še pomoč brigadirjev

„Žvirčani so bili obupani, ko so se razširile govorice, da bodo zaradi stabilizacije prekinjena dela na 4,5 km dolgi cesti Polom—Žvirče. Zdaj so spoznali, da to ne drži. Spet so se zagrizli. So taki, kot gadje,“ pravi Alojz Hočevar, predsednik vaškega odbora Polom v kočevski občini.

Zemeljska dela na novi cesti, ki bo močno zblíževala ta del kočevske in novomeške občine, so v glavnem končana. Zdaj je treba le še zaminirati nekaj kamnov na trasi, nato pa cesto nasipati in povaljati.

„Polomčani smo doslej opravili preko 1.500 prostovoljnih delovnih ur, čepr v nas je delalo le 12, ker nas pač za delo sposobnih več ni. Žvirčani so naredili še več, ker jih je več. Pri nas so prispevali v denarju še nekateri za delo nezmožni starejši občani in ta denar smo porabili v glavnem za bencin za vrtnale stroje,“ pravi predsednik Hočevar, ki meni da so za uspeh pri gradnji te ceste zaslužni poleg vseh občanov Poloma, Seča in Žvirč še posebno tozdr ZKGP „Pugled“ in Anton Fabjan, ki ni dal le pobudo za gradnjo te ceste in pomagal pri delih, ampak še za napeljavo elektrike in telefona v Polom in razna druga dela.

„Po dograditvi ceste bomo imeli Polomčani trgovino bliže. Odprli se bomo svetu. Ljudje se že vračajo v kraj. Nekdo že gradi hišo in še dva Ljubljancina bi rada gradila tu, kjer je mir. Žvirčani pa bodo lahko izkoristili zemljo, ki je jo tu dovolj, a sta jo zdaj zaraščala grmovje in gozd.“

KMALU ZAKLJUČEK — Cesta Polom—Žvirče je lahko končana v kratkem, meni Alojz Hočevar (na sliki). Potrebna so v glavnem le še bolj tehnična in strokovna dela. Polomčani in Žvirčani pa bodo poprijeli, kjer bodo potrebni in dokler bodo potrebni.

SODRAŠKI PEVCI — Sodražica je znana po tem, da ima več pevskih skupin oziroma zborov. Dogovarjajo se, da bi včasih združili svoje moči in skupaj zapeli. Žal jim ti dogovori ne uspevajo. Na fotografiji: pevci KUD Svoboda Sodražica, ki se jim je kljub vabilu za nedavni skupni nastop, odzval le en „zunanjci“ pevec. (Foto: Princ)

Z manj stroški do večjega dohodka

Pri KZ Ribnica so v stabilizacijskem programu zapisali vse pomembno, od zniževanja materialnih stroškov do preprečitve pitja med delovnim časom

Kmetijska zadruga Ribnica je pred kratkim sprejela stabilizacijski program zadruge, te dni pa na njegovi osnovi sprejemajo take programe posamezne enote KZ. V njem so dali velik poudarek na materialne stroške, saj predstavljajo ti kar 87 odstotkov celotnega prihodka zadruge.

Znotraj materialnih stroškov porabijo največ denarja za nakup surovin, materiala in energije, spet znotraj teh stroškov pa so največji

tisti za pogonsko gorivo, katerega cene občutno naraščajo. Zato so v enoti „Transport“ storili ukrepe, da bi porabili kar najmanj goriva za

Seminar za mlade dopisnike

Organizirali ga bosta občinski vodstvi ZSM Ribnica in Kočevje — „Krošnjar“ potrebuje več dopisnikov iz OO ZSM

Nikoli ne bom pozabil misli, ki mi jo je povedal neki mladinski aktivist: „Tistemu, ki mi bo kdaj rekel, da imajo v njegovi organizaciji razvito informiranje, pa slabo samoupravljanje, oz. da imajo dobro samoupravljanje, bom rekel, da laže.“ Informiranje je pogoj za dobro samoupravljanje. To vemo že vsi.

Tudi na OK ZSM Ribnica se tega zavedajo. Lahko rečemo, da je mladinsko informiranje v tem mandatnem obdobju dobro zaživel, čeprav je zašlo v zadnjem obdobju tudi v manjšo krizo. Osrednje glasilo ribniške mladine je „Krošnjar“, ki ga ocenjujejo kot izredno kvalitetnega, ima pri obveščanju glavno nalogo. Če rečemo, da je bilo v zadnjem času informiranje s strani OK ZSM Ribnica do svojih osnovnih organizacij dobro, pa tega v obrat-

nem smislu ne moremo reči. OO ZSM slabo ali pa sploh ne obveščajo OK ZSM o svojem delu. Tako nima OK ZSM Ribnica pogosto niti najmanjšega pojma, kaj se dogaja v posameznih OO ZSM, tako da je usklajevanje dela zelo težko. Zato tudi glasilo „Krošnjar“ ni prava tribuna mladih, ki naj mladino osvešča, hkrati pa jo obvešča, kaj se dogaja v sosednji OO ZSM.

Kako premostiti te težave, so se stalno spraševali pri centru za obveščanje in propagando. Dopisi in stalno opominjanje osnovnih organizacij, naj pišejo o svojem delu, ni dalo sadov. Zato so se mladi poslužili druge oblike. Bodočim dopisnikom verjetno manjka teoretičnega in praktičnega znanja, ki ga potrebujejo pri dopisovanju, zato jim je potrebno takšno znanje dati. Tako bodo v začetku maja organizirali skupno s tovariši iz OK ZSM Kočevje dvodnevni seminar za mladince, ki so pri osnovnih organizacijah ZSM zadolženi za področje informiranja. Na seminarju, ki bo verjetno v Glažuti, bodo mladi dobili vsaj nekaj potrebnega znanja, tako praktičnega, kot teoretičnega, hkrati pa jim bo to tudi spodbuda za redno dopisovanje.

J. SKRABEC

J. PRIMC

Štafeta in dan OF

Podelili bodo 7 srebrnih priznanj OF

Titovo štafeto bodo v Ribnici zelo svečano sprejeli 26. aprila ob 9. uri pred Domom JLA. Na svečanosti bodo sodelovali: godba na pihala, pionirji, mladina in ostali občani.

Na predvečer praznika OF bo tudi svečana seja vseh občinskih vodstev družbenopolitičnih organizacij, ki jo pripravlja predsedstvo občinske konference SZDL. Na njej bodo podelili srebrna priznanja OF, komite ZK pa bo podelil zlate znake vsem, ki so že 30 let člani ZK.

Srebrna priznanja OF bodo letos prejeli: Stanislav Poje (Grčarice), dr. Ciril Kumelj (Sodražica), Srečo Arko (Sodražica), Rudolf Zajc (Kot), Filip Pajnič (Hrib—Loški potok), Zorko Pucar (Ribnica) in Gasilsko društvo Dolenja vas.

Proslave v počastitev dneva OF se bodo vrstile po vseh krajevnih središčih ob sodelovanju šol ter mladinskih, pionirskih, kulturnih, športnih in drugih organizacij.

BESEDE ENO, DEJANJA DRUGO

V ribniški občini je razmeroma veliko pevskih zborov, zato niti ni bilo preveč čudno, da so delegati na seji skupščine kulturne skupnosti večkrat zahtevali, naj bi organizirali izobraževanje pevovodij.

ZKO Ribnica je želje upoštevala in že lani pripravila seminar za pevovodje, a se na razpis za udeležbo na tem seminarju ni prijavil sploh nihče. Marca letos so razpis ponovili in dobili le dve prijavi (obe iz Sodražice) in še eno precej negotovo. Zdaj pri ZKO ne vedo, če delegati z zahtevami pretiravajo ali pa se pevovodje in kandidati zanje nočejo izobraževati.

RIBNIŠKI ZOBOTREBCCI

KRVODAJALCI, NA PLANI — 3., 5. in 6. maja bo v Ribnici krvodajalska akcija. V lanskhi taki akciji je darovalo kri 609 občanov, 35 pa je bilo odklonjenih. Letošnji načrt predvideva 750 odvzemov krvi. 5. in 6. maja bo ekipa Zavoda za transfuzijo v Ribnici. V soboto, 3. maja, pa bo zavod odpeljal z avtobusom ribniške krvodajalce na odvzem krvi v Ljubljano. Točna ura odhoda avtobusa bo vsem krvodajalcem, ki se žele peljati na odvzem v Ljubljano, sporočena pravočasno.

CESTO POPRAVLJAJO — V začetku minulega tedna so končno začeli popravljati skoraj popolnoma uničeno in še komaj prevozno regionalno cesto skozi Ribnico. Bil je že skrajni čas.

SEPTEMBRA BO VRTEC — V Loškem potoku bodo predvidoma septembra letos odprli vrtec. Oprema zanj je naročena in bo v kratkem tudi že dostavljena. Vrtec, ki bo v osnovni šoli, bo imel zelo verjetno organizirano varstvo le v eni, mešani skupini, v kateri bo okoli 20 otrok. Bodoča vzgojiteljica tega vrta Andreja Koprivc je že približno leto dni na praksi v Vzgojnovarstveni ustanovi Majde Silc v Ribnici.

TEKMOVANJE EKIP PRVE MEDICINSKE POMOČI — Občinski odbor Rdečega križa in oddelek za ljudsko obrambo sta razpisala občinsko tekmovanje ekip prve medicinske pomoči, ki delujejo v okviru Rdečega križa in civilne zaščite. Tekmovanje bo 17. maja v Ribnici. Rok za prijavo ekip je 7. maj. Prijave sprejema občinski odbor RK. Ekipa, ki bodo na občinskem tekmovanju izpolnile določene pogoje, se bodo udeležile republiškega tekmovanja, ki bo 14. junija.

občan vprašuje
medved odgovarja
— Zakaj so tako dolgo odlašali s popravilom ceste skozi Ribnico?
— Kaže, da so se sporazumeli, da je treba prej ustanoviti SIS za luknje.

KOČEVJSKE NOVICE

Vzajemno in solidarno za ceste

V nedeljo na voličkih krajani petih krajevnih skupnosti — Mnenja pred referendumi

Nedelja, 27. aprila, bo svojevrsten izpit odločenosti krajanov petih krajevnih skupnosti severniške občine za še hitrejši napredek. V krajevnih skupnostih Krmelj, Tržišče in Šentjanž na enem delu občine in Studenc ter Primož na drugem imajo namreč razpisane samoprispevke.

Vseh pet krajevnih skupnosti razpisuje samoprispevke za dobo

Vidni uspehi

Izjava predsednika skupščine Janka Rebernika

Poleg občinskega samoprispevka po stopnji 1,5 odst. od osebnega dohodka se torej naenkrat odločajo krajan petih krajevnih skupnosti za svoje samoprispevke, ob tem pa zbirajo na ta način denar še v krajevnih skupnostih Blanca, Zabukovje in Bučka.

Dosedanji način združevanja denarja ob pomoči združenega dela prinaša vidne uspehe. Najbolj očiten dosežek v Mirenski dolini je npr. asfaltirana občinska cesta od Šentjanža do Malkovca. Razveseljivo je, da takšnim akcijam sledijo tokrat še na Studencu in Primožu.

Občinska skupščina si prizadeva, da bi posodobili še čimveč ostalih cest. V tem srednjeročnem obdobju je bilo doslej asfaltiranih 31,5 km lokalnih cest in ulic in okrog 10 km regionalnih republiških cest. Z akcijami krajevnih skupnosti se odpiramo na to širše omrežje. Prizadevam gradbenim odborom želim čimveč uspeha. Prepričan sem, da bodo krajan predložene programe na nedeljskih referendumih podprli."

petih let. Odločili se bodo o 1,5-odst. stopnji od osebnih dohodkov, razen na območju KS Studenc, kjer so predvideli celo 2-odst. stopnjo. V krajevni skupnosti Krmelj bodo imeli še dodatno skrinjico za 0,5 odst., kolikor nameravajo nameniti za telovadnico, oziroma večnamenski objekt pri šoli. Z obsežno politično dejavnostjo so aktivisti krajevnih skupnosti segli domala do slehernega krajana. Nekaj mnenj:

IVAN PUNGERČAR, delegat v zboru krajevnih skupnosti za občinsko skupščino z Malkovca, pravi, da bo predvidena cesta Malkovec-Telče velika pridobitev. Ljudje se bodo po boljši cesti lažje vozili na delo, neprecenljiva bo za kmetovalce, hitrejša bo lahko pomoč ob morebitni nesreči, požaru ali drugem.

Podobnega mnenja je kmet MARTIN SLAPŠAK s Telče: „Sedaj pravzaprav glasujemo sami zase, za naše hribe. Ko bo cesta nared, bo lahko pripeljal delavski avtobus vse do Telče večkrat na dan. To bo za vse veliko pomnilo!"

BOŠTANJ: LETOS BOLJŠA VODA

Na ponovljenem sestanku uporabnikov boštanjkega vodovoda v nedeljo so sprejeli vrsto sklepov. Podražili so vodarino, prispevek za vodomete in nove priključke na vodovod. Tako se tudi o tisočaku samoprispevka na vsako gospodinjstvo. Slednjega naj bi plačali ob prvem pobiranju vodarine, oziroma najkasneje do konca junija. Zbrani denar naj bi bil dovolj za tako imenovano prvo fazo, to je novo zajetje. Dela naj bi opravili letos. Najstarejše zajetje (Redenšek) pomeni veliko nevarnost, saj voda iz njega ni neoporečna.

LOKA: NEZADOVOLJNI S PRESKRBO

V krajevni skupnosti Loka pri Zidanem mostu, kjer prizadevno rešujejo vsa vprašanja, so ob obisku delovne skupine predsedstva CK ZKS potožili nad preskrbo. Oddaljenosti so od večjih trgovin, najbolj nezadovoljni pa so z mesnico. Menjajo, da slednja ne ustreza niti sanitarnim predpisom.

PO ZLOŽNEJŠI SMERI — Stara cesta na Telče pelje po hudi strmini, za nameček je tam še nevaren ovinek. Trasa nove ceste iz novega programa samoprispevka bo bolje speljana. Vasčani so se kar vrstili pri pomoči zemljemercem.

KURIRČKI IN ŠTAFETA NA POTI

Vsi pionirski odredi v občini so se vključili v tradicionalno kurirčkovo pošto. Včeraj so jo brestaniški pionirji predali blanškim vrstnikom. Pri severniški šoli so pozdravom dodali pošto iz vseh štirih podružničnih šol. Danes krene pošta iz Boštanja proti Mirenski dolini, kjer jo bodo jutri ob 10. uri tržiški pionirji predali pionirjem iz trebanjske občine. V soboto ob 16.40 bo osrednji sprejem zvezne štafete mladosti s pozdravi predsedniku Titu na ploščadi pred Merxom v Sevnici.

— Očitno običajni prostori za sestanke za vse niso več dobri. Občinsko mladinsko vodstvo je namreč konec tedna sklicalo enega od odborov kar v salonu hotela.

Vodja vzdrževanja v krmeljki Metalni in predsednik krajevnega odbora SZDL JANEZ MOČAN po obsežni politični akciji v krmeljki KS ravno tako ne dvomi o uspehu referenduma. MIRKO ZUPAN iz istega kolektiva ob tem dodaja, kako bi morebitni neuspeh zavrl načrte vse doline. Ravno tako izražata potrebo po gradnji večnamenskega objekta pri šoli. Za njegovo gradnjo bo, razumljivo, potrebna še dodatna akcija. Načrti so narejeni. Podobno, kot so v Krmelju postavili že mnogo objektov, bodo tudi pri tem sodelovali z udarniškim delom. Za Metalno bi tak objekt lahko bil vzorčen prototip za nadaljnjo proizvodnjo.

O razumevanju in volji ljudi za nadaljevanje programa gradnje cest govori tudi predsednica krajevnega odbora SZDL Šentjanž JOŽICA RAU. „Ne gre več za prepričevanje da ali ne. Ugodno vzdušje lahko človek povzame že po otrocih, znanih po njihovi nepoprednosti. Še ti se namreč pogovarjajo o referendumu, kjer bodo sicer glasovali odrasli. Predsednik sveta KS Šentjanž ALOJZ FLAJS ravno tako z velikim optimizmom govori o tem samoprispevku. „Cesta do Krmelja je bila prvi objekt iz starega programa. Vidimo, koliko pomeni. Imamo še stare obveznosti in načrte. Složno jih moramo uresničevati naprej, uspeh ne more izostati.“

Tudi na drugem koncu občine ne manjka poleta. Tajnik krajevnega odbora SZDL Studenc FRANC KOS pravi: „Razpisali smo 2-odst. stopnjo samoprispevka od delavcev, ker sicer premalo zberemo. Tako bomo le zložili od 1,5 do 1,8 milijona dinarjev. Cesta od Impolce do Studenca kar kriči po razširitvi nepreglednih ovinkov, zaželen bi bil kajpak tudi asfalt. Zbranih je že precej obveznic in obvez za prostovoljno delo. Vse torej ne bo le samoprispevek.“

LADIŠLAV ZGONC iz Češnjic dobro pozna vse gospodarje, saj vsako jutro odvažajo mleko. „V nedeljo, 13. aprila, smo imeli zelo dobro obliki zbor krajanov,“ opisuje zanimanje ljudi za načrte krajevnega odbora Primož. „S samoprispevkom zbrani denar bi radi namenili za ceste in telefon. Želimo, da bi delavski avtobus vozil od Impol do Primoža. Naši krajanji so bili vedno složni pri skupnih akcijah, prepričan sem, da bo tako tudi na nedeljskem referendumu.“

A. ZELEZNIK

Prvi maj na Lisci

Skupna proslava delavskega praznika in OF — Tisoč pohodnikov na vrh

Lisca je globoko vtkana v zgodovino naše revolucije. Spominamo naj se na prvi sestanek novega politbiroja CK KPJ pod vodstvom tovariša Tita leta 1938. Lisca pa je tudi dobro obiskana izletniška točka. Druženopolitične organizacije severniške občine že nekaj let skupno proslavljajo dan OF in 1. maja na tem vrhu. Zadnji čas društva in organizacije spodbujajo akcijo „Tisoč pohodnikov na Lisco.“

Tudi tokratna osrednja slovesnost bo 1. maja ob 10. uri pred domom. Predvidoma bosta sodelovali delavska pihalna godba pri sevnishkem gasilskem društvu in godba iz Mengša. Recitirali bodo člani Odra mladih in skupina osnove šole Sava Kladnička, ženski pevski zbor Jutranjki-nega tozda Orlica iz Brezic, zbor deklet Rega—rega (Krmelj—Šentjanž), oktet Lovskega društva iz Studenca in boštanjka-folklorna skupina. Slavnostni govornik bo predsednik medobčinskega sveta Zveze sindikatov Posavja Marjan Markl. Podelili bodo občinska priznanja OF in sindikalne znake.

Občinska zveza za telesno kulturo je za to priliko razpisala številna športna tekmovanja: v krouu za vse starostne skupine, vlečenju vrvi in odbojki. Prijave športnih ekip zbira občinska telesnokulturna skupnost.

Planinci in sindikalne organizacije pozivajo k čimbolj množičnemu pohodu na vrh. Do Krakovega bodo iz Sevnice vozili avtobusi od 6. do 8. ure. Prireditelji računajo vsaj na 1.500 udeležencev.

Neusmiljen lov za devizami

Organizacije združenega dela se zavedajo stabilizacije, samoupravne skupnosti pa še ne

Na seji občinske konference SZDL, ki je bila pretekli teden v Trebnjem, je tekla beseda predvsem o nalogah te najštevilnejše družbenopolitične organizacije pri izboljševanju gospodarjenja, pa tudi o nalogah pri pripravljanju planov za naslednje srednjeročno obdobje.

Medtem ko so stabilizacijo združenega dela, pa ni tako v resno vzeli v večini organizacij

tere še zdaj niso sprejele stabilizacijskih programov. To dejstvo in pa najnost doslednega ter neizogibnega izvajanja ukrepov za učvrstitev gospodarjenja terjata, da se to spremeni. Zato je povsem razumljiva zahteva, ki je bila izrečena na konferenci, da bo treba zaostri samoupravno odgovornost, hkrati pa še naprej skrbeti, da bodo ta prizadevanja postala last vseh delovnih ljudi.

V razpravi so poudarili, da bo treba še bolj kot doslej nadzirati rast cen, ki v nekaterih primerih vrtoglavo naraščajo. Nekateri pa so stabilizacijo razumeli tudi kot brezkompromisen lov na devize in se že dogaja, da zahtevajo plačila v tuji valuti. Tu bo treba ohraniti enotnost jugoslovanskega trga in dinarski način plačevanja, saj tako izkoriščanje konjunktura za nekatere izdelke nikakor ni upravičeno.

Tudi pri pripravi planov za naslednje srednjeročno obdobje se v dobršni meri zatika, saj mnoge delovne organizacije in skupnosti še niso poslane svojih predlogov. Vse to zapleta pripravo planov in hkrati dodatno obremenjuje delavce, ki delajo na teh nalogah. O tem bomo v eni izmed naslednjih številčk še obširneje poročali.

Na seji so sprejeli tudi sklep o podelitvi občinskih priznanj OF, ki jih bodo prejeli: Marija Dežman z Mirne, Anton Zidar iz Mokronoga, Slavka Peruš iz Dolge njive pri Šentlovcu, Peter Šemrov z Mirne in Aleksander Grabnar z Mirne.

Trebeljani „za“ ceste

Krajan KS Trebelno bodo glasovali za boljše ceste

27. aprila, na dan osvobodilne fronte, bodo v trebeljanski krajevni skupnosti spravili pod streho svoj prvi referendum za krajevni samoprispevek. Za referendum je vse pripravljeno, saj po vaseh že visijo plakati, ki ga oznanjajo, kaj več propagandnega gradiva pa skorajda ne potre-

bujejo. Trebeljanske poti in ceste, ki tega imena skoroda ne zaslužijo, so namreč tako slabe, da menda ni treba pojasnjevati, kako potrebne so popravila, asfalta itn. Denar, ki ga bodo

Trebeljani zbrali s samoprispevkom, bo namreč ves porabljen za ceste.

Tudi krajanji sami so že pripravljene na referendum, tako da je ta skoraj že opravljen. Prav vsi, s katerimi smo se te dni

pogovarjali, so nam povedali tako, kot da ni nobenega dvoma, ali bo referendum uspel ali ne.

Olga Starič, gospodinja in kmetica iz Bitnje vasi: „Samo da bodo ceste boljše, potem se bo tudi nam življenje obrnilo na bolje. Zdaj smo odrezani od sveta. Do prve avtobusne ali železniške postaje imamo dve uri hoda, saj v našo krajevno skup-

nost ne vodi nobena avtobusna proga. Seveda so potem tako oddaljene od nas tudi trgovine, uradi, zdravnik.“

Srečko Kreše, delavec v IMV, doma iz Bitnje vasi: „Če kdo, potem vemo delavci, ki se vsak dan vozimo na delo, kakšne so naše poti. Še tako trden avtobus se na njih kaj kmalu razmaje in uniči. Zato nobeno avtobusno podjetje ni hotelo tu vpeljati redne avtobusne proge. Ko pa bo asfalt, avtobusna proga bo! Zato ni nobenega dvoma, da pri nas referendum ne bi uspel. Vsi bomo dali svoj glas „za“.“

Franc Krivic, upokojeni mizar iz Češnjic: „Referendum bo uspel, to sploh ni vprašanje. Prav tako pa bodo krajanji radi

prispevali še prostovoljno delo, dodatna sredstva. Te slabe poti, po katerih uničujemo svoja vozila, nam že vsem presedajo!“

Leopold Zore: „Nikoli ni prepozno za take akcije, zato

tudi zdaj ni, čeprav je res, da bi se za tak način reševanja naših problemov odločili že prej. Žal pa je bilo premalo aktivnih v krajevnih organih, kar pa se bo verjetno spremenilo. Zdaj so namreč vsi za referendum, zato je bitka za samoprispevek praktično že dobljena.“

Stane Vrščaj: „Kar malo sram me je bilo, ko sem pomislil, od kod sem doma. Kajti tako slabih poti zlepa ne vidiš. Malce je krivo to, ker smo bili slabi gospodarji, malce to, da se ne znamo zmeniti hitro in učinkovito. Toda zdaj je nujno, da referendum uspe, in tudi bo uspel, saj vsi stojimo za odločitvijo sveta krajevne skupnosti.“

STABILIZACIJA: NE BO VEČ NOGOMETA

V okviru stabilizacijskih prizadevanj bodo v Industriji gradbene keramike v Račjem selu ukinili igranje nogometa med malico (res so ga igrali samo med malico!), ker se je že zgodilo, da so si igralci polomili noge. Potem pa so bili na bolniški in niso mogli prispevati k uspehom tega kolektiva, za predvsem na športnem področju, ker ima kolektiv na gospodarskem dve stari milijardi izgub.

OČIŠČEVALNA AKCIJA

Za soboto, 26. aprila, pripravljajo v krajevni skupnosti Šentrupert veliko očiščevalno akcijo, v kateri bodo sodelovali tudi mladinci, člani osnovnih organizacij z Mirne in Šentruperta. O akciji bomo na trebanjski strani še poročali, seveda če bo udeležba na njej dosti velika, o čemer pa organizatorji ne dvomijo.

SPREJEM ZA ŠTAFETO MLADOSTI

Štafeta mladosti s pozdravi tovarišu Titu bo tudi letos potovala skozi trebanjsko občino. Osrednja prireditev ob njenem sprejemu bo 26. aprila ob 14.45 v trebanjskem parku, kjer bo tudi kulturni program. Potem bo nadaljevala pot proti Mirni, Šentrupertu in Mokronogu, pri Pijavicah pa jo bodo trebanjski mladinci predali mladim iz severniške občine.

KMALU REGISTRACIJA

Vzgojno-izobraževalne organizacije, v kateri so po integraciji združene trebanjske osnovne šole in druge izobraževalne ter kulturne ustanove, sicer še niso registrirane kot delovna organizacija, zato pa delo pri njih organizaciji ne preneha. Za te dni spet napovedujejo sejo sveta VIO, na kateri bodo obravnavali trimesečno poročilo, statut VIO in samoupravno organiziranost. Tudi postopek za registracijo pri gospodarskem sodišču že poteka.

IZ KRAJA V KRAJ

VRNIL SE JE POLEPŠAN — Velikokrat smo že pisali o trebanjskem avtobusnem voznem redu, nazadnje celo o tem, da je čez noč zmanjkal. Ker ni bilo nobenega glasu, kaj je z njim, smo nazadnje mislili, da ga nikoli več ne bo nazaj. Končno pa se je pred nekaj dnevi vrnil nov in krepko polepšan, celo črk in številčk mu nič ne manjka. Ko bo zraven postavljena še malo lepša avtobusna postaja, bomo lahko rekli, da se trebanjskim avtobusnim potnikom dobro godi.

SPET TI CESTARIJI — Ta rubrika skoraj ne bi bila popolna, če ne bi nič pisali o cestarijih. Zdagja sicer niso nič polomili, ker je krivda verjetno v tem, da imajo preveč dela. Gre za asfaltiranje poti v krajevni skupnosti Svetinje. To se bo verjetno zavleklo tja do konca maja, ker so morali cestariji dela v svetinjski krajevni skupnosti prekiniti in stroje prepeljati na drugo delovno mesto. Ko bodo dela v tej

krajevni skupnosti spet nadaljevali, bodo seveda morali pripeljati mehanizacijo nazaj. Baje je to nekakšno varčevanje ali kaj.

KAJ PA SNEG? — Seveda to ni zgodba o spomladanskem snegu. Gre za to, da na Čatežu nameravajo postaviti smučarsko vlečnico v okviru njihove zamisli za nekakšen rekreacijski center. Potem pa bodo morali verjetno dobiti kje še alpske zime, kot je duhovito rekel naš dopisnik, ki se je spotaknil ob gradnjo smučarskih središč na Dolenjskem.

VARČUJEJO Z VODO — V trebanjski gostilni Grmada, ki je sicer med solidnejšimi lokali v Trebnjem, se vedejo tako, kot da bi še vedno primanjkovalo vode. Solata, ki ti jo postrežejo, je namreč tu in tam še obložena s peskom. Lahko pa, da je to nekakšno brezplačno brušenje zob, katerega učinek sicer ni viden, zato pa ga je tem bolj slišati.

SEVNIŠKI PABERKI

POSAVJE PLEŠE — Jutri ob 19. uri bo v organizaciji zveze kulturnih organizacij severniške občine zanimiva plesna prireditev v gasilskem domu. Minuli teden je bilo prijavljenih osem skupin, večinoma folklornih, skupin za izrazni in športni ples. Predstavo bo spremljala republiška žirija, ki izbira najboljše za osrednjo republiško prireditev konec maja v Brezicah.

KOŠARE SO DOSLUŽILE — Merxova pekarna bo poslej razvažala kruh v novih plastičnih zabojih. Stare iz šibja so inspektorji že neprijazno gledali, saj jih je stalno prestavljanje hudo zdelalo. Drobna pridobitev omogoča bolj higienski prevoz kruha.

DELAJO TUDI MED TEDNOM — Zahtevno je postalo spremljanje akcije čiščenja bregov Save. Teren je namreč razvečen. Poglavitno je, da vnaša ni pošta. Prenekateri skupina se odloča za delo tudi ob popoldne-

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 24. aprila – Jurij Petek, 25. aprila – Marko Sobota, 26. aprila – Zdeslav Nedelja, 27. aprila – Ustanov. OF Ponedeljek, 28. aprila – Vito Torek, 29. aprila – Katarina Sreda, 30. aprila – Robert Četrtek, 1. maja – Praznik dela Petek, 2. maja – Boris Sobota, 3. maja – Filip Nedelja, 4. maja – Florjan Ponedeljek, 5. maja – Anđel Torek, 6. maja – Judita Sreda, 7. maja – Gizela Četrtek, 8. maja – Dan Rdežega križa

LUNINE MENE

30. aprila ob 8.35 – ščip
7. maja ob 21.50 – zadnji krajec

KINIO

BREŠTANICA: 26. in 27. 4. francoski barvni film Sorodnik, sorodnica. 3. in 4. 5. nemški barvni film Grške smokvice.
BREŽICE: 25. in 26. 4. ameriški barvni film Osamljeno srce narednika Peperja. 27. in 28. 4. angleški barvni film Pustolov. 29. in 30. 4. jugoslovanski barvni film Vrnitev odpisanih. 2. in 3. 5. ameriški barvni film Konvoj. 4. in 5. 5. danski barvni film Doživljaja inšpektorja voznice. 6. in 7. 5. francoski barvni film Vse življenje je pred tabo.
CRNOMELJ: 24. 4. ameriški film Izkušnje prve ljubezni. 25. in 27. 4. francoski film Pojdi k mami – očka dela. 26. in 27. 5. jugoslovanski film

Pojem podnevi, pojem ponoči. 29. 4. ameriški film Šladka mala. 1. in 4. 5. ameriški film Vojakova vrnitev. 2. in 4. 5. angleški film Bagdaski lopov. 6. 5. jugoslovanski film Izdajalci – vojni zločinci. 8. 5. jugoslovanski film Nacionalna klasa do 785 cm.

KOSTANJEVICA: 26. 4. italijanski film Mesto v peklju. 27. 4. hongkonški film Zadnja igra smrti. 30. 4. italijanski film Zbogom in konec.

KRSKO: 26. in 27. 4. jugoslovanski film Novinar. 30. 4. jugoslovanski film Be štije. 1. 5. jugoslovanski film Clovek, ki ga je potrebno ubiti. 3. in 4. 5. ameriški film Paul Carsy se opravičuje. 7. in 8. 5. ameriški film Kitajski sindrom.

MIRNA: 26. 4. film Grške smokvice. 3. 5. film Doživljaja čistila oken.

MOKRONOG: 26. in 27. 4. francoski film Madan Clod. 3. in 4. 5. hongkonški film Brusli proti supermanu.

NOVO MESTO – KINO KRKA: Od 25. do 27. 4. domači barvni film Peklenski otok. Od 28. do 30. 4. ameriški barvni film Smešna ljubezen v New Yorku. Od 2. do 4. 5. hongkonški barvni film Junak divjine. Od 5. do 7. 5. italijanski barvni film Zena devica. 8. 5. domači barvni film Trofeja.

NOVO MESTO – KINO JLA: Od 24. do 27. 4. italijanski film Škandal. Od 28. do 30. 4. nemški film Zaklad španske galeje.

RIBNICA: 26. in 27. 4. slovenski barvni film Krč. 3. in 4. 5. italijanski barvni film Bitka za Maret.

SEVNICA: 25. 4. ameriški barvni film Interioris. 26. in 27. 5. film Brillantina. 30. 4. jugoslovanski barvni film Pokonci delfina.

Nastov v upravi lista. (1497/80).
PRODAM FORD Capry 1500, letnik 1970, registriran do aprila 1981. Silvo Zonta, Potov vrh 4.
PRODAM ZASTAVO 750, letnik 1976 in TAM 2001. Nemanič, Podgrad 28 Stopiče.

PRODAM Z 101, letnik 1977, registrirano do aprila 1981. Informacije na tel. (068) 72-206 popoldan.

BMW 1502, letnik 1976, ugodno prodam. Tel. 25-879 po 14. uri.

ZASTAVO 750 LC, staro 6 mesecev, prodam. Mlinarič, Sevnica, Kvedrova 3, tel. 81-345.

PRODAM Z 101, Jože Gavzoda, Crmošnjice 58, Stopiče.

PRODAM dobro ohranjen BMW 1802, letnik 1972. Vse informacije po tel. (068) 71-302.

UGODNO PRODAM R 4 starejši letnik, obnovljen v dobrem stanju, registriran do 12. 12. 1980 z rezervno mašino in menjalnikom, poleg še več rezervnih delov. Informacije na tel. 61-083 Fanka do 14. ure.

PRODAM kombi Moris 1600 ccm, letnik 1970 dobro ohranjen, komplet opremljen za kampiranje s baldahinom. Mijo Gunjilac, 68281 Senovo, tel. (068) 75-375.

PRODAM Z 101 Luxe, letnik 1977. Naslov v upravi lista. (1479/80).

PRODAM SIMCO 1005 LS, letnik 1977, prevoženih 52000 km, (metalno modre barve), garažirano. Jožefa Butara, Mirna 140.

PRODAM mini cupper GT 1275. Informacije na tel. 23-961.

PRODAM Z 750, letnik 1971. Vel. Brusnice 20 a, Kerin.

PRODAM dobro ohranjeno Z 101, letnik 1974, november, prevoženih 55000 km. Drago Jordan, Srebrnice 18.

PRODAM AMI 8, letnik 1973, registriran do aprila 1981. Drago Primc, Brod 36, Novo mesto.

PRODAM FIAT 750, karamboliran, motor 20.000 km po generalni. Naslov v upravi lista. (1480/80).

PRODAM R-4, letnik 1979, prevoženih 12.000 km, Naslov v upravi lista. (1481/80).

UGODNO PRODAM Z 750, letnik 1971, zelo dobro ohranjeno, registrirano do septembra, po nizki ceni. Milan Gliha, Dolga njiva 6 pri Sentlovrencu.

PRODAM LADO 1200 ccm, letnik 1972, prevoženih 85.000 km. tel. 22-013.

PRODAM Z 101, letnik 1976. Cena po dogovoru. Slavko Legan, Ajdovec 9, Dvor.

AUDI 100 LS, dobro ohranjen, prodam ali zamenjam za manjši avto. Stane Zdravje, Zalag 17, Novo mesto.

PRODAM R 4, letnik 1977, in Z 101, neregistrirano. Đukić, novi blok 1, Straža.

UGODNO PRODAM Tomos avtomatik, novi tip. Rajko Henigman, Cesta komandanta Staneta 32, Novo mesto, tel. 21-869.

UGODNO PRODAM avto Škoda S 100. Janez Primc, Zalag 4, Novo mesto.

PRODAM FIAT 1300, letnik november 1977. Ivo Ivković, Ljubljanska 14, Novo mesto.

PRODAM Z 101, letnik 1973. Informacije: Gor. Gradišče 5, Sentjernej.

MERCEDES 14-13 kiper prodam. Ogleđ vsako popoldne od 15. ure dalje. Alojz Salmič, Leskovec 226 pri Krškem.

PRODAM NSU 1200 C, registriran do 19. 6. 1980. Drganc, Jurka vas 31, Straža.

PRODAM traktor Steyr (15 KM) in 5 let staro, 7 mesecev brejo kravo. Ogleđ v soboto in nedeljo. Franc Zvar, Dol. Leskovec 64, 68280 Brestanica.

UGODNO PRODAM R 6, letnik 1970, v dobrem stanju. Branko Vodopivec, Dolenja vas 37, 68270 Krško.

BMW 1602, letnik 1975, ugodno prodam. Haralović, Globočice 10, Kostanjevica na Krki.

PRODAM Z 101, staro šest let, garažirano in dobro ohranjeno. Milorad Mandić, Zagrebska 6 a, Novo mesto.

PRODAM DIANO, letnik 1977, v dobrem stanju. Tel. 71-814, Bojan Čučnik, Orehovec 29, 68311 Kostanjevica na Krki.

UGODNO prodam brezhiben R-8. Iskra Marjan, Dvor 73.

PRODAM

UGODNO PRODAM varilni aparat Gorenje Varstroj (135/145 A 220/380 V). Pavlin, Dol. Kronovo 27, Smarješke Toplice.

PRODAM skoraj novo traktorsko prikolico, Derganc, Potok 17, 68351 Straža.

PRODAM športni (avto) voziček. Tel. 24-320, Rozman, Majde Šilc 22/7, Novo mesto.

PRODAM AZ PANJE, prazne, po ugodni ceni. Mirko Moravec, Mali Nerajec 4, Dragatuš.

PRODAM harmoniko Železnik Be, Es, As duri ali zamenjam za Ha, e, a duri in škodo 1000 MB tudi po delih. Požes, Kamni potok, Trebnje.

PRODAM 50 dni stare piščance. Parkelj, Mirna peč 37.

PRODAM obračalnik za BCS. Franc

Avguštinčič, Vrhtrebnje 14, 68210 Trebnje.

PRODAM otroško kolo in pomivalno mizo. Naslov v upravi lista. (1498/80).

CENEJE PRODAM novo stoječo cisterno za olje 2000 L. Izdelava v Ribnici in moped APN 4 brzine, ni potrebna registracija. Informacije in ogled pri Mišjak, Regečeva vas 35.

PRODAM obračalnik za seno s prikjučitvijo na kosilnico BCS. Jože Kostrevec, Slepšek 16, Mokronog.

PRODAM DVA KOMPLETNO UREJENA AKVARIJA, že vgrajena v amarico. Informacije po tel. 23-213.

PRODAM poceni več ton sena (2 din kilogram). Cvelbar, Smarjeta 5.

HARMONIKO, klavirsko, 80-basno, skoraj novo, prodam. Manja Kocjančič, Koštalova 10, Novo mesto.

PRODAM 5.000 kg kvalitetnega sena. Mitja Berce, Slepšek 6, Mokronog.

UGODNO PRODAM malo rabljeno otroško previjalno mizo (Chico). Informacije na tel. (068) 23-548, popoldne.

PRODAM po ugodni ceni dobro ohranjeno dnevno sobo višine 2 m, Andrej Jakše, Drska 44, Novo mesto.

PRODAM obračalnik Sonce, slamo-reznilo, vinsko kad (1200 l), 1 kubik hrastovih plohov. Mirna peč 8.

PRODAM dobro ohranjen električni štedilnik in plinski posebej. Prodam tudi dobro ohranjeno mizo s štirimi stoli ter tapiciran obešalnik. Tel. 25-734.

12 - 13 - 14 - 15 in 16-colske gumi vozove, nove, za konjsko, volovsko ali traktorsko vprego prodam. Delamo tudi vse vrste osov in prikolice. Dostava na dom ali po dogovoru. Stane Bulc, Jurčkova 73, Ljubljana-Rakovnik.

PRODAM večjo količino moralov ali remeljnov. Ludvik Novak, Dolenja vas 10, Otočec.

PRODAM 20 A Ž čebeljih družin v zelo dobrem stanju, zaradi ostarelosti in preutrujenosti. Jože Murin, Podlipa 23, Dvor pri Zužemberku.

PO UGODNI CENI PRODAM klavirsko harmoniko Hohner, 120-basno. Ogleđ vsako popoldne. Jani Tomšič, Dobe 23, Kostanjevica.

PRODAM GRABLJE SONCE BAUT za konjsko vprego in traktor v dobrem stanju. Karel Pletič, Dol. Stara vas 31, Sentjernej.

PRODAM kosilnico za traktor Ursus 335, skoraj novo, in kabino za traktor Zetor. Matija Filak, Griblje 69, Gradac (Bela krajina).

PRODAM nemško ovčarko z rodovnikom, staro 8 tednov. Oče Hanko v. A. Aminius, mati Denisa Haellens. Dvoraček, Sišenska 9, Ljubljana, tel. 555-678.

PRODAM ojačevalec in kitaro. Naslov v upravi lista. (1494/80).

PRODAM debela gaber, akacija za drva in malo rabljeno jogi ležalce. Olga Spilar, Segova 10 (Drska), Novo mesto.

PRODAM dobro ohranjen spalnico. Milorad Mandić, Zagrebska 6 a, Novo mesto.

PREKLICI

SLAVKO KOZOGLAV iz Sentjošta 2, Stopiče, opozarjam MARIJO SLAK v Brezov log 45, Novo mesto, da v najkrajšem času prekliče neresnične besede, drugače jo bom sodno preganjal.

RUDI HRASTAR iz Metlike, ul. XV. brigade 27, preključujem tditve, ki sem jih izrekel o Mariji Babič iz Metlike, Zupančičeva št. 2 kot neresnične in se ji zahvaljujem, da je odstopila od zasebne tožbe.

KRISTINA OBŠTETAR, Brezovica 15, Smarješke Toplice, preključujem vsako prodajo premičnine in nepremičnine.

BELČIJAN, GRMEK, BOBNAR, opozarjamo vse, da ne bodo klopali kakršnokoli premičnino ali nepremičnino od FRANCA RIZNARJA iz Dobrnica 34 toliko časa, dokler ne bo končana zapuščinska razprava po pokojni DRAGI RIZNAR.

OPRAVIČUJEM SE TOV. MOHARJEVI iz Krke 28, Novo mesto, za neljubo pomoto. JANEZ

VALILNICA

VALILNICA NA SENEVEM OBVEŠČA STRANKE, da bomo začeli prodajati 1 leto stare kokiši od 28. aprila dalje, rjave in grahaste nesnice pa od 10. maja dalje. Vse kokiši so domače hranjene in še dobro nesejo. Dobijo se vsak dan od 7. do 19. ure. Rejce piščancev pa obveščamo, da še valimo do junija. Se priporoča Mijo Gunjilac, valilnica 68281 Senovo, tel. (068) 75-375.

V NAGROBNE SPOMENIKE VGRAVIRAMO NAPISE. Naslov v upravi lista. (1496/80).

POSEST

PRODAM dvostanovanjsko hišo v Brežicah (centralna, telefon, velik vrt). Ponudbe pod: Grčar, Ljubljana-Polje, Cesta 5/9.

PRODAM manjše dvosobno stanovanje v bližini Trebnjega. Takoj vseljivo. Naslov v upravi lista. (1493/80).

PRODAM zazidljivo parcelo v Beli cerkvi. Šifra „13 arov“.

V MOKRONOGU PRODAMO najboljšemu ponudniku hišo št. 171 (7x8) z vrhom 311 m2 (20 SM) in gozd v Konopen dolu (2,5 ha listavcev - 7 SM). Lovrenčič, Ljubljana, Tavčarjeva 1, tel. (061) 323-376.

PRODAM smrekov gozd na Sušici pri Muljavi. Naslov v upravi lista. (1499/80).

PRODAM večjo njivo z nekaj gozda poleg glavne ceste pred Podzemljem. Primerno za zdomec. Naslov v upravi lista. (1500/80).

PRODAM stanovanjsko hišo primerno za vikend s sadnim vrtom. Naslov v upravi lista. (1501/80).

ZAHVALA

Tiho in skromno, kakor je živel, se je od nas poslovil najin sin, bratec, vnuk in nečak

KLEMEN JANŽEKovič

roj. 21. 4. 1979
iz Novega mesta

Od njega smo se poslovili tiho v prisotnosti njegove družine v petek, 18. 4. 1980 na pokopališču v Ločni. Hvaležni smo za vsak blag spomin na njega in za vsako iskreno sožalje. V teh hudih dneh so nam stali ob strani številni znanci, sosede in prijatelji, posebna hvala družini Rovani. Zahvaljujemo se tudi zdravnikom kirurškega oddelka Novo mesto in ostalemu osebju intenzivne nege, prav tako pa tudi duhovniku za opravljeni obred.

V neizmerni žalosti: ati, mamica, sestra Nina, obe stari mami, dedek in vse ostalo sorodstvo

Novo mesto, Ptuj

ZAHVALA

Če oko te res ne vidi vedno ljubi te srce in po smrti te ljubilo bo naše žalostno srce

ZAHVALA

V 58. letu starosti, nas je tragično in nepričakovano zapustil naš ljubljani mož, oče, stari oče, brat, stric in boter

ANTON VIRANT

iz Stare vasi 10 pri Škocjanu

Iskre no se zahvaljujemo sorodnikom, znancem, sosedom Hočevarjevim št. 5, Hočevarjevim št. 9 in Banovim ter vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih pomagali in tolažili, darovali vence in cvetje ter ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo delovnemu kolektivu in sindikatu IMV ter delovni organizaciji Konfekcije Novoteks. Hvala kaplanu Andreju za opravljeni obred.

Zaljučji: žena Pepca, sinova Tone in Darko, hčerki Jožica in Anica z možem ter Danica z družino, brata Ivan in Franc ter sestre Pepca, Lojzka, Tončka, Marija in ostalo sorodstvo

Stara vas, 18. april 1980

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

MLADO SPRETNO DEKLE ZAPOSILIMO v cvetličarni „Amaryllis“ na Dolenjski cesti 41 v Ljubljani. Imamo tudi sobo, če jo potrebuje.

FRIZERSKO POMOČNICO išče salon FRANJA, Novo mesto, Maistrova 7, tel. (068) 23-745.

NARODNOZABAVNI ansambel vabi k sodelovanju orglarja. Prekrblijeno stalno igranje. Ponudbe pod šifro „DOBRO PRIJATELJSTVO“.

SOBOSLIKARJA – PLESKARJA sprejemem. Dvido Hren, tel. 22-437.

FRIZERSKO UČENKO sprejemem takoj ali po dogovoru. Frizerski salon „Slavka“, Drska 53, Novo mesto.

STANOVANJA

ODDAM opremljeno enosobno stanovanje z vso uporabo, mlademu zakonskemu paru brez otrok. Plačilo za eno leto v naprej. Naslov v upravi lista. (1502/80).

SAMSKEMU oddam opremljeno sobo. Cesta herojev 33/a, Novo mesto.

POSLOVNI prostor v Črnomlju, trofazni tok, voda, najno iščem. Plačam dobro. Iščem tudi sobo ali enosobno stanovanje za samskega moškega. Boštjan Krže, Ločka 24, Črnomelj.

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: Časopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto – USTANOVITELJ LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Niko Rihar.

UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Milan Markelj (namestnik), Ria Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik priloge), Bojan Budja, Jože Primc, Drago Rustja, Jože Simčič, Jožica Teppy, Ivan Zoran in Alfred Zeleznik. Tehnični urednik Priloge: Dušan Lazar. Ekonomska propaganda: Janko Sajc in Marko Klinc.

IZHAJA vsak četrtek – Posamezna številka 8 din, letna naročnina 298 din, plačljiva vnaprej – Za delovne in družbene organizacije 600 din – Za inozemstvo 600 din ali 32 ameriških dolarjev oz. 55 DM (oz. ustreznega druga valuta v tej vrednosti) – Devizni račun 52100-620-170-32000-009-8-9. (Ljubljanska banka, Temeljna dolenski banka Novo mesto).

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 160 din, 1 cm na določeni strani 200 din, 1 cm na srednji ali zadnji strani 250 din, 1 cm na prvi strani 320 din. Vsak mali oglas do 10 besed 60 din, vsaka nadaljnja beseda 6 din – Za vse druge oglase velja do preklica cenik št. 11 od 1. 1. 1980 – Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS Skupščine SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 52100-603-30624 – Naslov uredništva: 68001 Novo mesto, Ulica talcev 2, p. p. 33, telefon (068) 23-606 – Naslov uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3, p. p. 33, telefon (068) 23-611 – Naslov ekonomske propagande in malih oglasov: 68001 Novo mesto, Glavni trg 5, p. p. 33, telefon (068) 22-365 – Nenaročnih rokopolisov in fotografij ne vračamo – Časopisni stavek, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list, Novo mesto – Barvni film in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 52100-603-30624 – Naslov uredništva: 68001 Novo mesto, Ulica talcev 2, p. p. 33, telefon (068) 23-606 – Naslov uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3, p. p. 33, telefon (068) 23-611 – Naslov ekonomske propagande in malih oglasov: 68001 Novo mesto, Glavni trg 5, p. p. 33, telefon (068) 22-365 – Nenaročnih rokopolisov in fotografij ne vračamo – Časopisni stavek, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list, Novo mesto – Barvni film in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 52100-603-30624 – Naslov uredništva: 68001 Novo mesto, Ulica talcev 2, p. p. 33, telefon (068) 23-606 – Naslov uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3, p. p. 33, telefon (068) 23-611 – Naslov ekonomske propagande in malih oglasov: 68001 Novo mesto, Glavni trg 5, p. p. 33, telefon (068) 22-365 – Nenaročnih rokopolisov in fotografij ne vračamo – Časopisni stavek, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list, Novo mesto – Barvni film in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 52100-603-30624 – Naslov uredništva: 68001 Novo mesto, Ulica talcev 2, p. p. 33, telefon (068) 23-606 – Naslov uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3, p. p. 33, telefon (068) 23-611 – Naslov ekonomske propagande in malih oglasov: 68001 Novo mesto, Glavni trg 5, p. p. 33, telefon (068) 22-365 – Nenaročnih rokopolisov in fotografij ne vračamo – Čas

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage žene, mame, hčerke in stare mame

ZORE HRASTAR

s Cvibelj pri Trebnjem

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste nas v najtežjih trenutkih tolažili, darovali pokojni cvetje in vence ter jo v tako velikem številu spremili na zadnjo pot. Zahvala zdravstvenemu osebju novomeške bolnišnice, posebno dr. Ostojiču, ki ji je v tej kruti bolezni lajšal bolečine. Prav lepo se zahvaljujemo godbi in pevcem za zapete žalostinke ter župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: vsi, ki smo jo imeli radi

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 63. letu starosti za vedno zapustil naš dragi mož, oče, brat in stari oče

JERNEJ BRATKOVIČ

iz Gor. Brezovice pri Šentjerneju

Iskreno se zahvaljujemo vsem znancem, sorodnikom, sosedom in vaščanom, ki ste z nami v težkih trenutkih sočustvovali, nam izrekli sožalje, nas tolažili, podarili pokojnemu vence in cvetje ter ga v tako velikem številu spremili na zadnjo pot. Zahvalo smo dolžni najboljšemu prijatelju za krajsanje uric in dobrosrčnost. Za udeležbo na zadnji poti se zahvaljujemo tudi klubu Društvo upokojencev, pihalni godbi Šentjernejski pevskemu zboru Dobrava, Agrokombinat - Krško-TOZD „Meso“ za poslovljeni govor, IMV za podarjene vence ter kaplanu za opravljeni obred.

Žalujoči: žena Pepca, sinovi Rafko ter Marjan, Darinko in Jože z družinami, sestre in ostalo sorodstvo

Po dolgotrajni in težki bolezni, nas je v 72. letu starosti za vedno zapustil naš dragi oče, brat in stric

FRANC LOGAR

iz Zajčjega polja 1 pri Kočevju

Iskrena hvala vsem sorodnikom in znancem, vaščanom in prijateljem, ki so z nami sočustvovali in nam pomagali v težkih trenutkih. Zahvaljujemo se kolektivoma Tekstilana in SGP „Zidar“ iz Kočevja, ZZB, ZVVI, Društvu upokojencev ter vsem ostalim za podarjene vence in cvetje. Zahvaljujemo se tudi pogrebem in župniku za opravljeni obred. Lepa hvala Delavski godbi iz Kočevja in tov. Vrabiču za ganljive besede ob odprtem grobu. Hvala vsem, ki ste pokojnika v tako velikem številu spremili na zadnjo pot.

Žalujoči: sinovi Franci, Ciril, Štefan, hči Milica z možem, brat in sestre, Marija Obravnič in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Dne 14. 4. 1980 je ugasnilo plemenito srce naše ljube mame

JOŽEFE VIDMAR

iz Drame

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki so nam v tem težkem trenutku pomagali, izrekli sožalje, darovali cvetje in jo v tako velikem številu spremili na njeno zadnjo pot. Iskrena hvala celotnemu osebju infektološke oddelka novomeške bolnice in osebju ZD Šentjernejski ter župniku za obred in šentjernejskemu zboru za zapete žalostinke.

Žalujoči: mož Janez, otroci z družinami, stara mama, sestra, vnuki in pravnuki

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, sestre in tete

ANTONIJE KALČIČ

iz Orešja pri Šmarjeti

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem ter vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih karkoli pomagali. Posebno zahvalo smo dolžni nevrološkemu in septičnemu oddelku Splošne bolnice Novo mesto ter župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: vsi njeni

Šmarjeta, Ljubljana, Celovec

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame in stare mame

FRANČIŠKE ZAJC

iz Loške vasi

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem ter sodelavcem iz UJV Novo mesto, ki ste v težkih trenutkih sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, pokojni darovali vence in cvetje ter jo spremili na zadnjo pot. Posebna zahvala dr. Živkoviču za ves trud pri zdravljenju ter župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: Vsi njeni

ZAHVALA

Nenadoma je za vedno odšla od nas

MARIJA BAZNIK

iz Cerklj ob Krki

Zahvaljujemo se prijateljem in znancem, poznanim in nepoznanim in vsem, ki so nam kakorkoli pomagali. Posebno se zahvaljujemo osnovni šoli Cerklje ob Krki za vsestransko pomoč, župniku za lepo opravljeni obred, Šoli za prodajalce, kolektivom in organizacijam ter vsem, ki so njen prerani grob zasuli s cvetjem.

Žalujoči: njeni

ZAHVALA

Prenhalo je biti srce našega skrbnega očeta

PETRA VESELIČA

iz Purge 9 pri Adlešičih

Vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na njegovo zadnjo pot, se iskreno zahvaljujemo, še posebej sosedom za nesebično pomoč, družbenopolitičnim organizacijam, društvom in govornikom za izrečene besede, metliškim godbenikom pa za žalostinke.

Za njim žalujejo žena Ankain otroci z družinami

ZAHVALA

Po težki in dolgi bolezni nas je zapustil v 70. letu starosti mož, očim in stric

JANEZ GLAVIČ

iz Potočne vasi

Prav lepo se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam v težkem trenutku pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnika spremili na zadnjo pot. Iskrena hvala kolektivom „Novotek“ in ZZB za podarjene vence. Posebno zahvalo smo dolžni župniku iz Prečne in kaplanu iz Kapitlja.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Dne 8. aprila nas je v 81. letu starosti po dolgoletni in mučni bolezni zapustila naša drama mama, sestra, stara mama, teta in botra

MARIJA KIRAR

roj. Cvelbar iz Zavinka 12 pri Škocjanu

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste z nami sočustvovali in nam nudili pomoč. Posebno pa se zahvaljujemo zdravnikom in strežnemu osebju Splošne bolnice Novo mesto ter redovnici sestri Alojziji iz Škocjan za pomoč in lajšanje hudih bolečin. Zahvaljujemo se vsem, ki ste pokojno obiskovali v času njene bolezni in nas v najtežjih trenutkih tolažili, izrekli sožalje, darovali pokojni vence in cvetje, se poslovili od nje in jo spremili na zadnjo pot v njen tih pokoj. Lepa hvala tudi duhovščini za obiske in opravljeni obred. Vsem se enkrat hvala.

Žalujoči: sin Ivan z ženo, hčerka Pepca z družino, sestre Rezka, Nežka in Pepca z družino ter ostalo sorodstvo

Zavinek, Kanada, Zameško in Osredok

ZAHVALA

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil komaj v 50. letu starosti ljubljeni mož, oče in stari oče

VINKO KRIŽE

iz Občic pri Dol. Toplicah

Najtopleje se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje in pokojnika v tako velikem številu spremili k zadnjemu počitku. Iskreno se zahvaljujemo čevljarstvu podjetju „Bor“, njegovim sodelavcem in sodelavkam, GG Podturn, župniku za opravljeni obred in govorniku za poslovljene besede ob odprtem grobu. Posebna zahvala kolektivom „Bor“ za denarno pomoč. Vsem se enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: žena Marija, sin Dušan, hčerka Cvetka, hčerka Zalka s Štefanom, vnuki Boris, Mojca in Adrijana, brat Gustelj z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega moža, očeta, deda, strica

FRANCA KUŽNIKA

se zahvaljujemo sorodnikom in znancem za podarjeno cvetje in izraze sožalja ter vsem, ki ste pokojnega spremili na zadnjo pot ali nam stali ob strani v težkih trenutkih. Še posebej se zahvaljujemo za podarjene vence TOZD GG Črmošnjice, ZZB Črmošnjice, TOZD za VV Novo mesto ter Društvu upokojencev Semič. Najlepša hvala kaplanu iz Dolenjskih Toplic za izrečene besede.

Njegovi: žena Marija, hčerki Anica, Mimica z družino, sin Franci z ženo in sin Martin

Črmošnjice, 13. 4. 1980

Najboljši v najhujšem

Eden najlepših spominov iz dolgega in bogatega življenja Jožeta Tajčmana iz Bušinja vasi je vezan na sestanek funkcionarjev Osvobodilne fronte z Edvardom Kardeljem 1943 na Suhorju. Takrat je tovariš Kardelj povedal, da je, kar se pripadnosti prebivalstva Osvobodilni fronti tiče, najboljše Ljubljana, takoj za njo pa čimomalsko okrožje, predvsem rajon Suhor. Sekretar suhorskega rajonskega odbora pa je bil prav Jože Tajčman. „Takrat mi je bilo tako lepo, da ne morem povedati,“ se spominja danes 80-letni upokojenec, ki bo na obletnico ustanovitve Osvobodilne fronte v Metliki prejel občinsko priznanje OF.

Tajčman se je za Osvobodilno fronto odločil že na začetku in ji je zvesto služil ves čas in po vojni zagreto delal pri njeni neposredni naslednici Socialistični zvezi. „Pred desetimi leti sem doživel hudo bolezen in sem moral opustiti številne funkcije; bil sem ali predsednik ali tajnik Zveze borcev SZDL ali kakšne druge organizacije. Se sedaj prihajajo in me nagovarjajo, da bi še kaj delal, pa sem prestar in bolan. Vendar mi je ves čas, kar sem brez tega družbenopolitičnega dela, dolgčas. Vse življenje sem bil med ljudmi, potem pa naenkrat takole obstaneš samo doma...“

V prejšnjih časih v Beli krajini tako rekoč ni bilo kraja, kjer ne bi poznali Jožeta Tajčmana. Kot mlad fant je priložnostno pokrival slammate strehe, potem pa je dalj časa delal pri firmi Singer, za katero je po Beli krajini prodajal šivalne stroje ter v številnih krajih organiziral šivalne in krojne tečaje.

Za partizane oziroma Osvobodilno fronto je začel delati kmalu po ustanovitvi te organizacije. „Prvi sestanek smo imeli na Gradniku, vodil pa ga je dr. Mihelčič; po tem smo po terenu ustanovili odbore,“ pripoveduje Tajčman, ki je bil sekretar suhorskega rajonskega odbora, član okrožnega odbora OF, predsednik okrožne gospodarske

komisije in vse te funkcije opravljal do decembra 1943, ko je odšel v partizane.

„Šele v partizanih sem se oddahnil. V suhorskem rajonu je bilo res samo nekaj belogardistov, so bili pa tisti, vsaj eden med njimi, toliko hujski,“ pripoveduje.

„V nekaterih vaseh ni bilo niti enega belega in tudi v Bušnji vasi je bil samo eden in prav po njegovi zaslugi sem bil nič kolikokrat v življenjski nevarnosti, moja družina je bila tarča njegovoga in njegovih pajdašev besa. Kaj vse smo morali preživeti! Ko so me nekega dne spet iskali in me je najstarejša hčerka pravi čas opozorila, da prihajajo, sem se skrčil v eno od skrivališč.

11-letni hčerki so s pištolo grozili in zahtevali, da pove, kje sem. Jaz pa sem bil tako blizu, da sem vse slišal. Vse so nam pokradli, živino odpeljali, niti posteljnino niso pustili. Kaj vse smo doživeli! Večkrat je s to belo sodrgo prišel tudi metliški kaplan Norbert.“

Konec vojne je Tajčman dočkal v Starem trgu, od koder se je vrnil domov, obdeloval kmetijo, potem pa je bil poverjenik pri lokalnem gospodarstvu v Črnomlju. Zadnjih dvajset let je v pokoju. Čeprav Tajčman nerad govori o svojem delu pri razvoju teh krajev, pa je ponosen na svoj delež pri prosvetnem domu na Suhorju. Organiziral in vodil je tudi dela pri urejanju kakih sedem hektarjev vinogradov na Malem vrhu.

„Priznanja Osvobodilne fronte sem seveda zelo vesel, saj vidim, da cenijo moje delo tako med vojno kot po njej,“ pravi Tajčman, ki je še posebno vesel, da je njegovo plodno življenje zgled tudi njegovim potomcem. „Lani je bila ena vnukinja izbrana za zaključno prireditev šafete mladosti v Beogradu, letos pa bo na tej prireditvi sodelovala druga.“ To so hčerke tistih deklic, ki so jim belogardisti s pištolo grozili, da bi povedale, kje je njihov oče. Tajčman je prepričan, da bi tudi vnukinje molčale.

A. BARTELEJ

NAJVEČ ŽRTEV MED KLENI – Pomor rib v potoku Kalunderček je po besedah novomeških ribičev najbolj prizadejal klene (na posnetku), ki jih je bilo ta čas največ v potoku. Sicer so podatki o nastali škodi različni, iz njih pa se da razbrati, da je bilo žrtev morije kakšnih 10 do 15 kilogramov rib.

Cianidi morili v Kalunderčku?

Nov pomor rib pri Dobravici – Cianidi iz galvanizerske delavnice preko greznice in kanala v potok? – Delavnica ostala brez obratovalnega dovoljenja

Komaj se je nekoliko polegla burja ob nedavnem pomoru rib v potoku Sušica, že je v sredo zjutraj prispelo obvestilo o podobnem, resda veliko manjšem, primeru v potoku Kalunderček pri Dobravici. Potok je ostal brez znakov življenja v dolžini kar dveh kilometrov, od ceste pa vse do izliva v gojitveni potok Kobila.

Že v tihem popoldne so otroci med igro opazili, da se ribe v potoku nenavadno vedejo in hlatajo za znakom. O tem so brž obvestili revirnega gozdarja Mirka Cekuto, ki si je zadevo ogledal nekoliko pobliže. Naslednje jutro so ribe plavale s trebuchom, obrnjenim navzgor. Cekuta je o tem obvestil šentjernejsko postajo milice, ta pa novomeško UJV in upravo inšpekcijskih služb. Vsi ti so si ogledali prizorišče

novoga pomora rib. Izbrali so tudi nekaj poginulih rib za vzorec, enako tudi vodo in vse skupaj poslali v analizo ljubljanskim kolegom.

Tako delavci UJV, kot inšpektorji pa se niso zadovoljili zgolj z

ogledom. Med poizvedovanjem za morebitnim krivcem jih je sled pripeljala pred galvanizersko delavnico Marije Janskovec. Kajti navzgor od kanala, ki priteka iz njene hiše, primerkov poginulih rib ni bilo več opaziti. Po razgovoru in ogledu delavnice se je porodil utemeljen sum, da je pomor v Kalunderčku zakrivila prav malomarnost Janskovec.

V njeni delavnici namreč med galvanizerskim delom uporabljajo tudi cianide, katerih ostanki so se stekali v sifon, ta pa v betonsko greznico. Kot je pokazala preiskava, pa slednja do srede ni bila še nikoli odprta, kaj šele čiščena, zato se je njena vsebina po odtoku pri vrhu greznice zlivala v kanal, ta pa v potok.

Zaradi takšnih, dokaj utemeljenih dokazov v krivdi Janskovec so ji inšpektorji prepovedali nadaljnje obratovanje vse do končnih rezultatov opravljene analize. Na podlagi teh (če bodo seveda potrdili vse domneve) pa bo izdana odločba o odpravi vseh pomanjkljivosti, svoje pa bo ob inšpektorjih rekel tudi tožilec.

Škoda po prvih ocenah novomeških ribičev ni prevelika, ker gre za majhen potok, ki tudi ni gojitven.

B. BUDJA

DRUGO IN TRETJE MESTO NOVOMEŠČANKAM

Tradicionalnega 13. Salamunovega memorijala v gimnastiki, ki je bilo ob koncu tedna v Mariboru, se je udeležilo tudi zastopstvo novomeških telovadk. Lep uspeh sta dosegli Kavškova in Kočevarjeva, ki sta v skupni razvrstitvi zasedli drugo, oziroma tretje mesto, medtem ko je bila zmagovalka, ki je hkrati slavila tudi na vseh orodjih, Ljubljanka Alenka Zupančič.

MOKRONOG: UKIČ DALEČ PRED VSEMI

TVD Partizan Mokronog je bil v nedeljo organizator republiškega prvenstva v malem maratonu. Ob odlični organizaciji se je na 25 km dolgi progi pomerilo 31 tekmovalcev, med katerimi je po pričakovanju zmagal član celjskega Klavarja Numan Ukič, drugi je bil Velenčan Samu, tretji pa Vujasin iz Olimpije. Med veterani je slavil Mlinar (Vič) pred Gregorčičem (Triglav) in Kušarjem (Vič).

Odpadki h Krki!

Odkrili skrito smetišče

Ko so nedavno tega v krajevni skupnosti Ločna-Mačkovec čistili breg Krke v ovinku pod mačkovsko cerkvijo, so našli na skrito javno odlagališče odpadkov. Kazno je, da je celo Novo mesto tja ob večerih vozilo razne predmete. Na borih 100 metrih obrežja so samo drevesa štrlela iz več ton umazanije vseh vrst.

Našli pa so razne predmete, od starih štedilnikov do školjk fičkov, vzmetnic in odpadnih jogijev, koles in steklenic ter polivinilastih posod. Celu vložene borovnice so bile med še ne razbitimi steklenimi posodami. Namesto da bi vse to občani vozili v Zabjek, kjer je uradno odlagališče takih predmetov, so si izbrali skrit kraj malo bliže in s tem popolnoma onesnažili okolje in breg Krke.

Verjetno se je neuradno smetišče polnilo več let, prvič pa so ga našli in dodobra očistili, največ s pomočjo mladih in pionirjev. Na tem kraju odmetavati železne predmete in druge odpadke je skrajno neodgovorno početje, saj s tem krajani sami sebi uničujejo okolje. Domačini bodo poslej pazili na ljudi, ki bi hoteli tam znova umazati nabrežje reke, in bodo vsakogar tudi prijavili.

R. B.

Stroj mu je zdrobil roko in nogo

Huda nesreča v kočevskem ltasu je tudi opomin drugim

Do zelo hude delovne nesreče je prišlo v ltasu v Kočevju 9. aprila ponoči. 32-letnemu strojnemu ključavničarju A. G. iz Livolda je stroj zmečkal nogo in roko. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnišnico.

Do nesreče je prišlo, ko so delali na krivlitem stroju in oblikovali pločevino za cisterne. V trenutku nepazljivosti je A. G. noga zdrsnila med valje. V stroj mu je potegnilo najprej desno nogo do kolena, ko pa jo je hotel osvoboditi, mu je zagrabilo še desno roko.

Nesreča se je zgodila okoli polnoči. Prejšnji dan so delavci že opravili svoje redno delo, nato pa, da bi zaradi večjih naročil čimveč naredili in čimbolj izkoristili stroj, so delali še nadure, oziroma bi bili na račun teh ur prosti naslednji dan. In pri tem je prišlo do te hude nesreče.

Na račun večje storilnosti, norm, osebnih dohodkov in celo stabilizacije ne bi smeli ne delavci ne ostali odgovorni zapostavljati varnosti pri delu.

J. PRIMC

ČETRTO ZMAGA KOČEVCEV

Na tradicionalnem 8. kegljaškem turnirju GG, ki je bil pred dnevi na kegljišču Name v Kočevju, so prepričljivo slavili domačini. Rezultati: ZKGP Kočevje 3.491, GG Postojna 3.035, GG Novo mesto 2.952, GG Brežice 2.432. Med posamezniki so prva mesta osvojili Kočevci, Rački, Stimec, Rus, Piskur, Abramovič in Krapež.

DALMACIJA NAJBLIŽJA NASLOVU

V soboto in nedeljo bodo z boji na kegljišču v Trebnjem nadaljevali prvenstvo za naslov najboljših doljenjskih kegljašev. Po prvih dveh nastopih je zanesljivo v vodstvu predstavnica novomeške Iskre Angelca Dalmacija s 785 podrtimi keglji pred Kacinovo (Novoteks), ki ima 29 kegljev manj, sledijo pa Baskovič, Poljak itd.

N. GOLFS

Med najboljšimi v nemščini

Uspeh kočevskih dijakin na zveznem tekmovanju

Na zveznem tekmovanju v znanju nemščine v Sarajevu se je vseh pet zastopnic iz Slovenije odlično uvrstilo. Zmagala je sicer Valacetova (Varaždin), druga je bila Berakovičeva (ZG), tretje mesto sta si delili Slovenki Hribernik (MB) in Šimec (MS), dijakinja 2.c kočevske gimnazije Marjana Benčina je zasedla odlično 4. mesto; njena sošolka Andreja Leko pa sedmo.

Profesor Alojz Mihelič je povedal, da je uspeh kočevskih dijakin še posebno pomemben zato, ker so zaradi varčevanja prispeli v Sarajevu šele uro pred pričetkom tekmovanja. Tako sta obe nastopili utrujeni, a kljub temu dosegli odlične rezultate

RAZSTAVA IZDELKOV DVORSKA ŽELEZARNE

V Dolenjski galeriji v Novem mestu bodo odprli drevi ob 18. uri veliko razstavo izdelkov in drugega gradiva iz nekdanje zelezorne železarnice Dvor pri Žužemberku. Železarna, ki je delala kakih sto let (od 1796 do 1891), je bila od leta 1820 izrazito usmerjena v železolarstvo in do sredine prejšnjega stoletja edina na Slovenskem, ki je izdelovala predmete umetniškega liva.

GERLOVIČEVA V KOČEVJU

V kočevskem likovnem salonu bodo odprli 28. aprila ob 18. uri razstavo del akademske slikarke Alenke Gerlovič. Umetnica bo v Kočevju razstavljala na posebno povabila Likovnega salona in pokrovitelja razstave.

„Gubec“ do junija v novi obleki

„JEZIKOV“ DAN NA BOHORJU

Planinsko društvo Bohor spet vabi planince in druge ljubitelje narave na pomladanski izlet na Bohor v nedeljo, 27. aprila. To bo že tretje družabno srečanje, ki ga imenujejo tudi „jezikov dan“. Vsak udeleženec prinese namreč s seboj pripravljene goveji ali svinjski jezik, lastnik najdaljšega, najlepšega in najtežjega jezika pa je nagrajen. Če si kdo ne more dobiti jezika, lahko ponudi za vstopnico in skupno pojedino klobaso ali kaj podobnega. Zbor bo ob 10. uri pri koči na Bohorju.

V pismu, ki ga je generalni sekretar AMZJ Vukašin Maršal poslal AMD Krško ob izbiri Krčanov za organizatorja finalnega tekmovanja za svetovno prvenstvo parov v speedwayu, je med drugim tudi zapisal:

„Ko smo se odločili za AMD Krško, smo imeli v mislih vaše dosežane izkušnje in uspehe pri izpeljavi takšnih tekmovanj, ne nazadnje pa tudi delež vašega društva k razvoju speedwaya.“

22. junija, ko bodo na prenovljenem Stadionu Matije Gubca v Krškem zabrneli motorji najboljših dvojic v speedwayu na svetu, se bliža. Krški prireditelji niso zaradi tega prav nič v skrbeh. Organizacijski komite na čelu s predsednikom Silvom Gorencem je pravočasno poprijel za delo, velika spodbuda pa jim je bila tudi novica, da pokroviteljstvo nad prireditvijo prevzema predsedstvo SRS, predsednik častnega komiteja pa je Stane Potočar.

Po besedah organizatorjev je večina del že opravljenih, kar se posebej velja za zemeljsko tribuno, delo mladinskih brigad, medtem ko dela pri gradnji nove betonske tribune potekajo povsem po načrtih. Seveda pa ob tem ne gre prezreti že prej omenjenega deleža mladih, ki so v lanskem juliju pri gradnji nove betonske tribune potekajo povsem po načrtih. Seveda pa ob tem ne gre prezreti že prej omenjenega deleža mladih, ki so v lanskem juliju pri gradnji nove betonske tribune potekajo povsem po načrtih. Seveda pa ob tem ne gre prezreti že prej omenjenega deleža mladih, ki so v lanskem juliju pri gradnji nove betonske tribune potekajo povsem po načrtih.

Nič manj pomembne niso organizacijske priprave. Organizacijski komite je zasedal že dvakrat, da se sekretariata ne nenehava, saj so vsak dan. In če k temu dodamo še zavzeto delo

ostalih odborov in komisij, ki vključujejo kar 192 članov, potem se za končno oceno junijske prireditve ni bati. Pri bližnji takšni ugotovitvi veje tudi iz prvega biltna, ki ga je pred dnevi izdal organizacijski komite za izvedbo zagotovo največjega tovrstnega tekmovanja doslej pri nas.

B. B.

TUDI GLEDALCI Z DOLGIM NOSOM – Množica plakatov je pretekli teden Novomeščane vabila na ogled menda edinega jugoslovanskega cirkusa družine Vargas. Plakati so objubili levo tigre in druge podobe iz zivalskega sveta, pa tudi lepa dekleta, kar vse je pripomoglo, da je bilo med prvo predstavo pod šotorom prostora le še za nekaj zraka. Otroci so ob koncu zaman spraševali kje so tigrji in levi, saj je od vsega objubljenega ostala le drogirana kača, od lepih deklet pa ena debelushka. Še najbolj so bili vredni ogleda trije lačni sloni, ki so pred predstavo prosto in nenevarno pozirali mladim Novomeščanom, ki so jih oskrbovali s travo prvokvalitete. (Foto: Janez Pavlin)

Tokrat na ekranu Črnomelj

25. aprila televizijska oddaja „Naši kraji med seboj“, v kateri nastopajo tudi Fialokranjci – Dolenjski list pokrovitelj nad zbirano akcijo

Za oddajo „Naši kraji med seboj“, ki bo jutri zvečer potekala v Črnomlju in Ajdovščini hkrati, bo ljubljanska televizija spremljala z neposrednim prenosom, kot trdijo organizatorji, v nared.

Prebivalci obch mest, ki ju veže večno skupnega iz naše polprete zgodovine in sedanjosti, nestrno pričakujejo, zakaj televiziji objubljujejo pester program. V Črnomlju se bodo na prostoru za jurjevanje (v primeru slabega vremena se bodo nastopajoči, kameramani in gledalci preselili v Dom kulture) predstavili Toni Gašperič, Mateja Koležnik, Silvo Mihelčič, demotse kulturna skupina, Žen-

ski pevski zbor, gledalce pred ekranu pa bo brzkone presenetil ljudski godec Plut, ki bo ob spremljavi svojega sina zaigral na bršljanov list.

V petek zvečer, prireditve se bo začela ob 20. uri, se bodo pred gledalci in kamerami zvrstili še drugi nastopajoči, ki bodo z odgovori, spretnostjo itd. poskušali za svoje mesto zbrati kar največ točk. V priprave za oddajo so se že v začetku meseca vključili tudi šolarji, taborniki, člani osnovnih organizacij ZSMS, ki so ob rednih akcijah zbiranja starega papirja zbirali še staro železo. Pokroviteljstvo nad akcijo zbiranja železa je prevzel Dolenjski list.

NEURADNO SMETIŠČE – Morda bo kdo prepoznal svoje predmete? !!!

PLJUČA, KI DAJEJO LES IN KRUH

Gozd je odeja zemlje, tovarna kisika, varuh zdravja. So ena sama ogromna zelena pljuča. Znanstveniki trdijo, da prečisti hektar gozda po 18 milijonov kubičnih metrov zraka na leto. Hektar gozda namreč vsrka v pičli uri nič manj kot 8 kg ogljikovega dioksida, to pa je količina, ki jo izdiha kakih 200 ljudi.

Upravičeno pravimo, da je gozd bogastvo in ponos vsakega naroda. Tudi zato, ker daje les. Ne moremo si misliti, kaj bi, če bi na zemlji ne bilo tega naravnega bogastva. Les nas greje, z njim si postavljamo bivaljšča, je pa tudi nepogrešljiva industrijska surovina. Iz lesa izdelujejo v svetu že kakih 25.000 različnih izdelkov.

Tudi Dolenjska je z gozdovi bujno zaraščena. Podatki povedo, da bolj kot povprečno Slovenija. Najbolj slovijo Krakovski gozd, kjer so nekoč šumeli stoletni hrasti, pa prostrani roški gozdovi, ki skrivajo v svojih nedrih tri pragozdove, od katerih je največji in najbolj znan pragozd Pečke. Matej Bor je zapisal: „Kadar čez gozdove rjovejo viharji, drevesa se svojih korenin zavedo.“ Gozd je bil tudi varuh našega narodnoosvobodilnega boja, zibelka partizanov.

Med najzanimivejše ugotovitve sodi nedvomno ta, da se gozdne površine na Dolenjskem nenehno povečujejo. Podatki, do katerih so prišli na Gozdnem gospodarstvu v Novem mestu, to odločno pokažejo.

Gozdovi pod „oblastjo“ novomeškega Gozdnega gospodarstva merijo natančno 81.466 hektarov. Od tega je kar 53.426 hektarov gozdov ali 66 odstotkov vseh v zasebni lasti.

Za dolenjske gozdove je torej značilna skrajna razdrobljenost. To je eden od dokazov, da služi dolenjskemu in belokranjskemu kmetu gozdna parcela predvsem kot dopolnilo celotni kmetijski dejavnosti. Značilna je sečnja za domačo porabo lesa, medtem ko dajo kmečki gozdovi bolj malo lesa, primernega za industrijsko obdelavo ali predelavo.

Gozdovi na območju novomeškega Gozdnega gospodarstva premorejo dobrih 14,5 milijona kubičnih metrov lesa. To količino imenujejo tudi lesna zaloga. Na hektar gozda pride 179 kubičnih metrov lesa. Seveda je to povprečje, saj pove natančnejši vpogled v podatke, da je lesna zaloga v družbenih gozdovih obilnejša. Povprečna hektarska zaloga lesa v zasebnih gozdovih je 144, v družbenih gozdovih pa kar 245 kubičnih metrov. Razlika (101 kubični meter) je zelo velika, dokazuje pa prekomerno izrabo zasebnih gozdov, zlasti nekontrolirano in negospodarno trebljenje v preteklosti.

Se bolj kot zelo majhna lesna zaloga v zasebnih gozdovih je neugodna sestava gozdov. Iz nje je razvidno, da so iglavci v manjšini, saj jih ni v dolenjskih gozdovih niti za tretjino. Temu ustreza je tudi lesna zaloga iglavcev, ki znaša le 4,4 milijona kubičnih metrov. Med listavci pa prava gaber, cer in nekateri

drugi manj plemeniti in manj vredni predstavniki listavcev.

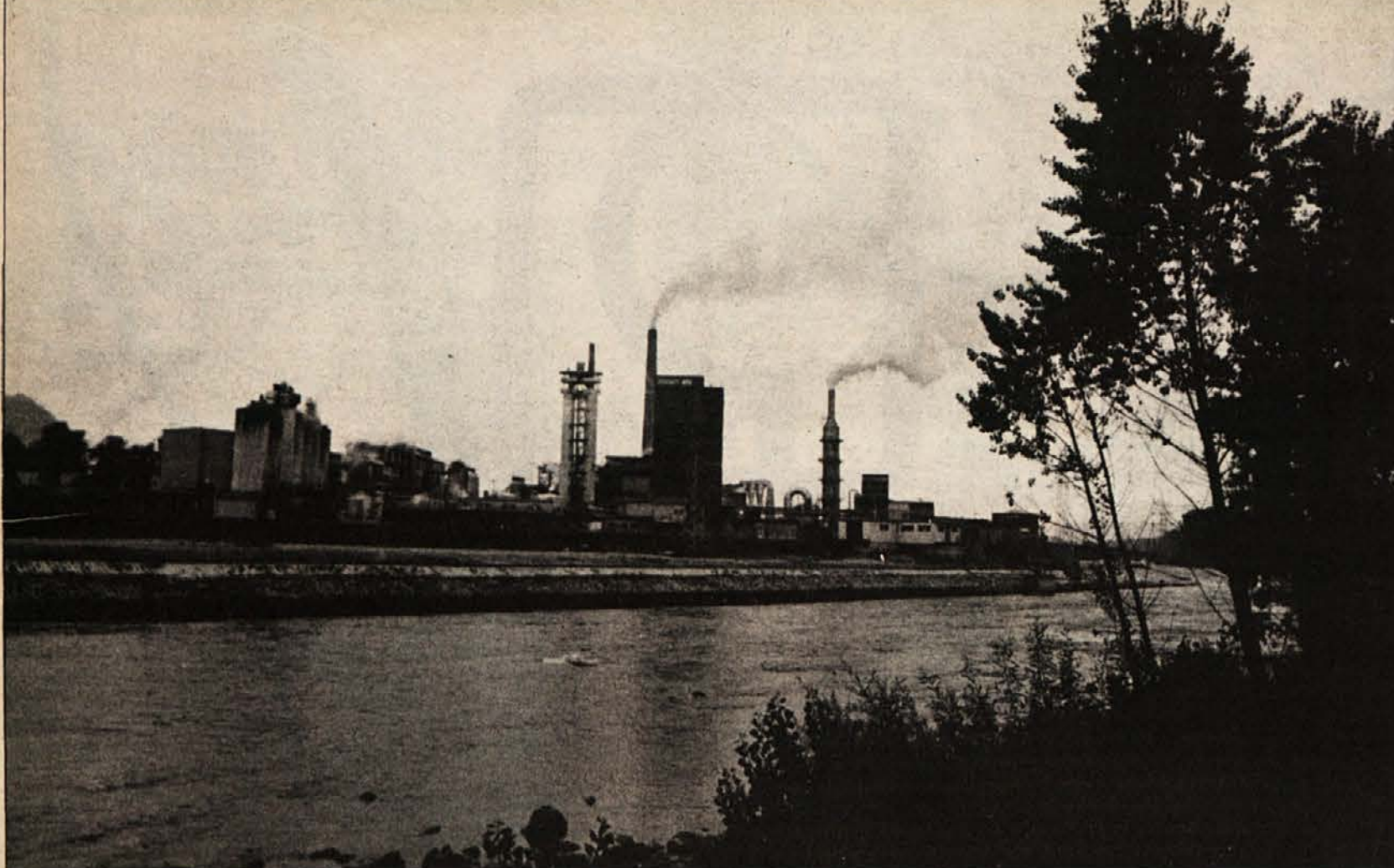
Letni prirastek tako imenovane lesne mase, ki znaša 440.347 kubičnih metrov (ali 5,4 kubičnega metra na hektar), omogoča letni posek malo manj kot 265.000 kubičnih metrov lesa. Povprečno je dovoljeno z vsakega hektara odpeljati dobre tri kubične metre lesa na leto. Nekaj časa pa opažajo, da gredo bolj pod žago iglavci, zlasti smrekovina in jelovina, medtem ko listavcev posekajo komaj za štiri petine dovoljene količine. K preseganju letnega etata iglavcev (etat je z načrtom določen posek) težijo predvsem zasebni lastniki. Kaže pa, da bo po sekirah bolj pela po listavcih, saj se je povpraševanje po drvah v zadnjem času znatno povečalo. Z metriskimi poleni so mnogi že začeli kuriti pečl, v času pomanjkanja in podražitev plinskega olja, premoga in drugih goriv bodo postala drva predragocen vir energije tudi v industriji.

V novi petletki bodo gozdovom posvetili še večjo pozornost. Čedalje večje potrebe so še posebej po kvalitetnem lesu. Lesne industrije že zdaj ni moč povsem nasiti z domačim lesom. Glavni tovrstni odjemalci in predelovalci lesa so na območju novomeškega Gozdnega gospodarstva Novoles, IMV in Pionir. Nasiti pa morajo še več drugih industrijskih „ust“ širom po Sloveniji. S tako imenovanim drobnim lesom, ki ga premorejo dolenjski in belokranjski gozdovi, se „hranijo“ krška Tovarna celuloze in papirja

Djuro Salaj, novogoriški Mablo, cerkniški Brest, kočevski LIK in še nekateri drugi predelovalci. Vsako leto pa znova ugotavljajo, da so samo potrebe IMV tolikšne, da drugim ne bi ostal niti en sam smrekov ali jelov hlod, če bi celotni etat iglavcev namenili tej največji dolenjski delovni organizaciji za izdelovanje prikolic.

Gozdne površine na Dolenjskem se nenehno povečujejo. Novi gozdovi pa ne nastajajo le sami z divjim in nekontroliranim zaraščanjem. Na Gozdnem gospodarstvu v Novem mestu vedo povedati, da so v zadnjih sedemnajstih letih pogozdili nad 4.300 hektarov površin in v ta namen porabili več kot štirinajst milijonov sadik, pretežno iglavce. Samo lani so porabili za nova pogozdovanja nad 3,3 milijona dinarjev. Poleg tega je dala krška Tovarna celuloze in papirja Djuro Salaj dolenjskim gozdarjem nekaj nad 2,8 milijona dinarjev, ki so jih porabili za 116 hektarov novih nasadov iglavcev. Za vsak hektar pogozdene površine so poslali tej tovarni dodatnih 100 kubičnih metrov celuloznega lesa (listavcev), ko pa bo čez štirideset do petdeset let nasad zrel za posek, bo tovarna lastnica polovice vsega priraslega lesa. To je zelo lep primer dolgoročnega dohodkovnega sodelovanja med gozdarji in industrijo.

Gozd je naše veliko naravno bogastvo in naša vsestransko koristna stvar. Da ga moramo varovati kot punčico v očesu, ni parola, marveč potreba. Brez gozda bi bili kot ribe na suhem.

KAKO IN ZAKAJ JE OBUBOŽAL BOGATAŠ

Delavci krške velikanke – Tovarne celuloze in papirja – težko razumejo, da se njihov kolektiv kljub povečevanju proizvodnje in produktivnosti že štiri leta otepa z izgubami. Vse povojno obdobje so bili vajeni dobrih, če že ne odličnih poslovnih rezultatov. To je krepilo v njih občutek socialne varnosti, zaradi katerega so z optimizmom zrlji v jutrišnji dan in prenašali papirničarsko tradicijo iz roda v rod.

Celuloza v Krškem je do 1976 slovela po dobrem gospodarjenju in se je uvrstila prav v vrh tovrstne industrije v Jugoslaviji. Stroji se v tej tovarni niso ustavili za nobene praznike, ne za prvi maj in ne za novo leto, obratovali so v petek in svetek po štiriindvajset ur na dan.

Tako dela tovarna še danes, pravega gospodarskega učinka pa ni, čeprav so proizvodnjo po letu

1976 skoraj podvojili. So imeli prevelike oči? Z naložbo v povečane zmogljivosti so se močno zadolžili in si naložili težka bremena. Posojila morajo odplačevati pod izredno težavnimi pogoji, saj cene papirja in celuloze ne prenesejo niti minimalne akumulacije. Zberejo komaj za plače in to jih sili, da bodo cene izdelkov sredi leta ponovno zvišali.

Delovna organizacija ima trenutno za 1247 milijonov dinarjev kreditov. Odplačevati mora več, kot zmore, zato se večajo neporavnani dolgovi, ki znašajo že 120 milijonov dinarjev. Odplačujejo jih s posojili in si z novimi obveznostmi še poslabšujejo svoj položaj. Proizvodne zmogljivosti izkoriščajo do kraja, zato tam nimajo nobenih rezerv. Izhod nujno iščejo v cenah, boljše rezultate pa si obetajo tudi od dohodkovne povezave, ki naj bi postopoma zamenjala sedanje kupoprodajne odnose. Medsebojni računi med tozdi so že veliko bolj čisti kot včasih, ni pa še vse urejeno tako, kot si želijo. Precej razmišljajo o organizacijskih spremembah in uvedbi kolektivnega poslovodnega organa.

Sprejeli so tudi vrsto varčevalnih ukrepov za izboljšanje poslovnih rezultatov, ker se hočejo po štirih letih znova postaviti na noge in prigospodariti vsaj toliko, da bodo z dohodkom pokrili svoj delež posojila nerazvitim republikam, obvez-

nosti do premogovnikov in gozdarstva ter obvezno združevanje sredstev za energetske objekte, za železnico, za ceste in koprsko pristanišče.

Leto 1980 so si zamislili kot prelomno leto, v katerem bodo napeli vse moči, da bi se izkopal iz težav. Na zadnji seji delavskega sveta delovne organizacije, ki šteje zdaj s Papirkonfekcijo in Tovarno embalaže na Senovem že 1800 delavcev, so odločno povedali, da premorejo dovolj samokritičnosti za spopad z lastnimi napakami in nedoslednostmi in da ne bodo skrivali glave v pesek.

V temeljnih organizacijah bodo kar se da gospodarno ravnali s surovinami in omejevali stroške na vsakem koraku. Stroški se letos ne smejo povečati za več kot za 10 odst. Tudi izostajanju bodo poslej bolj gledali na prste. To velja tako za službena potovanja kot za „bolniške“.

Vse remonte bodo opravljali štiriindvajset ur na dan in tako skrajšali neodložljive zastoje v proizvodnji. Za dobro pripravo in organizacijski potek remontov so vpeljali posebno obliko nagrajevanja.

Sistematično se bodo nadalje posvetili raziskavi tržišča, da bi kolikor mogoče zmanjšali uvoz reprodukcijskega in drugega materiala in da bi si

doma zagotovili tudi čim večje količine lesa. Gibanje stroškov bo strokovni svet sproti spremljal in stanje vsake tri mesece sporočal delavskemu svetu. Program sprejetih ukrepov je zelo konkreten, zato mu ne bo težko slediti.

V najtežjem položaju je vsekakor tozdr Celuloza, ki je imel lani 30 milijonov izgube. Pokrili so jo znotraj delovne organizacije z združenimi sredstvi tozdr, zato je kolektiv ostal brez dinarja za gospodarjenje vnaprej.

Za letošnja planira tovarna 133 tisoč ton celuloze in 135 tisoč ton papirja. To je zgornja meja in količine proizvodnje zaradi zasedenih zmogljivosti ne morejo več povečevati. Pri celulozi celo ugotavljajo, da bodo plan težko izpolnili zaradi pomanjkanja kemikalij v prvih mesecih.

Delavce „Djura Salaja“ najbolj vznemirja to, da imajo tako malo vpliva na oblikovanje cen in da morajo sami nositi ogromno breme podražitev. Stroški za premog se jim letos povečujejo za 90 odst., ker so se morali preusmeriti na dobavo iz kolubarskega bazena, cene nekaterih vrst lesa pa so poskočile celo do 100 odstotkov.

Celulozo so z januarjem resda podražili za 27 odst., papir pa s 1. marcem za 23 odst. S tem ukrepom še vedno ne bodo prišli na zeleno vejo, če svojih cen ne bodo v drugem polletju ponovno dvignili.

Velike težave imajo z lesom, zlasti z dobavami iz tujine. Tako so na primer lani dobili iz Sovjetske zveze komaj 43 odstotkov dogovorjenih količin in start v leto 1980 je bil izredno slab. Tovarna se zaradi pomanjkanja lesa resda vsi zimo ni ustavila niti za uro, toda to je drago plačala. Izvlekla se je z uvozom lesa iz Kanade in si tako nakopala dodatne stroške.

Dnevna poraba lesa je od 2300 do 2500 kubikov. Iz domačih virov krijejo 47,7 odst. potreb po lesni surovini. Vse drugo uvozijo, in sicer: s področja SEV 46 odst. in z Zahoda 6 odst. Letos nameravajo popraviti razmerje domačega in tujega lesa na 50 : 50.

Največ ga dobijo iz Slovenije (26 odst.) in Hrvaške (20 odst.). V Srbiji ga kupijo le poldrugi odstotek, v Bosni pa skoraj nič.

Kolektiv že štirinajsto leto investira v topolove nasade, ki obsegajo zdaj 690 hektarov površin na brežiškem in mariborskem območju. Nasadi iglavcev se razprostirajo na 405 hektarih. Za letošnje napovedujejo tovrstne naložbe na Hrvaškem, kjer bodo investirali tudi v odpiranje gozdov.

Tovarna „Djuro Salaj“ sodeluje razen tega pri nakupu lupilnih strojev za lesno industrijo, da bi zadržala dotok lesnih odpadkov. Dobava lesnih ostankov iz Slovenije namreč upada, povečuje pa se dobava lesa, zato krški papirničarji z zadovoljstvom podpirajo srednjeročno usmeritev slovenskega gozdarstva, ker pomeni ta podvojene količine lesa iz naše republike.

Pri uvozu lesa jim povzročajo največje težave letošnje omejitve, zlasti še, ker jim madžarskih dobav kljub dolgoročni meddržavni pogodbi ne priznajo za kooperacijsko izmenjavo. Po tej pogodbi dobiva krška Celuloza les, Madžarski pa zanj dobavlja celulozo. Rentabilnost te pogodbe so, žal, močno zamajale carine, proti katerim pa je krški kolektiv brez moči.

JOŽICA TEPPEY

VOJAŠKI KOTIČEK

KAKO PREKO REKE

Kaj sploh pomeni vojaški izraz „forsiranje reke“? To je prehod na drugo stran reke, ki jo nasprotnik brani. Za napadalca pa je seveda pomemben ne samo nasprotnikov odpor, temveč tudi značilnost reke: širina, globina, hitrost, rečni bregovi itd.

V starem veku so reke le poredkoma uporabljali kot ovire, ker niso imeli dovolj vojaških enot, da bi nasprotniku ovirali prehod čezno vzdolž njenih bregov. Reko so branili le na nekaterih najpomembnejših mestih. V takih primerih je napadalec skušal branjene odseke rečnega brega obiti in priti čez reko tam, kjer ni bila branjena.

Šele potem, ko se je pojavilo orožje z večjim dometom (topovi), je narasel tudi pomen rek kot ovir in tako so na vseh pomembnejših smereh začeli ob rekah graditi trdnjave, ki so branile prehod. Po drugi strani pa je napadalec potreboval za prevoz topov, municije in druge opreme plovna sredstva, graditi pa je moral tudi mostove. Že v začetku 18. stoletja so v Rusiji organizirali pontonirsko poveljstvo s pontonirskim parkom, medtem ko je v Prusiji pontonirska četa že imela kovinske pontone, iz katerih so lahko sestavili most. Pred prvo svetovno vojno je imela v večini armad že vsaka divizija pontonski park, iz katerega je bilo mogoče sestaviti do 50 metrov dolg most, medtem ko je bilo mogoče iz pontonov, ki jih je imel korpus, sestaviti 124 metrov mostu.

Največje forsiranje enot Jugoslovanske armade je bilo izvršeno aprila 1945, ko so enote 3. armije forsirale Dravo pri Valpovu, predvsem z lesenimi in gumijastimi čolni. Ta krat so divizije prvega ešalona že v prvem dnevu osvojile mostišče v globini 3–5 km, medtem ko je bilo naslednji dan to mostišče široko že 35 in globoko 15 kilometrov.

ZRAČNI IZVIDNIKI

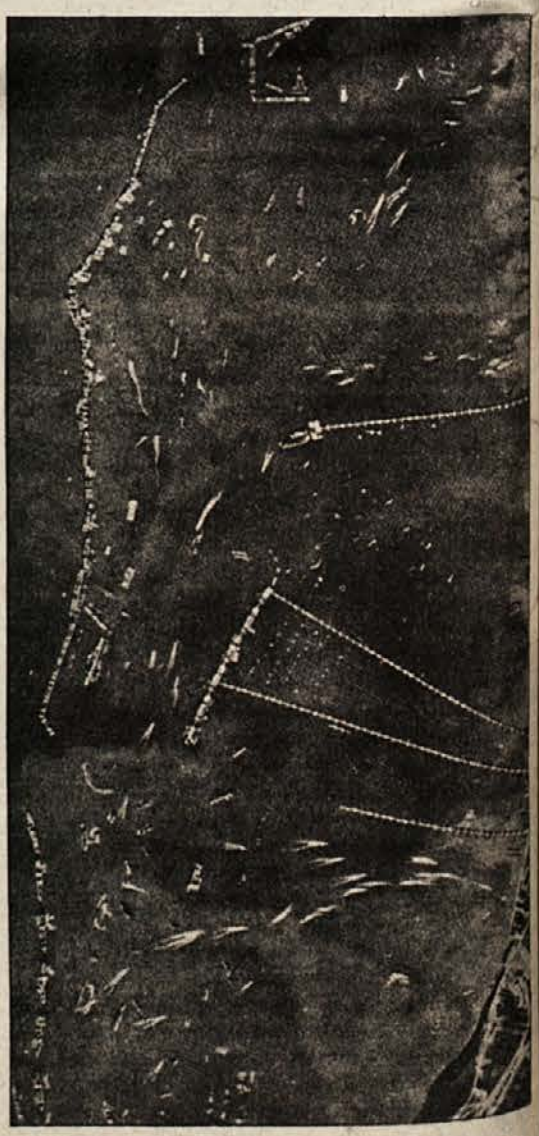
Sodobna tehnika omogoča fotografiranje iz zraka tako podnevi kot ponoči. Med drugo svetovno vojno so pri nočnem fotografiranju uporabljali svetilne bombe, ki so zagotavljale dovolj močno svetlobo (od nekaj milijonov do milijarde sveč), sedaj pa služijo v ta namen elektronska sredstva na temelju infrardečih valov, mikrovalov ter radar in pasivni radar.

Še vedno pa povzroča zelo velike težave snemanje iz zelo majhnih in zelo velikih višin. Pri hitrih letalih, ki lete na majhnih višinah, so problem rešili z uporabo aerofoto kamer, ki lahko posnamejo do 8 slik na sekundo. Zelo uporabna je tudi vgrajena filmska kamera. Pri snemanju iz velikih površin (10 km in več) pa so težave zaradi nezadostne prebojnosti atmosfere.

Dešifriranje podatkov iz zraka opravljajo strokovnjaki. Dešifriranje poteka običajno v treh fazah. V prvi fazi pregledujejo material še na mokrem negativu, da bi čimprej odkrili in uporabili najpomembnejše podatke. V tej fazi posvetijo pozornost najmarkantnejšim objektom, ki jih je izvidnik ugotovil že s svojimi očmi.

V drugi fazi proučujejo posnetke bolj natančno in odkrivajo razne podrobnosti. S povečevalnim steklom pregledujejo centimeter za centimetrom posnetka. Dobro izurjeni aerošifranti lahko dobijo o zemljišču skoraj popolne podatke, objekt pogosto odkrijejo po raznih sekundarnih pojavih. Tako so na primer v času bojev na mostišču pri Anziu med drugo svetovno vojno odkrili položaje dobro maskirane težke artilerije po sledovih, ki so jih dim in plini pri streljanju s topovi pustili na bližnjem drevju.

Tretja faza pa vsebuje vsestransko analizo posnetkov in podrobno obdelavo posameznih elementov, kot so sicer nasprotnikove obrambe, komunikacije, zemljišče itd. Ob tej priložnosti rekonstruirajo vse podrobnosti, izdelajo skice objektov z vsemi značilnostmi in ugotove

dokončne rezultati izvidovanja. V tej fazi primerjajo tudi posnetke istih objektov, slikanih v raznih okoliščinah in času. Torej tudi glede na vidljivost oziroma sence (zjutraj, opoldne, ponoči) in različne tehnike: barvni, infrardeči, stereoskopski posnetki itd.

Makadam bo kmalu zgodovina

Na številnih gradbiščih neutrudno brnijo gradbeni stroji Cestnega podjetja Novo mesto

PODALJŠEK PARTIZANSKE MAGISTRALNE

V gradnji je tudi prvi podaljšek partizanske magistrale od Adlešičev do Žuničev v dolžini 1.300 metrov, ki bo

od semaforkega križišča v Ločni do konca sedanje vrtnarije. Nova cesta bo široka 7,5 metra in bo omogočala priključke iz ob njej ležečih stanovaljskih naselij. Obnovitvena dela vključujejo tudi preuredi-

**cestno podjetje
Novo mesto**

gotov do 30. junija. Tudi drugi del, v približno isti dolžini, bodo pričeli graditi že letos. V končni fazi bodo zgradili zadnji krak partizanske magistrale ob Kolpi od Žuničev proti Hrvaški v dolžini 4 do 5 kilometrov. Tako bo obkoljska dolina še bolj dostopna ljubiteljem neokrnjene narave, domačinom pa bo to novo okno v svet. Če bodo sredstva dopuščala, bo namreč ta cesta zgrajena že do leta 1982. Investitor je Republiška skupnost za ceste. Ustrezno pa se je angažirala tudi občina Črnomelj.

CESTA HEROJEV BO SO-DOBNEJŠA

Predvidoma ob polletju bodo pričeli obnavljati Cesto herojev

tev komunalnih naprav. Investitor je Samoupravna komunalna interesna skupnost Novo mesto ob sofinanciranju Republiške skupnosti za ceste.

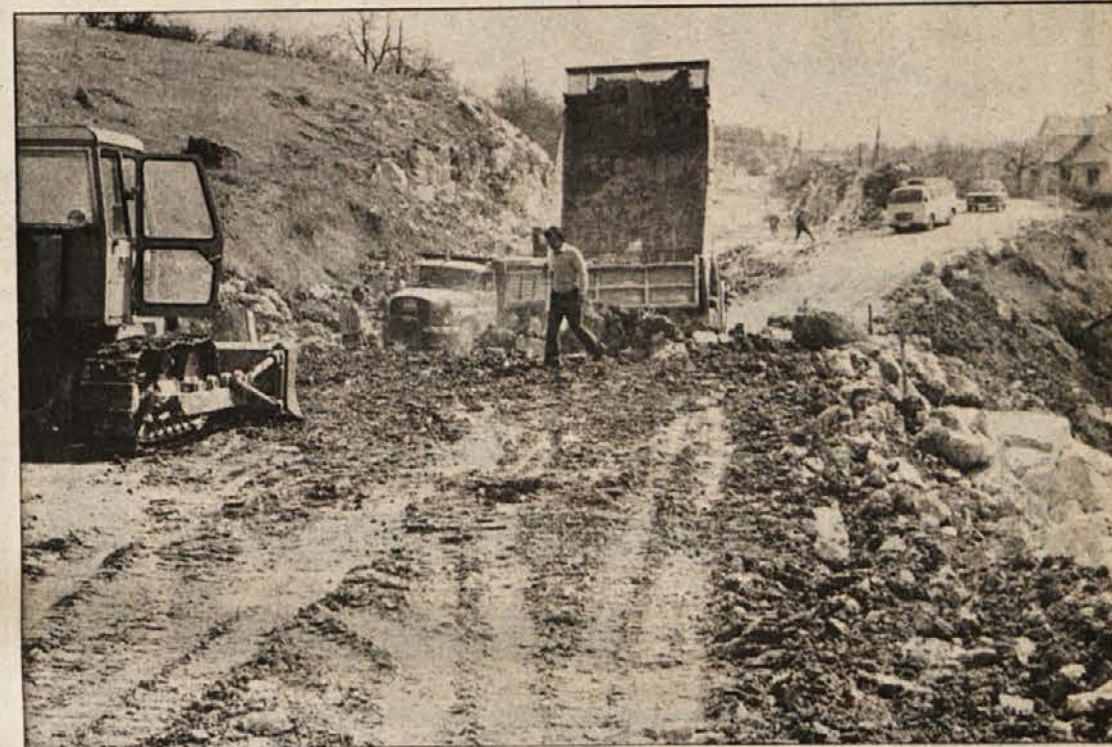
OD PREČNE DO STRAŽE ASFALT

Letošnji odsek od Straže do Luknje bo financirala Samoupravna komunalna interesna skupnost Novo mesto. Zaključek del od Luknje do Prečne pa je predviden v naslednjem srednjeročnem obdobju 1981-85.

Cestno podjetje Novo mesto bo v okviru razpoložljivih sredstev vzdrževalo magistralne in regionalne ceste.

Gradbišče ceste Dvor - Kočevje

Gradbišče partizanske magistrale

Z zelenim vlakom v Ljubljano

Z uvedbo zelenega vlaka na progi Novo mesto - Ljubljana bomo Novomeščani pridobili še en udoben prevoz

28. aprila 1980 bo iz Novega mesta proti Ljubljani prvič zapeljal ZELENI VLAK, ki je namenjen predvsem poslovnim ljudem, ki si želijo mirno, udobno in kulturno potovanje.

Zeleni vlak ima posebne oddelke za kadilce in nekadilce, salon, klimatske naprave, letalske sedeže, ki jim je možno regulirati nagib. Sedeži so obrnjeni vsi v smeri vožnje. Možno pa jih je zasukati enega proti drugemu.

Za prijetno počutje potnikov bodo poskrbele stewardese. Ze-

leni vlak bo vozil skozi vse leto, razen sobot, nedelj in praznikov. Vožnjo z Zelenim vlakom si bo lahko zagotovil potnik, ki bo predhodno kupil vozovnico z rezervacijo na železniških potniških blagajnah in pri turističnih agencijah GLOBTOUR in KOMPAS v Novem mestu.

K udobju potovanja sodi tudi ozvočenje za poslušanje glasbe in internih obvestil. Možno bo naročiti tudi taksi, če boste svojo željo sporočili stewardesi najkasneje do Trebnjega.

Potnik, ki bo večkrat poto-

val, bo lahko kupil 10 kart skupaj za 10 potovanj, kar bo iz Novega mesta v Ljubljano veljalo 10608 dinarjev. Te karte niso prenosljive na drugo osebo. Lahko pa, delovna organizacija kupi celoletno karto, ki pa jo lahko uporabljajo različne osebe. Cena za takšno karto iz Novega mesta v Ljubljano velja 26.800 din. Iz Novega mesta v Trebnje velja 10 kart 320 dinarjev, celoletna karta na isti relaciji pa 14.000 dinarjev. Iz Trebnjega v Ljubljano stane 10 kart 440 dinarjev, celoletna karta pa 19.400 dinarjev. Doplačilo za uporabo salona pa znaša 80 dinarjev.

Med vožnjo bodo potniki deležni tudi manjše postrežbe. Vse kar smo že povedali, in dejstvo, da bo vlak brezhibno točen, bo gotovo prispevalo k ugodnemu počutju potnikov.

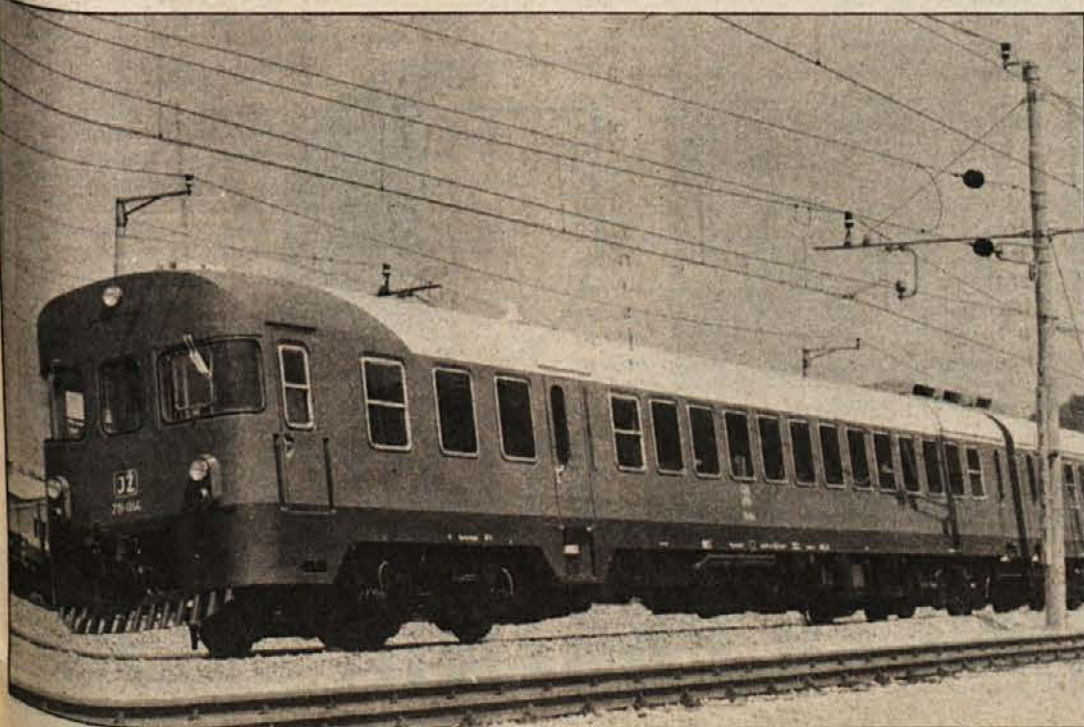
Železniška transportna organizacija Novo mesto bo najkasneje do septembra zgradila postajališče za Domom JLA v Novem mestu (med železniškim mostom in predorom), kar bo prispevalo k večji dostopnosti vlaka, saj bo postajališče praktično v središču mesta.

VOZNI RED

7.12	↓	KANDIJA	↑	17.38
7.15		NOVO MESTO		17.35
7.35		TREBNJE		17.16
8.32		LJUBLJANA		17.22

CENIK

	v eno smer	povratna karta
Novo mesto - Trebnje	40,00 din	70,00 din
Novo mesto - Ljubljana	76,00 din	134,00 din
Trebnje - Ljubljana	55,00 din	97,00 din

Tekstilna tovarna n. sol. o.
Foersterjeva 10 Novo mesto

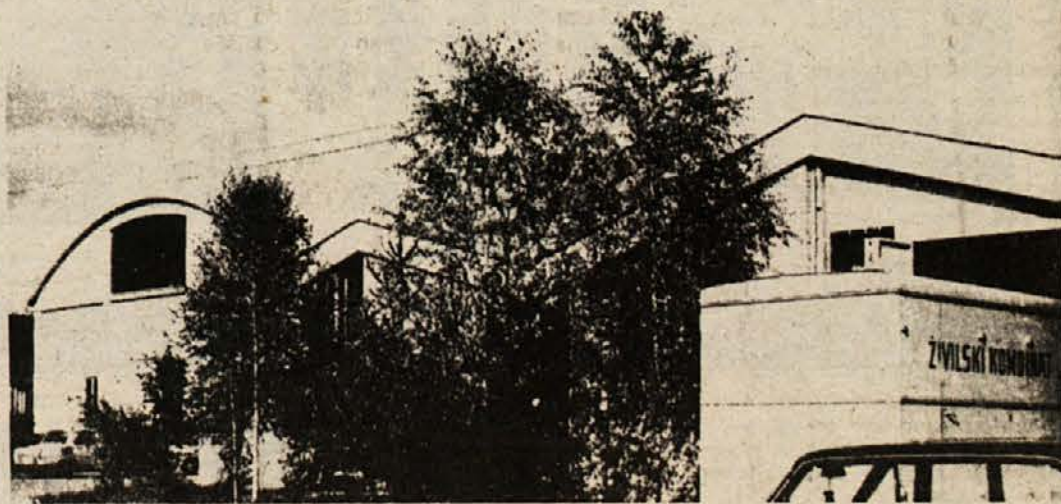
- TOZD Predilnica Metlika
- TOZD Konfekcija I. Novo mesto
- TOZD Konfekcija II. Novo mesto
- TOZD Konfekcija III. Trebinje
- TOZD Trgovina Novo mesto

PROIZVAJAMO:

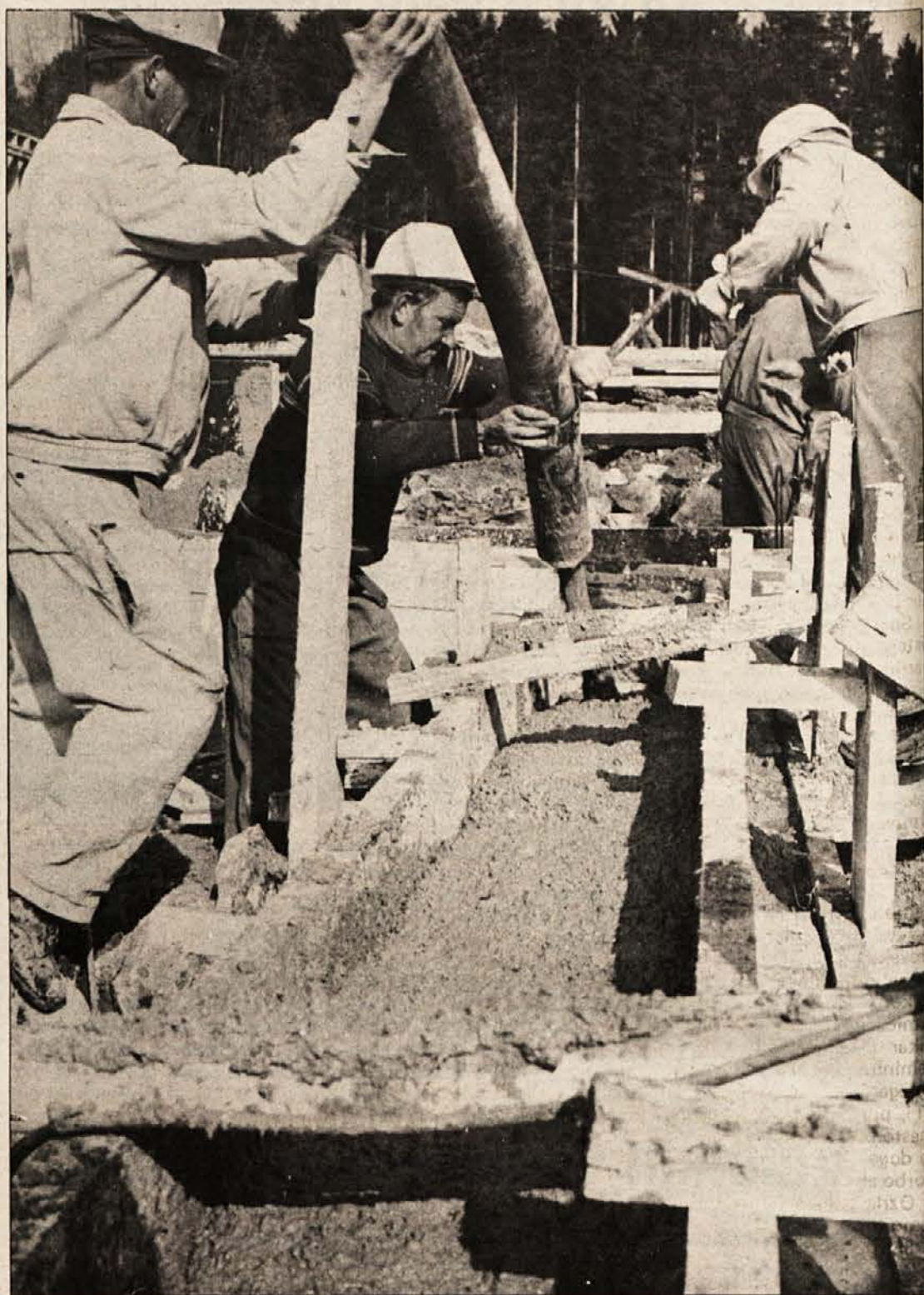
vse vrste tkanin za vrhња oblačila iz 100 odstotne volne in mešanice poliestra in volne, jersey-pletanine, ženske, moške in otroške hlače, krila in bluzone. Kupcem in občanom čestitamo za praznik dela 1. maj.

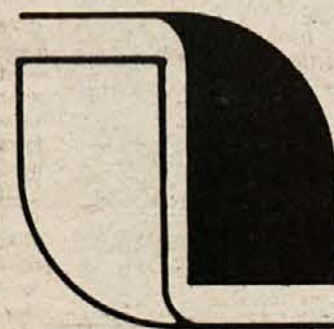
Žito - TOZD Pekarna Dolenjska s svojima obratoma v Novem mestu in Črnomlju čestita občanom za praznik dela 1. maj

**ČESTITAMO
ZA PRAZNIK DELA!**

OBIŠČITE NAS V SALONU POHIŠTVA!

novoles

ČESTITAMO ZA PRAZNIK DELA!

TISTI KURIR JE BILA IVANKA

8. maja 1945 je že zjutraj posijalo sonce in sveže jutranje sape je že po 9. uri zmanjkalo. Tisti dan je še po 35 letih mnogim v spominu, kajti ravno takrat se je obrnilo kolo zgodovine za Novo mesto. Vkorakali so partizani, kako in na kakšen način pa je bilo že velikokrat opisano. Kljub temu je še vedno moč odriniti kakšno novo zanimivost tistega velikega dne in za eno takih je živa priča Ivanka Boltes iz Gabrja, ki je bila takrat še ne 14 let staro dekle: Zupančičeva Iva iz Gotne vasi. Takole pravi:

„Vsako leto gledam, če kaj piše ob obletnici osvoboditve Novega mesta, pa sem prebrala že razne članke raznih avtorjev, ampak nobeden ni bil povsem točen. Prav to želim osvetliti. Komandir čete, ki je prišla tistega dne po Barončevem hribu nad Gotno vasjo, je v svojem prispevku pred nekaj leti trdil, da so partizani poslali v Novo mesto svojega kurirja h komandantu belogardistov, da jih je povabil na pogajanja v Gotno vas. Ta kurir je bil nekdo od partizanov, kar pa ni res. Mene so poslali.

Spominjam se, kot bi bilo včeraj, da sem tistega 8. maja zjutraj vzela škap z namočenim perilom, ga postavila na klop pred hišo in začela prati. Takrat smo prali s pepelnatim lugom, ki je razžiral kožo na rokah tudi do krvi. Tudi jaz sem imela močno razjedene roke. Ozrla sem se po okolici, in ker stoji naša hiša na gričku blizu gotenske cerkve, sem s pogledom zaobjela vso vas. Na Barončevem hribu sem videla izza grmovja priti najprej dve postavi, nato še dve in še.

„Zakaj beli ne streljajo?“ sem vprašala očeta, ki je stal pri kuhinjskem oknu. Zanimalo me je, kaj se dogaja, pa sem pustila perilo in stekla proti Barončevemu hribu. Mimogrede sem poklicala še Novakovo Fanči, ki je bila leto dni mlajša od mene. Zdirjali sva po cesti vse do Lesjakovih. Takoj sva videli, da so postave, ki so prišle izza grmičevja, partizani. S Fanči sva jih opozorili, naj nikor tako brezskrbno ne hodijo, ker so ceste zaminirane in pri Božjem grobu da so Nemci in belogardisti. Komandir čete pa mi je odvrnil: „Ti, punca, ti si ravno prava, da boš šla v Novo mesto poklicat komandanta belih in Nemcev, da se dogovorimo, kako bodo šli iz Novega mesta: z borbo ali brez nje.“

Ozrla sem se po četi in vprašala: „Kaj vas je samo toliko?“ „Samo toliko zaenkrat,“ je rekel komandir,

ampak če te bodo vprašali, koliko nas je, boš rekla, da veliko in da še nikdar nisi videla toliko vojske. Reci, da nas je kot listja in trave!“

„Pa grem,“ je rekla, „ampak naj gre Fanči z menoj.“

„Ne punčka, šla boš sama! Dovolj si velika in pametna, da boš opravila, kar sem ti naročil.“ „Šla sem sama in s hitrimi koraki izpred Lesjakove gostilne proti bloku v Žabji vasi. Ponosna sem bila, ker so mi partizani zaupali tako pomembno nalogo. Na bloku me je eden od stražarjev opazil skozi strelsko lino, prišel je ven in vprašal, kaj bi rada. Jaz pa rečem: „Partizani so naročili, naj pride komandant belih in Nemcev v Gotno vas na razgovor.“

„Pridi v bunker, da se pomenimo,“ je rekel in moral sem z njim. Tam sem še enkrat povedala vse od začetka in belogardista sta hotela vedeti, koliko je partizanov. „Toliko jih nisem še nikdar videla,“ sem rekla, kot so mi naročili. Po obrazih

sem jima videla, da verjameta. Poslali so z menoj vojaka v Novo mesto k njihovemu komandantu. Takrat je bil štab belih v pritličju hiše, kjer je danes Knjigotisk. Vso pot od Žabje vasi je moj spremljevalec—vojak molčal, jaz pa tudi.

Ko sva stopila v dolgo temačno vežo, mi je spremljevalec velel počakati, sam pa je vstopil v eno izmed sob. Čakala sem mirno, čeprav s strahom in po eni strani z veliko radostjo v srcu. Najraje bi bila zavpila meščanom, ki so hodili mimo vrat: „Ljudje, svoboda!“

Niso me pustili dolgo čakati. Vojak se je kmalu vrnil, za njim pa človek vitke in visoke postave, oblečen v belogardistično uniformo. „Povej, po kaj si prišla,“ je dejal. In spet sem ponovila, kar mi je naročil partizanski komandir. Potem me je tudi on vprašal, koliko je partizanov, in spet sem rekla, da jih je ko listja in trave. „Povej jim, da pridemo na pogovor,“ je dejal, jaz pa sem vsa vesela novico o osvobodi-

teljih nesla najprej k Pirnarjevi teti. Še vem, da je jokala od sreče in govorila: „Zdaj se bo tudi naš oče vrnil iz internacije.“ Dala mi je nekaj za pod zob, menda je bil kos kruha, nato pa sem hitro stopala proti Gotni vasi.

Na hribu, ki smo mu včasih rekli Turkov hrib, so bili ves čas v zasedi partizani in so čakali, kdaj sem bo vrnila. Od tam se je namreč dobro videlo v Žabjo vas in na blok. Takoj sem jim poročala, kaj sem opravila, in bili so zadovoljni. Pri Lesjakovih je bil potem zares sestanek. Radovedna kot sem bila, sem šla vse do hiše in na dvorišču videla bele in partizane, ki so se mirno pogovarjali. Še isti dan okrog 14. ure pa smo gotenski otroci pospremili četo partizanov v mesto oziroma vse do Windischerjeve gostilne. Tam so se partizani postavili v dve vrsti, nekdo je prinesel vrečo, iz katere so potem delili cigarete. To delitev smo gotenski otroci še opazovali, potem pa smo se vrnil domov.“

PREPROST ČLOVEK V METEŽU ZGODOVINE

katero pravi sovjetski pisatelj Lenid Leonov, da je skoraj nujna lastnost vsakega pisca, marveč tudi resnejše literarno prizadevanje, hkrati pa še nenavadno natančno beleženje dogajanj v času. In ti spomini so v resnici dokument o času, hkrati pa obravnavajo nakatere pojave s širino literature in tudi njeno subtilnostjo.

Vendar ni zanimiva samo zapuščina Franca Leskovca, po svoje razgibano je bilo tudi njegovo življenje. Rodil se je leta 1897 v Spodnji Kanomlji pri Idriji, od tam se je potem s starši preselil v Pulj, kjer je hodil v nemško trgovsko šolo, naredil en razred nemške gimnazije in dovršil dveletno trgovsko šolo. Na trgovsko akademijo ni mogel, ker se je prej začela prva svetovna vojna, kjer se je aktivno boril na italijanski fronti od maja 1915 do januarja 1919. Zaradi protitalijanske nastojenosti je imela njegova družina težave, zato se je preselila v Jugoslavijo. Delal je v Ljubljani, v Zagrebu, Litiji, Škocjanu, malo pred vojno pa se je vrnil na Mirno, kjer je opustil svojo mlekarsko dejavnost. Z njo se je namreč večinoma nekaj časa samostojno ali pa tudi pri večjih firmah ves čas pečal. Po italijanski okupaciji Mirne je bil nameščen na občini, kjer je opravljal delo tolmača.

V spominih z italijanske fronte, za katere v podnaslovu piše, da so epopeja slovenskega topničarja, je moč opaziti izredno natančno poznavanje scenarija, po katerem se je svetovno klanje začelo. V njih pa hkrati opisuje odnos avstrijskih vojaških oblasti do slovenskih vojakov; z vrsto dogodkov s fronte pa to svojo epopejo dopolnjuje in dodatno osvetljuje dogajanje. Spomini, ki so bili kasneje verjetno dopolnjeni, dopolnjujejo naše znanje o tedenjnih dogodkih. Mimo sporočila o absurdnosti vojne, saj se v njih kar naprej ponavljajo

kanonade, je v njih obsežna tudi človeška plat dogajanja. Kljub absurdnemu položaju vojakov, ki so drugi na drugega pošiljali salve granat, vendarle presvetli tudi človeškost. Vojaki so si v času najhujšega pomanjkanja menjavali cigarete za kruh, hkrati pa skozi te opise pronica tudi podoba avstrijske armade, ki je tedaj še poznala kazensko privezovanje za topovsko cev. Leskovec v tem delu opiše tudi srečanje s staro ženico, ki se noče umakniti s fronte linije, pa ji vojaki nosijo hrano, pobeg Dalmatincev na italijansko stran, ki so na žičnih ovirah pustili listek: „Nema kruha, nama vina, nema braču Dalmatina!“ Propad Avstrije je bil namreč neizogiben, lakota v vojski vse večja, morala Slovanov pa vse manjša, saj se niso hoteli boriti za nemški imperializem.

Morda najbolj ambiciozen poskus literarnega ustvarjanja pa je dramski tekst Moč pravice, katerega prvotni naslov je bil Grešne duše. Premiera igre je bila 2. februarja 1936 v Škocjanu, potem pa so jo igralci gasilske čete iz Dobrave pri Šentjerneju igrali še v Belli cerkvi, kjer so se predstavili dvakrat. V tej igri so sodelovali igralci iz Drame (vasi pri Šentjerneju), Škocjanu, Dobrave, Vidma pri Raki. V igri gre za spopad med sleparskim tujerodnim kapitalistom Goldweinom in njegovimi delavci. Kot nit skozi dramski zaplet pa se vleče še ljubezenska zgodba med Goldweinovo pastorko in sinom delavskega voditelja Stojanom. V igri se ob koncu vse poravnava po veljavnem pravnem redu, vendarle pa je v ozadju spoznanje o nepravilni razporeditvi dobrin, izkoriščanju delavcev, o potrebnosti skupnega boja in delavske solidarnosti. Hkrati je v njej tudi močno domovinsko čustvo, ki posebej pride do izraza v spopadu med tujcem Goldweinom in domačimi delavci.

Vendar Leskovec ni napisal samo tega dela, za katero se zanima tudi Gledališki muzej iz Ljubljane, marveč še precej skečev, ki so jih igrali v gostilni v Gabrovki. Najbolj prikupen in morda uporaben tudi za današnje čase je Mutasti muzikant, ki na vsako vprašanje sodnika odgovarja s slovensko narodno pesmijo.

Tudi dnevnik o dogajanjih med narodnoosvobodilno borbo na Mirni je precej obsežen, čeprav beleži samo dogajanje od začetka aprila 1941 do konca avgusta 1942, ko je France Leskovec moral v internacijo najprej na Rab, kasneje pa še v Dachau. V njem je opisano dogajanje med NOB popolnoma brez zadržkov, od začetnih preprirov o tem, pod čigavo okupacijo naj bi prišli Mirenčani, pa potem skoraj šaljivega obravnavanja italijanske zasedbe do prvih vesti o oboroženem uporu partizanov. Podatki, navedeni v tem dnevniku, so toliko bolj zanimivi, ker je France Leskovec kot tolmač na mirenški občini poznal precej najzupnejših podatkov. Kasneje je moral zaradi pristranskega tolmačenja, s katerim je rešil marsikaterega slovenskega človeka, preživeti vse trpljenje po taboriščih.

Medtem ko je njegov dnevnik iz NOB vendarle doživel svojevrstno priznanje, ko je bil uporabljen kot gradivo za delo Oskarja Hudelesa Trebnje med NOB, pa ostala Leskovčeva dela tega še niso doživela. Ker ni bilo škoda, da bi sadovi njegovih pisateljskih naporov ostali pozabljeni, bi bilo morda prav razmisliti o njegovi širši predstavitvi. Zakaj njegovo delo je vendarle človeško živo pa tudi zanimivo dopolnilo ostalih zgodovinskih virov. Kaže namreč ravnanje in čustvovanje preprostega človeka v času velikih zgodovinskih dogajanj.

JOŽE SIMČIČ

Ker se bojim, da bi se v ogromnem mestu izgubila, grem na sprehod s papirjem in svinčnikom v roki in rišem tloris ulic, kjer hodim. Desno in levo ob ulicah rastejo stara drevesa. Majhne enonadstropne lesene hiše se stiskajo skupaj. Vroče je, zato so vrata v spodnjo sobo navadno odprta. Vidim tla iz steptane zemlje, stol, preprosto mizo, nekaj kuhinjskih posod. Lesena stena deli sobo v dva dela. Zadaj slutim ležišče. Na leseni steni, črni od starosti, je pritrjena slika predsednika Maa. Pred neko hišo opazim v okrogli košarici s pepelom pomešane ostanke hrane.

Gneča na cesti jr velika. Človek pri človeku, vsi v lagodno živijo (in preveč kadi) na Polenovkinem rtu in je bil nekdaj kot modrih delovnih uniformah. Ko me opazijo kot tujko, se suvajo s komolci in me natančno opazujejo. Skozi to gnečo se mirno sprehajajo zguban Kitajec. Z obrazom kot iz kamna nosi tička v kletki na večerni sprehod.

Pridem do hiše, pred katero je bil postavljen bel papirnat venec. Za leseno steno leži mrlič. Tri dni ga imajo doma, njegova povečana fotografija, okrašena s črno pentljo, pa je pritrjena na steni. Na bambusovih palicah je zraven obešeno še pisano katunasto blago in več s kitajskimi pregovori popisanih trakov.

Skoro vsi Kitajci umro v bolnišnicah, potem mrtve prinesejo domov, jih umijejo, obrijejo, če je potrebno, in oblečejo v novo obleko. Po treh dneh polože mrliča v preprosto leseno krsto, ki jo še enkrat lakirajo in tako zaščiti proti vodi. Krsta ima dno, ki se ga da izvleči. Na vado imajo položiti krsto čez grob, izvlečejo dno in truplo pade v grob. Samo vsak stoti mrlič je pokopan v trugi. V mestih je kremacija mrličev predpisana, ker tako varčujejo z lesom in zemljo.

Pred revolucijo se je kmet dal pokopati sredi svojega polja, zdaj pa so uvedena skupna pokopališča. Kot drugod.

Drugi dan gremo v provincijsko glavno mesto Gvang-Han. Po poti srečamo mnogo kuljev, ki vlečejo na vozičku z dvema kolesoma težke late. To mesto leži v sečuanski dolini, ima 470.000 prebivalcev, večina teh je zaposlenih v 21 komunah. Zemlja je plodna, zato pridelujejo v glavnem riž, žito, katun, sladkorni trs, tobak, zdravilne rastline, papriko in sadje. Največji problem je to, da kmetje manj pridelajo, kot potrebujejo. Kmetje so plačani po sistemu točk.

Računajo, kako težko delo opravljajo, kako dolgo delajo, kakšna je delovna morala. Ženske dobijo za enako delo kot moški enako plačilo, vendar na dan največ 10,9 točke. Tudi otroci delajo; tri dobijo manj. Vsaka delovna skupina ima neke vrste knjigovodjo, ki mora znati brati in pisati, biti mora nepodkupljiv in politično neoporečen.

KMETOM SE PLAČA RAČUNA V TOČKAH

Na koncu polja takoj po dovršenem delu seštejejo točke. To ni težko, ker so norme za člane ene družine skupne. Točke zvečer prijavijo knjigovodji.

Kar dobijo izplačano v naravi, riž, žito itd., ni računano samo po točkah, temveč tudi po številu članov družine. Nihče ne sme trpeti lakote — to je načelo. Če kaj ostane, razdelijo po socialističnem načelu: plača po delu. Določeno je, da se 60 odst. nekega proizvoda razdeli po članih družine in točkah, ostali del pridelka pa razdelijo po storilnosti. To navaja ljudi k pridnejšemu delu. Plačo v pridelkih dobijo, ko so pridelki zreli, ker nimajo zalog iz preteklega leta. Če imajo eno leto manj pridelkov, so točke manj vredne. Del skupnih pridelkov pa morajo prodati, da kupijo seme in tudi stroje. Če pa je letina

bogata in je pridelek obilen, tudi izkupiček delijo po sistemu točk.

Družine imajo tudi majhen zasebni vrt, kjer navadno pridelujejo tobak in zdravilne rastline za prodajo, zelenjavo za svojo porabo in hrano za prašiče. Kmetje zaslužijo nekaj denarja tudi s prevozništvom kot kulji, ker vozijo težka bremena v mesto. Vse, kar delovna skupina — brigada ima, je kolektivna lastnina, ne pa državna.

Neki aprilski večer sem sedla na nočni vlak, ki pelje iz Cheng-duja v Chunking. Moj spremljevalec — prevajalec se je najprej opravičil: „Ker so planirali, da potujete z žensko prevajalko, so rezervirali za nas samo en spalnik, vse drugo je namreč zasedeno. To noč bova morala skupaj prebiti.“

Sprevodnik na vlaku me je radovedno opazoval. S prstom je prijel za modro žametno zaveso in rekel: „Poglej, kako lep material!“ Kupe je bil res ves v modrem žametu, zelo luksuzno opremljen. Na majhni mizici je bil celo kaktus v porcelanasti posodici, na steni pa je bil pritrjen ventilator. Kitajska glasba spremlja potovanje v visokih, nam nerazumljivih tonih, ki prihajajo nekje iz stropa. Odložim samo ogrlico iz perla in oblečena zlezem v posteljo. Prevajalec se je diskretno razpravil v temi in zaprl vrata kupeja.

Vlak drvi skozi noč. Strašno sem utrujena. Brez moči ležim a ne morem spati. Po nekaj urah začutim, da vlak ustavlja in zavira tako močno da me vrže iz postelje. Prestrašena povlečem zaveso in vidim na postaji pod slabo lučjo množico Kitajcev, ki se pri pojavi mojega bledega obraza takoj zberu pod oknom in me gledajo naravnost v lice. Dežuje... Neprestano dežuje. Izvemo, da je naš vlak povozil starega Kitajca. Nesejo ga stran, množica ljudi pa stoji pri mojem oknu in gleda, gleda... Končno gremo dalje!

Do jutra preležim pol v snu, Hu pa je spal čisto tiho, kot bi bil mrtev.

Mesto Chunking je staro 3000 let in je bilo že trikrat prestolnica Kitajske. Ima 6 milijonov prebivalcev in je četrto največje mesto na Kitajskem. Ima 13 visokih šol, več kot 100 srednjih šol, precej težke industrije. Mesto imenujejo tudi „megleno mesto“ ali „mesto hribov“, ker je zgrajeno na več nižjih, manjših hribovkah in ima pozimi toliko megle, da vidiš le 50 metrov daleč. V bližini je „vas rdečih pečin“, kjer je pred osvoboditvijo Ču-en Laj osem let stanoval kot zvezni funkcionar Kuo min tanga.

Zjutraj nas pride na postajo čakati kipar Ji-Un-San. Lep človek s poduhovljenim obrazom in zelo drobne, krhke postave. Z avtom se odpeljemo v mesto. Na nekem gričku vidim

čudovito palačo. Kot iz pravljice. Ogromna je, bela okrogla zgradba z dvema podolgovatima kriloma. Vsako nadstropje ima balkone, ki jih nosijo rdeči stebri. Palača z razgledom obvlada vso okolico.

„Moderni hotel, zgrajen v tradicionalnem stilu,“ reče kipar Ji s ponosnim smehljajem. V krilu, ki je določeno za tujce, sem edini gost. Vlada popolna tišina.

Po krajšem odmoru se peljemo na likovno akademijo. V ogromni prazni sobi so samo stoli in dolga miza, na steni visi le ena, toda čudovito lepa slika v modrih tonih.

„Kitajski umetnik dobro študira naravo. S čopičem skicira, vendar ne posnema narave. Z nekaj potezami na rižev papir poižkuša na slikari delček tega, kar je videl v naravi,“ mi pojasni eden od umetnikov, ki so se zbrali na sestanku z menoj.

THEREZA DE GROT

BO PREPIR RAZLIL 100.000 LITROV MLEKA?

Krška občina sodi med pomembne dobaviteljce mleka Ljubljanskim mlekararnam. Te so podprle gradnjo zbiralnic, ki omogočajo higiensko zbiranje mleka. Vaške skupnosti proizvajalcev mleka bodo zgradile 45 zbiralnic. Začetih je 18, nekaj pa je že dokončanih. Gradnje potekajo vsepovsod brez zapletov, le v Veliki vasi se je zaradi sporov za lokacijo zavlekla za dobro leto. Mleko zbirajo na neustrezen način, in če jim v kratkem ne bo uspelo zgraditi zbiralnice, bodo morali zbiranje ukiniti. To bi bilo vsekakor škoda, saj kmetje s tega območja oddajo na leto po sto tisoč litrov mleka. Sicer pa je večina proizvajalcev tudi sama zagrozila, da bodo opustili rejo mlekaric, če jim bodo še naprej metali toliko polen pod noge.

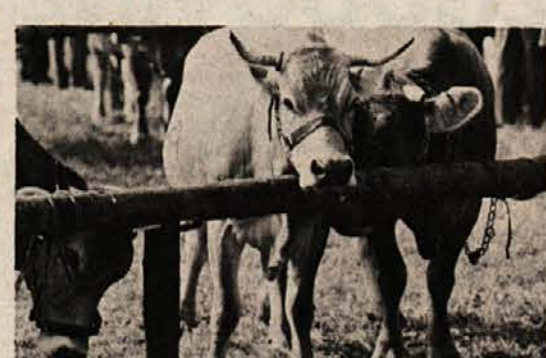
Kmetje pravijo, da je prostor na križišču že četrta lokacija in da se doslej zaradi različnih interesov krajanov za nobeno niso mogli sporazumeti. Investitorstvo je prav zaradi zapletov prevzela TOK Kooperacija pri Agrokombinatu v želji, da bi zagotovila nemoteno, neprekinjeno in higiensko zbiranje mleka.

Komisija za komunalno dejavnost, urbanizem in varstvo okolja pri KS Leskovec si je 2. novembra lani ogledala dve lokaciji in dala prednost lokaciji „pod hruško“ v križišču. Oddelek za gradbene in komunalne zadeve občinske skupščine Krško je 15. novembra izdal lokacijsko dovoljenje za izbrani prostor, s katerim pa niso soglašali vsi krajanje, češ da naj bi zbiralnico zgradili tam, kjer bo lahko poznejše služila drugim namenom.

Toda zbiralnica ni objekt, katerega bi lahko preuredili v knjižnico, v prostor za sestanke mladine ipd. Gradnja je strogo namenska in denar zanjo prispevajo izključno proizvajalci mleka, združeni v vaški skupnosti.

Zanjo so najeli tudi kredit in s prostovoljnimi delom postavili temelje. Na pritožbo vaščanov, med katerimi so bili proizvajalci mleka v manjšini, je oddelek za gradbene zadeve razveljavil lokacijsko dovoljenje, s čimer pa skupnost

proizvajalcev ni soglašala. Ljubljanske mlekarne so zato decembra ponovno sklicale sestanek s člani skupnosti, na katerem so njeni predstavniki zagovarjali lokacijo na križišču, ob prometnici, kot je to tudi v drugih slovenskih občinah.

Do sporazuma v vasi ni prišlo, čeprav je očitno, da tu pretirano izstopa negativni vpliv posameznikov in da proizvajalcev mleka ne pušča do besede. Ti so zdaj prepričani, da so se delavci zarotili proti njim in da ne bo več mogoče zgladiti nepotrebnege spora.

V poglobljanju prepada med vaščani je kmetom nasprotna stran šla celo tako daleč, da se je skupina njihovih pristašev v noči 1. marca letos s krampi in drugim uničevalnim orodjem spravila nad temelje zbiralnice in jih porušila. Med prizadetimi je zavrelo, čeprav so izgubili vse upanje v zmago svojih pravic. Postopek proti storilcem (za nekatere natanko vedo), je bil ustavljen, ker so pravzaprav podrli le „črno“ gradnjo.

Gradbeni inšpektor je namreč po preklicu lokacijskega dovoljenja zahteval, da zbiralnico odstranijo. Ukrepal je po črki, saj so bila že pridobljena dovoljenja razveljavljena. Prizadeti pa še vedno dvomijo, da je bila pismena pritožba na izdano dovoljenje zares vložena. Malo čudno se jim zdi tudi, da uradne odločbe lahko tako hitro preklicujemo.

Narobe bi bilo trditi, da je zares vsa krivda na eni strani, vendar so šle stvari tako daleč, da vsi dvomijo o možnosti mirnega sporazumevanja. Končno pa se lahko tudi vprašamo, če niso prav proizvajalci mleka tisti, ki naj bi imeli pri gradnji zbiralnice največ besede, in ali je prav, da so nerazrešljivi vozeli presekali na tako grob način.

Temeljna organizacija kooperantov agrokombinata v Krškem, ki je odgovorna za pridobivanje, zbiranje in odkup mleka v občini, si je ogromno prizadevala, da bi se obe strani sporazumeli. Ni ji vseeno, če to območje zaradi medsebojnih združitev, ki jih podpirajo prenapeti posamezniki, ne bo več oddajalo mleka. TOK Kooperacija se zato še vedno nadeja, da bi z vplivom družbenopolitičnih organizacij lahko rešili ta spor, pri tem pa upoštevali, da je zbiralnica mleka strogo namenski objekt.

Po predračunu naj bi veljala 150 tisoč dinarjev. Vse delo bi prispevali člani skupnosti, ki so dobili zanjo 36 tisoč dinarjev kredita. Z njim so nameravali nakupiti potreben material. Posojilo bo skupnost odplačala z delom in mlekom. Če bo le zbrala toliko volje in moči, da bo ob večji uvidevnosti krajanov nadaljevala svoje delo.

JOŽICA TEPPEY

„Je lahko biti inšpektor?“ je bilo prvo vprašanje, ki smo ga postavili Zvonetu Bečaju, načelniku uprave inšpekcijskih služb Novo mesto. Uprava pokriva občine Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje. Bečajeva posadka, če lahko tako rečemo, šteje 29 inšpektorjev in inšpektorice — slednje niso pravno nič bolj mile kot kolegi. „Inšpektorji smo vedno med dvema ognjema,“ pravi nekdanji delavec UJV, potem sodnik za prekrške ter zdaj diplomirani pravnik in vodja po novem popolnoma samostojne inšpekcijske službe za štiri občine. „Če zadevo poenostavim, terja javni tožilec od nas dosledno spoštovanje črke zakona, zastopniki občin, družbenopolitičnih organizacij, ozdov in tozdov, posamezniki itd. pa zaradi resničnih ali neresničnih splošnih višjih interesov prosijo za prizanesljivost ali pa vsaj pravo mero razuma. In tako se vrtimo med temi navzkrižnimi ognji, včasih celo kakšnega pogasimo,“ se je pošalil Zvone Bečaj.

Po Novem mestu in drugih treh dolenjskih središčih gre glas, da je z vašim prihodom na čelo inšpekcijskih služb zavel na tem področju bolj svež veter?

„Moram priznati, da je bilo ob mojem prihodu v kolektiv med kolegi malodušje. Nekaj zaradi objektivnih okoliščin, med katerimi osebni dohodki niso bili poslednji, nekaj pa zaradi odvisnosti inšpekcije od občinskih organov, ki so večkrat lahko vplivali na takšno ali drugačno odločitev. Potrebno je bilo zatorej razviti tako službo, ki bi zagotavljala večjo samostojnost, nepristransko, strokovnost in predvsem učinkovitost. Slednje je omogočil zakon in zato je na še delo tudi boljše.“

S kom vse po starem in novem sodeluje uprava inšpekcijskih služb?

„Naše delo je uspešno samo v sodelovanju z izvršnimi sveti vseh dolenjskih občin družbenopolitičnimi organizacijami, krajevnimi organizacijami, predvsem pa z organi odkrivanja in pregona. Primer takšnega poglobljenega sodelovanja so številne akcije, ki smo jih opravili skupaj z delavci novega UJV. Naštem naj samo odkrivanje črnega prenočevanja, prekupčevanje z delavci — modernimi sužnji, preverjanje obrtnih dovoljenj avtoprevoznikov itd. Veliko pa je primerov, ko pri delu zaidemo tudi na področja, ki ne sodijo v naše delovno področje. Najbolj zanimiv je šentjernejski primer sožitja živali in ljudi, ko smo zadevo samoiniciativno posredovali centru za socialno delo.“

Uprava javne varnosti, javni tožilec in občinski organi verjetno niso vse na tem svetu. S kom prenovljena inšpekcijska služba, če dovolite ta izraz, še sodeluje?

„Poskusov, včasih uspešnih, največkrat pa ne, povezave je bilo veliko. Udeleževali smo se sestankov v delovnih organizacijah, krajevnih skupnostih, poravnalnih svetih ter opozarjali, pojasnjevali in svetovali. Ugotovitve smo potem posredovali samoupravnim delavskim kontrolam, za katere pa se je nemalokrat izkazalo, da žive samo na papirju. Skoraj povsod so se prvič sestale takrat, ko jim je poštar izročil naše poročilo. Žal je potemtakem zasluga, da delavci sploh vedo, kdo je predsednik delavske kontrole, predvsem naša.“

Podobno je s sveti potrošnikov. Pravzaprav čudno in neverjetno, to je pravzaprav edina pot, po kateri lahko kupec vpliva na vsemogočnega trgovca. To mrtvilo je bilo še posebej čutiti ob nedavnem preskrbovalnem preplahu. Takrat je „roka roko umivala pod pultom.“

„Na loga inšpekcije najbrž ni samo ugotavljanje, koliko kilogramov pralnega praška so rezervirali za tako imenovane stalne stranke. Tu so tudi črne gradnje, varstvo okolja, pri nas predvsem voda, gostinstvo in prehrana, ugotavljanje vzrokov nesreč pri delu, kooperantskih pogodb itd. Mogoče še kaj?“

„Naj začnem z ugotovitvijo sanitarnih inšpektorjev, ki kar 60 odstotkov svojega dela porabijo

INŠPEKCIJA VEDNO V NAVZKRIŽNEM OGNJU

za sodelovanje v najrazličnejših gradbenih in urbanističnih komisijah. V sklop našega dela sodijo tudi tehnični pregledi raznih objektov, sodelovanja v obrtnih komisijah, komisijah za poskusno obratovanje, sodelujemo tudi pri pripravi (ali pa naj bi sodelovali) zakonskih predpisov, odlokov, zazidalnih načrtov, naše pa je tudi, da dajemo mnenja in soglasja najrazličnejših odločb. Velik pomen pripravljamo tudi preventivnemu delovanju, o tem ne nazadnje pričajo tudi skupni posveti z delavci UJV in javnim tožilecem. Žal pa je včasih tako, da nekateri našo učinkovitost merijo zgolj s številom podanih ovadb.“

Katere so tekoče in najbolj pereče zadeve, ki

jih vi in vaši sodelavci rešujete v občinah Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje?

„Vsa štiri območja se srečujejo z urbanističnimi vozi. Še posebno je to vprašanje značilno za Črnomelj in Metliko, kjer so urbanisti dolga leta spali spanje pravičnega. Vloge za izdajo gradbenih in lokacijskih dovoljenj so se kopičile, ljudje so videli edino možnost v črni gradnjah. Temu še dodajmo, da Črnomeljčani do nedavnega niso premogli niti zazidalnega načrta, krona tega nerada pa je morebiti dejstvo, da sta za urbanizem pristojna upravna organa občinskih skupščin Črnomelj in Trebnje lani začela protizakonito izdajati potrdila za priključevanje objektov na elektroenergetsko omrežje. Kršitelji so v večini primerov ostali nezakaznovani.“

V Črnomlju je problem tudi klavnica, ki „hrani“ Lahinjo. Na sploh pa je belokranjski problem obrt. V tej deželici jih je kot listja in trave. Od povsod. Bela krajina namreč nudi edinstvene pogoje za cvet in razcvet vseh obrti.

Kaj naj rečem za Novo mesto? Naj ponovim zahtevo republiškega sanitarnega inšpektorja, ki je še pred začetkom graditve kompleksa blokov na Cesti herojev v Ločni vse povedal s štirimi besedami: „Zadnji pokop — prva vselitev“. Tega se ni držal nihče od živih. Problem bo rešen čez dve leti, ko bo urejeno pokopališče na Marofu.

Svojevrsten utrip daje življenju inšpektorjev in vseh Novomeščanov tudi zloglasni rezervat smeti v Žabjeku. Nova lokacija se pripravlja v Brusnicah. Kljub temu pa je Žabjek še vedno aktualen. Naš inšpektor, ki nadzoruje odmiranje smetišča, je nedavno tega našel med smetmi tudi pravo lekarno tablet za pomiritev. Sled vodi v tovarno zdravil Krka. Kaj bi bilo, če bi romski otrok menil, da je „apaurin“ bombonček?

V Novem mestu je zanimivo tudi tako imenovano telefonsko vprašanje. Inšpektorji so namreč ugotovili, da sta delavski svet PTT Novo mesto in samoupravna skupnost za PTT promet Novo mesto sprejela sklep o višini prispevka za razširitev telefonskega omrežja. Za vsakega novega naročnika v višini 6.000 din. Čudno je le, da samouravni sporazum, ki bi to vprašanje dokončno razrešil na območju Slovenije, še ni sprejet. Zato so novomeški inšpektorji zaprosili republiške sodelavce, naj jim povedo, ali je zadeva s 6 tisočaki sploh zakonita. Kaj bo, če ni?“

Lahko omenite eno od večjih akcij, ki jo bodo dolenjski inšpektorji sprožili prav kmalu?

„Akcij bo veliko, največja pa bo tekla v znaku varstva okolja. Skupaj z vsemi pristojnimi bomo preučili stopnjo onesnaženosti Krke in pritokov in ugotovite, ki jih bo zanesljivo za obsežen elaborat, posredovali javnosti.“

Za štiri dolenjske občine, predvsem Črnomelj in Metliko, je zelo pomembno tudi sodelovanje s sosednjo Hrvaško. Stike s hrvaškimi kolegi smo navezali nedavno, in to ne ob odojku ali jagnjetini. Razpravljali smo predvsem o sodelovanju glede črne sečnje lesa in preprodaji živine s te na ono stran Kolpe. Včasih se namreč zgodi, da slovenski hlod po Kolpi kar sam zaplava na hrvaško stran, domačega hleva pa nikoli več ne najde tudi kakšno živinče. Dogovorili smo se, da bo takih naključij nekoliko manj.

Zdi se mi, da je dokaz čvrste organiziranosti dolenjskih inšpekcijskih služb tudi, ko sem že omenjal živino in živalsko dejstvo, da so naše štiri občine nekakšen otok, na katerega še nista prodrla pasja steklina in svinjska kuga. Mogoče bosta jutri, vendar smo storili vse ukrepe, da bo to čim kasneje ali pa nikoli.“

V začetku ste rekli, da ni lahko biti inšpektor. Lahko navedete bolj konkreten primer?

„Na pobudo medobčinskega sveta ZK za Dolenjsko je naša tržna inšpekcija opravila kontrolo vrstnega reda dobave avtomobilov v industriji motornih vozil Novo mesto. Pregledala je večino faktur, izdelala zapisnik o inšpekcijskem pregledu in predlog sodniku za prekrške zaradi nespoštovanja vrstnega reda in zaradi dajanja prednosti posameznim kupcem. O ugotovitvah je tržna inšpekcija pisмено poročala samoupravni organom IMV, izvršnemu svetu skupščine občine Novo mesto, medobčinskemu svetu Zveze komunistov in medobčinskemu svetu ZSDL.“

Zaradi „predrznosti“ inšpekcije, ki si je drznila mešati tako zapletene in visoke štrene, je bilo menda manjše neurje. Mene nihče ni nikamor klical in tudi telefon ni zvonil. Še danes se sprašujem, ali zato, ker je po mnenju nekaterih inšpekcija tako nepomembna ali pa nepdkupljiva.“

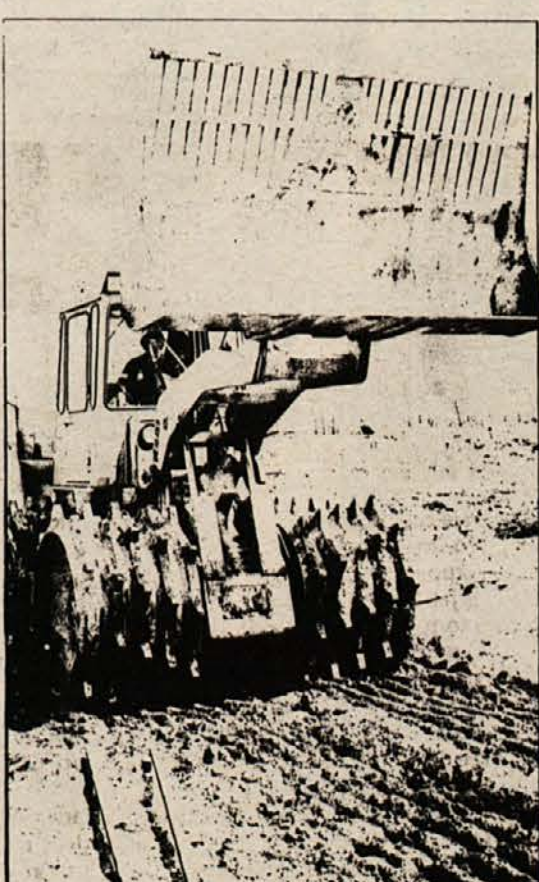
MARJAN BAUEF
BOJAN BUDJA

VRTNA ZEMLJA IZ SMETI?

Trd oreh sodobnih družb so smeti. Nekateri ekologi celo napovedujejo propad civilizacije, če ne bomo bolj zavestno skrbeli za naravno ravnotežje. Nekdaj je večina smeti po kmetijskih gospodinjstvih končala na gnojiščih. Mestni očetje velikih mest so kajpak še pred večjimi skrbmi, kjer je več ljudi, je tudi več smeti in drugih odpadkov.

Krško stavbno in komunalno podjetje Kostak pa se zadeve loteva pogumno in resno. Kostak je že pred časom in pri ljubljanskem inženiringu za gradnjo investicijskih objektov SMELT naročil poseben projekt. Strokovnjaki so se med bolj ali manj zahtevnimi enačicami odstranjanja odpadkov odločili za sanitarno deponijo. Takšnih je tudi sicer 90 odstotkov rešitev po svetu. Seveda pa je prava sanitarna deponija vse kaj drugega kot golo odlagališče smeti.

Pri starem smetišču blizu pokopališča na desnem bregu Save stoji na videz čuden nakladalnik z velikansko žlico in še bolj nenavadnimi kolesi. Kolesa imajo polno nekakšnih zob, s katerimi ta skoraj dvajsettonska gnota zbije kakšnih sedem kubikov smeti z enega tovornjaka na komaj kubik in pol. V enem združuje lastnosti buldozerja, nakladalnika in ježa za nabiranje. V Jugoslaviji je samo sedem takih strojev, v Sloveniji dva. Krčani so ga kupili še pravi čas na ljubljanskem sejmu varstva okolja za 4,2 milijona dinarjev. Na starem smetišču je izkoriščen za dva odstotka.

V Krškem govorijo o novi sanitarni deponiji za vse Posavje na levem bregu Save pri Dolenji vasi. Tam je podtalnica dejansko že uničena z bolj ali manj brezvestnim izkoriščanjem gramoza. S premestitvijo smetišča bodo po svoje pripomogli k zaščiti podtalnice na desnem savskem bregu.

Pri Dolenji vasi bi, kjer je to še mogoče, kopali gramoz, s čimer bodo pridobili še več prostora za smeti. Po projektu bo prostor zadostoval za najmanj petdeset let. Strokovnjaki so pri načrtovanju krške sanitarne deponije mislili še na precej več. Pozabavali so

še namreč tudi s sestavo smeti in odpadkov. Projekt vključuje poleg komunalnih odpadkov tudi industrijske odpadke iz Tovarne celuloze in papirja Djuro Salaj in neradiaktivne snovi iz jedrske elektrarne. Delovni stroj, pravijo mu tudi kompaktor, naj bi potiskal odpadke iz zbiralnih

komunalnih vozil na predvideno mesto deponije. Tako „obdelane“ smeti naj bi sproti prekrivali z gramozno jalovino in velikimi količinami lubja iz Celuloze. Iz te tovarne bodo semkaj vozili tudi pepel in žlindro. Pri tej zmesi opozarjajo projektanti na pravilno razmerje. Lubje sproža kislo reakcijo, pepel in žlindre pa bazično. Vse skupaj se bi zatem pač razgrajevalo po kemičnih in fizikalnih zakonih. V resnici je zadeva dokaj zahtevna, saj je razčlenjena na 6 faz in kar 27 podfaz. Nekdaj opustošeno zemljišče naj bi se postopoma ponovno kultiviralo. Direktor Kostaka Branimir Vodopivec govori celo o vrtni zemlji iz nekdanjih smeti.

Dovažanje, razgrinjanje, zagrinjanje in stiskanje ne bo potekalo brez reda. Potrebna bo dobra koordinacija, že zaradi kemičnega razmerja. Deponija bo imela strog nadzor, ne bo več značilnega prebiranja nevšečnih zbiralcev. Problem reciklaže, zbiranja surovin, katerih je med odpadki mnogo, opravljajo v svetu pri izvoru. Redoljubni Nemci že na svojih domovih ločujejo popolnoma nerabne snovi od vse bolj iskanih steklenic, papirja in še časa. Steklenino zbirajo na javnih mestih v majhnih kontejnerjih. Ti so upadljivo različnih barv: bele, zelene ali rjave, pač po namenu uporabe surovin. Menda se tam kar osramotiš, če vržeš steklenico v navadno smeti.

Nevšečne smeti in za njimi cela znanost! Tako je pač, če hoče človek storiti nekaj tudi zase in za namce. Noravi je treba pomagati, če že na vsakem koraku ogrožamo eno ravnovesje. FRED ŽELEZNIK

Pavle Zidar: Večno življenje

(ODLOMEK IZ NOVELE „NOGE“)

Jaz sem Gaber, če se me še spominjate, je govoril glasneje, štiriinštiridesetega se mi umili ranjene noge. Z oljem prečistili rane. Kurir Gaber sem.

Starka je razlamljala ustnice, mastno rjavi obraz je prešla zarja krvi, roki sta se oprli ob palico in začela se je spravljati na noge, v goro temnih cunj.

Vstala je.
K...ka...ko pa...da...ste...p...prišli? je zaječala.

Zdaj vam bom pa jaz umil noge, je rekel. Ušle so ji solze.
Tudi Magdalena je zajokala.
Dajte, sedite, jo je prijel.
Ga...ber, je rekla in pustila, da jo je posedel nazaj na stol.

Z ženo sem prišel.
Z ženo!
Ja, jaz sem, je žalostno odgovorila Magdalena in si brisala solze.

Kje pa ste v službi, če smem vprašati! V Medvodah.
Se imate dobro?
Recite mi til!
Imate kaj otrok?
Sina, v osemnajstem je.
Moj je pa že pokojni.
So ga po koncu vojne?

Vmes. Prišel je domov. Zvečer so prišli partizani in so ga dobili v uniformi in s puško. Prosila sem jih, naj ga vzemo s sabo, da bo partizan. Tudi pob je bil za to. Partizani so rekli prav. Fantu so vrnilo puško in ga predali kurirju, da ga bo odvedel v brigado. Fant pa je, ko sta bila s kurirjem na samem, pograbil svojo puško, da bi streljal. Ni vedel, da so mu partizani vzeli ven patrone.

Ojej... je zamrjal Gaber. In potem je bilo konec, kajpada.

Takoj, zdaj pa čaka name tam zgoraj. Zakaj pa ne greste v dom, plačal bi za vas. Ne grem. Dom je zame tole, kjer sem. Tole se vam bo podrlo na glavo.
Ne bo se. Zdaj, vidiš, se te pa spomnim. V glasu imaš še tiste stare korenine.
In k zdravniku bi morali.

Moj zdravnik je Karo, on mi zdravi noge. Gaber ga je pogledal. Ostri pasji lesk se je zasolil. Potočkel je z repom in odjokal svojo prijaznost, vstal in obližnil gospodinji nogo.
Imate kaj umivalnik... toplo vodo? Leni, v avtu so povojji. Bi raje zakurila?

Ali lahko? je vprašala.
Gaber je naglo odšel ven.
Dve človeški sencji sta jo stisnila v temo.
Imel je občutek, da je v izumrlem inkovskem naselju, kjer begajo naokoli le ostri sončni izseki.
Vzel je prvo pomoč in veliko čokolado.
Magdalena je pospravljala mizo.
Vdihnil je spet vlažen, postani duh pepela.

Je sploh še kdo v tej vasi? je vprašal.
Kakšnih pet, šest nas je še. Ob nedeljah jih še nekaj pride domov.
Pa zakaj... niste... dali... nobenega glasu od sebe?

Najraje molim, je rekla.
Saj bi lahko tudi v domu, kjer je postelja za vas.

V dom pa ne grem, tam bi prec umrla.
Ne bi, hodili bi vas obiskovat.
Nobeden ne pride obiskovat takih, kot smo mi. Še župnik me ne pride.
Starka je prišla staro budilko in jo stresla. Ura je zatiktakala.

Gaber je pogledal, koliko kaže. Bilo je pol osmih.
Ne kaže prav, dajte... Pa se je spomnil, da starka ne vidi.

Saj je vseeno, koliko je, je odgovorila, zame zmeraj kaže prav. Samo da gre. Dokler gre, je dovolj časa.

Ste kaj jedli danes?
Koprive od včeraj.
Glejte... ampak mene je sram... čokolado sem vam prinesel.

Njeni prsti so lačno zamigljali.
Položil ji jo je v naročje.
Papir se je zatrgal.
Ste vsaj zaprosili za kakšno podporo?
V Ljubljani sem bila enkrat, ko sem še videla in povedala, da sem partizanom umivala noge.
Kaj so rekli?

Da moram prinesiti potrdilo.
Od koga?
Skomignila je in si tresoč nesla k ustom košček čokolade, z ustnice pa se ji je utrnila svetla slina poželjivosti.

Takole ne morete živeti, je rekla Magdalena.
Takole bo do konca, je zamomljala.
To ni življenje, je rekel Gaber.
Kaj pa je?
Trpljenje.
Trpljenje je trpljenje tudi v beli postelji, je odgovorila.

Tam je le laže trpeti, je rekel Gaber.
Meni pa je tu najlaže. O, so hoteli tudi mene odgnati. Pa sem zvedela, kako je ena skočila iz avta in se ubila. Zdaj dajo pa mir.

V peči je zaplamenel hrsteč ogenj in razsvetil temno kuhinjo in tlak, ki je bil ves raztresen.

Magdalena je prislonila ob ogenj lončeno posodo, polno vode. Plamen je začel cvreti kaplje. Slišati ga je bilo kot petje prepelice.

Gaber in Magdalena sta našla pručko in stol za molžo ter sedla, poslušajoč lomastenje ognja. Od strani je pokukalo v notranjost tudi pozno sonce.

Gaber je premišljeval, kako je mogoče, da bi iz takih domov izšla vsa slovenska moč. Sledil je svetlobi ognja in svojemu občutju in spoznal, da je vsa prihodnost sveta rodila zmeraj velika revščina.

Stegnil je roke proti ognju in blagoval to svetlobo.

Starka je spet zatresla uro, ki se je ustavila. Magdalena je vstala.

Dvignil se je tudi Gaber. Našel je prazen čebriček in ga prinesel k peči.
Vanj sta zlila toplo vodo.

Jaz bom, je rekel. Sklonil se je k starkinim nogam.

Nekoč, je rekel, ste mi rekli, samo kdor ima veliko grehov, se mu bo veliko odpustilo; dajte, da se bo tudi meni.

Pustila mu je, da je odnesel njene noge v mlačno vodo.

Pasje oči so odsvetile zeleno.

Izmil ji je jantar garij in nato sta ji z Magdaleno ovila noge s povojji.

Ogenj v peči je jel zamirati kot dolge luči sončnega zahoda v rdeči zarji.

Bele, s povojem omotane noge so zadišale po dezinfektorju.

Črna stekla očal so bila kot pogled iz dna lobanje.

Med prsti je imela nevidne jagode svojih molitev.

Gaber in Magdalena sta sedla nazaj na svoj stolček in pručko in jo opazovala.

Na pragu so se že zbrale črede poznega popoldneva: sivine. Kakor ovce so pogledovale v potemnelo notranjost, kjer je iz peči pomežikovala žerjavka in so se sence plazile na lov.

Molk je postajal spomin. Gaber se je potopil vanj kot v sanje. V trenutkih, kakršen je bil ta, je vedno poživljal predstavo o materi. Zelel si je takšne, kakršna je bila ta otožni hip starka: zasanjane onkraj, mehke v vsem.

Še enkrat se je spomnil tistega večera, ko mu je umila noge. Dišal je po sadju, zdaj pa po kamnu in mrtvih sajah.

Moral bi že vstati in oditi, pa je bil zadržan od podob in spominov in nenadnega občutja, da je tudi tu doma. Bilo mu je mehko kot mački.

Magdalena ga je pogledala in si popravila krilo. Grete z nama? je vprašal.

Ura je čezmerno zatiktakala in obstala.

Starka jo je stresla. Kazalci so odfosforescirali mačje rumeni pogled.

Tišina se je spet napela v neznano morje.

Pes je odzehljal jok.

Gaber se je dvignil. Njegova senca se je podaljšala na strop in grozila, da ga objame in zaduši.

Tako ne morete živeti, ji je rekel.
Zakaj ne, saj živim, je odgovorila.
Slabo živite.

Ni rečeno, da je slabo, če ješ koprive, in dobro, če ješ kruh.

Kakor se vzame, je odvrnil Gaber.

Moj čas prihaja, je odgovorila, rada bi bila pri možu in sinu. Malo smo bili v življenju skup.

Grob pa je večni dom.

Še bom prišel, je rekel Gaber in stopil bliže.

Karo je odrenčal v sebi strah za starko.

Podala sta si roko. Imela je mehko in mrzlo.

Žerjavka je zamirala v naglem pomežikovanju kot oglašanje tonov v molu.

Gaber je podržal njeno roko in začutil, da ugaša.

Mrzel predvečer je dihal z neba, drobeč posinele otoke mraku. V obeh pa je grebel molk.

Prižgal je luči. Žaromet je v mehkem, zlatem pramenu otipaval gosto jesensko ozračje. Zadišalo je suho stebličje nepokošenih košenic. Zateglo, slabotno čirikanje je zadrhtelo pod nebo, kot bi se kdo z nohti dotaknil strun na kitari. Z neprižganim motorjem sta drsela iz vasi navzdol.

Kadar človek čuti politično, je žival, je rekel Gaber.

Magdalena je onemela.

Veš, kolikerim je umila noge! Zdaj pa... stresa uro, je koprive... Jutri grem v Ljubljano. Povedal jim bom, da osemdeset let stari ne lažejo, če trdijo, da so partizanom dajali kruh.

Ampak... ona je mati sovražnika, je rekla Magdalena.

Norca!
Ko je konec boja, je rekla, bi moralo biti premagano samo to, kar si pravkar rekel.

Norcil je zavihljal Gaber. Kaj pa misliš, da so bili. Ali je bila moja mama kaj drugega? Se spomniš, ko je prišla in ti rekla, da imaš pod streho Juda, ker nisi dala Gala krstiti. Meni pa je žugal, da bom imel opraviti s kraljem kraljev, če ne bom tega čimprej storil. In kdo je ta kralj? sem jo vprašal. Jezus, je odgovorila. V lepo družčino je padel, sem ji odgovoril. To pomeni, da ni nič boljši od drugih kraljev, še celo slabši, ker je kralj kraljev. Ni me razumela. Kot ne bo razumel tega nihče danes.

Magdalena ga je prišla za roko.
Bil je navaden norec.

Njen sin, je dodala mehko.

Njen sin, kajpada.

Ves vzemirjem je prižgal cigareto in se hipoma pomiril.

Šel jim bom povedat, da so sovražniki norci.
Motor je zahropel. Samotne čričkove strune ni bilo več slišati.

Zdaj ti bom povedal, je rekel in zaprl okno, kako se uniči sovražnika. Večkrat sem mislil, da so to res samo norci. Povem ti pa, da so zelo nevarni. Prepričati se jih ne da. Kot se ni dalo moje mame. Padla je za Jezusa kralja.

Poznaš Kaliharjevo ženo?

Tisto lepo gospo z ogrlicami in zapestnicami? je vprašala.

Ona je hči nemškega polkovnika. Sovraži nas. Zvedeli smo to po naključju. Kalihar je dober fant. Inženir, da ga ni daleč. Žal ji je nasedel in se pridružil sovražstvu brez potrebe. Preveč ima vsega.

Danes se sovražnika ne more poklicati na krajevni urad kot med revolucijo in mu otrebiti luske z oči. Kdor še danes sovraži revolucijo, tega je potrebno poiskati v njegovem brlogu.

Ta Kaliharjeva lepoticčka se je kmalu najedla vsega. Pustili smo jo, da se je prenažrla. Potem smo jo pa sprovcirali. Nažrt človek postane nor. Zaupala nam je vsemogoče neumnosti iz svojega zakonskega sveta. Dve prijateljici sta ji potem svetovali, da mora možu postaviti ultimat v

predstavljamo vam

Naše lastno vedenje in statistika nam pravita, da vsako leto izdamo vse več knjig, a vse manj beremo. In če že beremo, se pogosto odločimo za kakšno nemško, francosko ali angleško predstavnico trivialne literature, namenjene le zabavi, knjigo torej, kakršnih je po naših knjigarnah več ko preveč. Zelo zelo malo bralcev pa sledi domačim literarnim novostim, tako da se naše spoznavanje izvorne slovenske književnosti začne in konča ob t. i. šolskem čitivu, katerega je literarna znanost že vsestransko preverila in potrdila njegove kvalitete. Ker pa smo prepričani tudi o kvalitetni sodobne slovenske literarne ustvarjalnosti, hkrati pa nas, milo rečeno, moti njena neodmavnost med najširšimi krogi bralstva, smo se odločili, da bomo našo časopisno stran Obzorja, ki je, naj bo povedano resnici na ljubo, začela izhajati precej pred drugimi podobnimi časnikarskimi prilogami, razširili in dopolnili. Gre za razširitev njene rubrike Predstavljamo vam, v kateri bomo poslej vsakič predstavili po enega slovenskega avtorja in njegovo delo hkrati z odlomkom iz enega njegovih najnovejših del.

Čeprav smo se za prvo celovitejšo predstavitev odločili precej po naključju, kateremu je botroval izid dela „Večno življenje“ Pavleta Zidarja, moramo reči, da smo tega naključja še kako veseli, saj je Pavle Zidar tisti slovenski sodobni književnik, ki že najmanj dve desetletji orje globoke brazde v polja slovenske literature. Najprej je treba v tem smislu omeniti izredno plodovitost, saj je izid njegovih del kljub tej pomanjkljivosti, kar seveda velja samo za slovenska razmera, je s svojimi deli v bistvo našega bivanja venomer zadevajoč pisatelj. Kar pa seveda ne pomeni, da je med slovenskimi bralci znan zaradi tega. V spominu je sramežljivi slovenski publiki ostal zaradi odkritega obravnavanja erotičnih vprašanj.

Ne bi hoteli dodatno utemeljevati našega izbora, a moramo se povedati, da je Pavle Zidar precej let učiteljeval na Dolenjskem in da je svoje delo tudi začel pri nas. Vse to se seveda pozna tudi v njegovih delih, saj v njih Dolenjska in njeni ljudje pogosto nastopata. Novomeška Studijska knjižnica pa hrani kar nekaj čez šestdeset rokopisov njegovih del in korespondence.

V delu „Večno življenje“ je Pavle Zidar objavil tri novele, „Vrnitev v Kalifornijo“, „Glasba Gustava Mahlerja“ in „Nože“. Zdi se, da se Zidar v tem delu poleg zemlje, teme in ženske, ki naj bi po Pogačnikovi literarni zgodovini bile tri osrednje teme njegovega dela, spusti še na področje bivanjskih vprašanj in z njimi v zvezi še k vprašanjem smrti. In v vseh treh smrtih, ki „nastopajo“ v teh treh novelah, gre za značilno Zidarjevo rešitev, po kateri se resnica loči od videza prav v luči smrti. V dveh primerih je to vrnitev k praznovanju, domovini, v noveli „Nože“ pa k svojemu pravemu človeškemu obrazu. Vse tri novele so pisane v eruptivnem zidarjevskem slogu, ki kljub navidezni prozni „razredčenosti“ kmalu potegne za sabo, še posebej z izvirno in živo metaforiko, ki po zgoraj omenjeni literarni zgodovini nastaja po zakonih ekspresionističnega sloga.

Z objavo odlomka iz novele „Nože“ želimo bralce vzemirjem in jih mogoče pripraviti, da bi tudi sami vzeli v roke omenjeno delo, pa tudi druga dela tega slovenskega pisatelja.

desetih točkah. Le če jih bo osvojil, bo ostala dalje njegova žena, sicer se bo ločila. Ko se je Kalihar nekega večera vrnil domov, sta bili naši tam in mu v imenu žene svetovali, da se mora popraviti v tem in onem, če želi, da ga bo žena še prenašala kot moža.

Kalihar je nekaj hipov strmel, potem pa se je izrjovel nad vsemi tremi, da jih bo zadavil, če ne zginejo iz njegove hiše.

Čez deset dni je bil razvezan. On se je medtem že umiril in našel drugo, ona pa še zdaj hodi po mestu, pripovedujoč svoje zakonske storije z izbuljenimi, kačjimi očmi.

Tako se to naredi, kadar je... to... treba.

Gaber, pa zakaj?

Zato, ker sta bila norca. Ne moremo vendar uvesti nazaj nacizma, da bi ukrotili tako avšo.

Kaj, je hotela mar kaj takega?

Nič več in nič manj kot to.

Med njiju se je narinil molk. Prižgal je spet cigareto in odprl okno.

Ona gor pa ni to... Noče nazaj belogardizma in je koprive.

Magdalena je molčala.

Jutri... je odpihnil bel dim, ki se je kot list papirja zvil v režo, jutri se bo vse pojasnilo.

Medtem se je zvečerilo. Mimo so zabegale luči v nasprotno smer.

Naslednji dan se je Gaber odpeljal proti Ljubljani. Jutranje sonce je ustvarjalo iluzijo medu. Vse je bilo rumeno kot sat. Skozi sladko tekočino so se počasi vdiralih prahovi.

Čutil je, da bo vse naredil glede starke, ki mu je umila noge.

Vozil je v koloni.

Nasproti so drveli avtomobili s sirenskimi hrupom.

Naenkrat se mu je zazdelo, da ne vidi več, le čutil je, da še vozi, ni pa vedel, kje.

Vožnja se je nadaljevala.

V mislih je še enkrat oživil ves včerajšnji dan z vsemi podobami in govorjenjem. Ko ga je bilo konec, je zaslišal neke druge glasove. Videl se je, kako leži na cesti z ustnicami tik ob tleh.

Nobene bolečine ni čutil. Le življenje v njem se je upočasnjevalo, strjevalo v trd trenutek, podoben kamnu.

Spomnil se je, kako odleže, kadar ti je hudo, če poljubiš zemljo. Imel je še toliko moči, da se je nagnil in se dotipal z usti občutka, ki mu pravimo cesta. Takoj nato mu je odleglo in zazdelo se mu je, da se je ustavil.

VSE ZA GRADNJO PRI IGK

INDUSTRIJA GRADBENE KERAMIKE iz Račjega sela pri Trebnjem je razširila predmet poslovanja z otvoritvijo prodajalne gradbenega materiala. Razen keramičnih ploščic vseh vrst, po kakovosti in namembnosti iz lastnega proizvodnega programa, prodajajo tudi druge gradbene materiale iz proizvodnega programa delovne organizacije SCT (Slovenija ceste – Tehnika) in poslovnih partnerjev iz dolenske regije. Tako lahko od začetka maja v Račjem selu dobite ves gradbeni material, kot je zidna in strešna opeka, cement, betonski izdelki, apno, železo, ter veziva za keramične ploščice.

SCT **IRK** TREBNJE
SLOVENIJA CESTE – TEHNIKA,
 TOZD IGK RAČJE SELO PRI TREBNJEM
VSEM DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM
ČESTITAMO ZA PRAZNIK DELA!

HP Kolinska
Ljubljana

TOZD MIRNA

Kolinska

vam predstavlja svoj bogati proizvodni program:

- **bebi** otroška hrana
- **Knorr** pire krompir
- **THOMY** hren
- **evo** česen

ČESTITAMO ZA PRAZNIK DELA!

ZAVAROVALNA SKUPNOST TRIGLAV
DOLENJSKA OBMOČNA SKUPNOST
NOVO MESTO

VSEM DELOVNIM LJUDEM
IN OBČANOM

ČESTITAMO
ZA PRAZNIK DELA!

INDUSTRIJA GRADBENEGA MATERIALA

GRADNJA ŽALEC

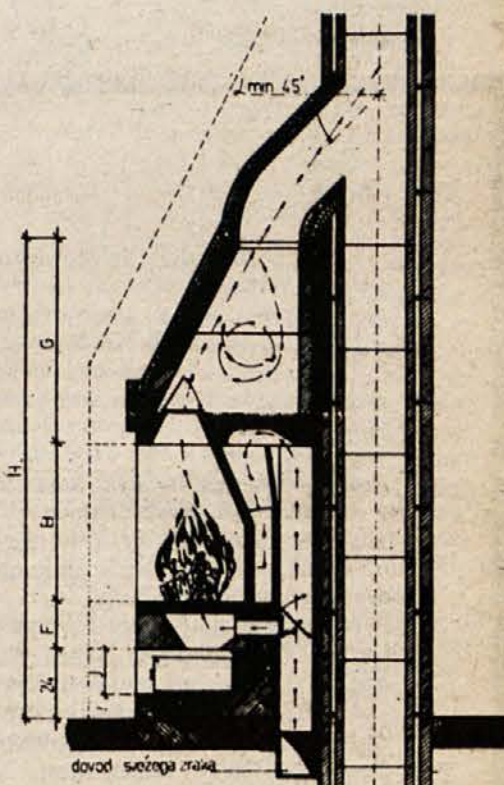
schiedel
odprti kamin
ANTIKA

Schiedel odprti kamin tip ANTIKA je nov izdelek na našem tržišču.

Moderna centralna kurjava nam ogreba prostore z vso tehnično popolnostjo, ki je odprti kamin ne more nadomestiti, kljub temu pa je odprti kamin s svojo tisočletno tradicijo pri nas vedno bolj iskan. Čar odprtega kamina je bil vedno v njegovem zunanjem izgledu. Stari oblikovalci so videli svojo glavno nalogo v tem, da so zunanost kamina oblikovali s tako umetniško dovršenostjo, da je dajala kaminu osrednje mesto v urejenem družinskem okolju. Suhoparna tehnična popolnost pri sodobnih gradnjah stanovanj še bolj podčrta naše želje po estetskem okolju. Odprti kamin omogoča s svojo široko paleto oblik in materialov doživljanje lepote odprtega ognja, kar pri centralni kurjavi najbolj pogrešamo. Dopolnjevanje centralne kurjave z odprtim kamnom nam pomaga ustvariti tako atmosfero in ugodje, ki si ga želimo primerno vremenu in času.

Tehnični podatki

TIP	II	III
Prostornina prostora v m ³	do 90	do 120
Velikost ognjišča v cm ²	70/50	90/70
Profil dimnika v cm H-4,5 m	20	25
Profil dimnika v cm 3 m-H-4,5 m	25	30
Dovod svežega zraka v cm ²	240	360
Odprtina na oblogi kamina za dovod zraka v prostor na bočnih straneh cm ²	120	180
Teža kamina v kg	420	630

Industrija gradbenega materiala GRADNJA ŽALEC
 UPRAVA ŽALEC
 telefoni: (063) 710-740, 710-741, 710-719, 710-773
 telex: 33533 YU – SIGRAD
 PROIZVODNJA, PRODAJA IN TEHNIČNE INFORMACIJE
 Latkova vas pri Preboldu
 telefoni: (063) 722-027, 722-078, 722-089, 722-151, 722-144

TRGOVSKO PODJETJE

NOVOTEHNA

NOVO MESTO

ČESTITAMO ZA PRAZNIK DELA!

trimo

trebanjska industrija montažnih objektov
 68210 trebnje, prijateljeva 12
 telefon: (068) 83-321, 83-125
 telex: 33 735 yu trimo
 projektivno razvojni sektor
 61000 ljubljana, plešičeva 21
 telefon: (061) 551-541
 telex: 31 483 yu trimo

KOLEKTIV
TREBANJSKE
INDUSTRIJE
MONTAŽNIH OBJEKTOV
„TRIMO“ TREBNJE

ČESTITA
VSEM
DELOVNIM LJUDEM
ZA PRAZNIK DELA –
1. MAJ

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

1. maj, praznik dela, delavci delovne organizacije IMV pričakujemo z velikimi uspehi. Bogatejši smo z novimi izkušnjami in znanjem, s pristnejšimi medsebojnimi odnosi, predvsem pa z velikimi materialnimi pridobitvami, ki delovnim ljudem naših TOZD omogočajo lažje in zadovoljnejše delo in življenje.

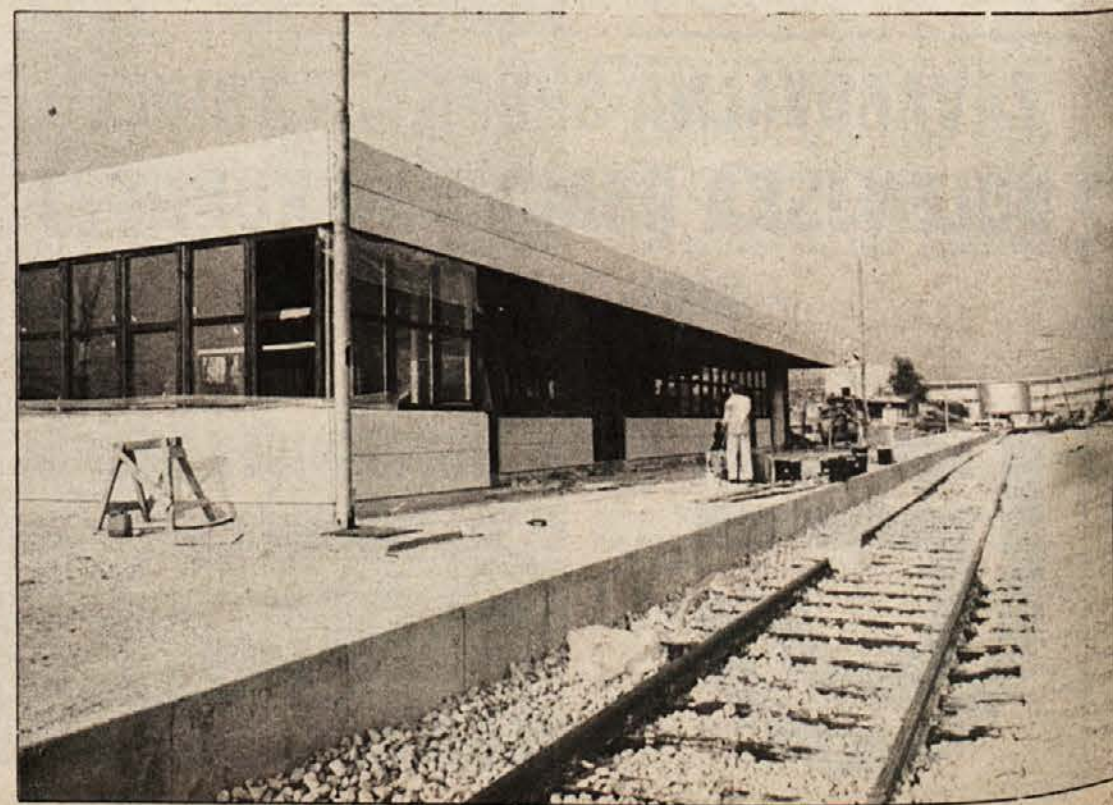
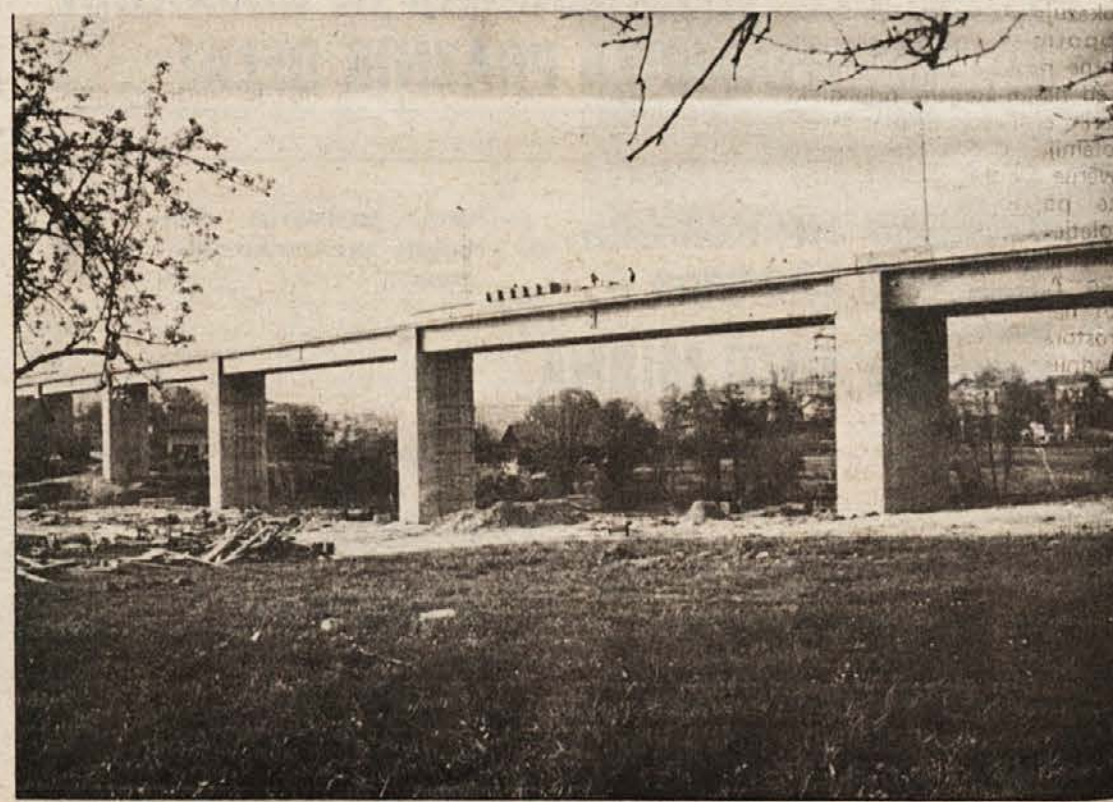
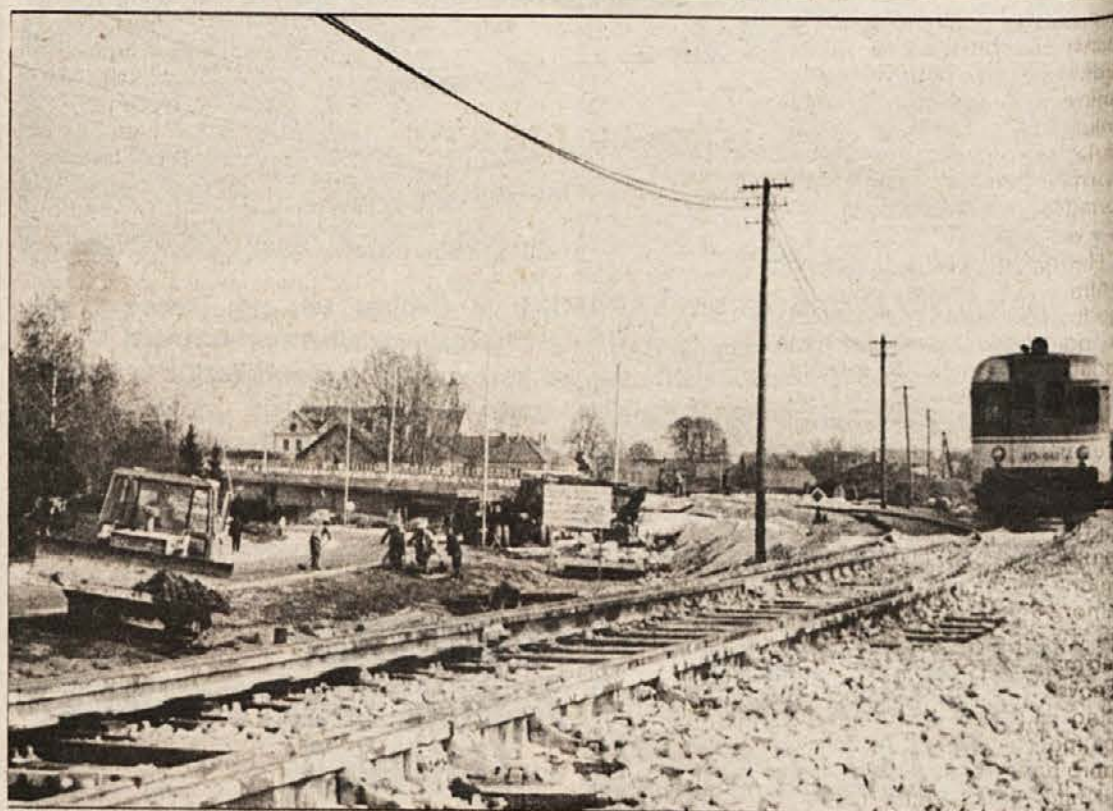
V letošnjem letu smo že izročili svojemu namenu nove prostore družbene prehrane, nove in posodobljene prostore garderob za delavce, prostore delovanja skupnih služb itd. Ravno sedaj zaključujemo montažo nove lakirnice in nove linije za montažo R-18. Tudi ostale proizvodnje se intenzivno modernizirajo in razširjajo in s tem ustvarjajo kapacitete za proizvodnjo 100.000 R-4 na leto.

Ob vseh teh velikih naporih pa ob letošnjem prazniku dela in dnevu OF odpiramo industrijski tir, ki bo delovni organizaciji IMV in kraju rešil številna vprašanja, povezana z vsakodnevnim obsežnim transportom gotovih izdelkov in reprodukcijskega materiala.

Na podlagi skupnih interesov IMV in železniškega gospodarstva je izgrajen pomemben gospodarski objekt, ki bo vsakodnevno s 580 metrov dolgim nadvozom povezoval stari dolenski tir z novo in vedno večjo proizvodnjo IMV.

V letošnjem letu doseženi uspehi nas prepričujejo, da bomo s pospešenim razvojem proizvodnih zmogljivosti, širšim povezovanjem ter z intenzivno zunanjetrgovinsko usmerjenostjo uresničili zastavljeni program in s tem prispevali k nadaljnji krepitvi naše samoupravne skupnosti.

Pridružujemo se vsem čestitkam in pozdravom ob našem skupnem delavskem prazniku 1. maju.

obzorja

prebrali smo pred kolumbom

Vse kaže, da so založniki, ki pri nas izdajajo žepne knjige, naši nekaj naslovov, ki so knjige pod zaščitnim znakom lastovke približali širšemu krogu bralcev. Ugotovljeno zanimanje za poljudno podana znanstvena raziskovanja in izsledke je gotovo botrovalo izidu zanimive knjige „Davno pred Kolumbom“ nemškega pisca Paula Herrmanna. Dele je v izvirniku doživelo kar devet ponatisov, prevedeno pa je tudi že v več svetovnih jezikov.

Herrmann popeljal bralca na zanimiv in poučen izlet v zgodovino velikih popotovanj in odkrivanj. Na tem izletu podaja preverjena in splošno sprejeta zgodovinska dejstva, od presenetljive in dosedanjim dognanjem nasprotno ugotovitve. Avtor je toliko pošten, da odkrito zapiše, kdaj na krilih domišljije, ki pa je vedno logična, poleti v sumljive kraje, kamor si uradni zgodovinarja ne dovolijo. Svojih sklepanj ne dvoli. Svojih sklepanj Herrmann ne ponuja na daeni-kenovski način kot čisto in edino veljavno resnico, pač pa kot možnost, katere ne bi bilo dobro povsem spregledati.

Knjiga je v bistvu obračun s tištim mišljenjem, ki vidi začetek in razvoj velikih popotovanj samo v novejši dobi. Herrmann dokazuje, da so davni trgovci in popotniki premagovali strahotne razdalje že v tisočletjih pred našim štetjem, pripadniki starih civilizacij Egipta, Mezopotamije, Grčije, zahodne in severne Evrope, Indije in Kitajske pa so že tisočletja in stoletja pred splošno znanimi odkrivanji novih dežel prepluli tako Atlantik, Indijski ocean kot neizmerni Pacifik. Največ prostora je Herrmann odmeril zgodnjim odkritjem Amerike. Zgodovinski dogodki, podani v knjigi „Davno pre Kolumbom“, so vse kaj drugega kot zgodovina, kakršno večina bralcev pozna še iz šolskih klopi. Nemški pisec je na več kot 500 straneh natrosil obilo zanimivosti.

Zgodovinski dogodki, podani v knjigi „Davno pred drobnjarij in nenavadnosti.

Knjigo je prevedel Pavle Klinar. Škoda je, da prevajalec pri slovenjenju ni upošteval nekaterih že sprejetih imen starih krajev in božanstev. Tako, denimo, imena Virakocha ali Tenochtltlan sloveni bi moral pisati ali izvirno obliko ali fonetično Virakoča, Tenochtltlan, kot zasledimo v Svetovni Zgodovini verstav. To je seveda le drobica, od katerega pa se bo morda le spotaknil kateri od bralcev.

MIM

izpoved matere

Delo Milke Kovič „In tedaj, kaj je dobro?“ ki je lani izšlo pri mariborski založbi Obzorja, zadeva v izredno občutljivo, še do danes nepojasno famo, da je v Ljubljani v šestdesetih in v začetku sedemdesetih let obstajal klub samomorilcev. To do kraja nesmiselno združbo naj bi vodili nekateri mračni elementi, ki jim ustroj naše družbe ni po godu, pa so hoteli s temi samomorji kazati na njeno domnevno notranjo bolezen. Njihovim hotenjem so nasledili predvsem mladi ljudje, tako tudi Vladimir Kovič, komaj dvaindvajsetletni študent medicine, sin avtorice pričujoče knjige.

Ker okoliščine okoli kluba samomorilcev še do danes niso jasno razložene, pa tudi tisti mračni elementi, ki so mlade rekrutirali za nekakšne protestne obrede smrti, še niso razkriti, je to delo do kraja osebno popis materinega samospraševanja o tem, kaj je sina tako mladega poglavo v smrt. Ker mati kljub temeljitemu samozaslišanju odkriva, da klice smrti ni mogel prinesiti ali biti zastrupljen od njih doma, se izkaže, da so za sinovo smrt krive prav tiste mračne sile. Vendar kaj več kot neena-

kopraven dialog iz tega ne more biti, saj je mati tu razgaljena v bolečini, medtem ko se morilci njenega sina skrivajo. Zato se ta materina samoizpoved izteče v molk in nemoč, pa tudi v poziv za boj proti vsem takim pojavom, ki zastrupljajo mlade ljudi, na primer tudi proti vsakršnim mamilom.

Delo je zelo osebnostno, mesto-ma nejasno, saj iz časa, ko so bili ti dogodki aktualni, v tisku nimamo dosti pisanega. Nekaj več so o tem pisali v tujini in v drugih naših republikah, zato pa so se tembolj vroče polemike razvemale v času okoli izida knjige Jožeta Javorške „Kako je mogoče?“, ki obravnava enako temo. Za podrobnejši vpogled v takratno dogajanje ne bi bilo odveč prebrati tudi Javorškovo knjigo in časopisne polemike v zvezi z njo.

J. S.

knjige spominjam se

Francoskega pisatelja Georges Simenona najbrž ni treba posebej predstavljati, saj je od več ko tristo njegovih del (zvečina detektivskih in pustolovskih romanov in novel) precej prevedenih tudi v slovenščino. Simenon je objavil tudi dokaj knjig, ki jim ni moč pripisati trilerskega značaja, ampak imajo trajnejšo literarno vrednost. „Spominjam se“ je eno takih njegovih del; za izdajo pri Državni založbi Slovenije je knjigo poslovenil Vinko Kopač.

Knjigo je Simenon spisal v prav nenavadnih okoliščinah. Ob koncu leta 1940 je zdravnik pojasnil pisatelju, da boleha za neozdravljivo boleznijo in da mu je preostalo le še nekaj let življenja. To je Simenona, ki je tedaj bdel nad podrugro leto stari sinom Marcom, kajpak močno prizadelo, zato se je brž lotil pisanja spominov, s katerimi je hotel sinu ohraniti podobo lastne mladosti, časa in prostora, ki sta mu krojila usodo, v spomine pa je vpletel tudi posameznosti iz sinovega življenja.

Tako sestavljene zapiske je pisatelj pet let pozneje strnil v leposlovno celoto in poznavalce svojih del presenetil, saj ni šlo ne za roman, pa tudi ne za

pravo življenjepismo knjigo. „Spominjam se“ je napol dokumentarno delo, pisano v obliki dnevnika, kljub bivanjski stiski, v kateri je bilo napisano, pa kaže po besedah H. Millerja Simenona kot človeka „širokega pogleda, ki daleč vidi; ne sodi in ne obsoja, samo ves čas je v koraku z ritmom življenja“.

knjigo je prevedel Pavle Klinar. Škoda je, da prevajalec pri slovenjenju ni upošteval nekaterih že sprejetih imen starih krajev in božanstev. Tako, denimo, imena Virakocha ali Tenochtltlan sloveni bi moral pisati ali izvirno obliko ali fonetično Virakoča, Tenochtltlan, kot zasledimo v Svetovni Zgodovini verstav. To je seveda le drobica, od katerega pa se bo morda le spotaknil kateri od bralcev.

iz izložbe

Številčno se zbirka Kondor, ki že precej nad dve desetletji izhaja pri Mladinski knjigi, približuje dvesto izdanim knjigam; mnoge so že doživele ponatis, ne da bi pretiravali, pa lahko zapišemo, da ni moč najti podobne zbirke, ki bi prinesla več vrednega iz slovenske, jugoslovanske ali svetovne književnosti. Nazadnje so v Kondorju izšle te knjige:

„Pesmi“ Boža Voduška je izbral in uredil Janko Kos. Gre za knjigo, v kateri je objavljeno tako rekoč celotno pesniško delo pred dvema letoma umrlega umetnika. V prvi razdelek je urednik uvrstil zbirko „Odčarani svet“ in to v prvotni podobi, kakor jo je 1939 zasnoval (in v poznejši izdaji močno okril) Vodušek. Sledijo nezbrane pesmi, nastale do 1945, v tretjem razdelku („Ure tišine“) pa najdemo Voduškovo poezijo, napisano in objavljeno po zadnji vojni. Tokratni izdaji Voduških pesmi je Kos dodal dokaj gradiva za pesnikov življenjepis, temeljito je razčlenil Voduškov pesniški razvoj ter v posebnem dodatku posamezne pesmi opremil z literarnozgodovinskimi opombami.

Tudi Makedonci so imeli že zdavnaj pred pisemstvom svoje ljudsko literarno blago, stoletja so med tem življenjem nastajale lirске in epske pesmi, pravljice, pregovori, uganke ipd. Izbor tega je zdaj prvič dostopen tudi slovenskemu bralstvu, saj knjiga „Belila platno Biljana“ prinaša veliko makedonskih lirskih (pesni obredov in običajev, pesmi iz osebnega in družinskega življenja, pesmi o boju za svobodo pa delovne, šaljive in otroške pesmi) in epskih (mitološke in zgodovinske) ljudskih pesmi. Podrobno je vse sklope teh pesmi v spremni besedi označil Haralampije Polenaković, poslovenil pa jih je Veno Tauffer.

Številni starorimski pesniki (Katul, Ovid, Propert, Horac in drugi) so že doživeli samostojne knjižne izdaje v slovenščini, obsežen izbor pa je pred dvanajstimi leti prinesla „Rimska lirika“, ki jo je uredil Kajetan Gantar. Slednji je po omenjeni knjigi pridedil tudi pričujoči izbor, ki je razširjen s pesmimi Lukrecija, Vergila, Ambrozija, Klavdijana in R. Namacijana. Prevajalec Gantar je

prispeval tudi zapis o zgodovinskem razvoju rimske lirike in opombe, pojasnila o likovnih prilogah pa so delo Ljudmile Plesničar.

„Klavnica pet ali otroška križarska vojna. Dolžnostni ples s smrtjo spisal Kurt Vonnegut ml. Ameriški Nemeč iz četrtega rodu, ki zdaj lagodno živi (in preveč kadil) na Polenovkinem rtu in je bil nekdanji kot izvidnik ameriške pehote izločen iz boja, priča, kako so z zažigalnimi bombami zbomardirali Dresden v Nemčiji, „Firence na Labi“, pa je preživel, da lahko o tem pripoveduje. Tole je roman, pisan nekako po zgledu telegrafskih shizofreničnih povesti s planeta Trafamadora, od koder prihajajo leteči krozniki. Mir z vami.“ Tako dolgega in povednega naslova knjige že zlepa nismo brali, izmisli pa si ga je (tudi na Slovenskem) z nani pisatelj znanstvenofantastičnih romanov. O čem govori to Vonnegutovo delo kajpak ni treba posebej povzemati, dodajmo le, da je za prevod poskrbel Branko Gradišnik, zapis o znanstveni fantastiki kot ameriški varianti madernizma (v glavnem z ozirom na pričujočega in druge Vonnegutove romane) pa je prispeval Dimitrij Rupel.

D. R.

ragtime

Glasbeno razgledani bralci se ob naslovu romana „Ragtime“, ki ga je napisal E. L. Doctorow, ne bodo nič spraševali, za nepoučene pa tale bežna opomba. Ragtime je glasbeni stil z značilnim sinkopiranim ritmom. Čas, v katerem se je pojavil, razvil in uveljavil ta stil, je hkrati tudi čas dogajanja Dostorowega dela, oznako roman pa ob „Ragtime“ (knjiga je v prevodu A. Moder-Saje izšla pri Pomurski založbi) lahko uporabljamo le pogojno.

Gre namreč za dokaj dokumentaren prikaz razgibanega ameriškega življenja od začetka tega stoletja do prve svetovne vojne. To pa je bil čas, ko je H. Ford uvedel tekoči trak, ljudje so noreli ob čarovanjih H. Houdinija: v knjigi najdemo še več stvarnih oseb, denimo troje ameriških predsednikov, znamenitega arhitekta S. Whita, zbiralca umetnin P. Morgana,

črnskega prosvetitelja B. Washingtona, anarhistko E. Goldman pa prvo boginjo seksa E. Nesbit in celo S. Freuda, ki je tedaj v severnoameriški deželi predaval brez večjega odziva.

V delu so slikovito prepleteni stvarni dogodki in osebe z junakom pisateljeve domišljije, to pa je črnski glasbenik, ki zaman išče zadoščenje zaradi ranjenega ponosa; zaman preprosto zato, ker je črnc. Pred bralcem se v prvatem sinkopiranem ritmu vrstijo zanimive podobe ameriškega življenja, delo kot svojevrsten scenarij kar kliče po slikovni in glasbeni upodobitvi, zato se ni čuditi, da se znani režiser Miloš Forman že pripravlja na snemanje igranega filma po „Ragtime“.

plačilo

„Zaman se obešaš na volan, Sturmer. Zaman vztrajaš, zaman še poskušaj, da bi s strani priletel v škarpo, ki naj bi zavrla polet. Tvoj napor ni več koristen, služil je le petroleju...“ To so stavki s predzadnje strani romana „Plačilo za strah“ francoskega pisatelja Georges Arnauda, dela, s katerim se na Slovenskem srečujemo že v drugo (ponatis prevoda Staneta Ivanca je pripravila založba Obzorja).

Tako prepričljivega besedila o pustolovski nagnjenih ljudeh, ki se lotevajo še tako nevarnih poslov, za drznost pa so namesto z denarjem poplačani s smrtjo, ni zlahka najti. Zato Arnaudov roman, pisan po pisateljevih lastnih zgodah in nezgodah, ni doživel zaman nič koliko prevodov in izdaj, pripoved o izmučenih prevoznikih nitroglicerina na naftna polja pa bralca pretrese tudi po večkratnem branju.

JANEZ PAVLIN

oktet, ki ne kvvari

Letos bo v Šentjerneju že deveto srečanje okteta, ki jih je v Sloveniji že nad šestdeset. Prvo srečanje je minilo v slavju desetletnice gostiteljev – Šentjernejskega okteta z udeležbo štirih, med katerimi je bil tudi KUD Dolenjski oktet in tako je slednji soustanovitelj te pomembne kulturne manifestacije na Dolenjskem. Pred nedavnim so desetletnico slavili tudi dolenjski fantje, ki so s svojim petjem že trdno vsidrani in nepogrešljivi v kulturnem življenju Novega mesta.

Začelo se je v gostilni. Mladi fantje, ki so prepevali v moškem pevskem zboru Dušan Jereb, so si želeli več prepevanja in drugih melodij. Ob mizi v Jakštovih gostilni na Drski se jih je zbralo osem in to 9. septembra 1969, kot imajo skrbno zabeleženo v kroniki. Pesem je kmalu ubrano zazvenela, pa čeprav v enostavni terci. Kaj kmalu so ugotovili, da ne gre le za navadno gostilniško prepevanje in da so sposobni še za kaj več. Osnovno znanje jim je podajal pokojni Tone Markelj, na njegovih temeljih pa je gradil sedanji umetniški vodja okteta Peter Cigler, ki je mimogrede še danes edini

poznavalec notne umetnosti med fanti iz okteta.

Po štirih mesecih trdih vaj so na novoletnem rajanju v bršljinski Iskri prvič zapeli pet pesmi, tako rekoč med svojimi sodelavci, saj so bili v tej organizaciji zaposleni kar štirje oktetočvi. Prvi aplavz jim je pomenil veliko. Vaje so imeli dvakrat na teden, iz lastnega žepa so kupovali notna besedila in peli. Prostor za vadbo še danes pomeni trd oreh za marsikatero kulturno-umetniško skupino v Novem mestu, zato tudi dolenjski fantje niso bili na boljšem. Peli so v Medicevi mizarški delavnici, glasove so brusili v glasbeni sobi Doma kulture, učilnicah glasbene šole Marjana Kozine in slednjič našli mir v učilnici gimnazije. Od prvotnega sestava so ostali v oktetu le še štirje: Jože Cvelbar, Drago Medic, Peter Cigler in Andrej Jakše, ostali štirje pa so k oktetu pristopili kasneje, nekateri še le pred letom dni; to so Jože Simc, Miha Grošel, Maks Starc in Jože Sirotna.

Oktetovo petje je vse prej kot preprosto. Vidne so sposobnosti slehernega pevca, zato za tiste z manj poslušnosti mesta v oktetu. Oktetovsko petje tvori štirje podvojeni glasovi, „ki se morajo ziliti tako, da se ne sliši posameznega pevca,“ pove o mojstrovini petja okteta umetniški vodja Cigler. Srednje težko pesem morajo gladiti na več kot petnajstih vajah. Za svoje petje uporabljajo partituro moških zborov. Za narodne

pesmi je dovolj notnega gradiva, manjka pa ga za umetne pesmi. „Slednje, za katere vložimo veliko več truda, so pri občinstvu veliko manj cenjene,“ saj poslušalci vse preveč ocenjujejo le skladbo, manj pa izvedbo,“ ugotavlja Drago Medic, predsednik KUD Dolenjski oktet, in misli, da je pri pesmi še vedno najbolj spoštovano tisto, kar je najtežje, dinamična petja in dihanje.

Ce bi od prvega pevskega sestanka v Jakše tovi gostilni vztrajali vsi, bi današnji repertoar fantov Dolenjskega okteta obsegal že preko sto pesmi. Tako pa se dogaja, da pri sleherni zamenjavi glasov, nastanejo v oktetu rane. Potrebno je vaditi nove pesmi, saj bi piljenje starih melodij zaradi enega novega člana ostale utrujale. Prav za praznik desetletnice so pripravili povsem svež program, s katerim bodo v naslednjih mesecih nastopili po različnih krajih Slovenije in po Koroški, nastopili pa bodo tudi na letošnjem srečanju okteta.

Znani glasbeni mojster in skladatelj Radovan Gobec je že večkrat poudaril, da okteti kvarijo slovensko zborovsko ustvarjalnost, toda uveljavitev okteta na manjših slovesnostih v delovnih kolektivih in drugje kaže, da Gobčeva trditve ni najbolj na mestu. „Mi pojemo povsod, kamor nas povabijo, le za pogrebne svečanosti nimamo pripravljene programa,“ je rekel Peter Cigler.

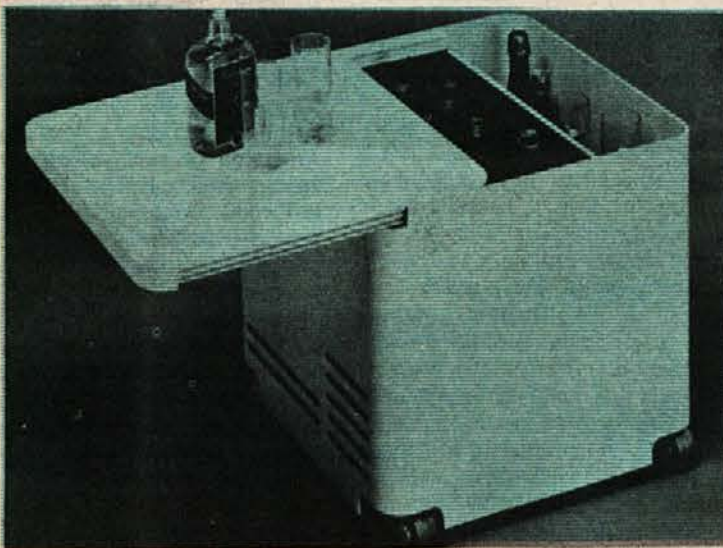

še vedno hlače

Ni važna rojstna letnica, temveč postava, če ste prijateljica dolgih hlač, ki so tako praktične. Hlače se ne dajo izriniti iz modnih časopisov, čeprav so jim že nič kolikokrat napovedovali slovo. Letošnja ženska silhueta v dolgih hlačah je precej drugačna. Predvsem so moderne hlače

spodaj ozke ali pa vsaj ravne, v pasu pa imajo nekaj gubic. Čevlji z visokimi petami se vidijo in košček nogavic tudi.

K takim hlačam, ki niso ravno športne, sodi moško krojen suknjič, širša ohlapna jopa s tričetrtinskimi rokavi ali pa kratek blazer.

mizica, pogrni se

V sobi, kjer je malo prostora, bo prišla prav mizica, ki ima zgornjo ploščo premično. Če dobite goste, potegnite ploščo ven, pa se prikaže zaloga pijač in še prostor imate za kozarce in druge dobrote, s katerimi boste postregli. Če je mizica na kolesih, jo lahko porinete, kamor vam najbolj prija. Tudi na balkon.

prvomajski narezki

Pripraviti narezek ni nič težko, ampak servirati ga tako, da bo na pogled privlačen, je malo težje. Če sami nimate domišljije, vam bo morda pomagala ta slika. V koščke salame ali šunke nadevate francosko solato, pa bo videti kot mesni škrnicelj, sire pa ponudite posebej in ribe iz konzerve, okrašene s čebulo in zelenjavo, spet na drug krožnik.

štel je vojaške korake

Med maloštevilnimi dolenjskimi rimskimi kamnitimi spomeniki, ki jih hrani arheološki oddelek Dolenjskega muzeja, gre brez dvoma posebno mesto miljniku. Najden je bil nekje pod Trško goro „ob stari cesti v mačkovski gmajni“. Od tam je bil najprej prepeljan v Bučno vas, kjer je pri hiši št. 12 služil kot opornik pri hlevu, ob rekonstrukciji cestnega priključka na avtocesto pa so ga oktobra 1958 shranili v Dolenjskem muzeju. Odtlej je vzbudil pozornost marsikaterega obiskovalca, ki je moral ob obisku muzejskih zbirk in razstav tudi mimo njega.

V času gradnje novega oddelka NOB je bil odstranjen z dvorišča, sedaj, ko pa se je med muzejske stavbe zopet naselil mir spomladanskih dni, je dobil mesto na križišču glavnih muzejskih poti, ki vodita mimo galerije k stopnišču in odtod proti vrhu novomeškega kapiteljskega griča.

Stoji ob poti, vendar ne v taki vlogi kot takrat, pred 1779 leti, ko je bil v času vladanja imperatorja Septimija Severa postavljen. O tem nam govori napis:

...
 c/o(n)s(ul) II pro/co(n)s(ul)p(ater)
 (atriae)/
 /et imp(erator) C/ae(sar) M Aure/lius/
 /Antonin/us Pius Au/g(ustus) Fel(ix)/
 /trib(unitia po/tes(tate) IIII pr/o-
 co(n)s(ul)/
 /et P Septimius Geta/
 /Caesar/ vias et pon/tes
 /vetusta/te conrupt/as/
 /res/tituerunt
 /curante Fabio / Cilone leg(ato)
 Aug(usto)

Prva in zadnja vrstica manjkata, dopolnimo pa jih lahko s tekstom:

/ Imp(erator) L Septimius Severus
 ter / pro praetore

V celoti to pomeni, da je dal cesar L. Septimius Severus, ko je bil drugi konzul, prokonzul, oče domovine, in njegova naslednika M. Aurelius Antoninus Pius, imenovani Caracalla, ko je imel četrtilič tribunsko oblast in Septimius Geta, popraviti od starosti razrvane ceste in mostove. To delo so opravili pod legatom Fabiom Cilonom.

Miljnik je na podlagi podatkov, ki nam jih posreduje napis, datiran v leto 201 n. št.

Kot je že na začetku zapisano, je stal ob nekdanji rimski cesti pod Trško goro. Znano je, da je trasa današnje avtoceste Ljubljana-Zagreb na mnogih odsekih speljana po sledovih rimske itinerarske ceste Emona - Praetorium Latobiorum (Trebnje) - Neviodunum (Drnovo pri Krškem) - Siscia (Sisak) ali neposredno ob njej. Rimski miljniki, ki so jih postavljali ob glavnih cestah, so za današnjo arheologijo in zgodovinarje zelo važen vir podatkov, saj nam poročila o gradbeni dejavnosti posameznih vladarjev povedo tudi razdalje med posameznimi večjimi naselbinami, izmerjenimi z miljami - tisoči vojaških dvojnih korakov. Miljnik, na katerem je bila izmerjena razdalja XXXXI m.p. a Nevioduno (41000 korakov od Drnovega - ca 67 km), je bil najden v Hudem pri Stični.

Postavljanje miljnikov ob rimskih cestah se je razširilo po letu 130 pr.n.š., za osnovo pa so služili zemljiški zakoni Tiberija Graccha. V času cesarja Avgusta (27 pr.n.š. - 14 n.š.) se je uredila in močno razširila poštna služba v rimskem imperiju. Skrb za ceste se je podvojila, ob njih pa so nastale postaje na razdalji 23 - 28 km, ki so bile mogoče prepotovali v enem dnevu, tako imenovane „mansiones“. Tu so popotniki lahko prenočili in se okrepčali. Na večjih razdaljah pa so bile „mutationes“, postaje, na katerih je bilo moč zamenjati jezdnega konja pa tudi popraviti opremo ali vozove. Glavne ceste so bile pod cesarsko upravo, zato so bile večinoma dobro in redno vzdrževane. Gradnja cest je bila skrbno načrtovana in solidno opravljena, v veliki meri pa so ceste gradile rimske legije. O takratni gradnji podaja Vitruvij v delu „De architectura“ naslednjo shemo rimske ceste: prvo plast, „statumen“, so sestavljali lomljeni in se približno 30 cm debelem temelju. Med seboj so bili vezani z malto. Na močvirnem erenu so temu sloju postavili leseno oporo. Drugo plast, „rudieratio“, je sestavljala do 25 cm debela plast za pest debelega proda, vezanega z malto, tej sledi „nucleus“ do 25 cm debela plast kot oreh debelega proda, vezanega z malto, nato pa še „summa crusta“ ali „summum dorsum“, do 30 cm debela krovna plast iz peska in proda ali ponekod mnogokotne kamnite plošče.

Ceste so bile grajene v ravnih črtah, saj je veljalo načelo, naj bo cestna zveza najkrajša možna zveza, in pri tem se niso ustrašili tudi resnih ovir. Višek gradnje cest so dosegli v 2. stoletju n.š. V celotni rimski državi je bilo okoli 150.000 km cest, po katerih so se hitro in varno premikale tako močne vojaške sile, vsak hip pripravljene pomagati obmejnim postojankam, kot potniki in trgovci, s katerimi se je širila rimska kultura v oddaljene province pa tudi preko meja med barbare.

Poleg itinerarskih cest pa se je razvilo tudi gosto omrežje vaških ali pokrajinskih vicinalnih cest, tovarniških poti in tako dalje, ki pa seveda niso bile opremljene z miljniki.

DANILO BREŠČAK

